

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego 2026

Report on the socio-economic situation of Lubelskie Voivodship 2026

Urząd Statystyczny w Lublinie Statistical Office in Lublin

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Lublinie – Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Lublin – Lublin Centre for Regional Surveys

Zespół autorski

Editorial team

Sławomir Dziaduch, Aleksandra Jangas-Kurzak, Aneta Olszewska-Welman, Elżbieta Syta, Magdalena Staszczuk, Szymon Szymkiewicz, Magdalena Ściborek-Ryzyk, Piotr Urbański

Kierujący

Supervisor

Krzysztof Markowski

Prace redakcyjne

Editorial work

Aleksandra Jangas-Kurzak, Aneta Olszewska-Welman

Tłumaczenie

Translation

Aleksandra Jangas-Kurzak

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Aleksandra Jangas-Kurzak, Aneta Olszewska-Welman

Publikacja dostępna na stronie

Publication available on website

lublin.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

W społeczeństwie informacyjnym i gospodarce opartej na wiedzy bardzo duże znaczenie ma dostęp do rzetelnych danych i możliwość ich profesjonalnej analizy. Od tego często zależy zarówno jakość podejmowanych decyzji na różnych szczeblach zarządzania, jak również powodzenie wielu przedsięwzięć. Urząd Statystyczny w Lublinie wychodząc naprzeciw potrzebom informacyjnym przedsiębiorców, jednostek samorządu terytorialnego, pracowników naukowych oraz mieszkańców naszego regionu, przygotował kolejną edycję „Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego”. Publikacja ta obejmuje zjawiska najbardziej istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, do których można zaliczyć m.in. procesy demograficzne, sytuację na rynku pracy, zmiany cen, kształtowanie się poziomu wynagrodzeń i świadczeń społecznych, zmiany w podstawowych obszarach gospodarki narodowej (tj. w przemyśle, budownictwie, rolnictwie, handlu itp.), wyniki finansowe przedsiębiorstw, nakłady inwestycyjne, itp.

Opracowanie składa się z kilku części, tj. z krótkiej syntezy przedstawiającej podstawowe tendencje, tablicy przedstawiającej dane regionu lubelskiego na tle kraju, zestawu wykresów przedstawiających województwo lubelskie na tle innych województw, części analitycznej oraz tablic przeglądowych prezentujących dane dla województwa lubelskiego, Lublina i miast na prawach powiatu. Część analityczna podzielona została na działy tematyczne, w których przedstawiono najważniejsze zjawiska i tendencje występujące w okresie ostatnich lat. Poszczególne działy zostały wzbogacone licznymi tabelami oraz prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów. Z kolei zamieszczone na końcu publikacji tablice prezentują dane dla województwa lubelskiego i Lublina w retrospekcji od 2015.

W tegorocznej edycji publikacji po raz pierwszy uwzględniono – w formie Aneksu – wybrane informacje na temat Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), zdefiniowanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako obszary (gminy) zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, dla których funkcjonują specjalne instrumenty wsparcia rozwojowego. Szeroki zakres danych dla obszarów funkcjonalnych (w tym OSI) znajduje się również w dedykowanym module pn. Obszary funkcjonalne w Banku Danych Lokalnych (pod adresem <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary>) oraz w kolejnej edycji publikacji Głównego Urzędu Statystycznego pt. „Rozwój regionalny Polski – raport analityczny 2024”.

Mam nadzieję, że niniejsze opracowanie będzie dla Państwa użytecznym źródłem wiedzy w zakresie przedstawianych zagadnień, jak również zachętą do głębszego zaznajomienia się z problematyką bieżących zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa dostępną m.in. na naszej stronie internetowej <http://lublin.stat.gov.pl>. Dotyczy to szczególnie publikacji: „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego” oraz „Biuletyn statystyczny województwa lubelskiego”, które zawierają szczegółowe dane w ujęciu miesięcznym i kwartalnym.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie

dr Krzysztof Markowski

Lublin, kwiecień 2026 r.

Preface

In information society and knowledge-based economy, the access to reliable data and the possibility of professional data analysis is very important. This is the main factor determining the quality of decisions made on various levels of the management process as well as the success of varied undertakings. In order to meet the information needs of businesses, local governments, academics and residents of the region, the Statistical Office in Lublin prepared another edition of "Report on the socio-economic situation of Lubelskie Voivodship". The thematic scope of the publication covers the most important phenomena in terms of the socio-economic development of the region, including demographic changes, situation on the labour market, price changes, the evolution of the level of wages and social benefits, changes in the key areas of national economy (i.e. industry, construction, agriculture, trade), financial results of enterprises or investment outlays.

The compilation consists of a short synthesis summarizing the main trends observed in the Voivodship, a table presenting the data on Lubelskie Voivodship on the background of the country, a set of graphs depicting Lubelskie Voivodship compared to other regions, the analytical part and an appendix containing review tables presenting the data on Lubelskie Voivodship, Lublin and the others cities with powiat status. The analytical part was divided into thematic sections, in which the most important phenomena and trends in recent years were presented. The sections were enriched by numerous tables and a graphical presentation in the form of a set of maps and charts. On the other hand, the appendix placed at the end of this publication contains the tables showing data for Lubelskie Voivodship and Lublin in retrospection since 2015.

This year's edition of the publication for the first time includes - in the form of an Annex - selected information on Areas of Strategic Intervention (OSI), defined in the National Strategy for Regional Development 2030 as areas (gminas) threatened by permanent marginalisation and cities losing socio-economic functions, for which there are special instruments of development support. A wide range of data for functional areas (including OSI) can also be found in a dedicated module entitled Functional Areas in the Local Data Bank (at <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary>) and in the next edition of the publication of the Central Statistical Office entitled "Regional development of Poland - analytical report 2024".

I hope that this study will be a useful source of knowledge in the scope of the presented issues as well as an incentive to acquaint with the problems of current changes in the socio-economic situation of the region available among others on our website <http://lublin.stat.gov.pl>. It especially concerns the following publications: "Information on socio-economic situation of Lubelskie Voivodship" and "Statistical Bulletin of Lubelskie Voivodship" including detailed data on a monthly and quarterly basis.

Director
of Statistical Office
in Lublin

Krzysztof Markowski

Krzysztof Markowski, PhD

Lublin, April 2026

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Znaki umowne. Skróty.....	8
Symbols. Abbreviations	
Synteza.....	9
Executive summary	11
Rozdział 1. Województwo na tle kraju	13
Chapter 1. Voivodship against the background of the country	
Rozdział 2. Województwo na tle pozostałych województw	16
Chapter 2. Voivodship against the background of the other voivodships	
Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa	24
Chapter 3. Area and territorial division of the Voivodship	
Rozdział 4. Środowisko	26
Chapter 4. Environment	
4.1. Powierzchnia.....	26
4.1 Area	
4.2. Zużycie wody. Ścieki przemysłowe i komunalne	29
4.2. Water consumption. Industrial and municipal wastewater	
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza.....	34
4.3. Pollution and protection of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	36
4.4. Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne.....	40
4.5. Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	45
4.6. Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5. Społeczeństwo	47
Chapter 5. Society	
5.1. Kapitał ludzki	47
5.1. Human capital	
Demografia	47
Demography	
Edukacja	55
Education	
Zasoby pracy	65
Labour resources	

	5.2. Jakość życia	76
	5.2. Quality of life	
	Zamożność mieszkańców.....	76
	Inhabitants' wealth	
	Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	84
	Social assistance and family support	
	Warunki mieszkaniowe.....	93
	Housing conditions	
	Ochrona zdrowia.....	100
	Health care	
	Kultura.....	106
	Culture	
	Bezpieczeństwo publiczne.....	110
	Public safety	
	Społeczeństwo informacyjne	112
	Information society	
	Aktywność społeczna.....	114
	Social activity	
Rozdział 6.	Gospodarka	116
Chapter 6.	Economy	
	6.1. Produkt krajowy brutto.....	116
	6.1. Gross domestic product	
	6.2. Przedsiębiorczość.....	120
	6.2. Entrepreneurship	
	Podmioty gospodarki narodowej.....	120
	Entities of the national economy	
	Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna	124
	Research and development as well as innovation activity	
	Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach.....	129
	Use of information and communication technologies in enterprises	
	Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych.....	131
	Financial results of non-financial enterprises	
	Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	134
	Investment outlays of enterprises	
	6.3. Produkcja i usługi	138
	6.3. Production and services	
	Rolnictwo.....	138
	Agriculture	
	Przemysł	145
	Industry	
	Budownictwo	147
	Construction	

	Rynek wewnętrzny.....	153
	Internal market	
	Transport.....	155
	Transport	
	Energia.....	162
	Energy	
Rozdział 7. Chapter 7.	Zarządzanie rozwojem	165
	Development management	
	7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	165
	7.1. Revenue of budgets of local government units	
	7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	169
	7.2. Expenditure of budgets of local government units	
	7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego.....	172
	7.3. Result of budgets of local government units	
	7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich	175
	7.4. Projects co-financed by the EU funds	
	7.5. Planowanie przestrzenne i rewitalizacja.....	177
	7.5. Spatial planning and revitalisation	
Rozdział 8. Chapter 8.	Wybrane dane o województwie lubelskim.....	184
	Selected data on Lubelskie Voivodship	
Rozdział 9. Chapter 9.	Wybrane dane o Lublinie	188
	Selected data on Lublin	
Rozdział 10. Chapter 10.	Wybrane dane o miastach na prawach powiatu	190
	Selected data on cities with powiat status	
Aneks Annex	Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie.....	191
	Selected data on Areas of Strategic Intervention against the background of the voivodship cities, towns and rural areas	

Znaki umowne

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (*)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand	km	kilometr kilometre	°C	stopień Celsjusza centigrade
mln	milion million	m ²	metr kwadratowy square metre	d	doła
mld bn	miliard billion	ha	hektar hectare	r.	rok
zł PLN	złoty Polish zloty	km ²	kilometr kwadratowy square kilometre	r/r y/y	rok do roku year on year
szt.	sztuka piece, unit	m ³	metr sześcienny cubic metre	cd. cont.	ciąg dalszy continued
kg	kilogram kilogram	dam ³	dekametr sześcienny cubic decametre	dok. cont.	dokończenie continued
dt	decytona deciton	hm ³	hektometr sześcienny cubic hectometre	pkt	punkt point
t	tona tonne	MW	megawat megawatt	p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
mm	milimetr millimetre	kWh	kilowatogodzina kilowatt hour	UE EU	Unia Europejska European Union
m	metr metre	GWh	gigawatogodzina gigawatt hour		

Synteza

Demografia w 2025 r.

liczba ludności na 1000 ludności:	-0,8% r/r
urodzenia żywe	5,80
zgony	11,24
przyrost naturalny	-5,44
saldo migracji stałej	-2,36

Od połowy lat dziewięćdziesiątych XX wieku z roku na rok systematycznie maleje liczba ludności województwa lubelskiego. W porównaniu z 2024 r. odnotowano zmniejszenie liczby urodzeń i zgonów. Zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji ludności na pobyt stały w omawianym okresie było ujemne.

Rynek pracy w 2025 r.

pracujący	-0,7% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego	8,1%

W końcu października 2024 r. zaobserwowano spadek w skali roku liczby pracujących w gospodarce narodowej. Stopa bezrobocia rejestrowanego i liczba bezrobotnych wzrosły.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności w 4 kwartale 2025 r.

pracujący	-0,2% r/r
stopa bezrobocia	4,8%

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności liczba pracujących, jak i liczba biernych zawodowo zmniejszyła się. W tym czasie współczynnik aktywności zawodowej zwiększył o 0,4 p. proc., stopa bezrobocia – o 0,6 p. proc., a wskaźnik zatrudnienia o 0,1 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2025 r.

przeciętne miesięczne wynagrodzenie	+7,8% r/r
-------------------------------------	-----------

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż rok wcześniej.

Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w 2025 r.

z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	+8,1% r/r
rolników indywidualnych	+6,4% r/r

W skali roku zwiększyła się liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenie z ZUS oraz liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenie z KRUS. Odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty, zarówno z ZUS, jak i KRUS.

Rolnictwo w 2025 r.

plony:	
zboża podstawowe z mieszkankami zbożowymi	+6,5% r/r
rzepak i rzepik	-3,1% r/r
ziemniaki	-0,3% r/r
buraki cukrowe	+10,5% r/r
pogłowie:	
bydło	-5,3% r/r
trzoda chlewna	+2,8% r/r
wartość skupu produktów rolnych ogółem	+7,9% r/r

Produkcja zbóż ogółem zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego. W ujęciu rocznym zmniejszyło się pogłowie bydła, zwiększyło się zaś pogłowie trzody chlewnej i owiec. Wzrosła średnioroczna cena skupu pszenicy. Wyższa niż w poprzednim roku była cena skupu żywca wołowego w wadze żywej (bez cięta) i drobiu rzeźnego, a niższa – żywca wieprzowego w wadze żywej.

Dynamika produkcji rolniczej w 2024 r. (ceny stałe)

globalna	+1,4% r/r
końcowa	+0,8% r/r
towarowa	-1,8% r/r

Globalna produkcja rolnicza zwiększyła się w porównaniu z 2023 r., podobnie produkcja końcowa, natomiast zmniejszyła się produkcja towarowa. Odnotowano spadek produkcji roślinnej, a wzrost produkcji zwierzęcej.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2025 r.

produkcja sprzedana przemysłu (ceny stałe)	+3,6% r/r
--	-----------

Tempo wzrostu produkcji sprzedanej przemysłu było wyższe (w cenach stałych) niż przed rokiem. Wyższy poziom produkcji sprzedanej odnotowano w 17 spośród 31 występujących w województwie działach przemysłu. Wzrosła także wydajność pracy, mierzona wielkością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Produkcja sprzedana budownictwa w 2025 r.

produkcja sprzedana budownictwa	+1,6% r/r
produkcja budowlano-montażowa	-14,4% r/r

W skali roku wzrosła produkcja sprzedana budownictwa oraz wydajność pracy, mierzona wielkością produkcji sprzedanej budownictwa na 1 zatrudnionego, a zmniejszyła produkcja budowlano-montażowa.

Budownictwo mieszkaniowe w 2025 r.

mieszkania oddane do użytkowania	-15,8% r/r
wydane pozwolenia na budowę lub dokonane zgłoszenia z projektem budowlanym	-11,9% r/r
rozpoczęte budowy mieszkań	-20,5% r/r

Zmniejszyła się liczba mieszkań oddanych do użytku, mieszkań, których budowę rozpoczęto oraz mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia zgodnie z projektem budowlanym. Zwiększyła się przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania.

Rynek wewnętrzny w 2025 r.

sprzedaż detaliczna	-8,3% r/r
sprzedaż hurtowa	-12,2% r/r

Sprzedaż detaliczna w jednostkach handlowych i niehandlowych była niższa niż rok wcześniej. Niższa niż przed rokiem była sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2025 r.

wynik finansowy brutto	+22,8% r/r
wynik finansowy netto	+23,5% r/r
wskaźnik poziomu kosztów	91,7%
wskaźnik rentowności obrotu brutto	8,3%
wskaźnik rentowności obrotu netto	7,1%

Przedsiębiorstwa niefinansowe osiągnęły zyski. Polepszył się wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto natomiast wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia były niższe.

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.

nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	-5,3% r/r
rozpoczęte inwestycje	-8,5% r/r
wartość kosztorysowa rozpoczętych inwestycji	+22,2% r/r

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek wartości nakładów inwestycyjnych. Zmniejszyła się liczba rozpoczętych inwestycji, a zwiększyła się wartość kosztorysowa.

Executive summary

Demography in 2025

number of population per 1,000 population:		
live births	-0.8% y/y	The number of population in Lubelskie Voivodship has been systematically decreasing since the mid-1990s. It was noted that the birth rate and the death rate decreased in comparison with 2024. Both natural increase and net migration for permanent residence were negative in the discussed period.
deaths	5.80	
natural increase	11.24	
net migration for permanent residence	-5.44	
	-2.36	

Labour market in 2025

employed persons	-0.7% y/y	At the end of October the number of employed persons in the national economy decreased in a yearly perspective. The registered unemployment rate and number of unemployed increased.
registered unemployment rate	8.1%	

Labour Force Survey (LFS) in the quarter 4 of 2025

employed persons	-0.2% y/y	According to the Labour Force Survey (LFS), the number of employed persons was lower than a year before, as well as the number of economically inactive persons. During this time, the activity rate increased by 0.4 pp., the unemployment rate by 0.6 pp. and the employment rate by 0.1 pp.
unemployment rate	4.8%	

Average monthly gross wages and salaries in the corporate sector in 2025

average monthly gross wages and salaries	+7.8% y/y	The average monthly gross wages and salaries in the corporate sector was higher than in the previous year.
--	-----------	--

Average monthly gross retirement pay and pension in 2025

from non-agricultural social security system	+8.1% y/y	The number of retirees and pensioners from the Social Insurance Institution and the number of retirees and pensioners from the Agricultural Social Insurance Fund increased in a yearly perspective. The increase in the average monthly gross retirement pay and pension was noted, both from the Social Insurance Institution and the Agricultural Social Insurance Fund.
for farmers	+6.4% y/y	

Agriculture in 2025

departments:		The output of cereals was higher than in the previous year. On an annual basis, the cattle population decreased, while the population of pigs and sheep increased.
basic cereals with cereal mixed	+6.5% y/y	
rape and turnip rape	-3.1% y/y	The average annual purchase price of wheat has increased. The purchase price of live cattle in live weight (excluding calves) and slaughter poultry was higher than in the previous year, and the purchase price of live pigs in live weight was lower.
potatoes	-0.3% y/y	
sugar beets	+10.5% y/y	
livestock of:		
cattle	-5.3% y/y	
pigs	+2.8% y/y	
value of procurement of agricultural products in total	+7.9% y/y	

Indices of agricultural output in 2024 (constant prices)

global output	+1.4% y/y	Global agricultural production increased compared to 2023, as did final production, while commodity production decreased. Crop production decreased and animal production increased.
final output	+0.8% y/y	
market output	-1.8% y/y	

Sold production of industry in 2024

sold production of industry (constant prices)	+3.6% y/y	The growth rate of industry sold production was higher (in constant prices) than in the previous year. The higher level of sold production was noted in 17 out of 31 sectors of industry present in the Voivodship. Labour productivity, measured with the amount of sold production per paid employee increased as well.
---	-----------	---

Sold production of construction in 2025

sold production of construction	+1.6% y/y	Within a year there was an increase in the sold production of construction as well as labour productivity, measured with the amount of sold production per paid employee. A decrease in the construction and assembly production was noted.
construction and assembly production	-14.4% y/y	

Residential construction in 2025

completed dwellings	-15.8% y/y	The number of completed dwellings, dwellings in which construction began and dwellings for construction of which permits were granted or which were registered with a construction project decreased. The average useful floor area of a completed dwelling increased.
granted building permits or registrations with a construction project	-11.9% y/y	
dwellings in which construction began	-20.5% y/y	

Internal market in 2025

retail sales	-8.3% y/y	In relation to the year before there was an decrease in retail sales in trade and non-trade units, while n decrease in the wholesale in trade enterprises was noted.
wholesale	-12.2% y/y	

Financial results of non-financial corporations in 2025

gross financial result	+22.8% y/y	Non-financial enterprises made profits.
net financial result	+23.5% y/y	The cost level indicator improved, as well as the gross and net turnover profitability indicators, while the first and second degree financial liquidity indicators were lower.
cost level indicator	93.3%	
gross turnover profitability indicator	6.7%	
net turnover profitability indicator	5.7%	

Investment outlays in non-financial corporations in 2025

investment outlays (current prices)	-5.3% y/y	A decrease in investment outlays was noted in comparison with the previous year. The number of started investments decreased and their cost estimate value increased.
started investments	-8.5% y/y	
cost estimate value of the started investments	+22.2% y/y	

Rozdział 1

Chapter 1

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie
Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Lubelskie
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania ^a w powierzchni ogółem w 2024 r. w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management ^a in total area in 2024 in %	0,2	0,1
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w 2024 r. w hm ³ Consumption of water for needs of the national economy and population during the year in 2024 in hm ³	8042,3	267,7
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi w 2024 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2024 in hm ³	6921,8	129,6
Ścieki komunalne oczyszczane ogółem w 2024 r. w dam ³ Total municipal wastewater treated in 2024 in dam ³	1421608	55008
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w tonach/rok: Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2024 in tonnes/year:		
gazowych gases	168201440	5083486
pyłowych particulate	15345	763
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2024 r. w % Total of legal protected area in total area in 2024 in %	32,2	22,5
Lesistość w 2024 r. w % Forest cover in 2024 in %	29,6	23,5
Ludność ^a na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population ^a per 1 km ² of total area in 2025 (as of 31 December)	119	79
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r. Natural increase per 1,000 population in 2025	-4,5	-5,4
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r. Net migration for permanent residence per 1,000 population in 2025	0,3	-2,4
Przeciętne trwanie życia w 2024 r. w latach: Life expectancy in 2024 in years:		
mężczyźni males	74,9	74,7
kobiety females	82,3	82,9
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^b na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/2025 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^b per 1,000 children aged 3–6 in 2024/2025 school year	971	948

a Stan w dniu 31 grudnia. b W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a As of 31 December. b In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points; including children in units performing health care activities throughout the school year.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (cd.)
Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Lubelskie
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Employment rate by LFS ^a in 2025 in % (annual averages)	56,8	54,1
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Activity rate by LFS ^a in 2025 in % (annual averages)	58,6	57,0
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w 2025 r. w % (przeciętne w roku) Unemployment rate by LFS ^a in 2025 in % (annual averages)	3,1	5,2
Bezrobotni zarejestrowani ^b na 1 ofertę pracy w 2025 r. Registered unemployed persons ^b per job offer in 2025	34	59
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^c w 2025 r. w zł Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^c in 2025 in PLN	8934,98	7697,77
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2025 r. w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from the non-agricultural social security system in 2025 in PLN	4054,57	3668,27
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2024 in PLN	3167,17	2905,42
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych ^d w 2024 r. w % At-risk-of-poverty rate after social transfers ^d in 2024 in %	13,8	16,7
Współczynni Giniego ^d w 2024 r. w % Gini coefficient ^d in 2024 in %	26,0	23,8
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r. w % Beneficiaries of social assistance in number of total population in 2024 in %	3,1	3,5
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2024 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2024 in thousand PLN	4667736	190887
Dzieci ^b w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Children ^b in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 in 2024 (as of 31 December)	219	180
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r. Population per out-patient health care unit in 2024	1375	1267
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2024 r. Medical personnel per 10 thousand population in 2024:		
lekarze doctors	37,7	40,2
pielęgniarki nurses	58,7	69,8
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2024 r. Beds in hospitals per 10 thousand population in 2024	42,6	47,7
Produkt krajowy brutto ^e (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł Gross domestic product ^e (current prices) per capita in 2024 in PLN	97357	68770

a Wyniki badania zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w Polsce zamieszkałej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. b Stan w dniu 31 grudnia. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Na podstawie danych z Europejskiego badania dochodów i warunków życia ludności (EU-SILC). e Wstępny szacunek.

a The survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. b As of 31 December. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d Based on data from the European Survey on Income and Living Conditions (EU-SILC). e Preliminary estimate.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (dok.)
Table 1. Selected data for Poland and the Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Lubelskie
Podmioty gospodarki narodowej ^a na 10 tys. ludności w 2025 r. Entities of the national economy ^a per 10 thousand population in 2025	1458	1116 ^b
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ^a na 10 tys. ludności w 2025 r. Commercial companies with foreign capital participation ^a per 10 thousand population in 2025	25	14 ^b
Personel wewnętrzny w działalności badawczej i rozwojowej na 1000 osób aktywnych zawodowo ^c w 2024 r. Internal R&D personnel per 1,000 economically active persons ^c in 2024	9,4	7,2
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^d w 2025 r. w % Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises surveyed ^d in 2025 in %	78,2	73,9
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^d w 2025 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^d in 2025 in %	95,4	91,7
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw ^d w 2025 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of enterprises ^d in 2025 (previous year=100; current prices)	103,6	94,7
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych ^e w 2025 r. w szt. Cattle density per 100 ha of agricultural land ^e in 2025 in heads	41,8	23,4
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych ^e w 2025 r. w szt. Pigs density per 100 ha of agricultural land ^e in 2025 in heads	62,0	32,3
Produkcja sprzedana przemysłu ^f (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w 2025 r. w zł Sold production of industry ^f (current prices) per average employed person in industry in 2025 in PLN	866960	679621
Produkcja sprzedana budownictwa ^f (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w 2025 r. w zł Sold production of construction ^f (current prices) per average employed person in construction in 2025 in PLN	977059	590743
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r. Dwellings completed per 1,000 population in 2025	5,6	4,1
Drogi publiczne o twardej nawierzchni ^g na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2024 r. Public roads with hard surface ^g per 100 km ² of total area in 2024	101,4	97,6
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2024 r. Length of railway lines operated per 100 km ² in 2024	6,3	4,4
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2024 r. w % Share of renewable energy sources in production of electricity in 2024 in %	29,0	53,8

a Stan w dniu 31 grudnia. b Bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. c Aktywni zawodowo (wszystkie osoby pracujące oraz uznane za bezrobotne) – na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – dane średnioroczne. d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. e Stan w dniu 1 czerwca; według danych dotyczących użytków rolnych z 2023 r. f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. g Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań.

a As of 31 December. b Excluding entities for which the information about the business address does not exist in the REGON register. c Active population (all persons employed and considered unemployed) – based on the Labour Force Survey – average annual data. d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. e As of 1 June 2023; based on data on agricultural land from 2023. f Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. g Data exclude gminas that did not submit reports.

Rozdział 2

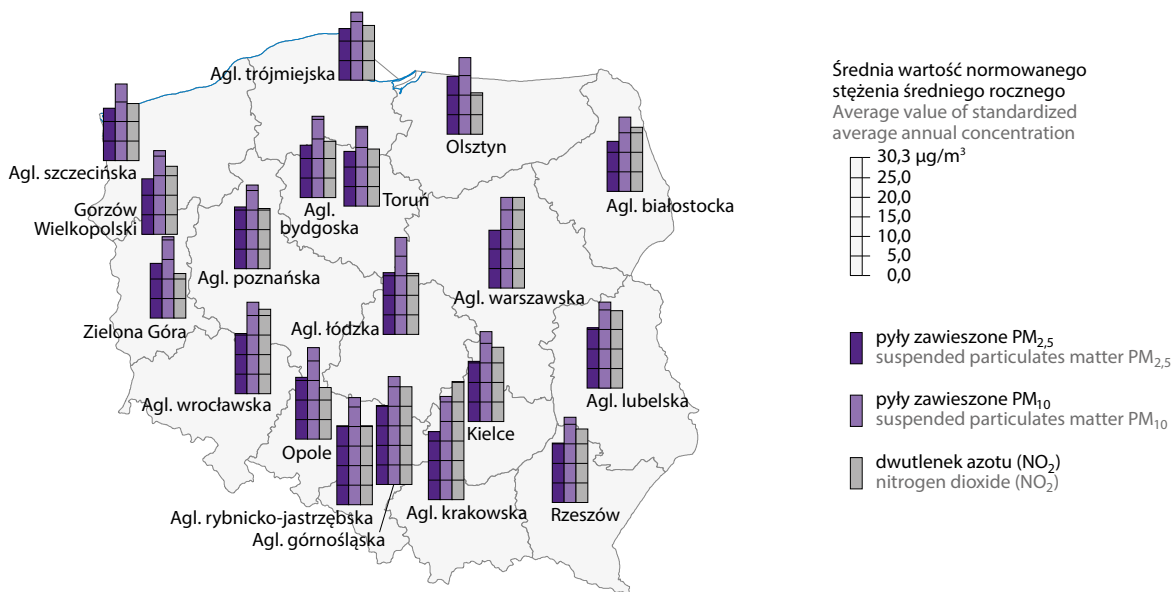
Chaper 2

Województwo na tle pozostałych województw

Voivodship against the background of other voivodships

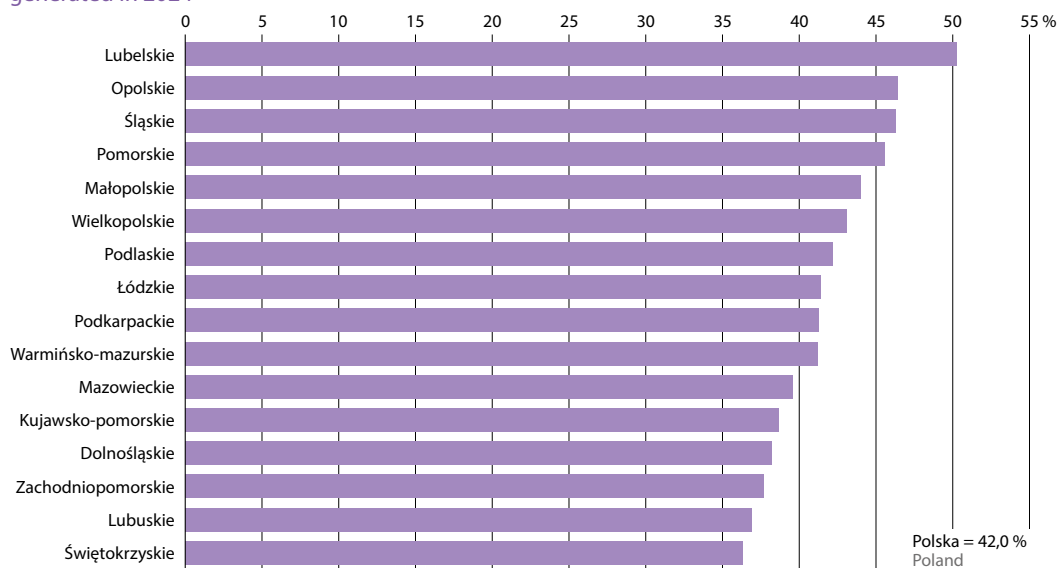
Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ w 2024 r.

Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM_{2,5}, PM₁₀ i NO₂ in 2024

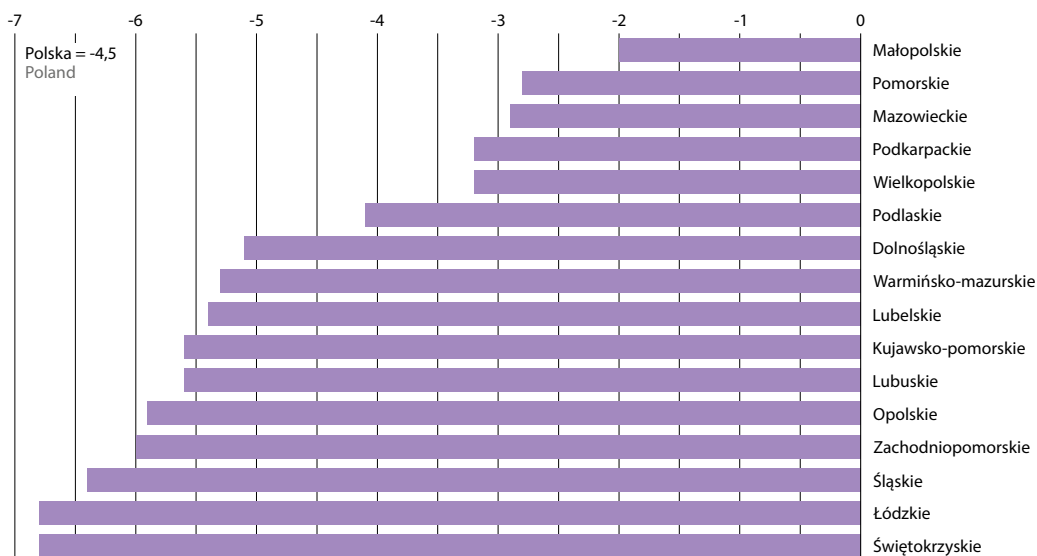

Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych wytworzonych w 2024 r.

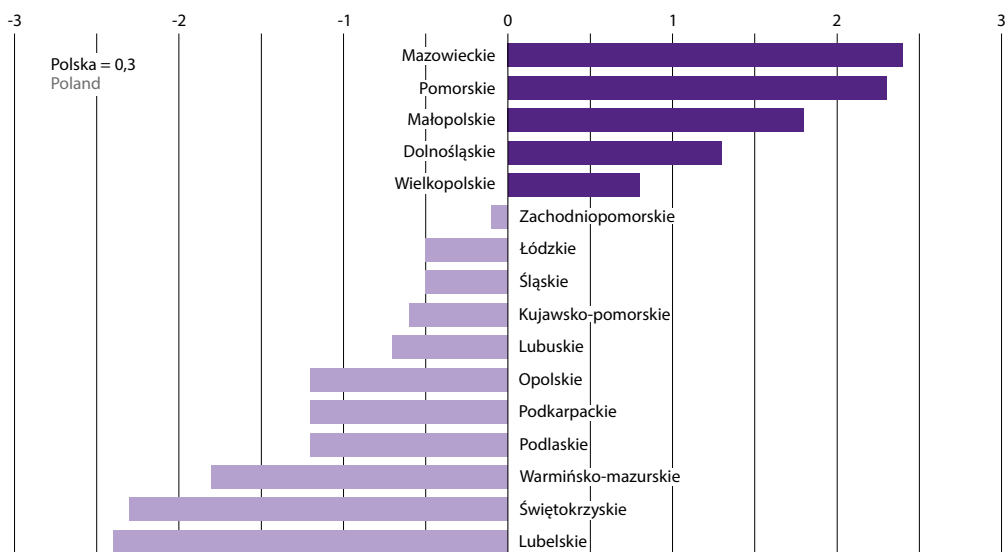
Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste generated in 2024

Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 2. Natural increase per 1,000 population in 2025

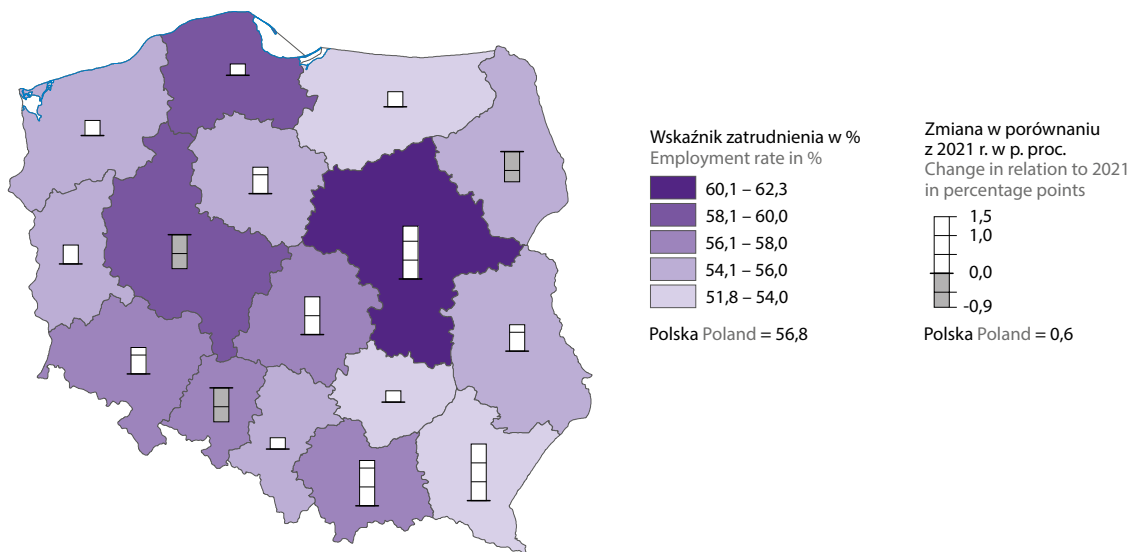

Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.
 Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2025

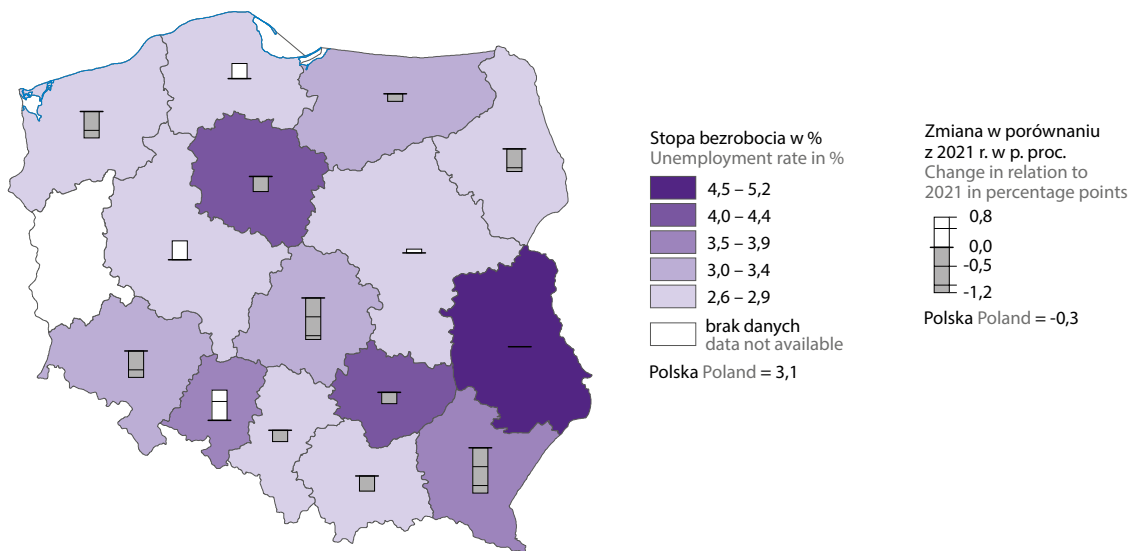
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)

Map 2. Employment rate by LFS in 2025 (annual averages)

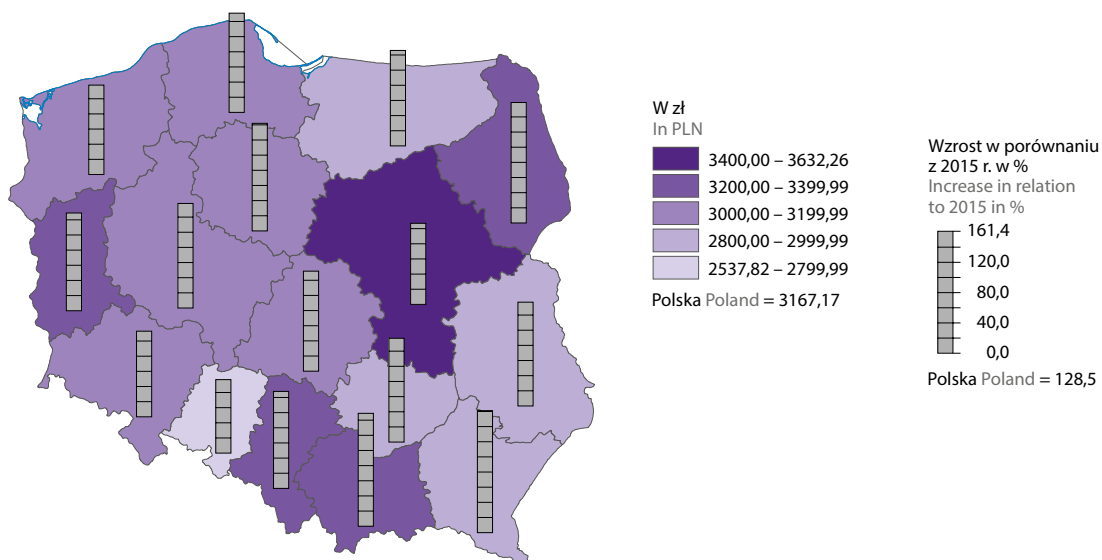

Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2025 r. (przeciętne w roku)

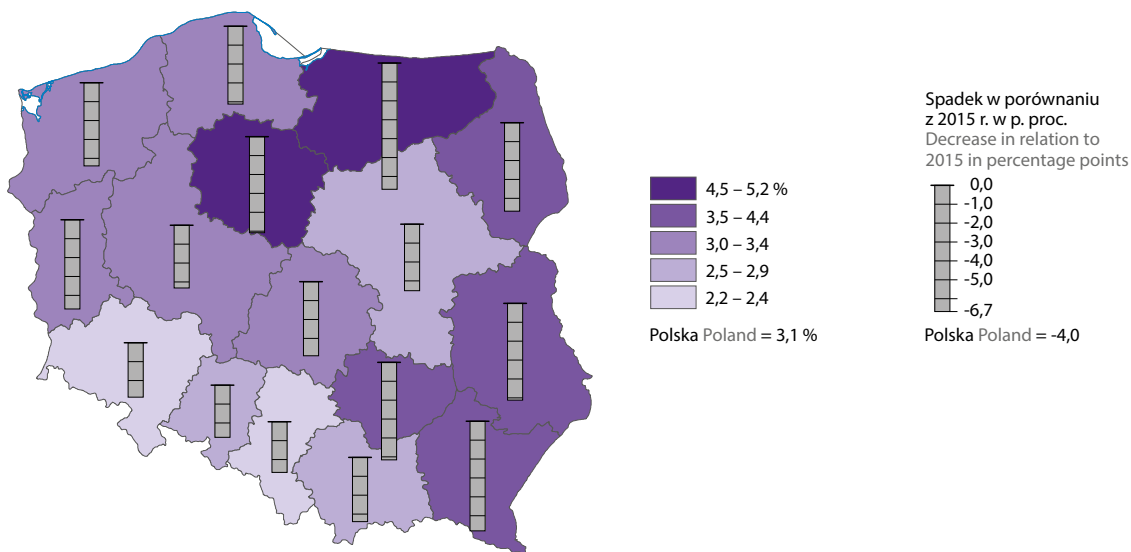
Map 3. Unemployment rate by LFS in 2025 (annual averages)

Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2024 r.
 Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2024

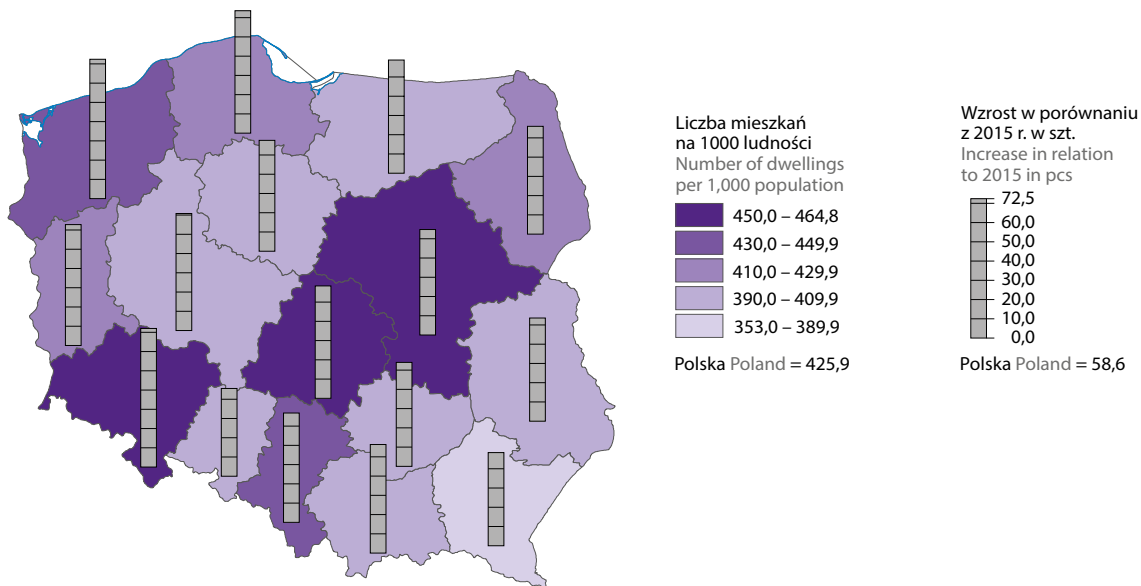

Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2024 r.
 Map 5. Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in 2024

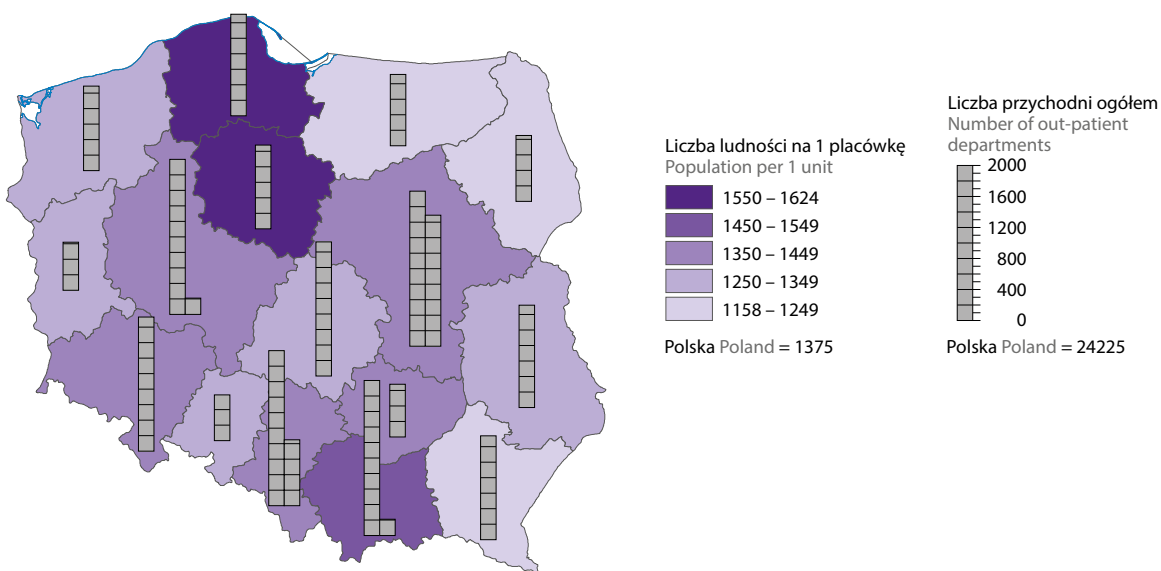
Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)

Map 6. Dwellings stocks per 1000 population in 2024 (as of 31 December)

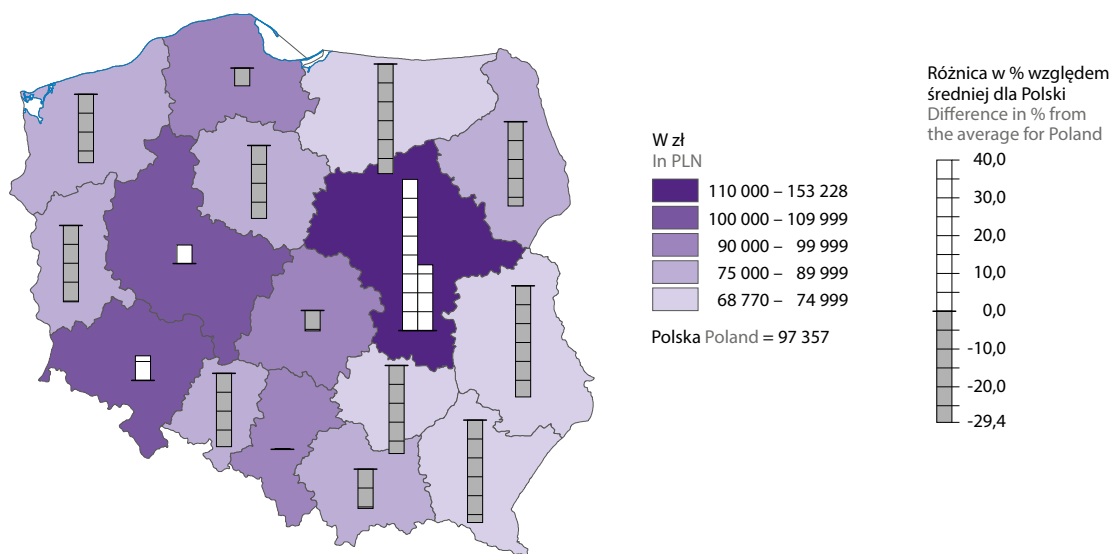

Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)

Map 7. Out-patient health care units in 2024 (as of 31 December)

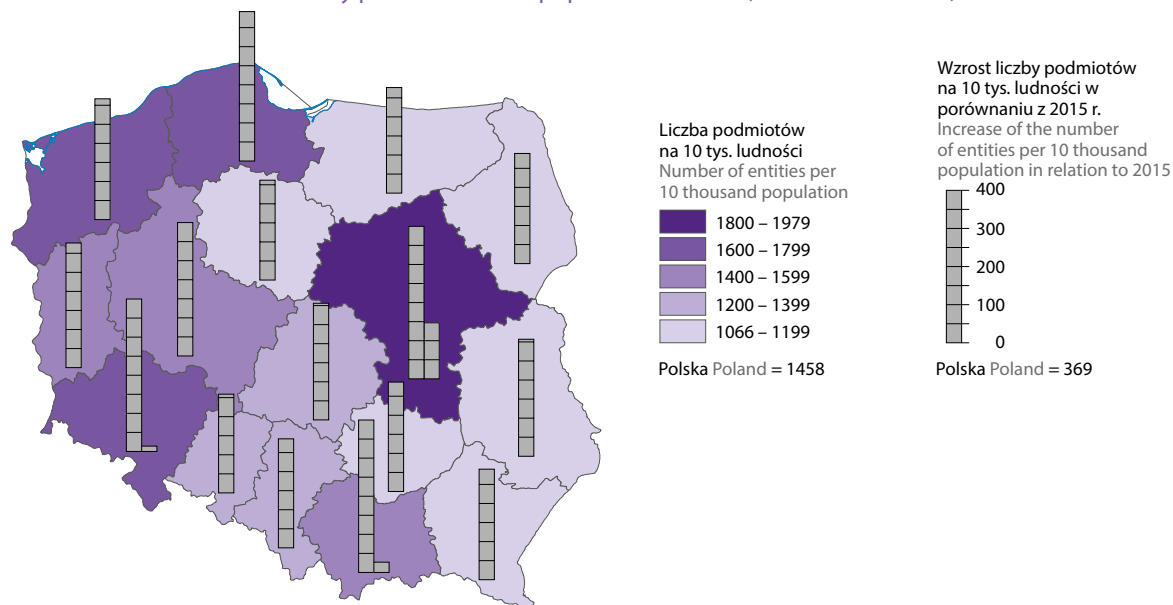

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
 Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2024 (current prices)

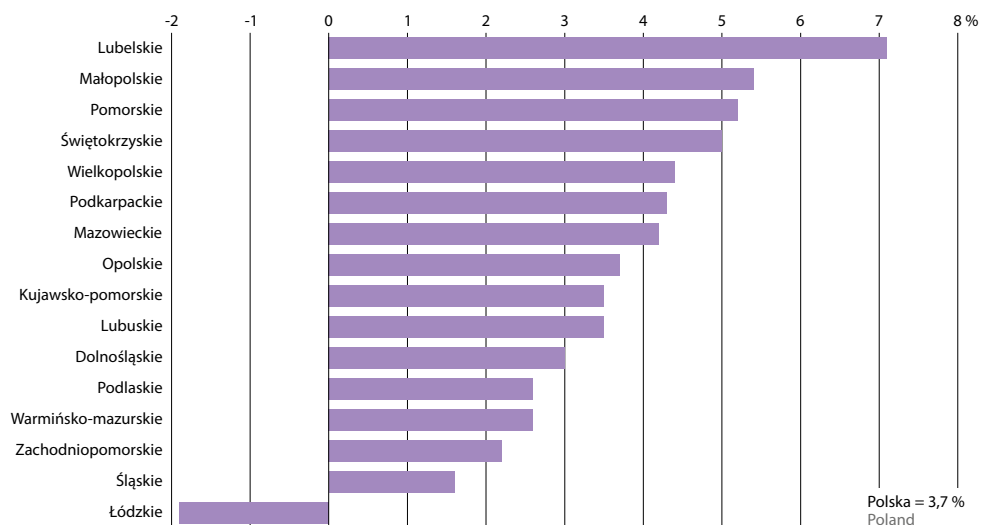
^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
^a Grouping by local kind-of-activity unit method; provisional estimates.

Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2025 r. (stan w dniu 31 grudnia)
 Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2025 (as of 31 December)

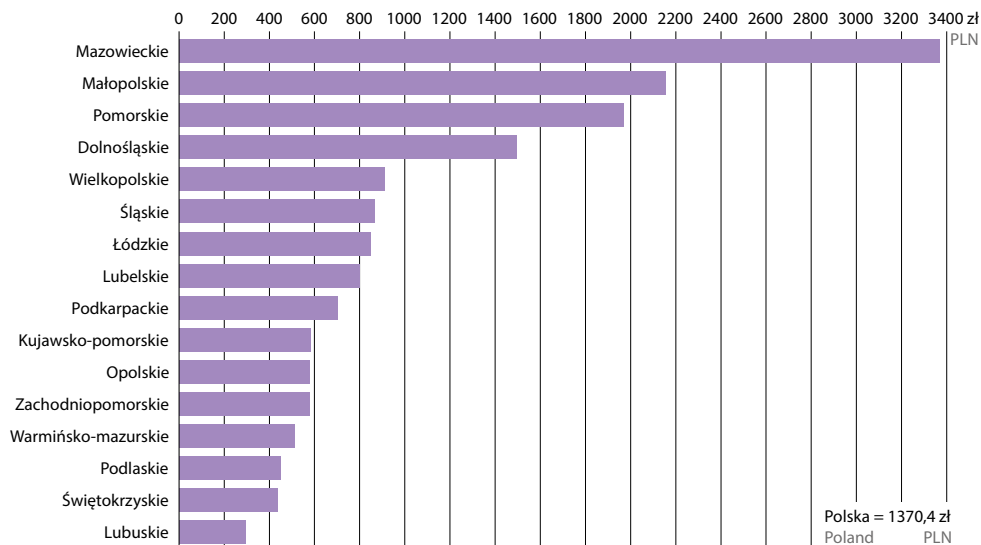
Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2025 r.

Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2025

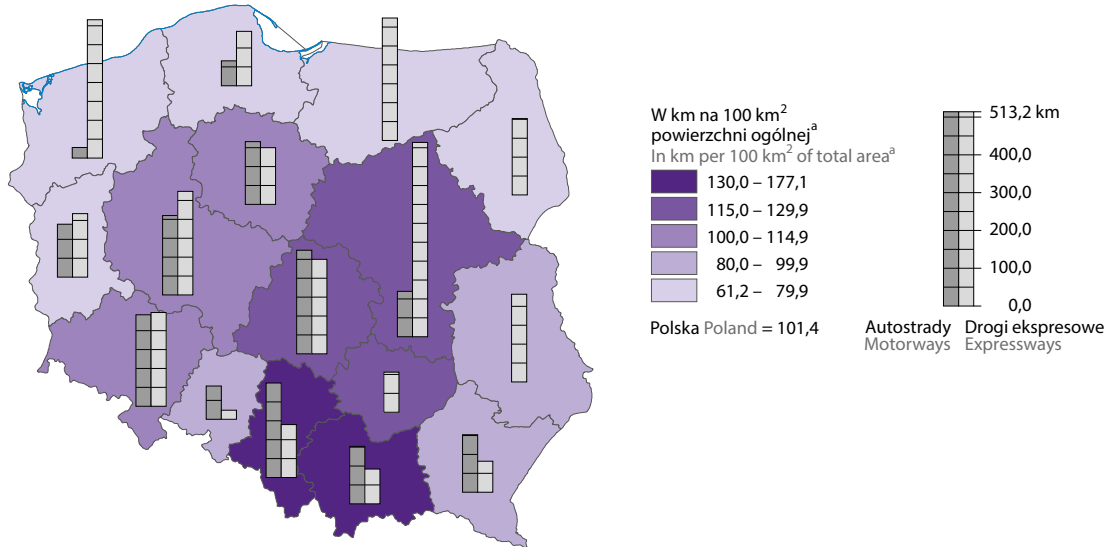

Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)

Chart 5. Intramural expenditures on research and development per capita in 2024 (current prices)

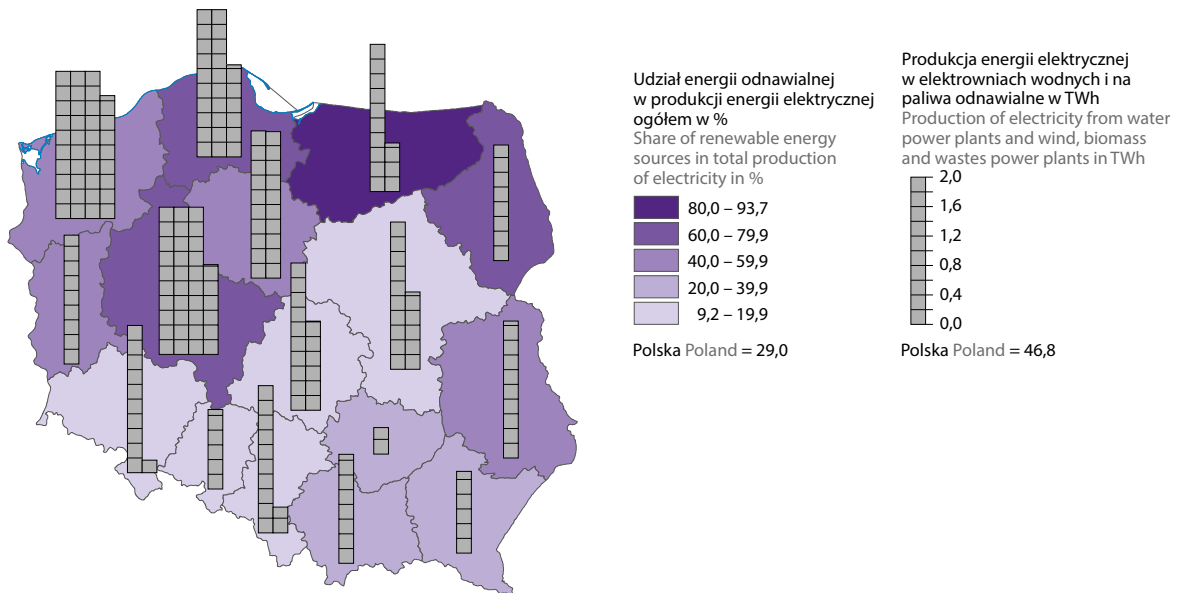

Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni w 2024 r.
 Map 10. Hard surface public road in 2024

a Dane nie obejmują gmin, które nie złożyły sprawozdań; we wskaźniku uwzględniona jest całkowita powierzchnia jednostek, wliczając obszar morskich wód wewnętrznych.
 a Data exclude gminas that did not submit reports; the indicator takes into account the total area of the territorial units, including the area of internal waters.

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2024 r.
 Map 11. Energy from renewable sources in 2024

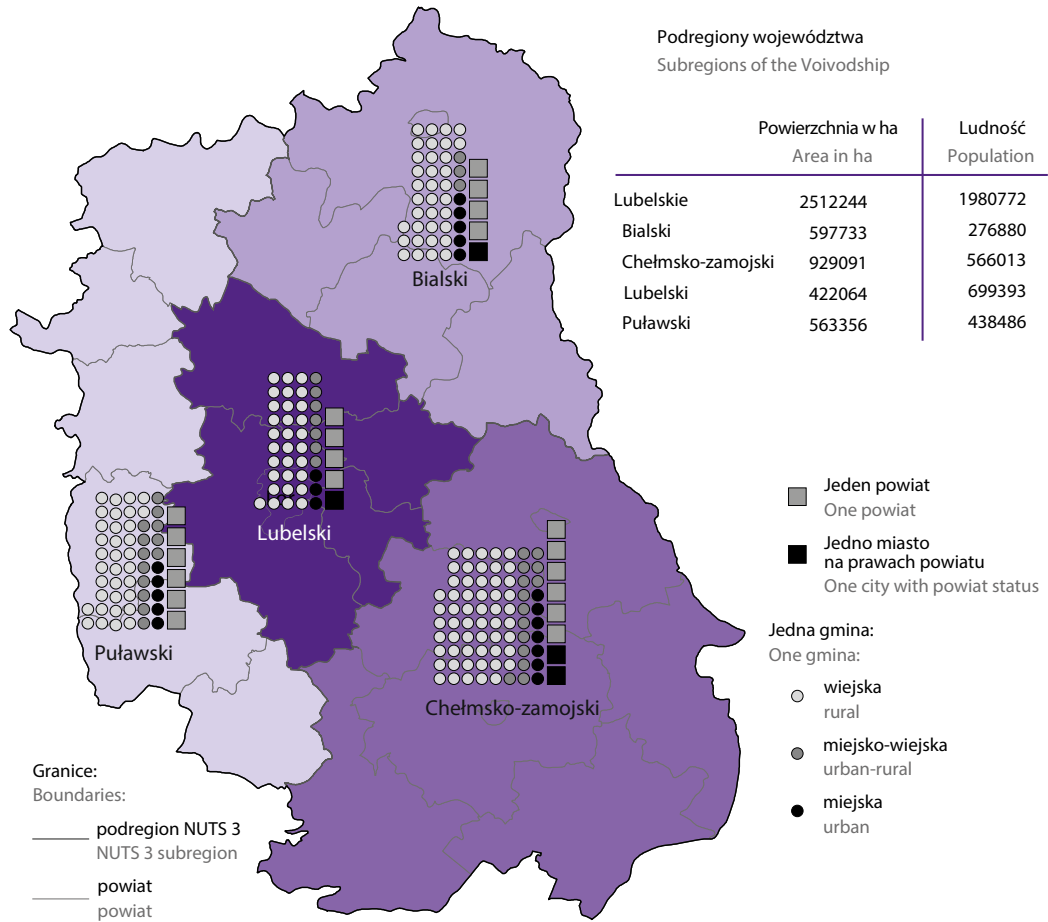
Mapa 13. Podział województwa lubelskiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 13.

Division of Lubelskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2025

As of 31 December

Powiat Powiat	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność Population	Powiat Powiat	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność Population	Powiat Powiat	Powierzchnia w ha Area in ha	Ludność Population
Bialski	275431	103464	Lubelski	167953	166000	Świdnicki	46835	68606
Biłgorajski	168103	94173	Łęczyński	63662	55323	Tomaszowski	148676	75040
Chełmski	188390	72563	Łukowski	139426	99410	Włodawski	125643	34506
Hrubieszowski	127018	55051	Opolski	81048	54468	Zamojski	187031	99042
Janowski	87529	418780	Parczewski	95219	31487	m. Biała Podlaska	4940	53470
Krasnostawski	103142	57639	Puławski	93377	105022	m. Chełm	3698	55661
Kraśnicki	100532	87278	Radzyński	96500	53953	m. Lublin	14747	326685
Lubartowski	128867	82779	Rycki	61444	50430	m. Zamość	3033	56844

Według stanu w dniu 1 stycznia 2025 r. województwo lubelskie zajmowało powierzchnię 25122 km², co stanowi 8,0% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.) mieszkało 1980,8 tys. osób, tj. 5,3% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 79 osób (dwunasta lokata w kraju). W miastach mieszkało 46,4% ludności województwa.

Rozdział 4

Chapter 4

Środowisko

Environment

4.1. Powierzchnia

4.1. Area

Na podstawie ewidencji geodezyjnej prowadzonej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii wynika, że według stanu na 1 stycznia 2025 r. użytki rolne oraz grunty leśne zajmowały 93,8% powierzchni województwa.

W 2024 r. powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji i zagospodarowania zmniejszyła się o 0,8% w porównaniu z 2023 r., zaś powierzchnia gruntów zrehabilitowanych w ciągu roku zmniejszyła się o 77,9%, a powierzchnia gruntów zagospodarowanych w ciągu była niższa o 91,3%.

Województwo lubelskie usytuowane jest we wschodniej części Polski i jest trzecim co do wielkości regionem w Polsce. Od północy graniczy z województwem podlaskim (4 km), od zachodu z województwem mazowieckim (372 km) i województwem świętokrzyskim (33 km), od południa z województwem podkarpackim (321 km). Wschodnia granica województwa jest granicą państwa z Białorusią (170 km) i Ukrainą (296 km). Granica z tymi państwami stanowi jednocześnie zewnętrzną granicę Unii Europejskiej.

Województwo lubelskie zajmuje obszar 25122,4 km², co stanowi 8,0% powierzchni kraju. Najwyżej położony punkt – Krągły Goraj – znajduje się w gminie Lubycza Królewska (388,7 m n.p.m.), najniżej położony punkt znajduje się na terenie gminy Stężycza (106,6 m n.p.m.).

Według ewidencji geodezyjnej w 2025 r. największy udział w ogólnej powierzchni województwa miały użytki rolne (70,1%), a następnie grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione (23,7%) oraz grunty zabudowane i zurbanizowane (4,3%). Zdecydowanie mniejszy udział w powierzchni ogólnej miały nieużytki (0,9%) oraz grunty pod wodami (0,8%).

W 2025 r. w porównaniu z 2024 r. zwiększyła się powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych o 0,7% oraz gruntów pod wodami o 0,5%, a także nieużytków o 0,2% i użytków rolnych o 0,04%. Natomiast zmniejszyła się powierzchnia gruntów leśnych oraz zadrzewionych i zakrzewionych o 0,2%. W stosunku zaś do 2015 r. powierzchnia gruntów leśnych, zadrzewionych i zakrzewionych zmniejszyła się o 2,3%, natomiast zwiększyła się powierzchnia terenów różnych o 29,4%, gruntów zabudowanych i zurbanizowanych o 12,2%, a następnie nieużytków o 4,7%, gruntów pod wodami o 4,8% oraz użytków rolnych o 0,2%.

Tablica 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania
 Stan w dniu 1 stycznia
 Table 2. Geodetic area by the land use
 As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	
	w ha in ha				Polska =100 Poland =100
Powierzchnia ogólna Total area	2512246	2512251	2512243	2512149	8,0
w tym: of which					
Użytki rolne Agricultural land	1757368	1768138 ^a	1760108 ^a	1760744	9,5
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	608618	594572	596191	594757	6,2
Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under surface waters	18938	19291	19752	19850	2,5
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanised areas	95796	100151 ^b	106763 ^b	107529	5,7
Nie użytki Wasteland	22349	22192	23354	23405	5,0

a Łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b Łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item "Forest land as well as woodland and shrubland" until 2016. b Including areas used for the construction of public roads or railways.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

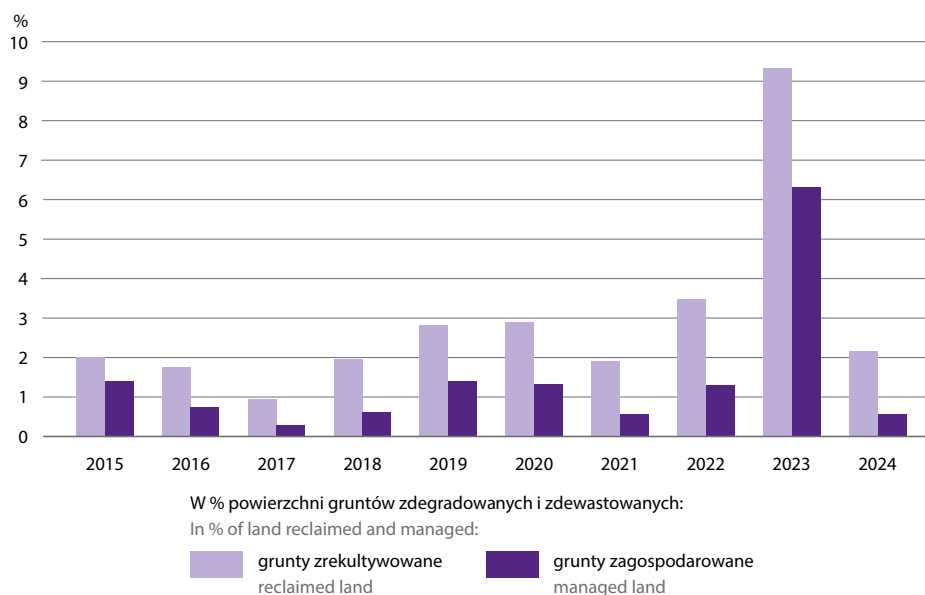
Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolnictwu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

W końcu 2024 r. powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania wyniosła 3,0 tys. ha (w kraju 60,2 tys. ha). Większość spośród nich stanowią grunty zdewastowane (98,5%, w Polsce 86,1%). W porównaniu ze stanem w końcu 2023 r. powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji zmniejszyła się o 97 ha, tj. o 0,8% (w kraju zmniejszyła się o 208 ha, tj. o 0,3%), natomiast w stosunku do stanu w końcu 2015 r. zmniejszyła się o 198 ha, tj. o 30,4% (w Polsce o 3212 ha, tj. o 5,1%).

W województwie lubelskim udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji w powierzchni ogółem w 2024 r. wyniósł 0,119% i zmniejszył się zarówno w stosunku do 2023 r., jak i 2015 r., odpowiednio o 0,004 p. proc. i o 0,008 p. proc. (w kraju wyniósł 0,192% i również zmniejszył się zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r., odpowiednio o 0,001 p. proc. i o 0,011 p. proc.).

W 2024 r. zrehabilitowano 64 ha gruntów i w odniesieniu do 2023 r. powierzchnia gruntów zrehabilitowanych zmniejszyła się o 77,9%, a w stosunku do 2015 r. pozostała bez zmian. W Polsce zrehabilitowano 1940 ha gruntów, tj. mniej o 15,4% niż w 2023 r. i więcej o 7,4% niż w 2015 r. Powierzchnia gruntów zagospodarowanych w ciągu 2024 r. wyniosła 17 ha i była niższa niż w 2023 r. o 91,3% i o 62,2% w porównaniu z 2015 r. W kraju zagospodarowano 797 ha gruntów, tj. mniej o 32,5% niż w 2023 r. i o 6,5% niż w 2015 r.

Wykres 6. Grunty zrehabilitowane i zagospodarowane w ciągu roku
Chart 6. Land reclaimed and managed during the year

4.2. Zużycie wody. Ścieki przemysłowe i komunalne

4.2. Water consumption. Industrial and municipal wastewater

W 2024 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności było wyższe o 2,1% w stosunku do roku wcześniejszego. Ścieków przemysłowych odprowadzono o 0,6% więcej, a ścieków komunalnych o 0,8% więcej. Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków wyniósł 59,3% i tym samym był o 0,6 p. proc. wyższy niż w 2023 r.

W 2024 r. zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wyniosło 267,7 hm³, co stanowiło 3,3% zużycia krajowego i w porównaniu z 2023 r. było wyższe o 2,1%, zaś w stosunku do 2015 r. niższe o 15,5%. W Polsce natomiast zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wyniosło 8367,4 hm³ i w porównaniu z 2023 r. było wyższe o 1,5%, a w stosunku do 2015 r. niższe o 20,0%.

Najwięcej wody zużyto do napełniania i uzupełniania stawów rybnych – 101,7 hm³, tj. 38,0% zużycia wojewódzkiego, co stanowiło 12,3% zużycia krajowego. Zużycie to było wyższe o 1,7% niż w 2023 r. i niższe o 19,3% niż w 2015 r. W Polsce do napełniania i uzupełniania stawów rybnych zużyto 828,3 hm³, tj. 10,3% zużycia krajowego i w stosunku do 2023 r. zmniejszyło się ono o 0,7%, zaś w porównaniu z 2015 r. o 8,7%.

Na drugim miejscu pod względem zużycia wody był przemysł, gdzie zużyto 88,5 hm³ wody, tj. 33,1% zużycia wojewódzkiego, co stanowiło 1,6% zużycia krajowego i było ono wyższe o 0,6% niż w 2023 r. i niższe o 21,4% niż w 2015 r. Na cele produkcyjne w województwie zużyto 96,9% ogółu wody zużytej w przemyśle. W Polsce natomiast przemysł zużył 5490,7 hm³ wody, w tym 98,6% na cele produkcyjne i w porównaniu z 2023 r. było ono wyższe o 1,4%, a w stosunku do 2015 r. niższe o 26,5%. W 2024 r. przychód wody w przemyśle pochodził głównie z poboru wód powierzchniowych (75,0%, w kraju 94,4%) oraz z poboru wód podziemnych (20,0%, w Polsce 4,1%). Pozostałą część stanowiły wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych i zakup wody od innych jednostek.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wynosiło 133,6 m³ i było niższe o 37,6% niż średnio w kraju, gdzie wyniosło 214,1 m³ na 1 mieszkańca. Wskaźnik ten w województwie lubelskim w 2024 r. w stosunku do 2023 r. wzrósł o 3,7 m³ (w Polsce o 4,0 m³), zaś w porównaniu z 2015 r. zmniejszył się o 14,1 m³ (w kraju o 47,5 m³).

Tablica 3.
Table 3.

Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku

Water consumption by needs during the year

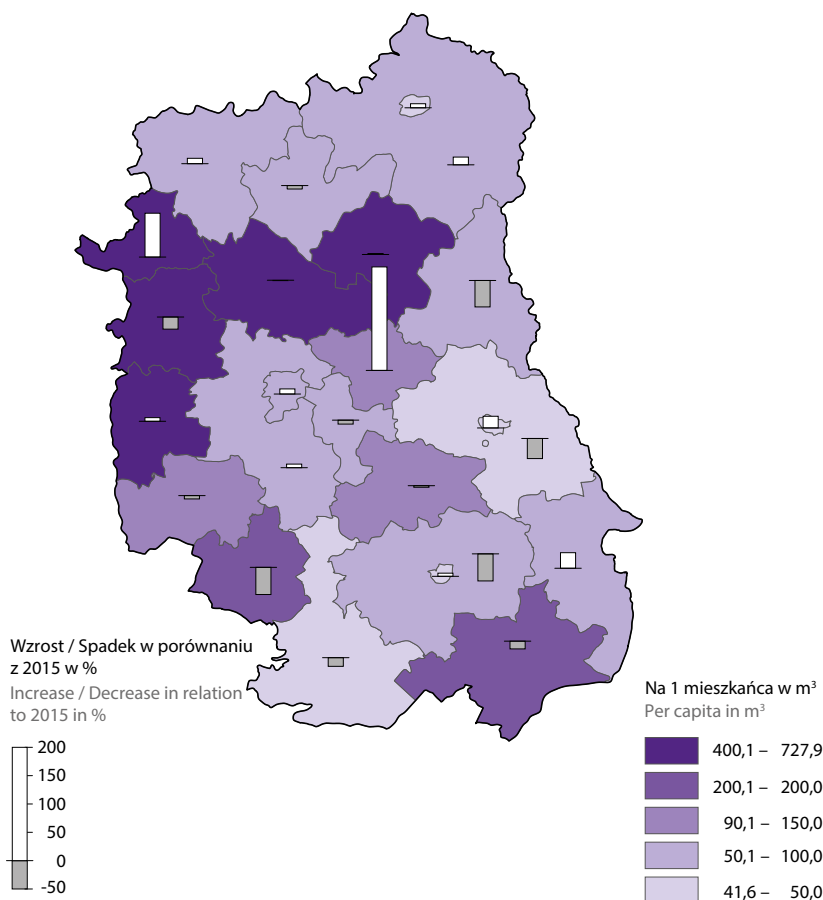
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w hm ³			in hm ³	
					Polska =100 Poland =100
Ogółem^a Total^a	316,7	274,1	262,1	267,7	102,1
w tym: of which:					
Przemysł Industry	112,6	96,2	88,0	88,5	100,6
Gospodarstwa domowe Households	61,1	61,0	61,1	64,3	105,2

a Do 2018 r. łącznie z nawodnieniami w rolnictwie i leśnictwie.
a Until 2018, includes irrigation in agriculture and forestry.

W 2024 r. omawiany wskaźnik osiągnął najwyższe wartości w powiecie puławskim (727,9 m³) i w powiecie parczewskim (463,6 m³), natomiast najniższe w powiecie biłgorajskim (41,6 m³) oraz w miastach na prawach powiatu w Zamościu (41,7 m³) i w Białej Podlaskiej (43,2 m³). W stosunku do 2015 r. najwyższy wzrost wskaźnika odnotowano w powiecie ryckim (o 22,7%) i w powiecie bialskim (o 11,7%), zaś spadek w powiecie włodawskim (o 8,6%) i w powiecie janowskim (o 8,7%).

Mapa 14.
Map 14.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2024 r.
Water consumption for the needs of the national economy and population in 2024

W 2024 r. w województwie lubelskim odprowadzono do wód lub do ziemi 129,6 hm³ ścieków przemysłowych i komunalnych, czyli o 0,5% więcej niż w 2023 r. (w Polsce o 1,3%) i o 15,2% mniej niż w 2015 r. (w kraju o 21,6%). Ze wszystkich powyższych ścieków 74,6 hm³ (w Polsce 5494,4 hm³) stanowiły ścieki odprowadzone bezpośrednio z zakładów, a 60,5 hm³ (w kraju 1521,3 hm³) siecią kanalizacyjną. Łącznie oczyszczenia wymagało 76,0 hm³ (w Polsce 2178,1 hm³) ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi, co stanowiło 3,5% ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia w Polsce.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

W 2024 r. w województwie lubelskim odprowadzono ogółem 80,1 hm³ (w kraju 5588,2 hm³) ścieków przemysłowych, czyli o 0,6% więcej niż w 2023 r. (w Polsce o 0,9%) i o 26,5% mniej niż w 2015 r. (w kraju o 27,1%). Z tego 74,6 hm³ (w Polsce 5494,4 hm³) odprowadzono do wód lub do ziemi, a 5,5 hm³ (w kraju 93,8 hm³) siecią kanalizacyjną. Oczyszczenia wymagało 21,0 hm³ (w Polsce 750,6 hm³) ścieków przemysłowych odprowadzonych do wód lub do ziemi, czyli o 0,7 % mniej niż w 2023 r. (w kraju o 2,8% więcej) i o 1,0% niż w 2015 r. (w Polsce o 13,1% mniej). W tym procesowi oczyszczenia poddano 98,6% (w kraju 81,4%) ścieków (w 2023 r. w województwie 98,6%, w Polsce 82,0%; w 2015 r. w województwie 97,9%, w kraju 88,1%). W 2024 r. z ogólnej ilości ścieków przemysłowych oczyszczanych odprowadzonych bezpośrednio do wód lub do ziemi najwięcej było oczyszczanych mechanicznie (60,1%, w Polsce 42,7%).

W 2024 r. w województwie lubelskim siecią kanalizacyjną odprowadzono do wód lub do ziemi 55,0 hm³ (w kraju 1427,5 hm³) ścieków komunalnych, czyli o 0,8% więcej niż w 2023 r. (w Polsce o 2,3%) i o 12,0% niż w 2015 r. (w kraju o 13,4%). W omawianych latach w województwie lubelskim ścieki te były w całości oczyszczone. Najwięcej ścieków komunalnych oczyszczano metodą podwyższonego usuwania biogenów (77,3%, w Polsce 84,0%).

Tablica 4.
Table 4.

Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants	352	350	346	346
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Municipal wastewater discharged during the year in dam ³	49136	51381	54573	55008
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Industrial wastewater discharged during the year in dam ³	21182	24090	21126	20979
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludność ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	57,2	58,0	58,7	59,3

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.
a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

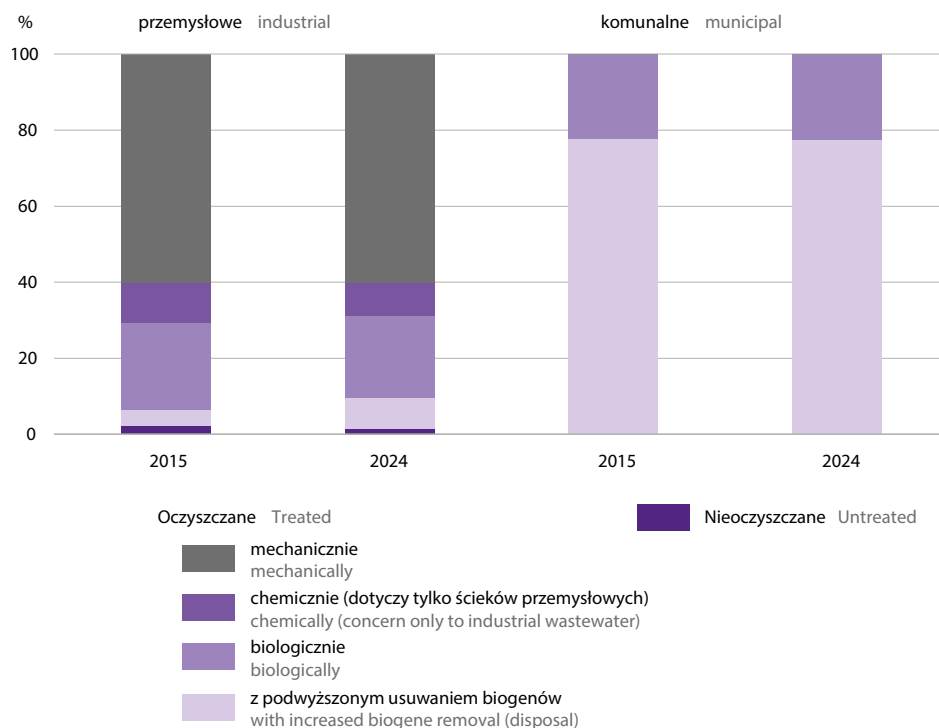
Na terenie województwa lubelskiego funkcjonowały 63 (w kraju 821) oczyszczalnie ścieków przemysłowych, co stanowiło 7,7% działających w kraju. W porównaniu z 2023 r. przybyła 1 oczyszczalnia (w Polsce ubyło 20), a w stosunku do 2015 r. ubyły 3 (w kraju 108). Przepustowość oczyszczalni wyniosła 132,7 dam³ na dobę (w Polsce 5051,4 dam³ na dobę), czyli o 0,6% więcej niż w 2023 r. (w kraju o 3,8%) i o 2,7% mniej niż w 2015 r. (w Polsce o 7,2% mniej). Wśród oczyszczalni przemysłowych w 2024 r. dominowały oczyszczalnie biologiczne – 69,8% (w kraju 62,4%).

Oprócz oczyszczalni przemysłowych w 2024 r. działało 283 oczyszczalnie komunalne (w Polsce 3250), co stanowiło 8,7% oczyszczalni funkcjonujących w kraju. W porównaniu z 2023 r. w województwie liczba oczyszczalni komunalnych zmniejszyła się o 0,4%, czyli o 1 oczyszczalnię, natomiast w stosunku do 2015 r. ubyły 3 oczyszczalnie, co stanowiło spadek o 1,0%. W kraju zaś w porównaniu z 2023 r. przybyła 1 komunalna oczyszczalnia ścieków, czyli ich liczba wzrosła o 0,03%, a w stosunku do 2015 r. ubyło 23, czyli nastąpił spadek o 0,7%. Przepustowość oczyszczalni komunalnych wyniosła 365,6 dam³ na dobę (w Polsce 8764,0 dam³ na dobę), czyli była na wyższym poziomie jak w 2023 r. (o 0,3%, w kraju o 0,1%) i niż 2015 r.

(o 4,3%, w Polsce na niższym o 1,3%). Wśród oczyszczalni komunalnych w 2024 r. dominowały oczyszczalnie biologiczne i stanowiły 89,8% ogółu tych oczyszczalni (w kraju 74,9%).

Wykres 7.
Chart 7.

Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi
Municipal and industrial wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

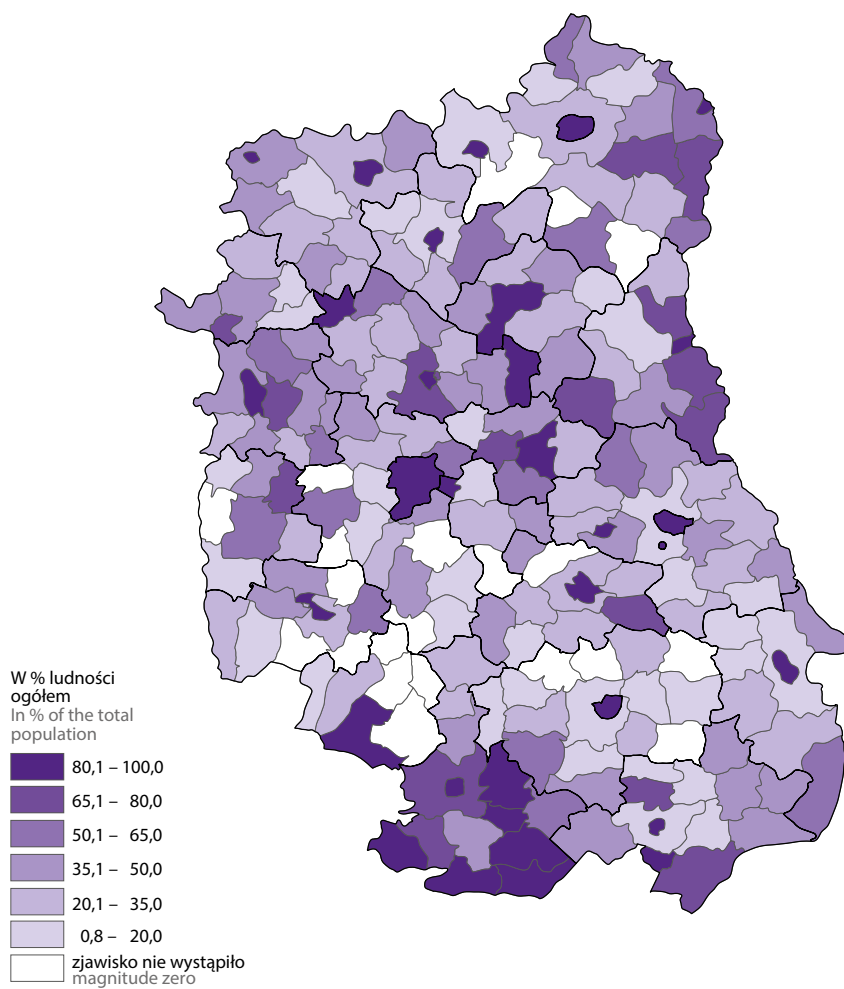
Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne)

Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w województwie lubelskim w 2024 r. wyniósł 59,3%, w 2023 r. 58,7%, a w 2015 r. 57,2% i był tym samym dużo niższy od średniej krajowej, który w poszczególnych latach wyniósł odpowiednio 76,2%, 75,9%, i 72,7%. Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w miastach województwa lubelskiego w 2024 r. wyniósł 94,5% wobec 94,1% rok wcześniej i 95,4% w 2015 r., natomiast na wsi 29,0% wobec 28,5% rok wcześniej i 24,4% w 2015 r. W Polsce zaś udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w miastach w 2024 r. wyniósł 94,6%, w 2023 r. 94,8%, a w 2015 r. 94,6%, natomiast na wsi udział ten w 2024 r. wyniósł 49,3%, w 2023 r. 48,2%, a w 2015 r. 39,6%.

W 2024 r. największy odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków odnotowano w gminie miejskiej Tomaszów Lubelski (99,98%) i w gminie wiejskiej Obsza (99,9%) oraz w gminie wiejskiej Aleksandrów (99,8%). Natomiast najmniejszy odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków odnotowano w gminach wiejskich: Wysokie (0,8%), Potok Wielki (1,1%) oraz Mełgiew (1,8%).

Mapa 15.
Map 15.

Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2024 r.
Population connected to wastewater treatment plants in 2024

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

W województwie lubelskim w 2024 r. w porównaniu z 2023 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza zmniejszyła się o 14,4%, a zanieczyszczeń gazowych wzrosła o 4,4%. Stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych osiągnął poziom 97,8% i był taki sam jak w 2023 r., zaś gazowych wyniósł 92,7% i tym samym był wyższy o 1,3 p. proc. niż w 2023 r. Wśród zanieczyszczeń gazowych największy udział miały zanieczyszczenia dwutlenkiem węgla, a wśród zanieczyszczeń pyłowych – zanieczyszczenia powstałe ze spalania paliw.

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza to tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których zaliczono wszystkie jednostki organizacyjne (zakłady) o największej w skali kraju emisji zanieczyszczeń do powietrza, określonej na podstawie wysokości opłat wniesionych za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze. Są to głównie zakłady sektora energetyczno-przemysłowego, który decyduje o skali i strukturze emisji zanieczyszczeń. W 2024 r. na terenie województwa lubelskiego działały 94 takie zakłady (w Polsce 1800), które stanowiły 5,2% tego typu zakładów działających w kraju. Liczba tych zakładów w stosunku do 2023 r. zmniejszyła się o 1,1% (w Polsce o 1,1%). Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych posiadało 57 zakładów (w Polsce 1014), co stanowiło 60,6% ogółu zakładów w województwie (56,3% ogółu tych zakładów w kraju). W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń gazowych było wyposażonych 6 zakładów (w Polsce 294), co stanowiło 6,4% ogółu tych zakładów w województwie (16,3% ogółu tych zakładów w kraju).

Przez zanieczyszczanie powietrza rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza: substancji stałych, ciekłych lub gazowych w takich ilościach, które mogą zagrażać zdrowiu człowieka, ujemnie wpływać na klimat, przyrodę żywą, glebę lub wodę, a także spowodować inne szkody w środowisku.

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. w województwie lubelskim wynosiła 0,8 tys. t/r (w Polsce 15,3 tys. t/r). Ilość wyemitowanych zanieczyszczeń pyłowych zmniejszyła się w stosunku do 2023 r. o 14,4% (w kraju o 4,1%), zaś w porównaniu z 2015 r. o 61,4% (w Polsce o 65,3%). Udział województwa w krajowej emisji zanieczyszczeń pyłowych wytworzonych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza stanowił 5,0% i był niższy o 0,6 p. proc. niż w 2023 r., zaś wyższy o 0,5 p. proc. w porównaniu z 2015 r. Najwięcej w województwie lubelskim było zanieczyszczeń pyłowych pochodzących ze spalania paliw (46,8%), podobnie jak i w kraju (43,3%). Ich ilość w stosunku do 2023 r. zmniejszyła się zarówno w województwie jak i w Polsce, odpowiednio o 25,6% i o 15,1%, natomiast w porównaniu z 2015 r. odpowiednio o 60,7% i o 76,2%. W województwie w 2024 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych w przeliczeniu na 1 km² powierzchni wynosiła 0,03 t/r i w stosunku do 2023 r. zmniejszyła się o 0,01 t/r, a w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 0,05 t/r. W Polsce zaś emisja zanieczyszczeń pyłowych na 1 km² powierzchni w 2024 r. wynosiła 0,05 t/r i tym samym była taka sama jak w 2023 r., zaś niższa o 0,09 t/r niż w 2015 r.

Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. wynosiła 5083,5 tys. t/r (w kraju 168201,4 tys. t/r) i wzrosła o 4,4% w porównaniu z 2023 r. i o 1,7% w stosunku do 2015 r. W Polsce natomiast zmniejszyła się zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i w stosunku do 2015 r.,

odpowiednio o 2,6% i o 20,5%. Udział województwa lubelskiego w ogólnopolskiej emisji zanieczyszczeń gazowych wyniósł 3,0% i był na wyższym poziomie jak rok wcześniej (o 0,2 p. proc.), zaś w stosunku do 2015 r. wzrósł o 0,6 p. proc. Największy udział w zanieczyszczeniach gazowych zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju stanowił dwutlenek węgla, odpowiednio 99,7% i 99,5%. W porównaniu z 2023 r. odnotowano wzrost emisji dwutlenku węgla o 4,4% i o 1,8% w stosunku do 2015 r., natomiast w Polsce nastąpił spadek odpowiednio o 2,6% i o 20,3%. Średnio na 1 km² powierzchni województwa wyemitowano 202,4 t zanieczyszczeń gazowych (w kraju 535,8 t), czyli o 8,5 t/km² więcej niż w 2023 r. i o 3,3 t/km² niż w 2015 r., w Polsce odpowiednio mniej o 14,6 t/km² i o 140,8 t/km².

Tablica 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
Table 5. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	tys. ton/rok thousand of tonnes/year				Polska=100 Poland=100)
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutants					
Ogółem Total w tym: of which:	5000,2	4938,5	4870,9	5083,5	3,0
Dwutlenek siarki Sulphur dioxide	6,0	3,4	6,0	3,0	2,4
Metan Methane	0,04	0,07	0,09	0,09	0,02
Tlenki azotu Nitrogen oxides	6,8	5,4	4,8	4,7	3,4
Tlenek węgla Carbon monoxide	5,7	5,5	3,4	4,8	2,2
Dwutlenek węgla Carbon dioxide	4978,7	4921,4	4854,5	5068,5	3,0
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulates pollutants					
Ogółem Total w tym: of which:	2,0	1,3	0,9	0,8	5,0
Ze spalania paliw From fuel combustion	0,9	0,6	0,5	0,4	5,4
Niezorganizowana Unorganised	0,0	-	-	-	.

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w 2024 r. zatrzymano 97,8% pyłów i 92,7% gazów (bez dwutlenku węgla) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza, mające siedzibę w województwie lubelskim. W kraju zatrzymano 99,9% pyłów i 74,0% gazów. Stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych w województwie pozostał na tym samym poziomie, zarówno w stosunku do 2023 r., jak i w porównaniu z 2015 r. (w Polsce odpowiednio pozostał bez zmian i zwiększył się o 0,1 p. proc.). Natomiast stopień redukcji zanieczyszczeń gazowych był wyższy o 1,3 p. proc. w stosunku do 2023 r. (w Polsce niższy o 0,1 p. proc.) i o 3,6 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju wyższy o 15,4 p. proc.).

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

W końcu 2024 r. powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w województwie lubelskim zmniejszyła się o 0,7% w stosunku do roku poprzedniego, tj. o 4105,77 ha. Równocześnie udział procentowy w powierzchni województwa zmniejszył się o 0,2 p. proc. i wyniósł 22,5%.

W 2024 r. wskaźnik lesistości wyniósł 23,5% i tym samym był wyższy o 0,1 p. proc. od notowanego w 2023 r.

Obszary prawnie chronione w województwie lubelskim pod koniec w 2024 r. zajmowały ogółem 566,2 tys. ha (w kraju 10120,1 tys. ha), co stanowiło 5,6% obszarów prawnie chronionych w Polsce. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych zmniejszyła się o 4105,77 ha w porównaniu z rokiem wcześniejszym (w kraju wzrosła o 14580,76 ha) i o 5325,62 ha w odniesieniu do 2015 r. (w Polsce o 55910,46 ha). Obszary prawnie chronione stanowiły 22,5% powierzchni ogólnej województwa i tym samym były niższe o 0,2 p. proc., zarówno w stosunku do 2023 r., jak i 2015 r. W kraju w 2024 r. udział powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych w powierzchni ogólnej kraju wyniósł 32,2% i był na takim samym poziomie jak w 2023 r., zaś na niższym jak w 2015 r. o 0,4 p. proc.

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

Na terenie województwa lubelskiego znajdują się dwa parki narodowe: Poleski Park Narodowy, utworzony w 1990 r., o powierzchni 9761,55 ha i Rostoczański Park Narodowy, utworzony w 1974 r., o powierzchni 8481,76 ha. Stanowią one 5,8% powierzchni parków narodowych w Polsce.

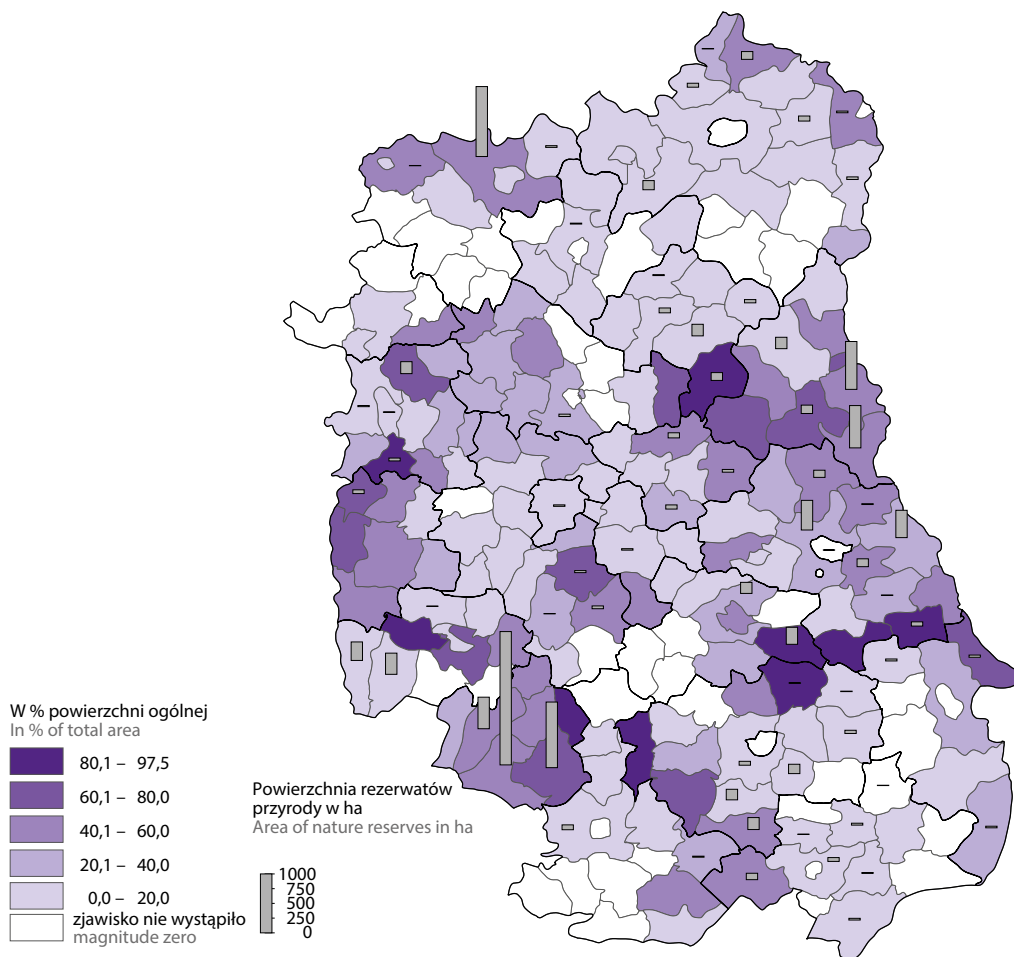
Na terenie województwa występuje również 91 rezerwatów przyrody (w kraju 1580) o łącznej powierzchni 12,3 tys. ha, które stanowiły 7,0% ogólnej powierzchni rezerwatów przyrody w kraju. W 2024 r. ponad połowę powierzchni rezerwatów w województwie lubelskim zajmowały rezerваты leśne (53,6%, w kraju 39,8%). Drugą grupę stanowiły rezerваты torfowiskowe, które zajmowały 25,6% powierzchni ogólnej wojewódzkich rezerwatów przyrody (w Polsce 11,8%).

Na terenie województwa lubelskiego znajdowało się również 17 obszarów chronionego krajobrazu (w kraju 394) o łącznej powierzchni 299,6 tys. ha (bez powierzchni rezerwatów przyrody), co stanowiło 4,3% ogólnej powierzchni obszarów chronionego krajobrazu w Polsce. Funkcjonowało także 16 parków krajobrazowych (w Polsce 126) o łącznej powierzchni 227,7 tys. ha (bez powierzchni rezerwatów przyrody), co stanowiło 9,0% ogólnej powierzchni parków krajobrazowych w kraju.

Poza wyżej wymienionymi formami ochrony przyrody na terenie województwa lubelskiego znajdowało się również 1447 pomników przyrody, z czego najczęściej było pojedynczych drzew – 76,2% (w kraju 35,1 tys. i również najczęściej było pojedynczych drzew – 78,3%), 4 stanowiska dokumentacyjne (w kraju 190), 238 użytki ekologiczne o powierzchni 7,6 tys. ha (w kraju 7850 o powierzchni 57,5 tys. ha) oraz 7 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych o powierzchni 0,8 tys. ha (w Polsce 322 o powierzchni 117,0 tys. ha).

Mapa 16.
Map 16.

Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.
Area of special nature value under legal protection in 2024

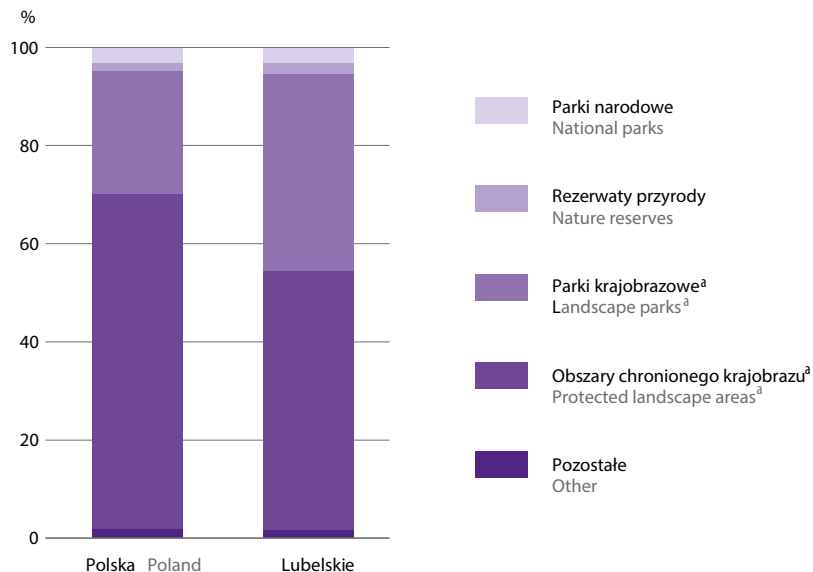

Duża część obszarów prawnie chronionych w województwie lubelskim wchodzi w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Zakres terenów objętych programem specjalnej ochrony ptaków w 2024 r. wynosił 335,8 tys. ha, co stanowiło 13,4% powierzchni województwa (w kraju 15,9% powierzchni kraju), a specjalne obszary ochrony siedlisk zajmują 165,5 tys. ha, co stanowi 6,6% powierzchni województwa (w Polsce 11,2% kraju).

Na terenie województwa lubelskiego w 2024 r. wśród zwierząt chronionych było 10,1 tys. bobrów europejskich, 490 wilki, 25 rysie i 14 żubrów, w kraju natomiast 156,5 tys. bobrów europejskich, 5,1 tys. wilków, 630 rysiów i 3,1 tys. żubrów oraz kozice i niedźwiedzie brunatne. Liczebność bobrów w stosunku do 2023 r. zmniejszyła się o 15,2% (w Polsce wzrosła o 1,3%), podobnie wilków i rysiów zmniejszyła się odpowiednio o 15,8% i o 60,9% (w kraju wzrosła odpowiednio o 1,0% i o 1,3%). Jedynie liczebność żubrów wzrosła w województwie o 40,0%, a w kraju o 8,5%. W porównaniu z 2015 r. liczebność bobrów europejskich

zwiększyła się o 24,6% (w Polsce o 54,4%), wilków o 226,7% (w kraju o 244,3%), zaś rysiów zmniejszyła się o 28,6% (w Polsce wzrosła o 63,1%).

Wykres 8. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2024 r.
Chart 8. Area of special nature value under legal protection in 2024

a Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a Excluding nature reserves and other forms of nature protection (documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes) situated in the area of landscape parks and protected landscape areas.

Ważną rolę w ochronie środowiska przyrodniczego i jego składników odgrywają tereny zieleni. Mają one pozytywny wpływ na warunki ekologiczne i pełnią funkcję estetyczną. W 2024 r. w województwie lubelskim powierzchnia terenów zieleni ogółem na 1 mieszkańca wyniosła 33,1 m² (w kraju 49,5 m²) i tym samym była większa, zarówno w stosunku do 2023 r., jak i 2015 r. odpowiednio o 0,3 m² i o 3,8 m² (w Polsce odpowiednio o 0,3 m² i o 4,0 m²).

Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraju, województwa, powiatu, gminy).

Powierzchnia gruntów leśnych na terenie województwa lubelskiego w 2024 r. wynosiła 598,4 tys. ha (w Polsce 9488,8 tys. ha), co stanowiło 6,3% ogółu gruntów leśnych w kraju. W porównaniu z 2023 r. powierzchnia gruntów leśnych w województwie lubelskim wzrosła o 0,1% (w Polsce wzrosła o 0,05%), zaś w stosunku do 2015 r. o 1,0% (w kraju o 0,7%). Lasy w 2024 r. zajmowały 589,5 tys. ha (wobec 589,1 tys. ha w 2023 r. i 584,0 tys. ha w 2015 r.). W Polsce natomiast w 2024 r. lasy zajmowały powierzchnią 9289,0 tys. ha, wobec 9283,8 tys. ha w 2023 r. i 9214,9 tys. ha w 2015 r.

W strukturze własnościowej dominowały lasy publiczne – 59,0% (w kraju – 80,9%), a wśród nich zdecydowaną większość (94,8%) stanowiły lasy Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych (w Polsce 95,2%). Udział lasów prywatnych wyniósł 41,0% (w kraju 19,1%).

Województwo lubelskie jest jednym z najstabilniej zalesionych regionów w kraju, co pokazuje wskaźnik lesistości na poziomie 23,5% (w Polsce 29,6%), taki sam wskaźnik lesistości występował w województwie kujawsko-pomorskim (23,5%), zaś niższy w województwie mazowieckim (23,4%) i łódzkim (21,4%). Natomiast najwyższy wskaźnik lesistości odnotowano w województwie lubuskim (49,4%), a następnie w województwie podkarpackim (38,4%) i w województwie zachodniopomorskim (35,9%). W 2024 r. wskaźnik

lesistości w województwie lubelskim wzrósł zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r., odpowiednio o 0,1 p. proc. i o 0,3 p. proc., natomiast w kraju w stosunku do roku wcześniejszego pozostał bez zmian, zaś w porównaniu z 2015 r. wzrósł o 0,1 p. proc.

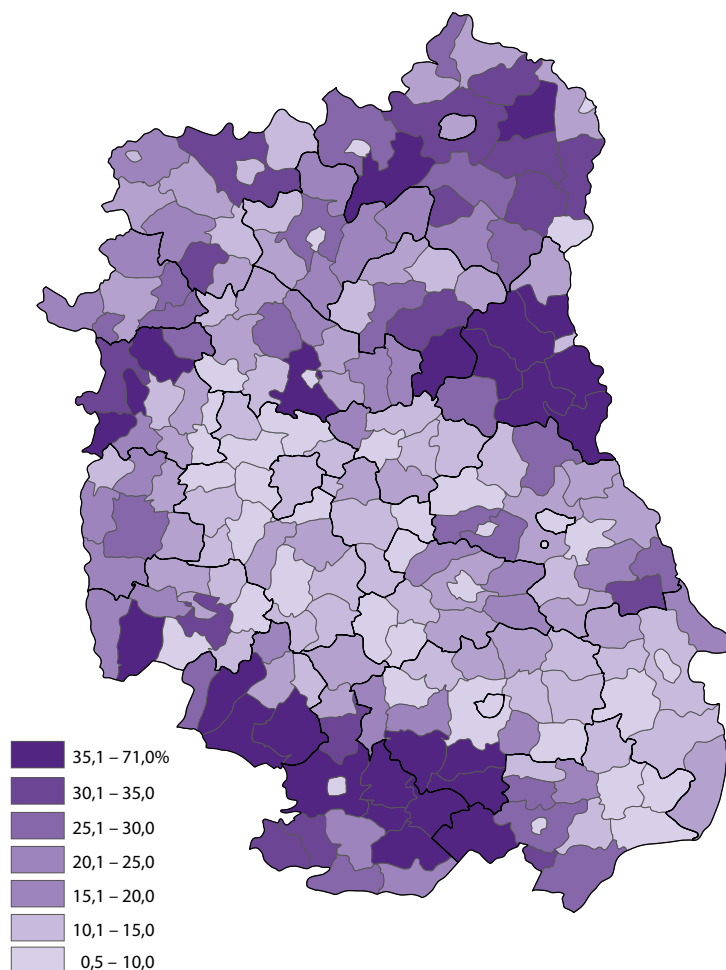
Mapa 17.

Lesistość w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Forest cover in 2024

As of 31 December

Wskaźnik lesistości wykazuje duże zróżnicowanie w ujęciu terytorialnym województwa. Jego najwyższy poziom odnotowano w gminie wiejskiej Terespol (71,0%) oraz w gminach miejsko-wiejskich Zwierzyńiec (70,9%) i Janów Lubelski (66,2%). Natomiast najniższą wartość wskaźnik lesistości osiągnął w gminie Lubartów (0,5%).

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

W 2024 r. w województwie lubelskim ilość wytworzonych odpadów przemysłowych zmniejszyła się o 3,1% w stosunku do 2023 r., natomiast odpadów komunalnych wzrosła o 7,3%. Ilość zebranych selektywnie odpadów komunalnych w ciągu roku 2024 r. wzrosła o 10,1% w porównaniu z rokiem wcześniejszym.

W 2024 r. w województwie lubelskim objętych badaniem było 81 zakładów wytwarzających odpady (w kraju 2183), które wytworzyły łącznie 5,9 mln t odpadów przemysłowych (w Polsce 102,9 mln t). Najwięcej wytworzonych odpadów zostało unieszkodliwionych we własnym zakresie (41,0%, w kraju 16,1%) lub zostało przekazanych innym odbiorcom (52,0%, w kraju 59,1%). Poza tym odzyskowi poddano 6,8% (w Polsce 23,7%) odpadów przemysłowych, a do czasowego magazynowania przekazano 0,2% (w kraju 0,8%) tychże odpadów. Ilość wytworzonych w ciągu 2024 r. odpadów przemysłowych zmniejszyła się o 3,1% (w Polsce o 5,9%) w porównaniu z 2023 r. i o 14,3% w stosunku do 2015 r. (w kraju zmniejszyła się o 21,4%). Udział odpadów wytworzonych w województwie w wielkości odpadów wytworzonych w kraju wynosił 5,7% i tym samym wzrósł zarówno w stosunku do 2023 r., jak i w porównaniu z 2015 r., odpowiednio o 0,2 p. proc. i o 0,5 p. proc.

Tablica 6.
Table 6.

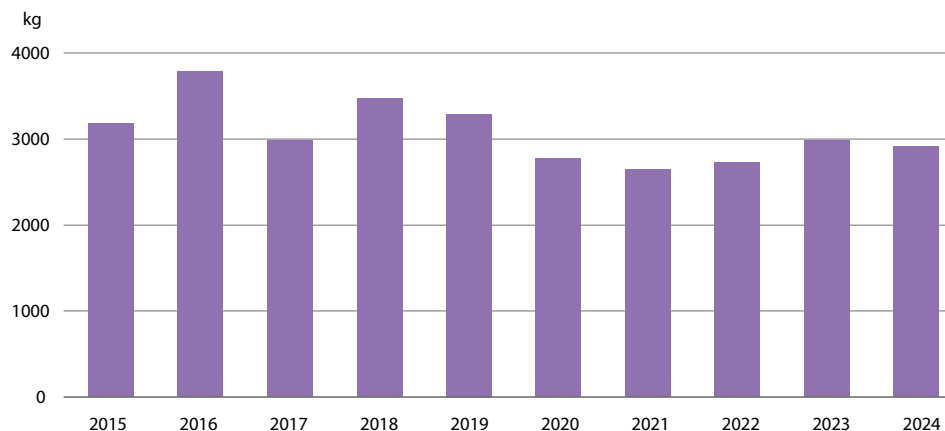
Odpady przemysłowe Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024	
	w tysiącach ton in thousands tonnes	Polska=100 Poland=100	w tysiącach ton in thousands tonnes		Polska=100 Poland=100	
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total	6837,8	5,2	5757,4	6050,2	5861,2	5,7
w tym: of which:						
unieszkodliwione we własnym zakresie conditioned by waste producer on site	2379,7	9,0	2795,9	3217,5	2404,6	14,5
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	4367,9	5,9	2886,9	2688,4	3050,7	5,0
magazynowane czasowo temporarily stored	7,7	0,4	14,3	10,8	10,2	1,3
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a ; (stan w końcu roku) – ogółem Waste landfilled to date (accumulated) ^a (as of the end of the year) – total	31604,6	1,9	47433,0	55361,2	57760,8	3,1

^a Na składowiskach i w obiektach unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.
^a On own landfills and in facilities servicing the extractive industries (including heaps and settling ponds).

W województwie lubelskim według stanu na koniec 2024 r. ilość odpadów przemysłowych składowanych (nagromadzonych) w obiektach własnych wynosiła 57,8 mln t (w kraju 1839,0 mln t) i była wyższa zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r., odpowiednio o 4,3% i o 84,5% (w Polsce odpowiednio niższa o 0,2% i wyższa o 9,4%). Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów wynosiła 137,3 ha (w kraju 7657,5 ha) i w stosunku do 2023 r. nie uległa zmianie (w Polsce zmniejszyła się o 3,1%), zaś w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 0,7% (w kraju zmniejszyła się o 8,2%). Udział województwa lubelskiego w ogólnokrajowej ilości składowanych odpadów wynosił 3,1% i tym samym był wyższy o 0,1 p. proc. niż w 2023 r. i o 1,3 p. proc. niż w 2015 r.

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W 2024 r. wytworzono 557,0 tys. t odpadów komunalnych (w kraju 14158,4 tys. t), czyli o 7,3% więcej niż rok wcześniej (w Polsce o 5,3%) i o 44,8% więcej niż w 2015 r. (w kraju o 30,3%). Udział województwa lubelskiego w krajowej ilości zebranych odpadów komunalnych wyniósł 3,9% i tym samym pozostał na takim samym poziomie jak w 2023 r., zaś wyższym o 0,4 p. proc. niż w 2015 r. Zdecydowana większość odpadów komunalnych pochodziła z gospodarstw domowych (82,8%, w Polsce 86,2%), podobnie jak w 2023 r. (82,8%, w kraju 86,3%) i w 2015 r. (78,6%, w Polsce 81,8%). Natomiast odpady z innych źródeł, tzw. usług komunalnych, handlu, małego biznesu, biur i instytucji stanowiły 17,2% (w kraju 13,8%), przy 17,2% w 2023 r. (w Polsce 13,7%) oraz 21,4% w 2015 r. (w kraju 18,2%). Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na jednego mieszkańca województwa lubelskiego zwiększyła się ze 180 kg w 2015 r. do 257 kg w 2023 r., a następnie do 278 kg w 2024 r. W kraju natomiast ilość ta zwiększyła się z 283 kg w 2015 r. do 357 kg w 2023 r., a następnie do 377 kg w 2024 r.

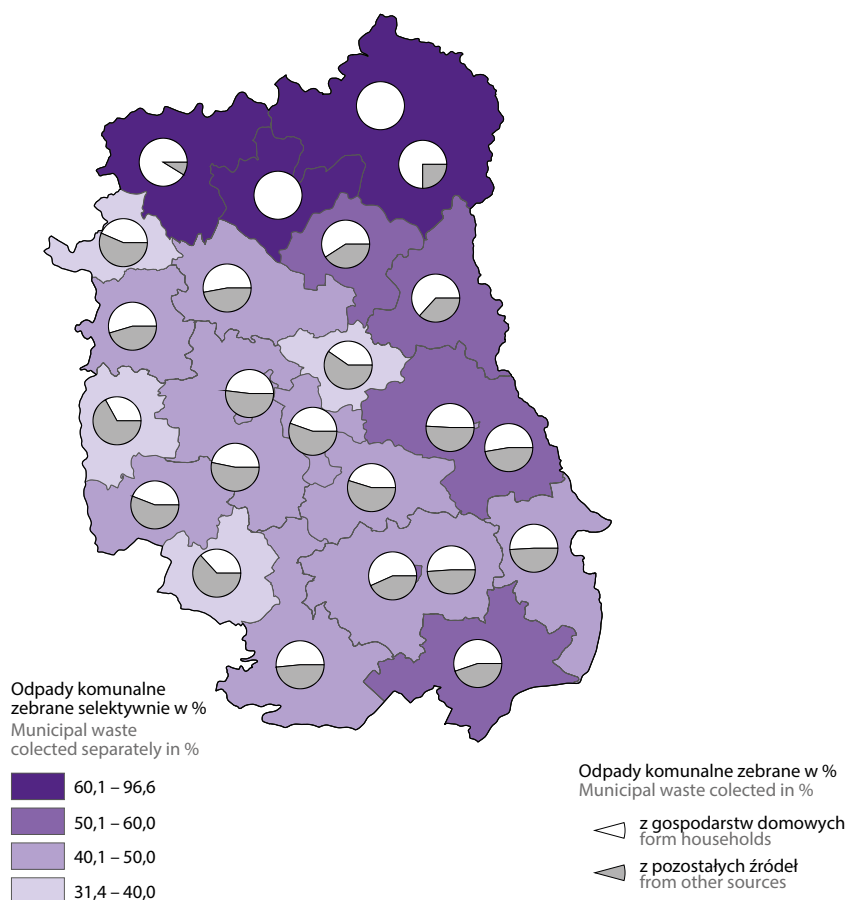
W 2024 r. selektywnie zebrano 280,3 tys. t odpadów (w Polsce 5951,6 tys. t), czyli o 10,1% więcej niż w 2023 r. (w kraju o 8,8%) i o 221,4% więcej niż w 2015 r. (w Polsce o 134,6%).

W latach 2015-2024 systematycznie zwiększała się ilość odpadów zebranych selektywnie. W 2024 r. udział odpadów zebranych selektywnie stanowił 50,3% ogółu odpadów komunalnych, podczas gdy w 2023 r. udział ten wyniósł 49,1%, zaś w 2015 r. 22,7% (w kraju odpowiednio 42,0%, 40,7% i 23,4%). W strukturze odpadów zebranych selektywnie dominującą frakcją były odpady biodegradowalne (34,1%, w Polsce 37,6%), a następnie tworzywa sztuczne (14,5%, w Polsce 10,3%), szkło (12,1%, w kraju 12,8%), papier i tektura (9,5%, w kraju 10,6%), wielkogabarytowe (9,8%, w Polsce 12,7%) oraz zmieszane odpady opakowaniowe (7,7%, w kraju 10,3%). Spośród odpadów zebranych selektywnie, najwyższą dynamiką wzrostu ilości odpadów w 2024 r. w stosunku do 2023 r. cechowały się odpady takie jak: tekstylia (o 51,0%, w kraju o 30,5%) oraz zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne razem (o 47,8%, w Polsce o 9,2%). Natomiast w porównaniu z 2015 r. najwyższy wzrost odnotowano w odniesieniu do tekstyliów (o 896,4%, w kraju o 293,9%), odpadów biodegradowalnych (o 399,6%, w Polsce o 240,4%) oraz odpadów wielkogabarytowych (o 324,5%, w kraju o 188,0%).

W 2024 r. w ujęciu terytorialnym najwyższą dynamikę wzrostu ilości odpadów zebranych selektywnie, w stosunku do 2023 r, odnotowano w mieście na prawach powiatu Białej Podlaskiej (40,3%) oraz w powiatach: świdnickim (o 19,6%), radzyńskim (o 19,2%) i lubelskim (o 14,9%). Natomiast ilość odpadów zebranych selektywnie zmniejszyła się jedynie w powiecie chełmskim (o 1,0%). Prawie we wszystkich powiatach, podobnie jak w województwie, w strukturze odpadów dominowały odpady biodegradowalne, których największy udział odnotowano w mieście na prawach powiatu Zamościu (53,1%) i Białej Podlaskiej (48,7%) oraz w powiecie lubartowskim (45,5%) i w powiecie puławskim (41,3%). Na drugim miejscu były tworzywa sztuczne, których najwięcej zebrano w powiecie opolskim (27,6%), mieście na prawach powiatu Lublinie (25,1%) oraz w powiecie parczewskim (25,0%) i krasnostawskim (23,1%). W porównaniu z 2023 r. najwyższy wzrost odpadów odnotowano w przypadku odpadów niebezpiecznych w powiecie łukowskim (195-krotnie więcej), zmieszanych odpadów opakowaniowych w powiecie krasnostawskim (21-krotnie), zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych – niebezpiecznych w mieście na prawach powiatu Lublinie (17-krotnie).

Mapa 18.
Map 18.

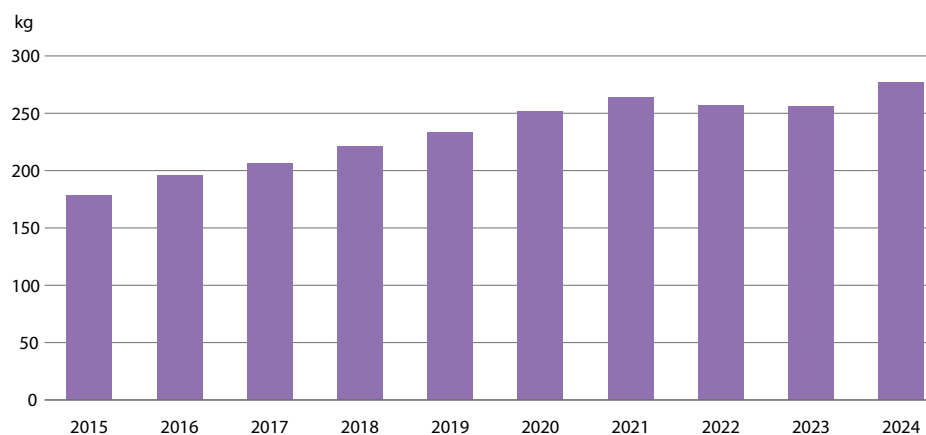
Odpady komunalne zebrane w 2024 r.
Municipal waste collected in 2024

Tablica 7. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku
Table 7. Municipal waste collected separately during the year

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2023	2024			
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	ogółem total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
	w tonach in tonnes				Polska =100 Poland =100)	w tonach in tonnes	Polska =100 Poland =100)	
Ogółem Total	87208,7	77003,1	250225,1	254604,1	280304,8	4,7	253307,5	4,6
w tym: of which:								
Papier i tektura Paper and cardboard	11062,5	7985,1	20761,4	23154,0	26687,3	4,2	19320,3	3,7
Szkło Glass	19479,5	17171,4	34812,9	33482,9	33934,4	4,5	31498,0	4,4
Tworzywa sztuczne Plastics	9295,4	7958,7	30845,6	36996,4	39232,8	6,4	34223,1	6,1
Metale Metals	1540,4	1442,7	554,7	236,3	156,6	3,0	140,1	3,4
Tekstylia Textiles	48,8	36,9	247,3	322,0	486,3	7,2	454,2	7,0
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne Waste electrical and electronic equipment	3429,2	3387,6	2975,7	1709,8	2527,3	5,6	2496,9	5,7

Wykres 10. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 10. Municipal waste collected during the year per capita

Na koniec 2024 r. na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 20 składowisk odpadów (w kraju 247) o łącznej powierzchni 63,1 ha (w Polsce 1627,4 ha), co stanowiło 3,9% powierzchni krajowej tych składowisk. W porównaniu z 2023 r. liczba składowisk i ich powierzchnia pozostały bez zmian (w Polsce zlikwidowano 7 składowisk, a ich powierzchnia zmniejszyła się o 5,3 ha). Natomiast w stosunku do 2015 r. liczba składowisk zmniejszyła się o 19 (w Polsce o 100), a ich powierzchnia zmniejszyła się o 31,5 ha (w kraju o 232,4 ha).

W ciągu 2024 r. na terenie województwa lubelskiego zlikwidowane zostały 353 nielegalne wysypiska (w Polsce 12726), z których zebrano 0,7 tys. t odpadów komunalnych (w kraju 39,5 tys. t). W latach 2015-2024 zlikwidowano 3,2 tys. (w Polsce 118,3 tys.) nielegalnych wysypisk, a łączna masa odpadów zebranych podczas likwidacji wyniosła 14,4 tys. t (w kraju 463,9 tys. t). Na koniec 2024 r. w województwie lubelskim pozostało 129 dzikich wysypisk śmieci (w Polsce 2730) o łącznej powierzchni 2,8 ha (w kraju 180,7 ha).

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim nakłady poniesione na środki trwałe służące ochronie środowiska zmniejszyły się o 24,1% oraz gospodarce wodnej wzrosły o 24,6%

Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w województwie lubelskim w 2024 r. wyniosły 582,8 mln zł (w kraju 15144,1 mln zł) i były o 24,1% niższe niż w 2023 r. (w Polsce o 16,9%), natomiast o 20,5% wyższe niż w 2015 r. (w kraju o 0,1% niższe). Udział nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2024 r. w województwie lubelskim stanowiły 3,8% nakładów krajowych, wobec 4,2% przed rokiem i 3,2% w 2015 r. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w 2024 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 290,9 zł wobec 380,56 zł w 2023 r. i 225,58 zł w 2015 r. (w Polsce odpowiednio 403,17 zł, 483,14 zł i 394,23 zł).

Tablica 8.
Table 8.

Nakłady^a na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej w latach 2015-2024
Outlays^a on fixed assets for environmental protection and water management in 2015-2024

Wyszczególnienie	W tys. zł In thousand PLN	Polska=100 Poland=100	Na 1 mieszkańca ^b w zł Per capita ^b in PLN	Specification
Ochrona środowiska - ogółem	5529917,3	4,5	265,8	Environmental protection - total
w tym:				of which:
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1955127,8	5,0	94,0	climate and air protection
gospodarka ściekowa i ochrona wód	2516487,7	4,4	120,9	sewage management and waters protection
gospodarka odpadami	256692,5	2,1	12,3	waste management
pozostała działalność związana z ochroną środowiska	801609,3	5,7	38,5	other activity connected with environment protection
Gospodarka wodna – ogółem	1095563,9	3,6	52,7	Water management – total
w tym:				of which:
ujęcia i doprowadzenia wody	757139,4	5,2	36,4	water intakes and systems
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	128849,2	2,4	6,2	construction and modernisation of water treatment plants

a Według lokalizacji inwestycji. b Średnia wartość z danego okresu.
a By site location of investment. b Average value from a given period.

W 2024 r. pod względem kierunków inwestowania w ochronę środowiska najwyższe nakłady na środki trwałe zostały poniesione na gospodarkę ściekową i ochronę wód 382,4 mln zł (w kraju 7478,4 mln zł), co stanowiło 65,6% ogółu tych nakładów (w Polsce 49,4%) oraz na ochronę powietrza i klimatu 92,9 mln zł (w kraju 5085,3 mln zł), co stanowiło 15,9% ogółu tych nakładów (w Polsce 33,6%). W 2023 r. nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód stanowiły 41,4% w ogólnych nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska (w kraju 46,1%), zaś na ochronę powietrza i klimatu 39,1% (w Polsce 29,6%). W latach 2015 – 2024 nakłady na gospodarkę ściekową i ochronę wód stanowiły od 35% do 66 % ogólnych nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska, natomiast na ochronę powietrza i klimatu od 15% do 48%.

W 2024 r. głównym źródłem finansowania nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska były środki własne inwestorów (51,9%, w kraju 58,9%) oraz środki z budżetu centralnego (38,5%, w Polsce 20,3%), podobnie jak w 2023 r. środki własne 51,9% (w kraju 58,9%) oraz środki z budżetu centralnego 24,6% (w Polsce 13,1%). Pozostałe źródła finansowania tych nakładów stanowiły środki z zagranicy (5,6% wobec 10,1% w 2023 r. i 41,5% w 2015 r., w kraju odpowiednio 5,3%, 9,4% i 26,9%), fundusze ekologiczne (2,0% wobec 3,7% w 2023 r. i 16,7% w 2015 r., w Polsce odpowiednio 5,5%, 12,5% i 17,8%).

Wśród efektów rzeczowych inwestycji służących ochronie środowiska w województwie lubelskim w 2024 r. należy wymienić oddanych do użytkowania 6 oczyszczalni ścieków (w Polsce 60) o łącznej przepustowości 1592 m³ na dobę (w kraju 35413 m³ na dobę).

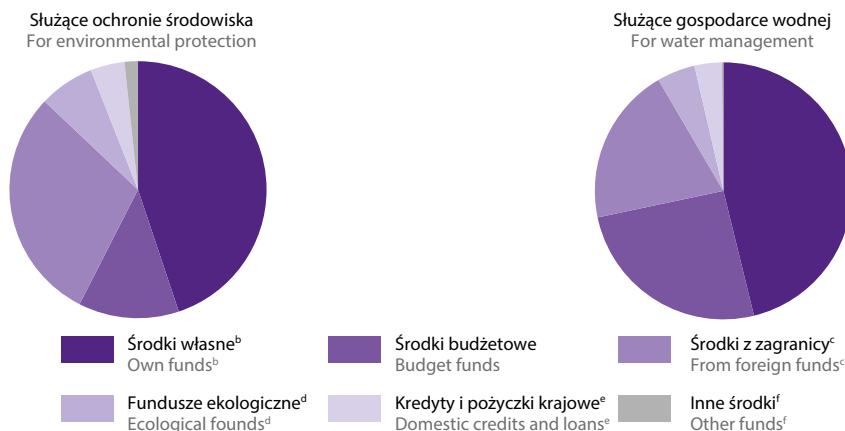
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w województwie lubelskim w 2024 r. wyniosły 187,7 mln zł (w Polsce 3614,6 mln zł) i tym samym były wyższe o 24,6% w stosunku do 2023 r. (w kraju o 16,2% niższe) i o 106,3% w porównaniu z 2015 r. (w Polsce o 9,7% wyższe). Udział nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2024 r. w województwie lubelskim stanowił 5,7% nakładów krajowych, wobec 3,5% przed rokiem i 2,8% w 2015 r. Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 52,65 zł wobec 74,66 zł w 2023 r. i 42,46 zł w 2015 r. (w kraju odpowiednio 80,20 zł, 114,37 zł i 85,67 zł).

W 2024 r. pod względem kierunków inwestowania w gospodarce wodnej najwyższe nakłady na środki trwałe zostały poniesione na ujęcia i doprowadzenia wody 129,9 mln zł (w Polsce 2109,9 mln zł) i były one wyższe o 27,3% niż w 2023 r. (w kraju niższe o 2,1%). Nakłady te stanowiły 69,2% ogólnych nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej, wobec 67,8% w 2023 r. i 66,7% w 2015 r. (w Polsce odpowiednio 58,4%, 50,0% i 37,7%). Nakłady poniesione na ujęcia i doprowadzenia wody w latach 2015–2024 stanowiły od 50% do blisko 80 % ogółu nakładów na środki trwałe służące gospodarce wodnej.

Najważniejszymi źródłami finansowania inwestycji służących gospodarce wodnej w 2024 r. były środki własne jednostek (36,9%, w kraju 46,7%) oraz środki z budżetu centralnego 46,6% (w Polsce 39,7%), podobnie w 2023 r. odpowiednio 33,5% i 58,9% (w Polsce odpowiednio 40,8% i 34,3%). Pozostałe źródła finansowania tych nakładów to środki z zagranicy, kredyty i pożyczki krajowe i inne środki, które łącznie w 2024 r. stanowiły 16,6% tych nakładów, wobec 7,6% w 2023 r. i 36,9% w 2015 r. (w kraju odpowiednio 13,6%, 24,9% i 53,1%).

Efektami inwestycji służących gospodarce wodnej w województwie lubelskim w 2024 r. były urządzenia zaopatrzenia w wodę (tj. ujęcia wody i uzdatniane wody) o łącznej wydajności 6,8 tys. m³ na dobę (w kraju 214,1 tys. m³ na dobę) oraz sieci wodociągowe 254,2 km (w Polsce 3094,9 km).

Wykres 11. Nakłady^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015-2024
Chart 11. Outlays^a on fixed assets by source of financing in 2015-2024

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym bankowe. f W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which bank credits and loans. f Of which non-financed outlays.

Rozdział 5

Chapter 5

Społeczeństwo

Society

5.1. Kapitał ludzki

5. 1. Human capital

Demografia

Demography

Województwo lubelskie należy do obszarów depopulacyjnych. W 2025 r. odnotowano spadek liczby mieszkańców województwa lubelskiego. Zarówno przyrost naturalny, jak i saldo migracji ludności na pobyt stały były ujemne. Trwa proces starzenia się ludności.

Stan i struktura ludności

Dane dotyczące ludności — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- dla lat 2020–2024 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

Dane prezentowane za lata 2020–2021 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

Według danych szacunkowych w końcu 2025 r. w województwie lubelskim mieszkało 1980,8 tys. osób, tj. 5,3% ludności w kraju. Pod względem liczby ludności województwo lubelskie zajmowało 9. miejsce w kraju.

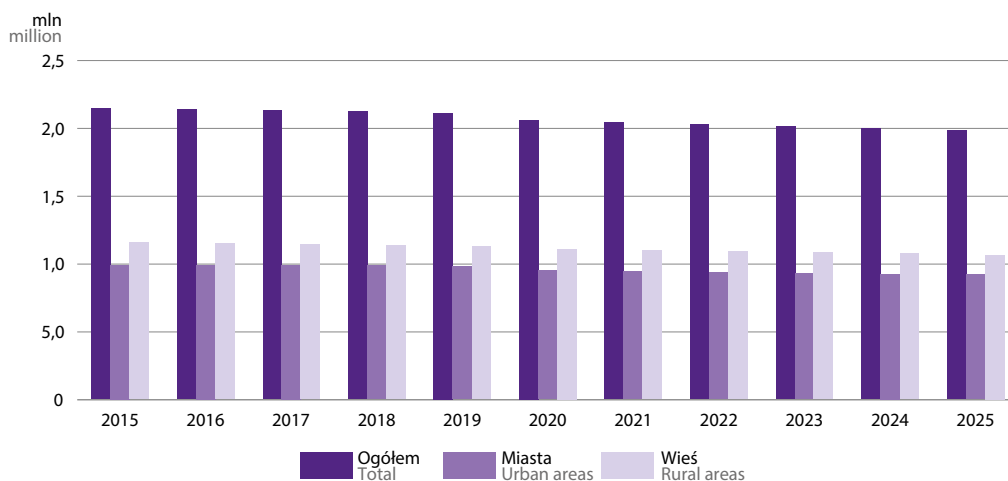
W porównaniu z 2015 r. liczba ludności w województwie lubelskim zmniejszyła się o 159,0 tys. osób. Stan ludności zmniejszył się w prawie wszystkich powiatach. Wyjątkiem był powiat lubelski, w którym odnoto-

wano przyrost liczby mieszkańców o 9,8% (o 14,8 tys. osób). Największy spadek liczby ludności odnotowano w powiecie hrubieszowskim (o 16,5%), Chełmie (o 13,4%) oraz powiecie tomaszowskim (o 12,4%). W gminach największy przyrost liczby ludności odnotowano w Głusku (o 55,0%), Wólce (o 28,2%) i Konopnicy (o 21,9%). Największy ubytek ludności zaobserwowano w gminie Dołhobyczów (o 21,6%), Ułhówek (o 21,3%) oraz Hanna (o 20,6%).

Tablica 9. Ludność
 Stan w dniu 31 grudnia
 Table 9. Population
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total w tys. osób in thousands	2139,7	2056,9	1996,4	1980,8
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	5,6	5,4	5,3	5,3
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	106	107	107	107
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	46,2	46,2	46,2	46,4
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	53,8	53,8	53,8	53,6
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	85	82	79	79

Wykres 12. Liczba ludności
 Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 12. Population
 As of 31 December

Średnia gęstość zaludnienia w województwie lubelskim w 2025 r. była niższa niż w kraju i wyniosła 79 osób na km² wobec 119 osób na km² w kraju. W miastach na 1 km² przypadały średnio 856 osoby. W poszczególnych powiatach województwa rozmieszczenie ludności nie było równomierne – największe za-

gęszczenia występowało w Lublinie (2215 osób na 1 km²) i Zamościu (1874), a najmniejsze w powiecie włodawskim (27) i parczewskim (33). W okresie od 2015 r. gęstość zaludnienia zmniejszyła się o 6 osób na 1 km², a w miastach o 154.

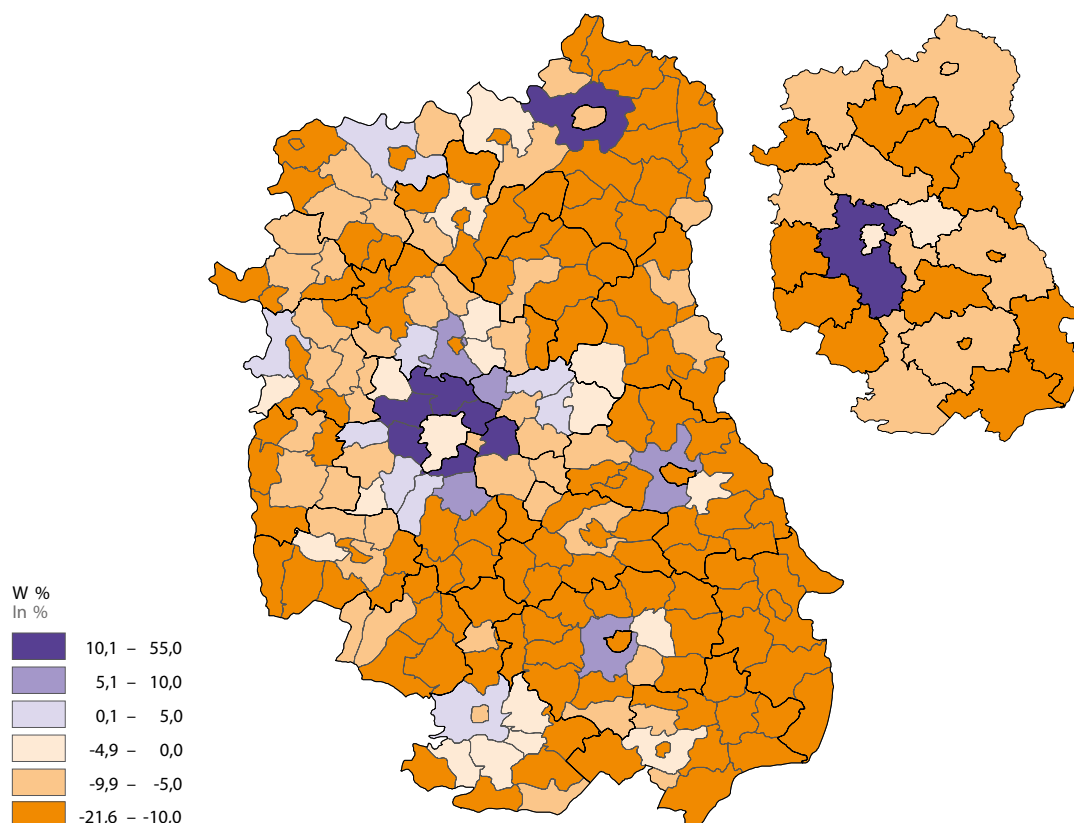
Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015-2025

Stan w dniu 31 grudnia

Map 19.

Population changes in 2015-2025

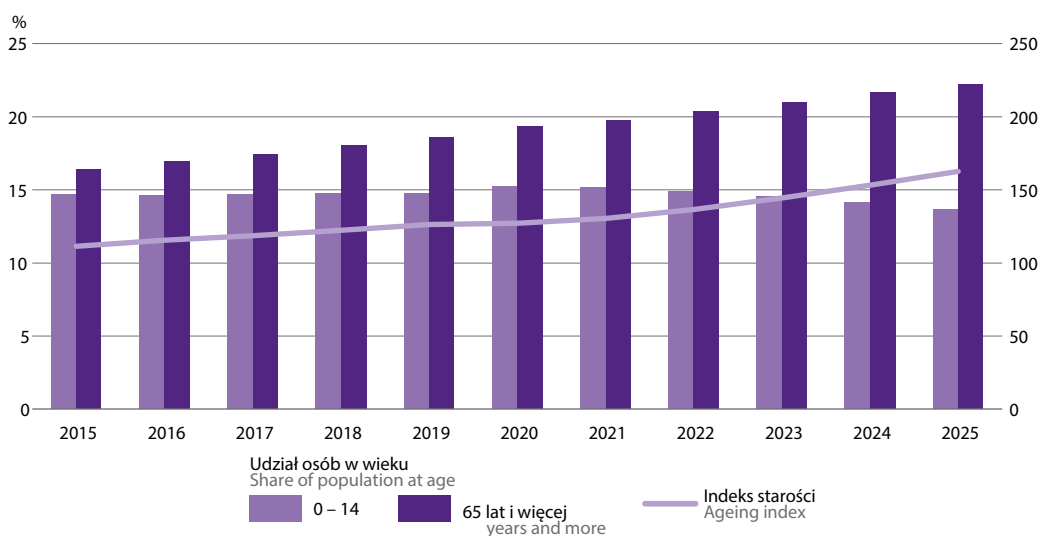
As of 31 December

W 2025 r. w miastach mieszkało 46,4% ogółu ludności województwa lubelskiego (tyle samo, co w 2015 r.). W Lublinie, największym mieście województwa, mieszkało 326,7 tys. osób – 35,5% mieszkańców miast (w 2015 r. – 34,5%). Natomiast najmniejszym miastem województwa w 2025 r. był Józefów nad Wisłą, który liczył 0,8 tys. mieszkańców, a w 2015 r. – Modliborzyce, gdzie mieszkało wtedy 1,4 tys. osób. Wśród powiatów ziemskich najbardziej zurbanizowany był powiat świdnicki (56,3%, a w 2015 r. – 58,7%), a następnie puławski (52,5%, 47,8%) i rycki (44,6%, 46,4%). Najmniejszy udział mieszkańców miast odnotowano w powiecie lubelskim (6,1%, 7,7%) oraz chełmskim (10,0%, 5,6%).

Struktura ludności według płci w województwie lubelskim od wielu lat nie ulega zmianie. W 2025 r. kobiety stanowiły 51,6% ogółu ludności województwa. Średnio na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet. W miastach na 100 mężczyzn przypadało 114 kobiet wobec 101 na wsi. Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadało w Lublinie (117), następnie w Chełmie i Zamościu (po 116). Najbardziej wyrównanym pod względem proporcji płci był powiat bialski, w którym na 100 kobiet przypadało 100 mężczyzn.

Wykres 13. Indeks starości
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 13. Ageing index
As of 31 December

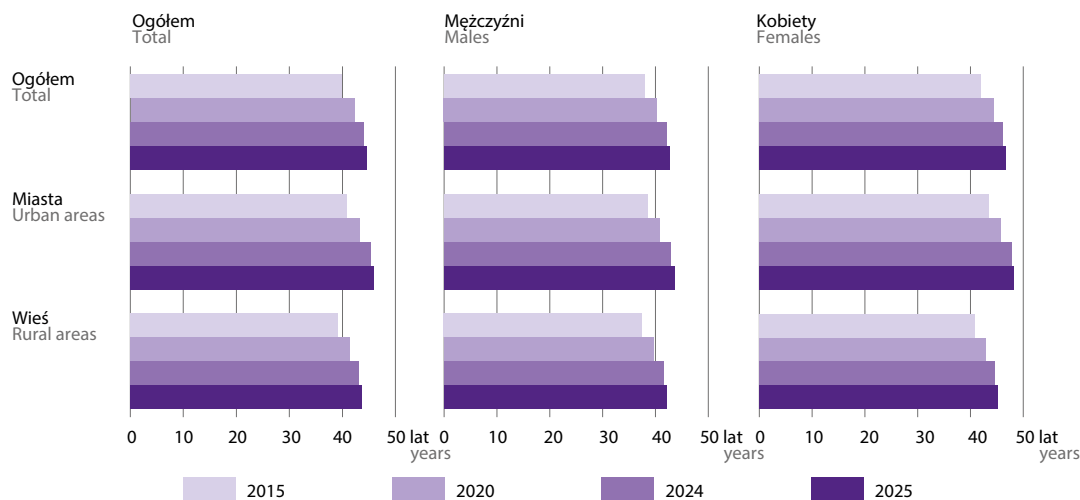

Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w 2025 r. przedstawiała się następująco: ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowiła 17,1% ogółu populacji województwa lubelskiego, ludność w wieku produkcyjnym – 57,5%, a osoby w wieku poprodukcyjnym – 25,4%. W porównaniu z 2015 r. zmniejszył się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, odpowiednio o 0,8 i 4,6 p. proc., a osób starszych wzrósł o 5,4 p. proc.

Struktura ludności według wieku w województwie lubelskim zmienia się z roku na rok. Systematycznie maleje liczba dzieci i młodzieży, a wzrasta liczba ludności w starszych rocznikach. Indeks starości określający relacje międzypokoleniowe „dziadków i wnuków” liczony jako iloraz liczby osób w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poniżej 15 roku życia, w 2025 r. wyniósł 163 wobec 111 w 2015 r. Natomiast współczynnik obciążenia demograficznego mówiący o tym, ile dzieci i osób starszych przypada na 100 osób dorosłych zwiększył się z 45 do 56. Współczynnik wsparcia międzypokoleniowego również wzrósł w tym okresie. W 2025 r. na 100 osób w wieku 50-64 lata przypadało 13 osób w wieku 85 lat i więcej, podczas gdy w 2015 r. – 10.

W wyniku zachodzących zmian demograficznych z roku na rok zwiększa się mediana wieku mieszkańców. W 2025 r. statystyczny mieszkaniec województwa był w wieku 44,6 lat (o 4,7 więcej niż w 2015 r.), przy czym mężczyzna miał 42,7 lat (więcej o 4,8), a kobieta 46,6 lat (więcej o 4,6). Mieszkaniec miasta był starszy od mieszkańca wsi o 2,3 lat, a w 2015 r. o 1,8 lat.

Wykres 14. Mediana wieku ludności
Chart 14. Median age of population

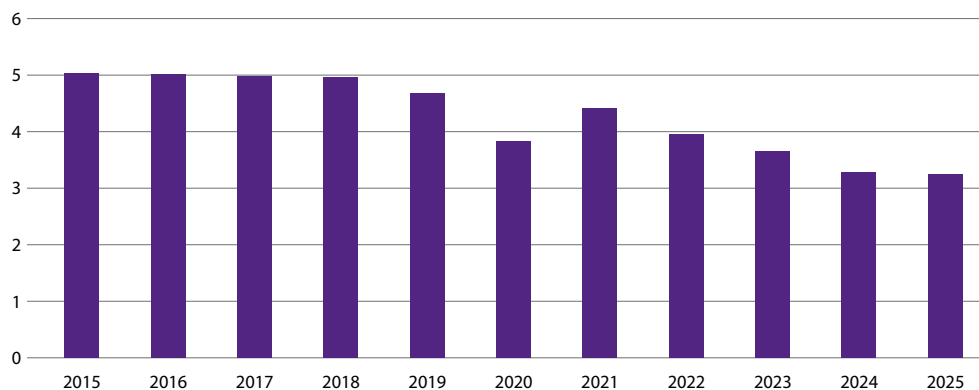

Ruch naturalny ludności

W 2025 r. w województwie lubelskim zawarto 6416 małżeństw. W porównaniu z 2015 r. liczba nowo zawartych małżeństw zmalała o 40,3%. Ponad połowę małżeństw (50,6%) zarejestrowano na wsi.

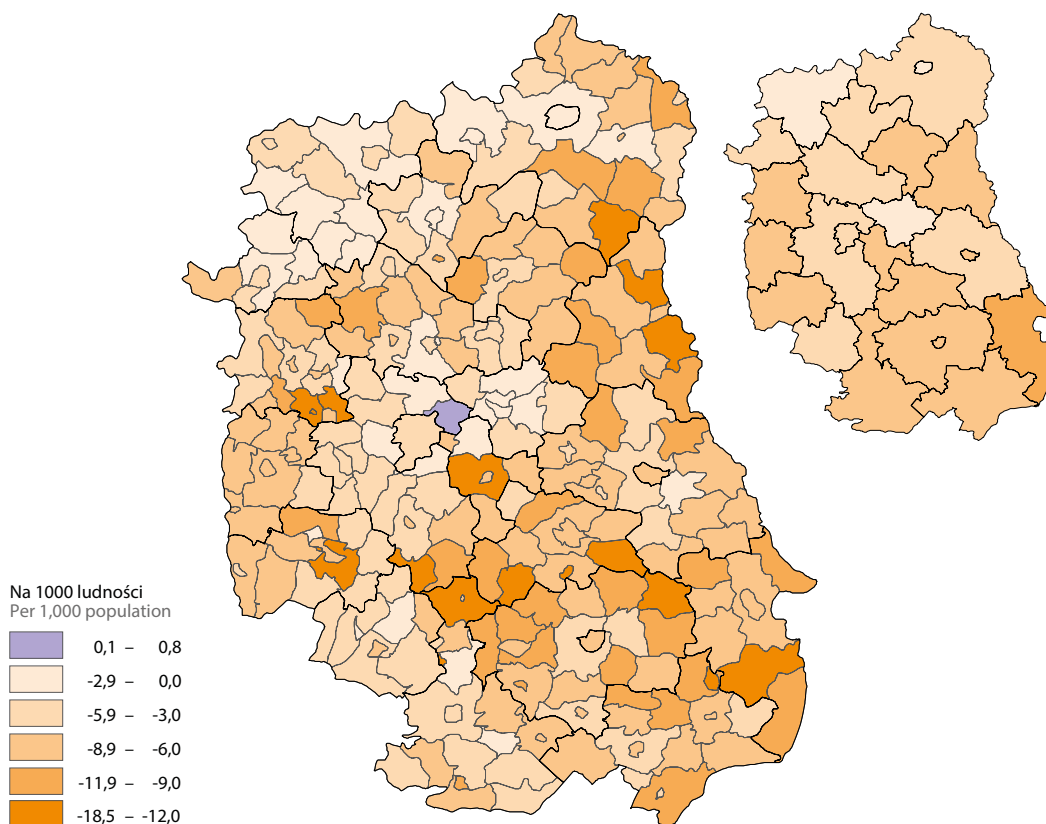
Współczynnik małżeństw (liczba nowo zawartych małżeństw na 1000 ludności) wyniósł 3,24‰, a w 2015 r. – 5,02‰. Częstość zawierania związków małżeńskich w miastach (3,45‰) była większa niż na wsi (3,06‰). Najczęściej związki małżeńskie zawierano w Lublinie (4,41‰), następnie w powiecie łęczyńskim (3,65‰) i łukowskim (3,50‰), zaś najrzadziej w powiecie krasnostawskim (2,38‰), kraśnickim (2,51‰) oraz parczewskim (2,60‰).

Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności
Chart 15. Marriages contracted per 1,000 population

Mapa 20.
Map 20.

Przyrost naturalny ludności w 2025 r.
Natural increase in 2025

W 2025 r. w województwie lubelskim zarejestrowano 11 520 urodzenia żywe. W porównaniu z 2015 r. liczba urodzeń zmalała o 41,6%. Na wsi urodziło się więcej dzieci (52,8% ogółu urodzeń żywych) niż miastach. Wśród noworodków ponad połowę (52,4%) stanowili chłopcy.

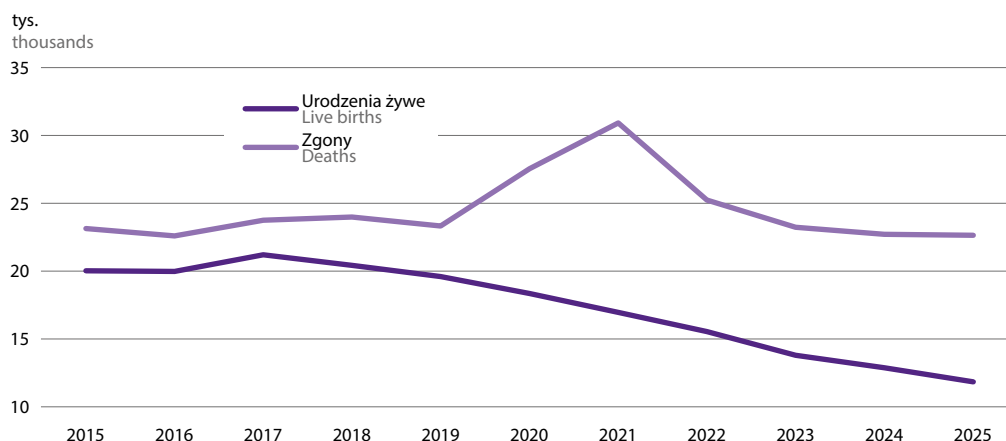
Współczynnik urodzeń (liczba urodzeń żywych przypadająca na 1000 ludności) osiągnął poziom 5,80‰ wobec 9,20‰ w 2015 r. Największe natężenie urodzeń odnotowano w powiecie łukowskim (7,53‰), ryckim (7,12‰) oraz w Lublinie (6,98‰), natomiast najmniejsze w powiecie hrubieszowskim (4,31‰), włodawskim (4,35‰) i tomaszowskim (4,65‰).

W 2025 r. w województwie lubelskim zmarło 22 333 mieszkańców. W porównaniu z 2015 r. liczba zgonów zmniejszyła się o 2,1%. Na wsi odnotowano 54,5% ogółu zgonów. Struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności mężczyzn, których udział w ogólnej liczbie zgonów wyniósł 51,1%.

Współczynnik zgonów (liczba zgonów na 1000 mieszkańców) osiągnął poziom 11,24‰ wobec 10,65‰ w 2015 r. i w miastach (11,00‰) był niższy niż na wsi (11,44‰). Współczynnik zgonów wykazywał duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami. Największe natężenie zgonów odnotowano w powie-

cie hrubieszowskim (13,71‰), następnie krasnostawskim (13,67‰) i puławskim (13,07‰), natomiast najmniejsze w powiecie łęczyńskim (8,91‰), lubelskim (9,19‰) oraz Białej Podlaskiej (9,24‰).

Wykres 16. Ruch naturalny ludności
Chart 16. Vital statistics of population

W 2024 r. podobnie jak w latach ubiegłych głównymi przyczynami zgonów w województwie lubelskim były choroby układu krążenia (43,7% ogółu zgonów), choroby nowotworowe (25,2%) i objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych, laboratoryjnych gdzie indziej niesklasyfikowane (8,6%). Dla porównania w 2015 r. zgonów z powodu chorób układu krążenia stanowiły 47,6% ogółu zgonów, chorób nowotworowych 23,8%, a spowodowane zewnętrznymi przyczynami 6,4%.

W 2025 r. zarejestrowano 48 zgonów niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia). W porównaniu z 2015 r. liczba zgonów niemowląt zmalała o 35,1%. Współczynnik umieralności niemowląt, wyrażający liczbę zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych wyniósł 4,17‰ wobec 3,75‰ w 2015 r. W miastach osiągnął niższy poziom (2,76‰) niż na wsi (5,43‰).

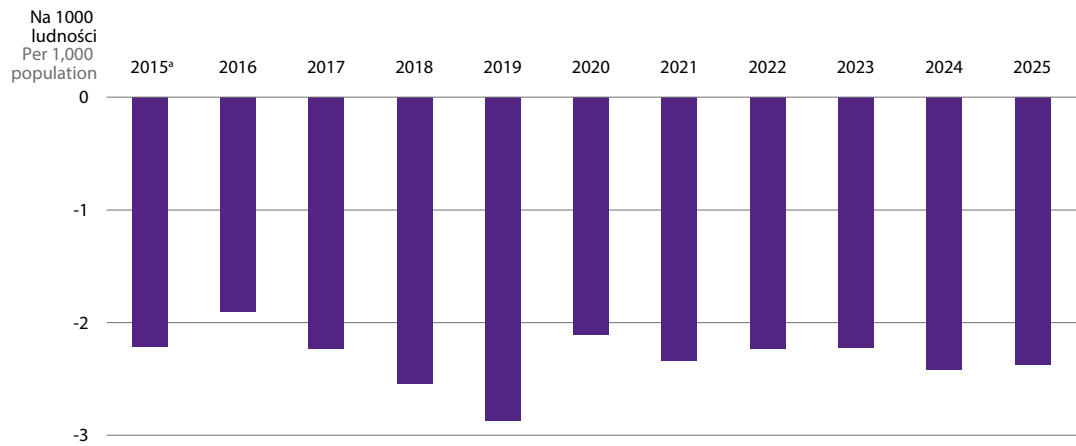
W 2025 r. po raz kolejny w województwie lubelskim odnotowano ujemny przyrost naturalny, w wyniku którego liczba mieszkańców zmalała o 10813 osób (rok wcześniej o 9841 osób, a w 2015 r. o 3101). W miastach odnotowano mniejszy ujemny przyrost naturalny (minus 4720 osób), niż na wsi (minus 6093 osoby).

Współczynnik przyrostu naturalnego w omawianym okresie wyniósł minus 5,44‰ wobec minus 1,45‰ w 2015 r., przy czym w miastach kształtował się na poziomie minus 5,11‰, a na wsi minus 5,73‰. We wszystkich powiatach województwa w 2025 r. wystąpił ujemny przyrost naturalny. Największy ubytek naturalny ludności odnotowano w powiecie hrubieszowskim (minus 9,41‰), następnie w krasnostawskim (minus 8,85‰) i włodawskim (minus 8,43‰). Najmniejszy ujemny przyrost naturalny odnotowano w Białej Podlaskiej (minus 2,34‰) oraz powiecie łęczyńskim (minus 2,53‰).

Migracje ludności

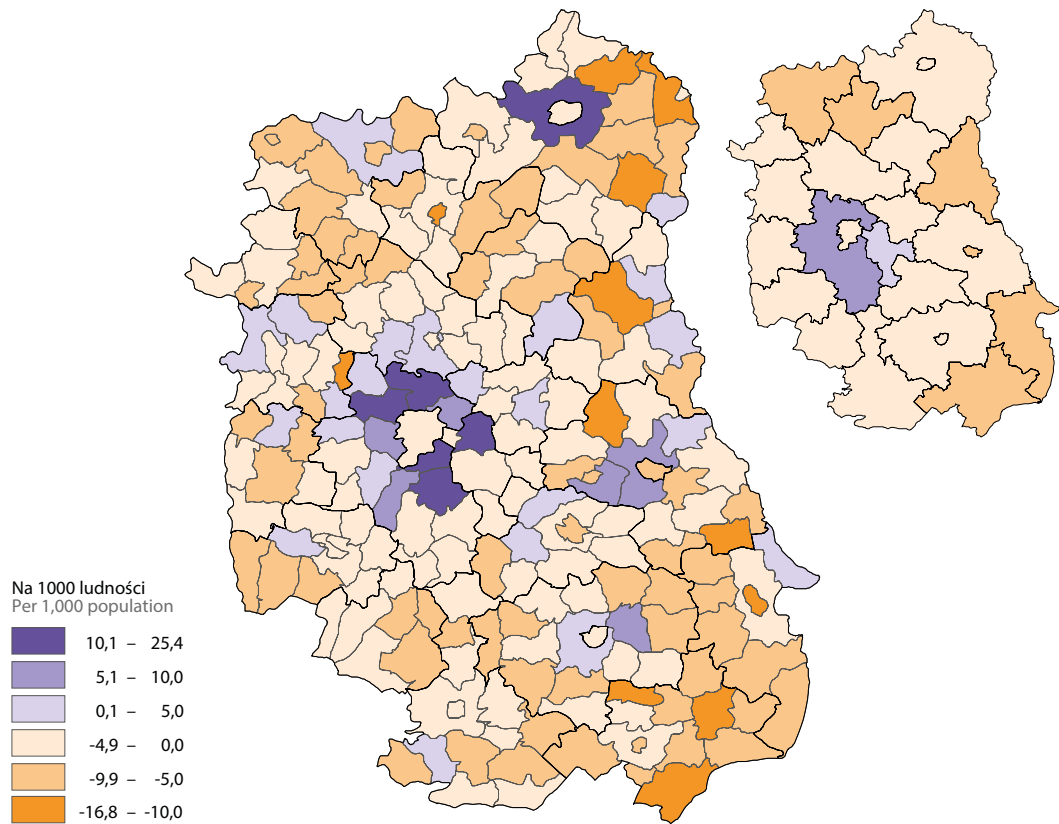
W wyniku ujemnego salda migracji stałych liczba mieszkańców województwa lubelskiego w 2025 r. zmniejszyła się o 4694 osoby. W miastach ubyło 3414 mieszkańców, a na wsi 1280 osób. Współczynnik salda migracji ogółem osiągnął wartość minus 2,36‰. Największy ubytek ludności w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w Chełmie (minus 7,37‰), następnie powiecie tomaszowskim (minus 7,08‰), i hrubieszowskim (minus 7,34‰). Przyrost liczby mieszkańców odnotowano tylko w powiecie lubelskim (7,36‰) i świdnickim (0,58‰).

Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały
Chart 17. Net migration of population for permanent residence

^a Tylko migracje wewnętrzne.
 a Only internal migration.

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2025 r.
Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2025

W ruchu wewnętrznym w 2025 r. w województwie lubelskim zameldowano na pobyt stały 18628 osoby, a wymeldowano 23675 osób. Tym samym saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały w 2025 r. w województwie lubelskim osiągnęło wartość minus 5047 osób wobec minus 4814 w 2015 r. Współczynnik salda migracji wewnętrznych osiągnął wartość minus 2,54‰ wobec 2,25‰ w 2015 r.

W wyniku imigracji w województwie lubelskim zameldowano na pobyt stały 695 osoby, a w wyniku emigracji wymeldowano 342 osoby. Tym samym saldo migracji zagranicznych na pobyt stały w 2025 r. w województwie lubelskim osiągnęło wartość 353 osób. Współczynnik salda migracji wewnętrznych osiągnął wartość 0,18‰.

Edukacja Education

W województwie lubelskim w roku szkolnym 2024/25 liczba **placówek wychowania przedszkolnego** zmniejszyła się zarówno w stosunku do roku szkolnego 2023/24, jak i w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21. Liczba dzieci w tych placówkach również zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku szkolnego, natomiast wzrosła w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21.

W **szkołach podstawowych** w województwie lubelskim w omawianym roku szkolnym dziewczęta stanowiły 48,7% ogółu uczniów tych szkół.

Liczba **szkół ponadpodstawowych** oraz liczba uczniów tych szkół w województwie lubelskim w roku szkolnym 2024/25 zmniejszyła się w stosunku do roku szkolnego 2023/24.

W roku akademickim 2024/25 liczba studentów w **szkołach wyższych** mających siedzibę na terenie województwa lubelskiego wzrosła w stosunku do roku akademickiego 2023/24.

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów..

Wychowanie przedszkolne

Według stanu na koniec września 2024 r. na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 1303 placówki wychowania przedszkolnego (łącznie z placówkami przy podmiocie leczniczym). W kraju natomiast działało ogółem 22279 placówek wychowania przedszkolnego. W porównaniu z wcześniejszym rokiem szkolnym liczba placówek ogółem w województwie lubelskim zmniejszyła się o 1,4% (w Polsce o 1,0%) i o 4,0% w stosunku do 2020 r. (w kraju o 0,3%).

Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

Tablica 10.
Table 10.

Wychowanie przedszkolne
Pre-primary education

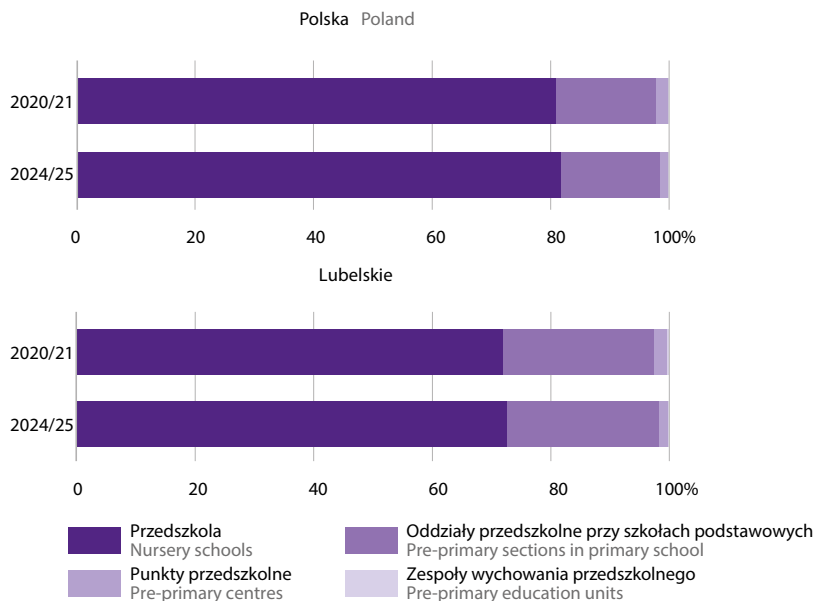
Wyszczególnienie Specification	2020/21	2023/24	2024/25
Placówki^a Establishments^a	1357	1321	1303
miasta urban areas	492	503	512
wieś rural areas	865	818	791
w tym przedszkola of which nursery schools	614	638	643
w tym specjalne of which special	22	25	26
Dzieci^b Children^b	71102	75230	72514
miasta urban areas	40749	42621	41338
wieś rural areas	30353	32609	31176
w tym w wieku: 6 lat of which aged: 6	18652	20569	20002
5 lat 5	18274	19582	18790

a Przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne. b Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a Nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres. b Including children staying in the units performing health care activities.

Wykres 18.
Chart 18.

Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego^a według typów placówek
Children attending pre-primary establishments^a by type of establishment

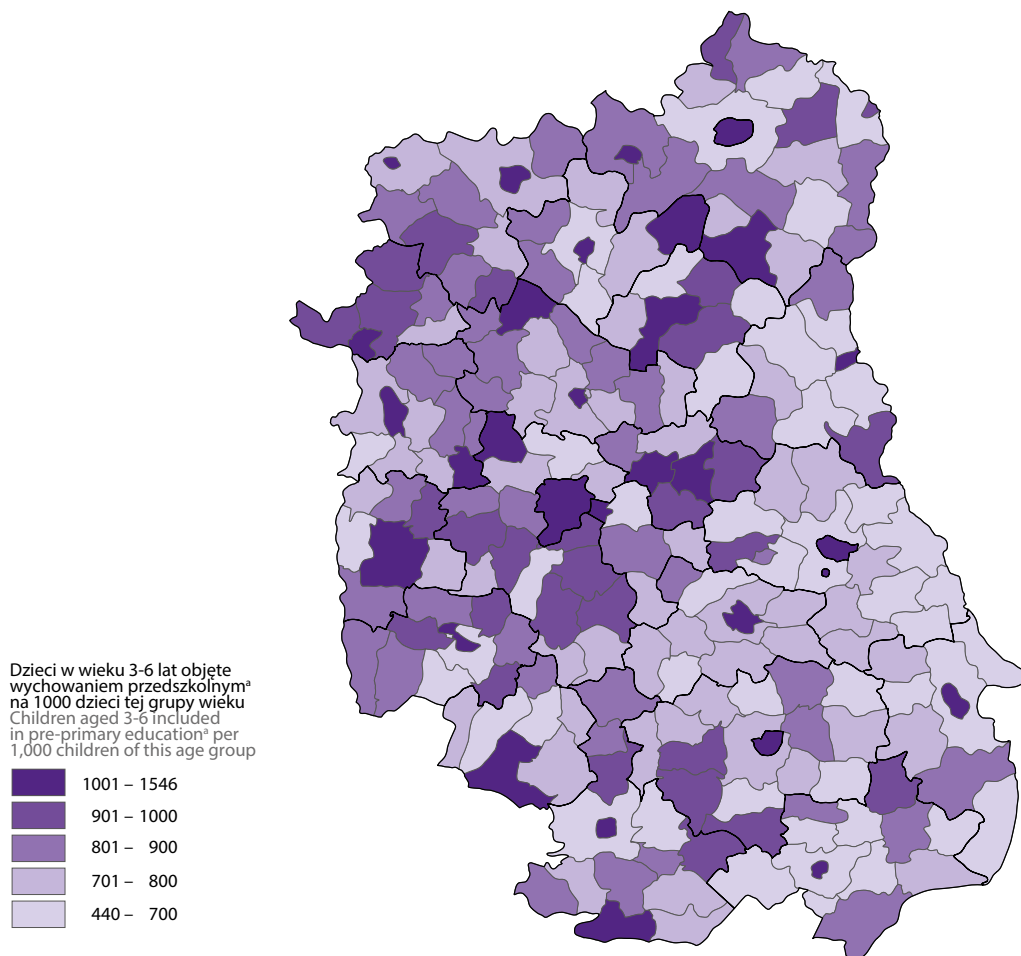
a Łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a Including children staying in units performing health care activity.

Spośród wszystkich placówek wychowania przedszkolnego w województwie lubelskim w 2024 r. najczęściej było oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (587, z czego 86,7% działało na wsi) oraz przedszkoli (643, z czego 65,8% funkcjonowało w mieście). Pozostałe placówki wychowania przedszkolnego stanowiły 5,6% ogółu placówek, przy czym zespołów przedszkolnych było 6, a punktów przedszkolnych 67. W Polsce natomiast najczęściej było przedszkoli (13962, z czego 68,6% miało siedzibę w miastach) oraz oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (6997, z czego 76,0% funkcjonowało na wsi). Pozostałe placówki wychowania przedszkolnego w Polsce stanowiły 5,9% ogółu tych placówek, przy czym punktów przedszkolnych było 1286, zaś zespołów wychowania przedszkolnego 34.

Mapa 22.
Map 22.

Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/25
Pre-primary education in the 2024/25 school year

^a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

^a In nursery schools, pre-primary sections in primary schools, pre-primary education units and pre-primary centres; including children staying in the units performing health care activity.

Porównując liczbę i rodzaj placówek wychowania przedszkolnego w województwie lubelskim i w kraju w roku szkolnym 2024/25 z wcześniejszym rokiem szkolnym i z rokiem 2020/21 zaobserwować można podobną sytuację. W województwie lubelskim w obydwu omawianych latach najczęściej było oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (w 2024/25 – 587, w 2023/24 – 602, w 2020/21 – 645) oraz przedszkoli (w 2024/25 – 643, w 2023/24 – 638, w 2020/21 – 614). Natomiast w Polsce najczęściej było przedszkoli (w 2024/25 – 13962, w 2023/24 – 13888, w 2020/21 – 13214) oraz oddziałów przedszkolnych

przy szkołach podstawowych (w 2024/25 – 6997, w 2023/24 – 7218, w 2020/21 – 7605). Jednocześnie analizując powyższe dane widzimy, że w województwie lubelskim liczba przedszkoli wzrosła o 0,8% w stosunku do roku szkolnego 2023/24 i o 4,7% w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21. Natomiast liczba oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych zmniejszyła się o 2,5% w porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24 i o 9,0% w stosunku do 2020/21. W Polsce również liczba przedszkoli wzrosła w stosunku do roku szkolnego 2023/24 o 0,5% i o 5,7% w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21, zaś liczba oddziałów przedszkolnych zmniejszyła się odpowiednio o 3,1% i 8,0%.

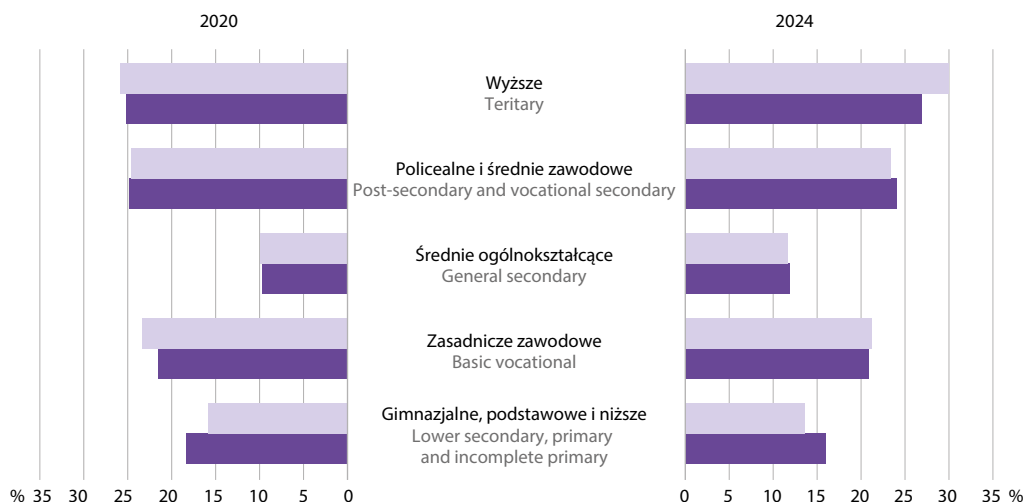
Na początku roku szkolnego 2023/24 wychowaniem przedszkolnym w województwie lubelskim objętych było 72,5 tys. dzieci (w kraju 1452,4 tys.), z tego 41,3 tys. w miastach (w Polsce 957,5 tys.). Dziewczęta stanowiły prawie połowę (48,5%) ogółu dzieci we wszystkich placówkach wychowania przedszkolnego (w kraju 48,6%). W porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24 liczba dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego zmniejszyła się o 3,6% (w Polsce o 3,9%), natomiast w stosunku do roku szkolnego 2020/21 wzrosła o 2,0% (w kraju o 2,0%).

Spośród wszystkich dzieci w wieku od 3 do 6 lat mieszkających w województwie lubelskim wychowaniem przedszkolnym objętych było 94,8% dzieci (w kraju 97,1%). Dzieci 6-letnie uczęszczające do placówek wychowania przedszkolnego stanowiły 98,6% ogółu dzieci w tym wieku w województwie lubelskim (w Polsce 101,8% ogółu dzieci 6-letnich w kraju) (obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci 6-letnich reguluje art. 31 § 4 Ustawy Prawo oświatowe).

Edukacja

Wykres 19.
Chart 19.

Ludność^a według poziomu wykształcenia według BAEL
Structure of population^a by level of education attainment by LFS

^a W wieku 15-89 lat.
^a Aged 15-89.

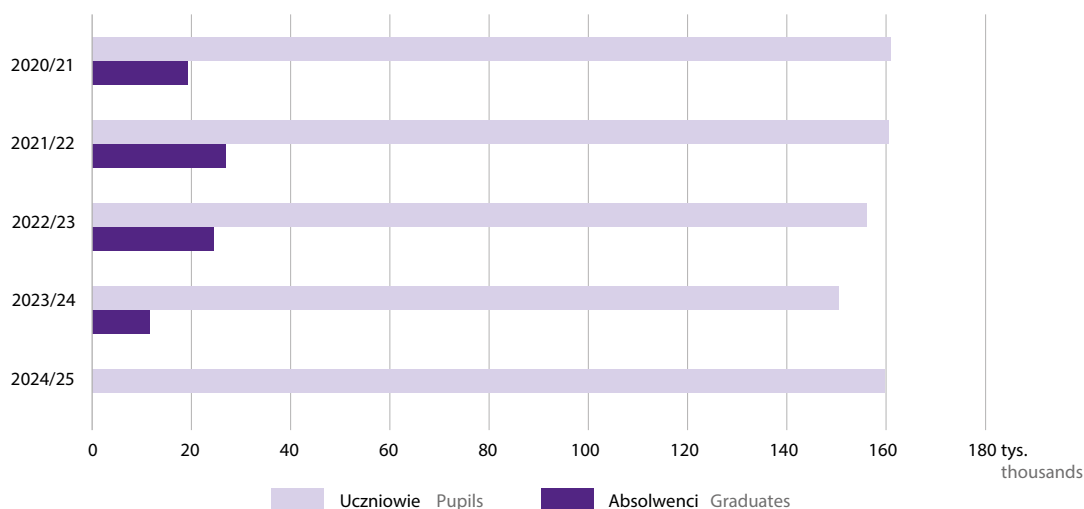
Edukacja w szkołach podstawowych

Według stanu na koniec września 2024 r. na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 885 szkół podstawowych (w Polsce 14012), z czego zdecydowana większość szkół zlokalizowana była na terenach wiejskich (73,6%), podobnie jak i w kraju (57,2%). W porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24 liczba szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży zmniejszyła się o 0,7% (w Polsce wzrosła o 0,1%) i o 5,2% w stosunku do roku szkolnego 2020/21 (w kraju o 1,5%).

W badanym roku szkolnym do szkół podstawowych w województwie lubelskim uczęszczało 160,1 tys. dzieci i młodzieży (w Polsce 3213,1 tys.), czyli o 6,1% więcej niż we wcześniejszym roku szkolnym i o 0,8% mniej niż w roku szkolnym 2020/21 (w kraju odpowiednio więcej o 6,8% i więcej o 3,9%). Dziewczęta stanowiły 48,7% ogółu uczniów szkół podstawowych w województwie lubelskim, natomiast w Polsce 48,5%.

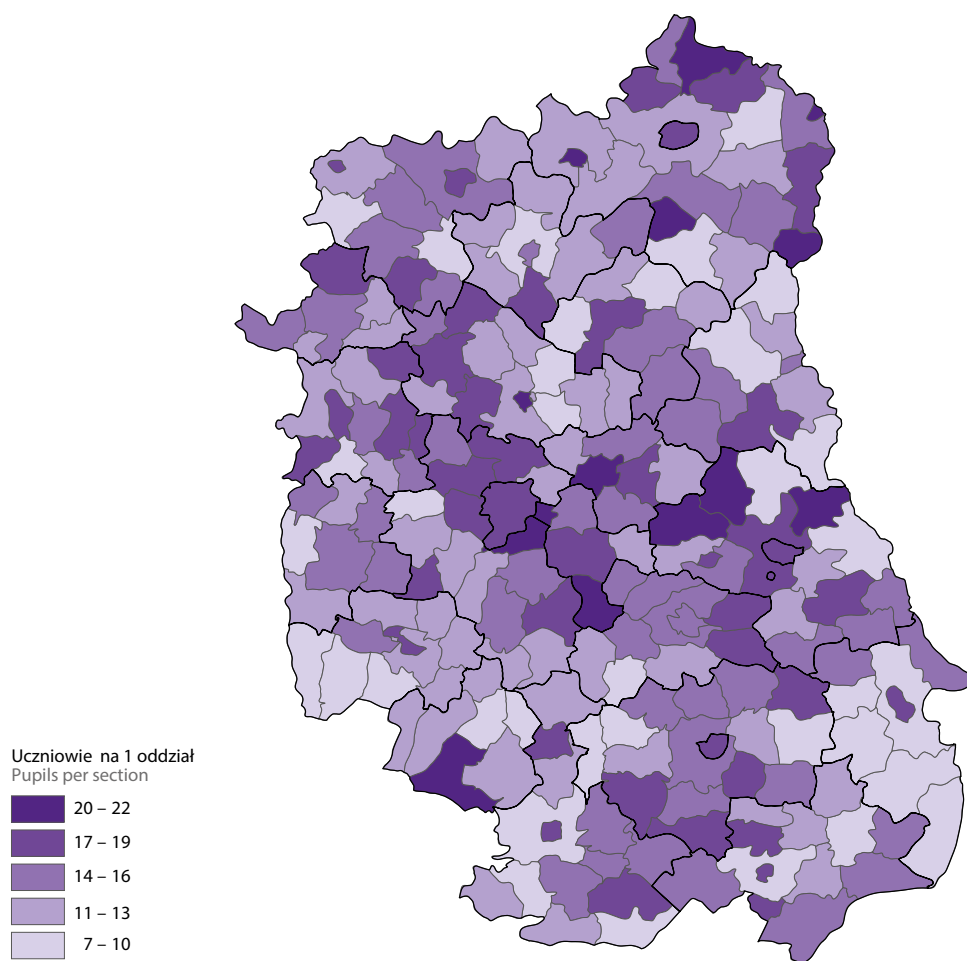
Wykres 20.
Chart 20.

Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży Pupils and graduates of primary schools for children and youth

Mapa 23.
Map 23.

Uczniowie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży w roku szkolnym 2024/25
Pupils in primary schools for children and youth in the 2024/25 school year

Edukacja w szkołach ponadpodstawowych

Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

Na początku roku szkolnego 2024/25 w województwie lubelskim w 391 szkołach ponadpodstawowych dla młodzieży kształciło się 89,7 tys. uczniów (w kraju w 6945 szkołach było 1699,8 tys. uczniów). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zarówno liczba szkół, jak i liczba uczniów zmniejszyła się, odpowiednio o 0,5% i o 7,5%. W Polsce natomiast liczba szkół ponadpodstawowych wzrosła o 0,1%, zaś liczba uczniów zmniejszyła się o 6,5%.

W roku szkolnym 2024/25 w porównaniu z rokiem poprzednim w województwie lubelskim utworzono 1 nową szkołę branżową II stopnia, natomiast zlikwidowano 1 szkołę branżową I stopnia i 2 licea ogólnokształcące. W Polsce natomiast utworzono 2 nowe szkoły branżowe I stopnia, 21 nowych liceów ogólnokształcących oraz 3 nowe ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe, zlikwidowano zaś 10 techników i 9 szkół branżowych II stopnia.

W roku szkolnym 2024/25 na terenie województwa lubelskiego funkcjonowały 142 licea ogólnokształcące (w Polsce 2470), w których uczyło się 42,0 tys. młodzieży (w kraju 760,4 tys.). W porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24 liczba liceów ogólnokształcących w województwie lubelskim zmniejszyła się o 1,4% (w Polsce wzrosła o 0,9%), a liczba uczniów o 8,0% (w kraju zmniejszyła się o 5,7%). Natomiast w stosunku do roku szkolnego 2020/21 liczba liceów ogólnokształcących wzrosła o 4,4% (w Polsce wzrosła o 5,6%), a uczniów o 6,5% (w kraju o 18,1%).

W omawianym roku szkolnym w województwie lubelskim działało 107 techników (w Polsce 1848) i 4 ogólnokształcących szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe (w kraju 110). W szkołach tych łącznie uczyło się 36,7 tys. młodzieży (w Polsce 701,8 tys.). W porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24 liczba techników w województwie lubelskim pozostała na niezmiennym poziomie (w kraju zmniejszyła się o 0,5%), podobnie liczba ogólnokształcących szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe (w Polsce wzrosła o 2,8%). Liczba uczniów w technikach w województwie lubelskim zmniejszyła się o 8,7% (w kraju o 8,9%), a w ogólnokształcących szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe zmniejszyła się o 1,4% (w Polsce wzrosła o 4,1%). W stosunku do roku szkolnego 2020/21 liczba techników w województwie lubelskim, zmniejszyła się o 8,5%, zaś liczba uczniów w tych szkołach o 4,6% (w kraju odpowiednio zmniejszyła się o 0,9% i zwiększyła się o 6,3%). Natomiast liczba ogólnokształcących szkół artystycznych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 20,0% (w kraju o 12,7%), a liczba uczniów o 15,2% (w Polsce o 2,3%).

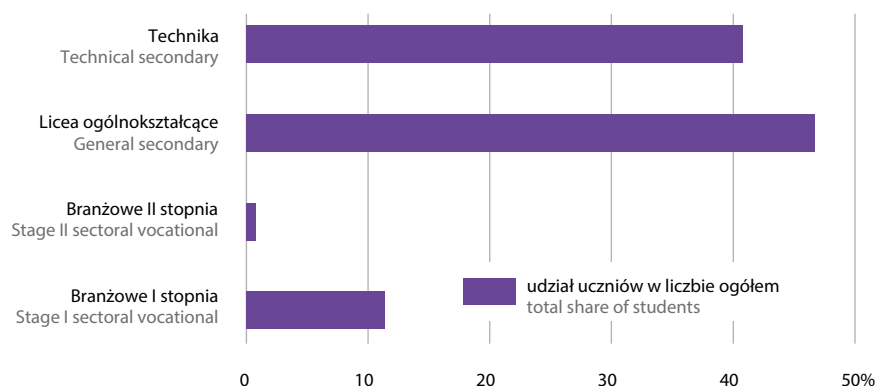
W roku szkolnym 2024/25 na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 121 szkół branżowych I stopnia łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy (w kraju 2265), w których uczyło się łącznie 10,2 tys. młodzieży (w Polsce 225,0 tys.). W porównaniu z rokiem szkolnym 2023/24 liczba tych szkół zmniejszyła się o 0,8% (w kraju wzrosło o 0,2%), a liczba uczniów o 1,4% (w Polsce zmniejszyła się o 2,2%). Natomiast w stosunku do roku szkolnego 2020/21 liczba powyższych szkół wzrosła o 3,4%, a uczniów o 5,4% (w kraju odpowiednio o 2,1% i o 4,8%).

W roku szkolnym 2024/25 na terenie województwa lubelskiego funkcjonowało 17 szkół branżowych II stopnia (w kraju 252), w których uczyło się łącznie 0,7 tys. młodzieży (w Polsce 12,6 tys.). Liczba tych szkół w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym wzrosła o 6,3% (w kraju zmniejszyła się o 3,4%), a liczba uczniów zmniejszyła się o 2,1%, w Polsce o 2,7%. Natomiast w stosunku do roku szkolnego 2020/21 liczba szkół branżowych II stopnia wzrosła ponad 2-krotnie, a uczniów ponad 5-krotnie (w kraju odpowiednio ponad 3-krotnie i ponad 7-krotnie).

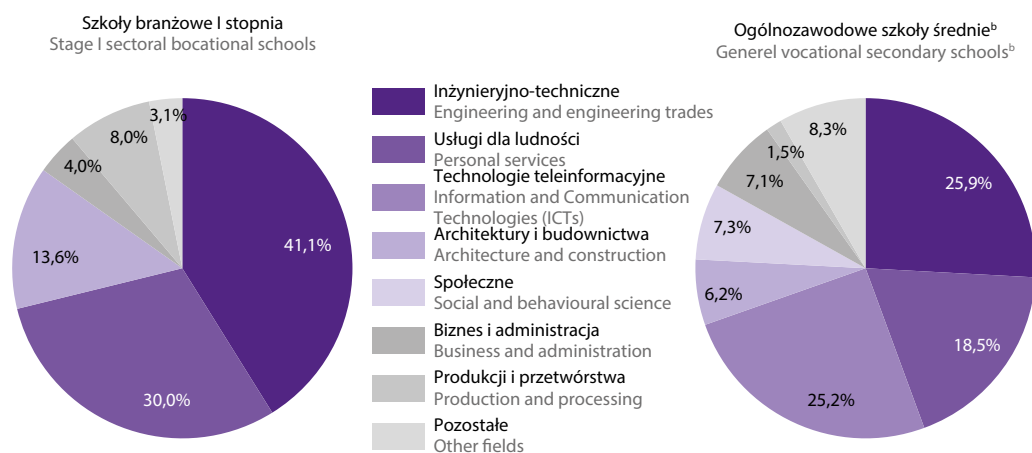
W roku szkolnym 2023/24 świadectwa ukończenia szkoły ponadpodstawowej otrzymało 18,5 tys. uczniów (w Polsce 320,6 tys.), czyli o 2,5% mniej, niż w poprzednim roku szkolnym (w kraju o 3,0%). W województwie lubelskim, podobnie jak i w kraju najwięcej absolwentów ukończyło licea ogólnokształcące (w województwie 49,5% ogółu absolwentów, w kraju 46,6%). W porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 liczba absolwentów szkół ponadpodstawowych w województwie lubelskim zwiększyła się o 3,0%, natomiast w kraju o 6,3%.

Według stanu na koniec września 2024 r. w województwie lubelskim działało 66 szkół policealnych (w kraju 1215). Z ogólnej liczby 11,3 tys. słuchaczy tych szkół (w Polsce 245,9 tys.), kobiety stanowiły 76,7% (w kraju 71,3%). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba szkół policealnych zmniejszyła się o 4,3% (w kraju o 2,6%), zaś słuchaczy wzrosła o 3,6% (w Polsce wzrosła o 1,1%). Natomiast w stosunku do roku szkolnego 2020/21 liczba szkół policealnych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 22,4% (w kraju o 17,2%), liczba słuchaczy w tym okrasie zmniejszyła się o 3,0% (w Polsce wzrosła o 20,1%). Szkołę policealną w województwie lubelskim w roku szkolnym 2023/24 ukończyło 4,1 tys. słuchaczy (w Polsce 77,9 tys.), czyli o 16,3% więcej niż w poprzednim roku szkolnym (w kraju o 13,2%) i o 2,0% więcej niż w roku szkolnym 2020/21 (w kraju o 42,7%).

Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych według typów szkół w roku szkolnym 2024/25
 Chart 21. Students of post-primary schools by types in the 2024/25 school year

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2023/24
 Chart 22. Students of vocational school for youth by narrow fields of education^a in the 2023/24 school year

a Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-2013). b Technika i artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-2013). b Technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

Wyniki egzaminu maturalnego

W 2025 r. do egzaminu maturalnego przystąpiło w województwie lubelskim 7519 kobiety (w kraju 136468) i 6790 mężczyzn (w Polsce 119049), z czego egzamin dojrzałości zdało 79,6% kobiet (w kraju 80,1%) i 77,8% mężczyzn (w Polsce 79,6%). W porównaniu z 2024 liczba kobiet, które przystąpiły do matury zmniejszyła się o 2,3% (w kraju wzrosła o 3,7%), zaś mężczyzn wzrosła o 6,1% (w Polsce o 4,1%). Jednocześnie wskaźnik zdawalności matur w 2024 r. w porównaniu z rokiem wcześniejszym zmniejszył się w województwie lubelskim wśród kobiet o 4,3 p. proc. (w kraju obniżył się o 4,1 p. proc.), a wśród mężczyzn o 4,3 p. proc. (w Polsce obniżył się o 4,3 p. proc.).

Tablica 11. Osoby, które przystąpiły / zdały egzamin maturalny
Table 11. Persons who took or passed matriculation exam

Wyszczególnienie Specification	2020	2024	2025
Kobiety Females			
przystąpiło took	8457	7693	7519
zdało passed	6297	6451	5985
Mężczyźni Males			
przystąpiło took	7453	6397	6790
zdało passed	5094	5254	5283

Szkolnictwo wyższe¹

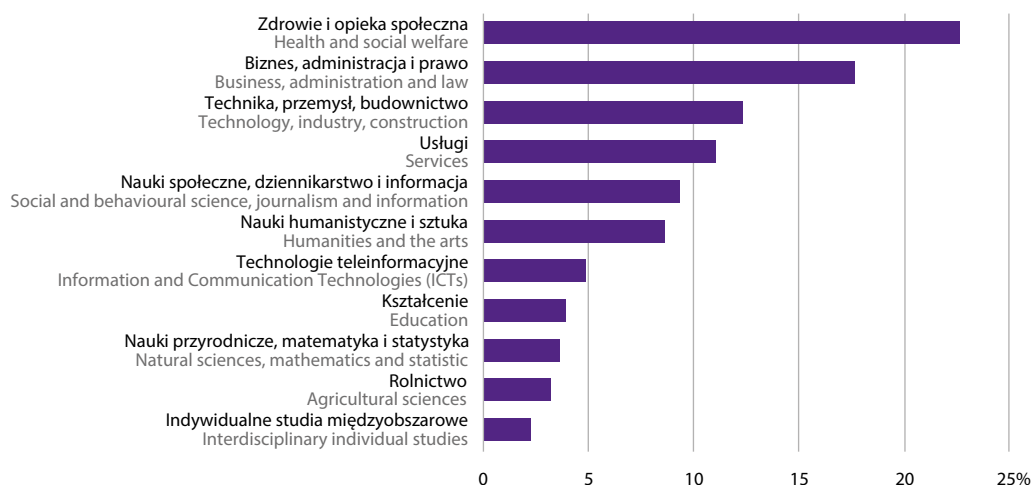
Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. w publicznych i niepublicznych szkołach wyższych mających siedzibę na terenie województwa lubelskiego kształciło się 66,4 tys. studentów (w Polsce w tym czasie uczyło się 1280,1 tys. studentów). Na studiach stacjonarnych kształciło się 50,0 tys. osób (w Polsce 803,6 tys.). Stanowili oni ponad trzy czwarte (75,3%) ogółu studentów (w kraju 62,8%).

W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim liczba studentów na uczelniach mających siedzibę w województwie lubelskim wzrosła o 2,8% (w Polsce o 2,8%). W tym czasie liczba studentów na studiach stacjonarnych zwiększyła się o 1,5%, a na niestacjonarnych o 7,1% (w kraju odpowiednio wzrosła o 1,7% i o 4,8%).

W roku akademickim 2024/25 najwięcej osób w województwie lubelskim studiowało na kierunkach z grupy „zdrowie i opieka społeczna” (20,8%) oraz „biznes, administracja i prawo” (16,8%). Natomiast najmniej na kierunkach z grupy „nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka” (2,8%) oraz „indywidualne studia międzyobszarowe” (3,7%). W Polsce zaś najwięcej osób studiowało na kierunkach z grupy „biznes, administracja i prawo” (22,6%) oraz „nauki społeczne, dziennikarstwo i informacja” (14,2%), natomiast najmniej na kierunkach z grupy „rolnictwo” (1,6%) oraz „nauki przyrodnicze, matematyka i statystyka” (3,1%).

¹ Studentów i absolwentów w województwie lubelskim wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych uczelni łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi. Podane informacje zawierają dane dotyczących uczelni resortu obrony oraz resortu spraw wewnętrznych. Studenci i absolwenci według grup i podgrup kierunków studiów zostali wykazani zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F 2013).

Wykres 23. Absolwenci uczelni według grup kierunków kształcenia^a w roku akademickim 2023/24
Chart 23. Graduates of higher education institutions by broad fields of education^a in the 2023/24 academic year

^a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2024 r. Łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F-2013).

^a Graduates who obtained higher education diplomas in 2024. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F-2013).

Kształcenie dorosłych

Według stanu na koniec września 2024 r. w województwie lubelskim działały 42 szkoły dla dorosłych i były to licea ogólnokształcące. W Polsce natomiast funkcjonowało 40 szkół podstawowych dla dorosłych i 711 liceów ogólnokształcących dla dorosłych.

W województwie lubelskim w roku szkolnym 2024/25 w liceach ogólnokształcących dla dorosłych uczyło się 4,5 tys. osób (w Polsce 102,9 tys.), czyli o 8,4% więcej w stosunku do roku szkolnego 2023/24 i o 16,8% w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 (w kraju odpowiednio więcej o 4,6% i mniej o 2,1%). Licea ogólnokształcące dla dorosłych w roku szkolnym 2023/24 ukończyło 0,9 tys. uczniów (w Polsce 19,0 tys.), a więc ponad 3-krotnie więcej niż w roku wcześniejszym (w kraju ponad 2-krotnie więcej), natomiast o 37,7% mniej jak w roku szkolnym 2020/21 (w Polsce o 44,4% mniej).

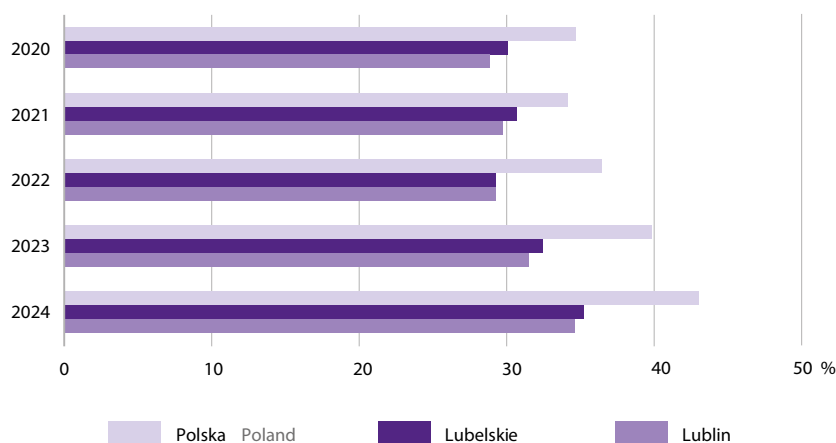
W województwie lubelskim w 2024 r. odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu w wieku 25 – 64 lata wyniósł 12,0% (w Polsce 10,0%) i w stosunku do roku wcześniejszego był wyższy o 4,0 p. proc. (w kraju o 1,3 p. proc.). Natomiast w porównaniu do 2020 r. odsetek osób dorosłych uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu w wieku 25 – 64 lata również wzrósł o 7,6 p. proc. (w Polsce o 6,2 p. proc.).

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na oświatę i wychowanie

Wydatki publiczne na oświatę i wychowanie (z budżetu województwa oraz z budżetów powiatów i gmin) w 2024 r. w województwie lubelskim wyniosły 7,8 mld zł. (w kraju 150,0 mld zł), z czego 4,2 mld zł są to wydatki budżetów gmin bez miast na prawach powiatów (w Polsce 73,0 mld zł). Udział wydatków na edukację w wydatkach ogółem poniesionych przez jednostki samorządu terytorialnego w województwie lubelskim w 2024 r. wyniósł 35,3% (w Polsce 34,7%).

W porównaniu do roku wcześniejszego wydatki jednostek samorządu terytorialnego na edukację w województwie lubelskim wzrosły o 24,4% (w kraju o 23,4%), a w stosunku do 2020 r. o 68,8% (w kraju o 73,5%).

Wykres 24. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na edukację
Chart 24. Educational expenditure of budgets of local governments units

Zasoby pracy

Labour resources

W końcu października 2025 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej wyniosła 751,7 tys. osób i była niższa o 0,7% w porównaniu z październikiem 2024 r. Województwo charakteryzował wysoki odsetek osób pracujących w rolnictwie.

W końcu 2025 r. w województwie lubelskim zaobserwowano pogorszenie się sytuacji na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano zwiększenie ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz wzrost stopy bezrobocia. Do urzędów pracy w 2025 r. zgłoszono 31,0 tys. ofert pracy, co stanowiło 4,9% wszystkich ofert w kraju. Osoby pozostające bez pracy dłużej niż 1 rok nadal stanowiły znaczącą część bezrobotnych zarejestrowanych, a odsetek tych osób był o 4,2 p. proc. wyższy niż w kraju.

W 4 kwartale 2025 r. wskaźnik aktywności zawodowej wyniósł 57,1%. Zmniejszyła się liczba biernych zawodowo. Wskaźnik zatrudnienia w województwie lubelskim był niższy o 2,7 p. proc. niż średnio w kraju.

Pracujący

Dane o pracujących w gospodarce narodowej (stan na ostatni dzień miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej.

Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

1. pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy, wcześniej zatrudnieni), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;

2. pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
3. osoby wykonujące pracę nakładczą;
4. członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
5. duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

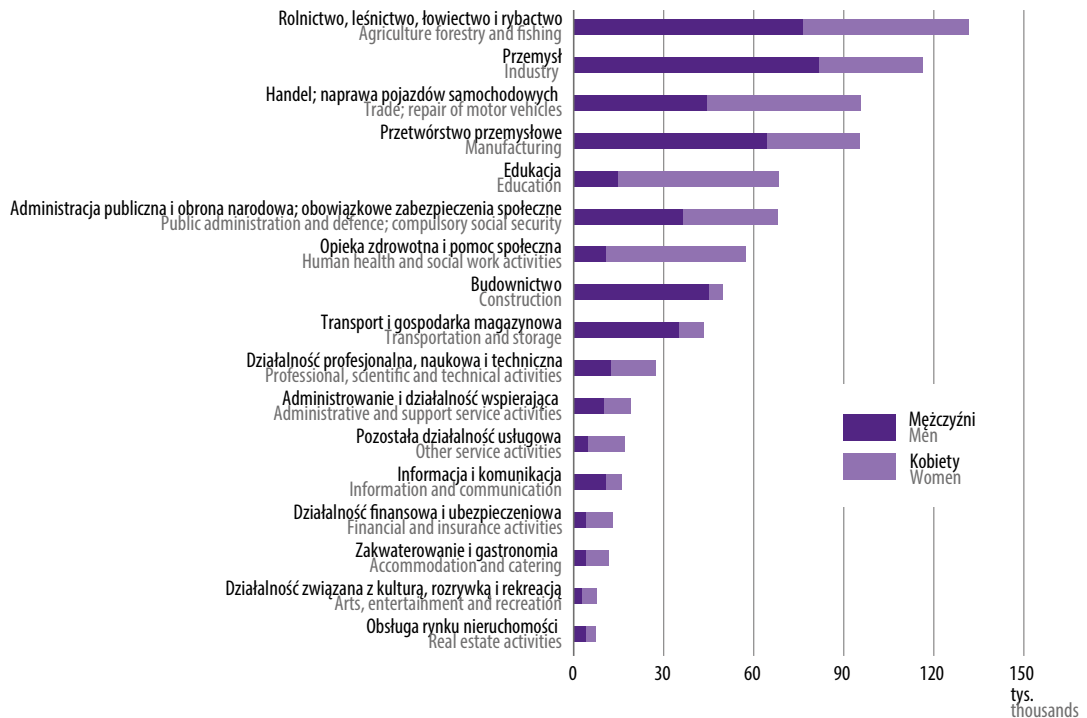
W końcu października 2025 r. liczba pracujących w gospodarce narodowej w województwie wyniosła 751,7 tys. osób (5,0% wszystkich pracujących w Polsce). W porównaniu z październikiem 2024 r. liczba pracujących zmniejszyła się o 0,7% (w kraju spadek o 0,1%). Większość pracujących, tj. 53,6% mieszkała na wsi. W stolicy województwa Lublinie pracowało 18,0% ogółu pracujących w województwie. W kraju natomiast liczba pracujących wyniosła 1509,5 tys. osób. Pod względem liczby pracujących województwo lubelskie uplasowało się na 9. miejscu w kraju.

Wykres 25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 25.

Employed persons in the national economy by PKD/NACE sections and sex in 2025
As of 31 December

W województwie lubelskim występuje najwyższy w kraju odsetek osób pracujących w sektorze rolnictwa (17,6%), podczas gdy w kraju odsetek ten wyniósł tylko 7,6%. W tej sekcji kobiety stanowiły 15,7% ogółu pracujących. Wyraźnie niższy niż w kraju był udział przemysłu. W województwie lubelskim wyniósł on 15,5% zbiorowości pracujących (w kraju 20,8%), a udział kobiet w przemyśle wyniósł 29,6%. Stosunkowo duży odsetek stanowili również pracujący w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (12,8%), w jednostkach prowadzących działalność w zakresie edukacji oraz w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (po 9,1%), w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (7,7%), w budownictwie (6,6%), a także w transporcie i gospodarce magazynowej (5,8%).

Wśród ogółu pracujących w gospodarce narodowej w województwie większą część stanowili mężczyźni - w końcu października 2024 r. ich udział wyniósł 53,3% (w kraju - 52,6%). Najwyższy odsetek mężczyzn odnotowano w gminie wiejskiej Stanin i Hańsk (po 61,7%) oraz Leśna Podlaska (61,0%). Spośród 213 gmin w województwie kobiety pracujące stanowiły większość w mieście Lublin (50,7%) i mieście Turobin (50,2%).

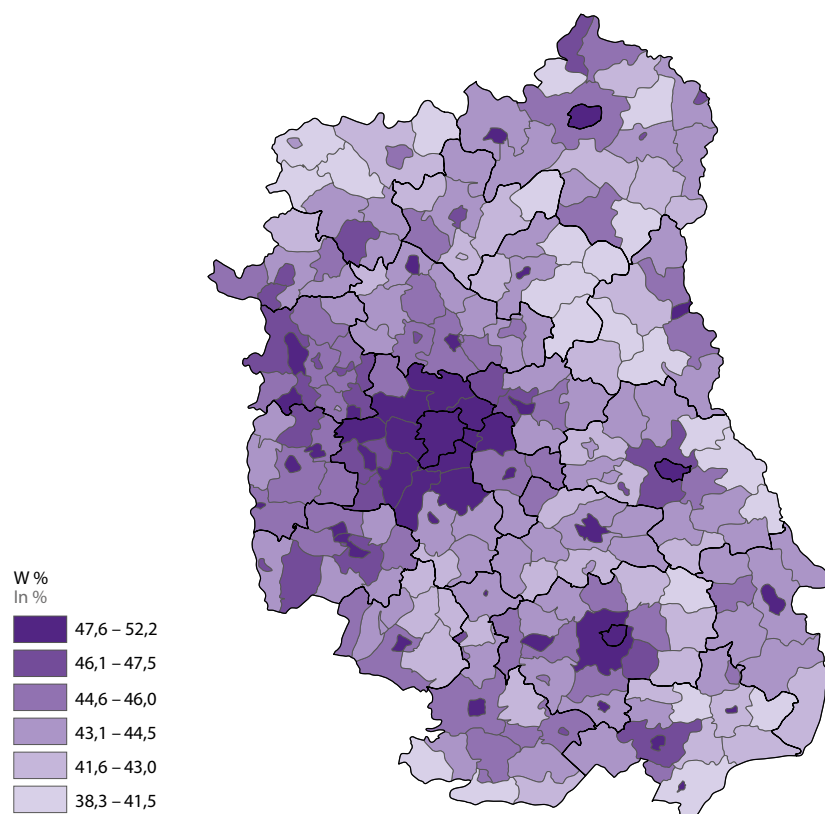
Najsilniej sfeminizowane były sekcje opieka zdrowotna i pomoc społeczna oraz edukacja. Kobiety stanowiły w tych sekcjach odpowiednio 80,8% i 78,3% pracujących. Najbardziej zmaskulinizowane sekcje to budownictwo gdzie udział mężczyzn wyniósł 91,1%.

Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025

As of 31 December

Na koniec października 2025 r. średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej wyniosła 43,9 lat i była wyższa niż w kraju (43,1 lat). Średnia wieku pracujących kobiet i mężczyzn były takie same jak średnie w województwie lubelskim. Analizując średnią wieku w układzie terytorialnym najwyższą średnią wieku pracujących odnotowano w Tomaszewie Lubelskim (46,6 lat), w Nałęczowie (46,5 lata), w Kazimierzu Dolnym (46,2 lata) oraz w Biłgoraju, Frampolu i Zwierzyńcu (po 46,1 lata), a najniższą w gminie Kłoczew (41,4 lat), Wojcieszków (41,7 lat) oraz Ostrówek (41,8 lat).

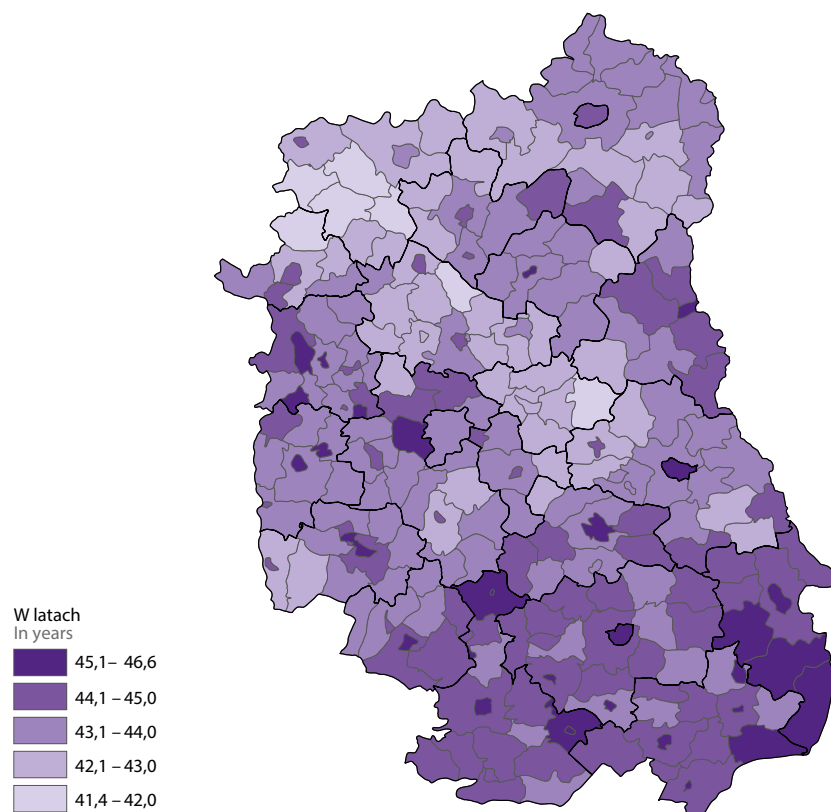
Według stanu w końcu października 2025 r. mediana wieku pracujących była wyższa niż średnia w kraju i wyniosła 44,0 lata. Najwyższą wartość mediany odnotowano w gminie miejskiej Frampol, Kazimierz Dolny, Nałęczów, Tyszowce, Zwierzyniec oraz w mieście Tomaszów Lubelski – po 47,0 lat. Najniższa mediana wieku – 41,0 lat wystąpiła w gminie Kłoczew, Wola Mysłowska oraz w gminie miejskiej Łęczna.

Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2025 r.

Stan w dniu 31 października

Map 25.

Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2025
As of 31 October

Zdecydowana większość osób pracujących w gospodarce narodowej zamieszkałych w województwie lubelskim to pracownicy najemni – ich udział w zbiorowości pracujących ogółem wyniósł 71,6%; wśród kobiet pracownicy najemni stanowili 76,2%, a wśród mężczyzn 67,6%.

Wśród pracujących w gospodarce narodowej wyodrębnić można było emerytów i rencistów, niepełnosprawnych oraz cudzoziemców. W końcu października 2025 r. emeryci i renciści z województwa lubelskiego stanowili 4,1% ogółu emerytów i rencistów w kraju, niepełnosprawni - 4,3%, a cudzoziemcy - 2,2%. Większość pracujących wśród emerytów i rencistów oraz osób z niepełnosprawnością stanowiły kobiety (odpowiednio 50,0% i 53,8%), a wśród cudzoziemców - mężczyźni (73,1%).

Bezrobocie rejestrowane

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w której określono je jako bezrobotne oraz w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W końcu grudnia 2025 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego wyniosła 61,5 tys. osób i była wyższa o 10,2% od zanotowanej w 2024 r. Zmiany zaobserwowano również w skali kraju – na koniec 2025 r. liczba bezrobotnych była wyższa o 12,9% niż w 2024 r.

W województwie lubelskim w porównaniu z 2024 r., odnotowano zwiększenie liczby bezrobotnych we wszystkich powiatach, przy czym najwyższy w powiatach: włodawskim (o 18,7%), radzyńskim (o 16,5%), Białej Podlaskiej (o 15,6%) oraz lubelskim (o 15,2%).

Spośród bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy na koniec grudnia 2025 r. prawa do zasiłku nie posiadało 54,6 tys. osób, tj. więcej o 10,9% niż na koniec 2024 r. Ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem wyniósł 88,9% i był wyższy niż na koniec grudnia 2024 r. o 0,6 p. proc. (w kraju 85,9%).

Liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi w końcu grudnia 2025 r. wyniosła 33,5 tys. osób (więcej o 8,8% w porównaniu z grudniem 2024 r.). Udział bezrobotnych zamieszkałych na wsi wyniósł 54,5% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych i był niższy o 0,7 p. proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2024 r., natomiast w kraju udział ten wyniósł 44,1%.

W końcu grudnia 2025 r., w województwie lubelskim kobiety stanowiły 46,7% (w kraju 49,6%). Bezrobotni mężczyźni stanowili 53,3% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była wyższa o 14,4% niż rok wcześniej. Wzrost w skali roku zaobserwowano również w populacji bezrobotnych kobiet (o 5,8%) natomiast ich odsetek zmniejszył się w ujęciu rocznym o 1,9 p. proc.

W końcu grudnia 2025 r. największą grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 35-44 lata – 25,3% oraz w wieku 25-34 lata – 24,6% ogółu bezrobotnych (na wsi odpowiednio – 23,4% i 25,8%). Udział osób w wieku do 24 lat wyniósł 15,5% ogółu bezrobotnych (na wsi – 19,2%). W porównaniu z analogicznym okresem 2024 r. w największym stopniu, tj. o 14,2% zwiększyła się liczba bezrobotnych w wieku 45-54 lata oraz w grupie wieku do 24 lat – o 12,0%.

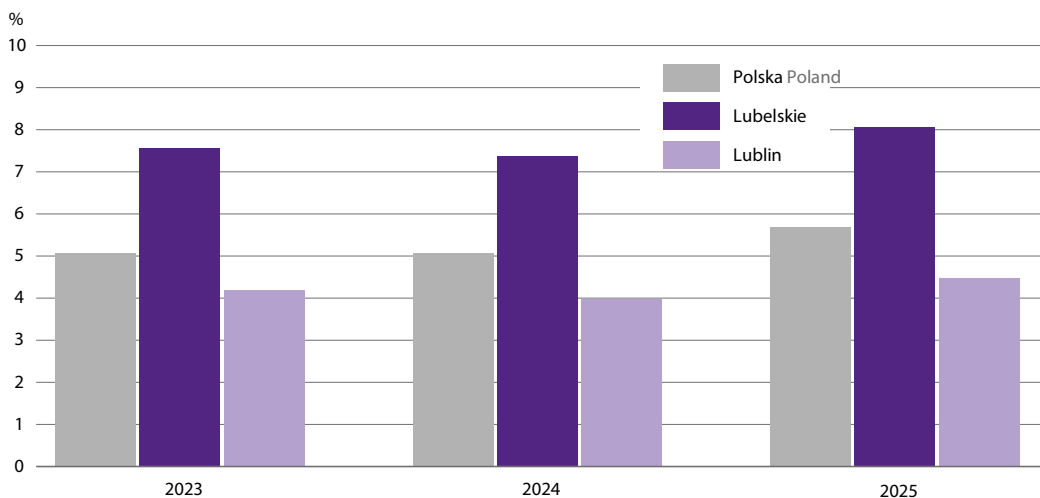
Na koniec grudnia 2025 r. wśród ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy najwięcej było osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym/branżowym 25,8% (na wsi – 27,0%) oraz gimnazjalnym i bez wykształcenia szkolnego 23,0% (na wsi – 24,1%), a najmniej ze średnim ogólnokształcącym – 13,9% (na wsi – 12,7%). W porównaniu z tym samym miesiącem 2024 r. największy wzrost liczby bezrobotnych odnotowano wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 13,6%) oraz policealnym i średnim zawodowym/branżowym (o 11,8%).

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy, w końcu grudnia 2025 r., najliczniejsza była grupa osób pozostających bez pracy przez ponad 1 rok, stanowiły one 41,9% wszystkich bezrobotnych (na wsi – 43,4%). W tej grupie 25,6% bezrobotnych pozostawało bez pracy dłużej niż 24 miesiące (na wsi – 26,9%). Najmniej liczną grupę, czyli 8,1% wszystkich bezrobotnych, stanowiły osoby pozostające bez pracy przez 1 miesiąc lub krócej.

W końcu grudnia 2025 r. udział osób bezrobotnych wcześniej pracujących zawodowo wyniósł 82,3% ogółu (na wsi – 79,2%), przy czym najliczniejsze grupy stanowiły osoby ze stażem pracy poniżej 1 roku – 28,7% ogółu bezrobotnych (na wsi – 27,9%) i ze stażem pracy od 1 do 5 lat – 24,7% ogółu (na wsi – 25,0%). Najmniej było bezrobotnych ze stażem powyżej 20 lat pracy – 5,9% (na wsi – 4,9%). Osoby bez stażu pracy stanowiły natomiast 17,7% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (na wsi – 20,8%).

Wykres 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego

Stan w dniu 31 grudnia
Registered unemployment rate
As of 31 December

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Od 2020 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowaną — na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi.

Stopa bezrobocia rejestrowanego, zarówno w skali kraju, jak i województwa, była wyższa w porównaniu z 2024 r. W końcu grudnia 2025 r. stopa bezrobocia w województwie lubelskim wyniosła 8,1% i była wyższa o 0,7 p. proc. niż w grudniu 2024 r. W Polsce stopa bezrobocia zwiększyła się o 0,6 p. proc. w stosunku do grudnia 2024 r. i wyniosła 5,7%. W rankingu województw, lubelskie pod względem wysokości stopy bezrobocia, plasowało się na 13. miejscu. W kraju najniższy poziom bezrobocia odnotowano w województwie wielkopolskim (3,5%), mazowieckim (4,3%) i śląskim (4,4%), a najwyższy w województwie podkarpackim i warmińsko-mazurskim (po 9,3%) oraz świętokrzyskim (8,4%).

W województwie lubelskim do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: włodawski (17,8%), hrubieszowski (16,3%) oraz krasnostawski (14,0%), o najniższej zaś: łukowski (4,2%), Lublin (4,5%) oraz łączyński (5,9%). W porównaniu z grudniem 2024 r. stopa bezrobocia zwiększyła się we wszystkich powiatach, a w największym stopniu w powiecie włodawskim (o 2,5 p. proc.), kraśnickim (o 1,2 p. proc.), radzyńskim (o 1,1 p. proc.), w miastach Biała Podlaska i Chełm oraz w tomaszowskim (po 1,0 p. proc.), a także w chełmskim, lubartowskim, opolskim i świdnickim (po 0,9 p. proc.).

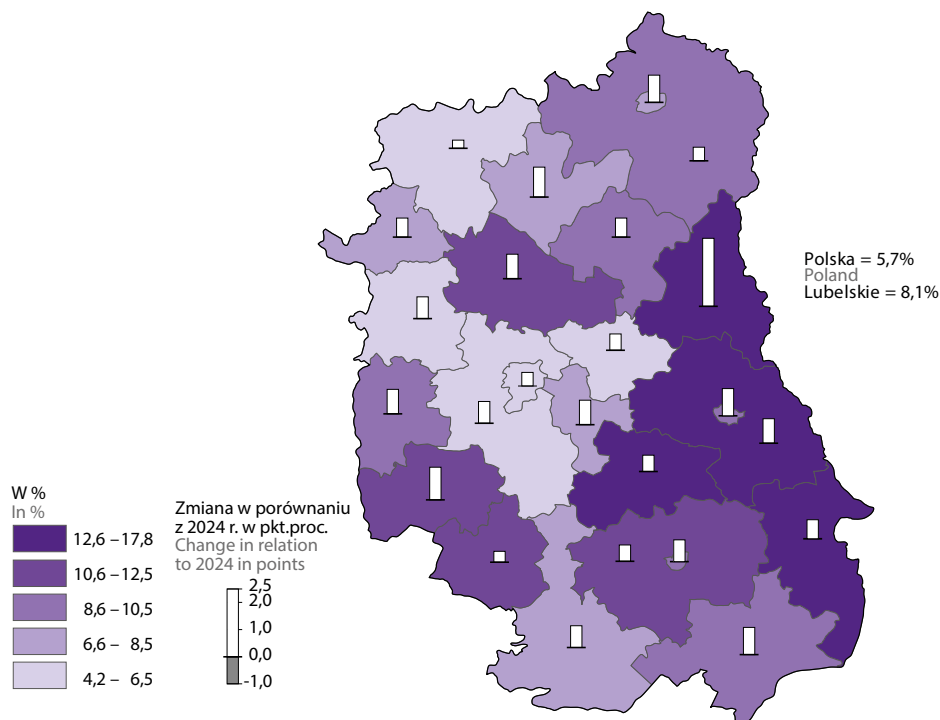
Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 26.

Registered unemployment rate in 2025

As of 31 December

W grudniu 2025 r. większość bezrobotnych stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Grupa ta liczyła 33,1 tys. osób, co stanowiło 53,8% ogólnej liczby bezrobotnych. Było to o 0,5 p. proc. mniej niż w 2024 r. Liczba osób należących do omawianej kategorii bezrobotnych była wyższa w stosunku rocznym o 9,3%.

W końcu grudnia 2025 r. zarejestrowanych było 2845 osób niepełnosprawnych (4,6% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych), z czego 39,1% stanowiły kobiety. W porównaniu z grudniem 2024 r. liczba bezrobotnych niepełnosprawnych zwiększyła się o 11,9%. Spośród zarejestrowanych niepełnosprawnych 87,3% bezrobotnych nie posiadało prawa do zasiłku. Dla osób niepełnosprawnych przygotowano 29 ofert pracy, co oznacza, że na 1 wolne miejsce pracy przypadało 98 osób niepełnosprawnych, w kraju zaś 32.

W województwie lubelskim w końcu grudnia 2025 r. zarejestrowanych było 3,0 tys. absolwentów. Był to wzrost (o 11,8%) w stosunku do 2024 r. Udział absolwentów w ogólnej liczbie bezrobotnych pozostał na niezmiennym poziomie w stosunku do 2024 r. i wyniósł 4,9%.

W 2025 r., w województwie lubelskim bilans bezrobotnych kształtował się mniej korzystnie, tzn. w ciągu całego 2025 r. zarejestrowano więcej osób niż wyłączono z ewidencji (o 5,7 tys.). Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 107,9%, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 109,0%.

Wskaźnik płynności rynku pracy, będący stosunkiem liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych, wyniósł w 2025 r. 52,7% i był wyższy o 0,7 p. proc. od wskaźnika zanotowanego w 2024 r. (na wsi – 52,8% i był wyższy o 0,7 p. proc. w porównaniu z 2024 r.).

Powiatowe urzędy pracy w województwie lubelskim w ciągu 2025 r. miały do dyspozycji 31,0 tys. ofert pracy, co stanowiło 4,9% wszystkich ofert w kraju. W końcu grudnia 2025 r. na 1 ofertę przypadało 59 bezrobotnych. W tym czasie średnio w kraju na 1 wolne miejsce pracy przypadało 34 bezrobotnych. Najkorzystniejszą sytuację odnotowano w Chełmie (6 osób na 1 ofertę) oraz w powiecie lubelskim (27 osób). W Lublinie na 1 ofertę przypadało 75 osób bezrobotnych.

Aktywność ekonomiczna ludności

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Według danych BAEL w 4 kwartale 2025 r. zbiorowość osób aktywnych zawodowo w województwie lubelskim liczyła 919 tys. osób, co stanowiło 5,1% ogólnej liczby osób aktywnych zawodowo w kraju. Liczba osób biernych zawodowo wyniosła natomiast 690 tys. osób, co stanowiło 5,5% wielkości krajowej. Liczba aktywnych zawodowo w 4 kwartale 2025 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie 2024 r. o 0,4%.

W ogólnej liczbie aktywnych zawodowo przeważali mężczyźni (53,8%), a biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania – mieszkańcy wsi (53,9%).

Tablica 12.
Table 12.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL^a Economic activity of the population aged 15–89 in the 4 quarter by LFS^a

Wyszczególnienie Specification	2022	2024	2025	2025 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	940	915	919	17912
pracujący employed persons	891	887	875	17346
bezrobotni unemployed persons	48	38	44	567
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	686	698	690	12456
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	57,8	56,7	57,1	59,0
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	54,8	54,3	54,4	57,1
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	5,1	4,2	4,8	3,2

^a Populacja osób bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.
^a The unemployed population includes people aged 15–74.

Wskaźnik obciążenia pracujących osobami niepracującymi (w przeliczeniu na 100 pracujących) wyniósł 84 osoby. Wśród aktywnych zawodowo na 100 mężczyzn przypadło 86 kobiet, a na 100 mieszkańców wsi przypadło 86 z miast.

W województwie lubelskim wśród osób aktywnych zawodowo najczęściej, bo 39,12% ogółu, ukończyło szkołę wyższą. Najmniejszą grupę aktywnych zawodowo (3,3%) stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego.

Do pracujących według BAEL zaliczono osoby w wieku 15–89 lat które w okresie badanego tygodnia: wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem, miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- a) z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą,
- b) z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych),
- c) z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

W 4 kwartale 2025 r. liczba osób pracujących wyniosła 875 tys. i zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 0,2%. Liczba pracujących mężczyzn zmniejszyła się o 0,6%, a liczba pracujących kobiet zwiększyła o 0,2%.

Najliczniejszą grupę wiekową wśród pracujących stanowiły osoby w wieku 35-44 lata (26,5% ogółu pracujących). Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia wśród pracujących, najliczniejszą zbiorowość stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (39,9% ogółu pracujących).

W 4 kwartale 2025 r. w sektorze prywatnym pracowało 626 tys. osób (71,5% ogółu pracujących). Wśród nich przeważali mężczyźni (60,1%).

Grupa osób zatrudnionych ogółem w podmiotach publicznych lub u pracodawcy prywatnego liczyła w omawianym okresie 667 tys. osób (76,2% ogółu pracujących). Pracę najemną na czas nieokreślony, tj. stałą wykonywała 522 tys. osób (78,3%), zaś na czas określony 145 tys. osób (21,7%).

Grupa pracodawców oraz pracujących na własny rachunek liczyła w tym czasie 194 tys. osób, stanowiąc 22,2% ogółu pracujących na terenie województwa lubelskiego.

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Współczynnik aktywności zawodowej wyrażony udziałem pracujących i bezrobotnych w populacji osób w wieku 15-89 lat wyniósł dla województwa lubelskiego w 4 kwartale 2025 r. 57,1% (w kraju – 59,0%). W ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się o 0,4 p. proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost o 0,5 p. proc.).

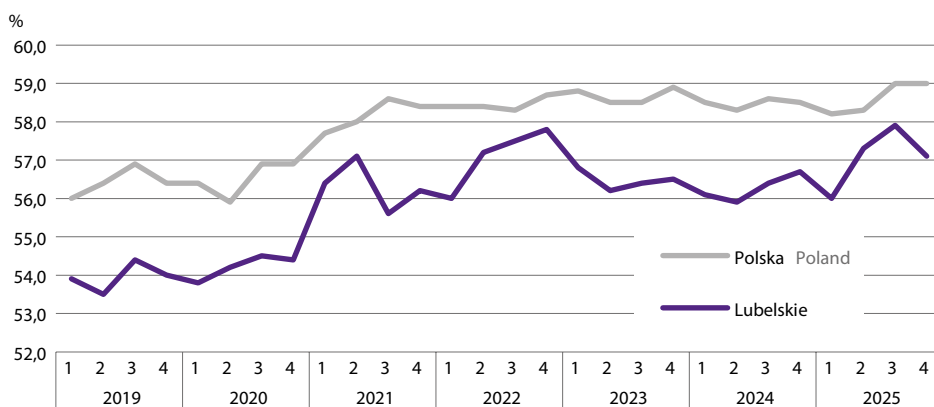
Województwo lubelskie znalazło się w 4 kwartale 2025 r. na 9. miejscu w kraju pod względem współczynnika aktywności zawodowej (najwyższą wartość osiągnął on w województwie mazowieckim – 64,7%, zaś najniższą w województwie podkarpackim i warmińsko-mazurskim – po 55,3%).

W 4 kwartale 2025 r. wyższy współczynnik aktywności zawodowej na terenie województwa lubelskiego odnotowano w populacji mężczyzn (63,8%) niż kobiet (51,0%). W miastach współczynnik ten wyniósł 56,3%, a na wsi 57,8%.

Rozpatrując wiek badanych, najwyższy współczynnik aktywności zawodowej odnotowano wśród osób w wieku 35-44 lata (91,8%). Natomiast najniższy współczynnik aktywności zawodowej odnotowano w grupie osób w wieku 55-89 lat (27,5%).

Najwyższy współczynnik aktywności zawodowej według poziomu wykształcenia badanej grupy mieszkańców województwa lubelskiego w wieku 15-89 lat dotyczył osób, które ukończyły szkołę wyższą i wyniósł 80,3%. Wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego współczynnik ten ukształtował się na najniższym poziomie i wyniósł 12,2%.

Wykres 27. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
Chart 27. Activity rate by quarters

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

Wskaźnik zatrudnienia w województwie lubelskim wyniósł 54,4% i był niższy o 2,7 p. proc. niż średnio w kraju (57,1%). W odniesieniu do analogicznego kwartału 2024 r. zwiększył się on o 0,1 p. proc. (w skali kraju wzrost o 0,3 p. proc.).

Najwyższy wskaźnik zatrudnienia w badanym okresie osiągnął wartość 90,3% i dotyczył grupy osób w wieku 35-44 lata. Z kolei najniższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano wśród osób w wieku 55-89 lata (26,5%).

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najwyższy wskaźnik zatrudnienia odnotowano wśród osób z wykształceniem wyższym (78,1%), natomiast najniższy wskaźnik - w grupie osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (10,6%).

Stopeę bezrobocia według BAEL obliczono jako udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

W województwie lubelskim w 4 kwartale 2025 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 690 tys. Ponad połowę tej grupy osób stanowiły kobiety (59,3%) oraz mieszkańcy wsi (52,2%). Większość osób biernych zawodowo to osoby w wieku 55-89 lat (70,1%).

W strukturze biernych zawodowo mieszkańców województwa lubelskiego, przyjmując za kryterium poziom wykształcenia, najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (215 tys. osób), a ich udział w tej zbiorowości wyniósł 31,2%.

W województwie lubelskim w 4 kwartale 2025 r. zbiorowość osób nieposzukujących pracy liczyła 513 tys. Ponad połowę osób należących do tej grupy stanowiły kobiety (57,7%) oraz mieszkańcy wsi (54,4%). Nauka i uzupełnienie kwalifikacji były przyczyną nieposzukiwania pracy przede wszystkim przez mieszkańców wsi (56,8%). Wśród osób nieposzukujących pracy, a pozostających na emeryturze przeważały kobiety (62,9%) oraz mieszkańcy wsi (52,1%). W grupie osób nieposzukujących pracy z powodu choroby lub niesprawności przeważali mężczyźni (59,1%) oraz mieszkańcy wsi (62,1%).

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitant's wealth

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób w województwie lubelskim w 2024 r. kształtowało się na poziomie 7771,05 zł i było o 110,1% wyższe w odniesieniu do 2015 r. We wszystkich sekcjach odnotowano poprawę warunków płacowych.

W 2025 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż w roku poprzednim.

W porównaniu do 2024 r. odnotowano wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów oraz wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto zarówno wypłacanej przez ZUS jak i rolnikom indywidualnym

Z roku na rok poprawia się sytuacja materialna gospodarstw domowych w województwie. Odnotowano wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych względem 2015 r. W badaniu z 2024 r. wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych wyniósł 16,7% i był jednym z najwyższych w kraju.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Badanie struktury wynagrodzeń według zawodów – realizowane co dwa lata, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wyniki dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, które w roku badania przepracowały cały miesiąc październik. Dane w opracowaniu dotyczą przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto, prezentowanych w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Wyniki ostatniej edycji badania struktury wynagrodzeń wykazały, że przeciętne wynagrodzenie brutto w województwie lubelskim za październik 2024 r. wyniosło 7928,72 zł, co oznacza wzrost o 32,1% w porównaniu z 2022 r. i o 65,3% w stosunku do 2020 r. Badanie potwierdza, że mężczyźni zarabiają więcej niż kobiety; w 2024 r. odpowiednio 8021,80 zł wobec 7838,92 zł, co oznacza, że wynagrodzenie kobiet było niższe od wynagrodzenia mężczyzn o 2,3% i stanowiło 98,9% przeciętnego wynagrodzenia w województwie. Wynagrodzenie mężczyzn było o 1,2% wyższe od średniej w województwie. W sektorze publicznym przeciętne wynagrodzenie kształtowało się na poziomie o 13,2% wyższym od średniej wojewódzkiej i o 23,8% wyższym niż w sektorze prywatnym.

Istotną cechą różnicującą wynagrodzenie jest poziom wykształcenia zatrudnionych. W październiku 2024 r. średni poziom płac przekroczyli jedynie pracownicy legitymujący się wyższym wykształceniem. Zatrudnieni ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym otrzymywali wynagrodzenie średnio o 23,4% wyższe od przeciętnego w województwie, a osoby z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym – wyższe o 5,6%. Dla porównania, wynagrodzenie osób z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym było o 31,7% niższe od średniej.

Przeciętne wynagrodzenie brutto za październik 2024 r. rozpatrywane według wieku zatrudnionych tak wśród kobiet, jak i mężczyzn zwiększało się wraz ze wzrostem wieku pracowników, a najwyższe wystąpiło u osób w wieku 65 lat i więcej w kwocie: dla mężczyzn 9027,34 zł i dla kobiet 11512,91 zł. Podobnie kształtowały się wynagrodzenia według stażu pracy. Wynagrodzenia na poziomie zbliżonym do przeciętnego wynagrodzenia w województwie wykazano wśród osób w wieku 35-44 lata (na poziomie 7910,61 zł) oraz ze stażem pracy w przedziale 10,0-14,9 lat (7743,63 zł).

Wynagrodzenie młodszych grup wiekowych (do 24 lat) nie osiągnęło średniego poziomu w województwie. W grupie 25–34 lata przeciętne wynagrodzenie stanowiło 92,2% średniej wojewódzkiej, natomiast w kolejnej grupie wiekowej (55–59 lata) przekraczało już tę wielkość o 3,5%. Najniższe wynagrodzenie otrzymywali pracujący mniej niż 2 lata (76,5% średniej płacy w województwie), a przeciętny poziom przekroczyły dopiero osoby z minimum 15-letnim stażem.

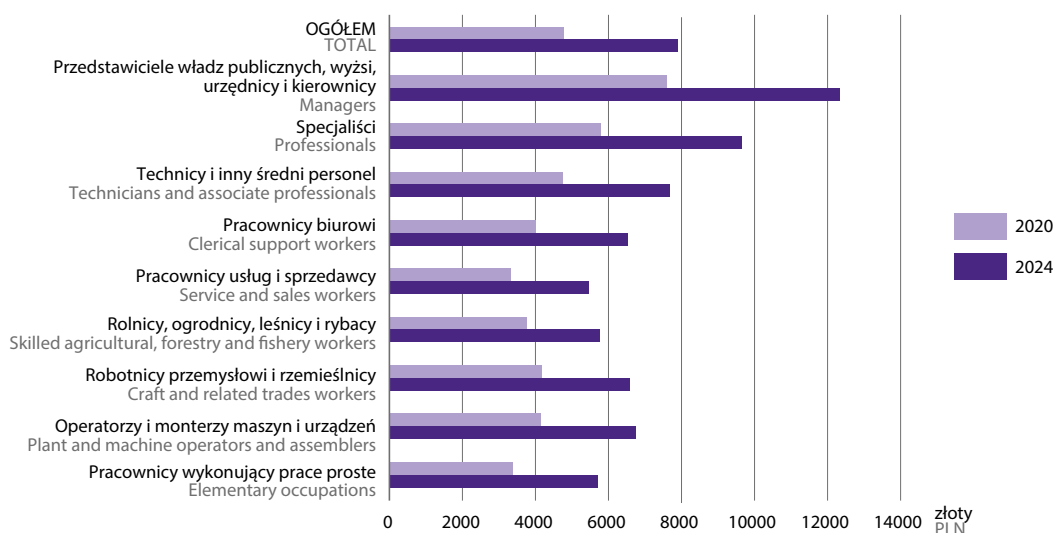
Najlepiej opłacaną wielką grupą zawodów w październiku 2024 r. w województwie lubelskim byli przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, których przeciętne wynagrodzenie wynosiło 12381,81 zł. Natomiast najniższe uposażenie otrzymywali pracownicy usług i sprzedawcy (5495,94 zł). W porównaniu z październikiem 2022 r. najbardziej wzrosły płace w wielkiej grupie zawodów rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – o 56,4% oraz w grupie robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – o 34,7%.

W październiku 2024 r. w województwie lubelskim wynagrodzenie środkowe (mediana) ukształtowało się na poziomie 6778,79 zł (w kraju 7404,69 zł). Oznacza to, że połowa pracowników otrzymywała wynagrodzenie co najmniej w tej wysokości, a połowa nie niższej niż mediana. Dla mężczyzn wynagrodzenie środkowe miało wartość 6741,61 zł, dla kobiet – 6803,37 zł.

Analiza wynagrodzeń z perspektywy wykonywanego zawodu pozwala stwierdzić, że w październiku 2024 r. wśród 9 grup zawodów tylko w 2 pierwszych poziom przeciętnego wynagrodzenia przekraczał średnią płacę w województwie. Najwyżej wynagradzani byli przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – o 56,2% powyżej przeciętnej w województwie. W grupie specjaliści wynagrodzenie było przeciętnie o 22,3% wyższe niż w województwie. W pozostałych grupach zawodów przeciętne wynagrodzenie kształtowało się poniżej średniej, najniższy poziom osiągając w grupie pracownicy usług i sprzedawcy (o 30,7% poniżej średniej w województwie), pracownicy przy pracach prostych (o 27,8% poniżej średniej) oraz rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (o 36,9% poniżej przeciętnego).

Wykres 28.
Chart 28.

Wynagrodzenia według zawodów za październik
Wages and salaries by occupations for October

Omówione powyżej dane dotyczące struktury wynagrodzeń według zawodów dostępne są co dwa lata na poziomie kraju i województw. Natomiast prezentowane informacje o wynagrodzeniach w powiatach pochodzą z badania realizowanego raz w roku, w którym biorą udział podmioty gospodarcze o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

W województwie lubelskim w 2024 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób osiągnęło poziom 7771,05 zł i było wyższe o 14,7% w porównaniu z 2023 r. oraz o 110,1% w odniesieniu do 2015 r. (w kraju odpowiednio wzrost o 13,6% i o 107,9%). W analizowanej zbiorowości rozpiętość wynagrodzeń wahała się od 5153,24 zł w zakwaterowaniu i gastronomii do 10714,72 zł w informacji i komunikacji. Wynagrodzenia te stanowiły odpowiednio: 66,3% i 137,9% przeciętnego wynagrodzenia w województwie. Poprawę warunków płacowych względem 2023 r. odnotowano we wszystkich sekcjach działalności gospodarczej. Znaczący wzrost wynagrodzeń odnotowano m.in. w sekcji edukacja (o 24,6%). Najwolniej rosły wynagrodzenia w sekcji informacja i komunikacja (o 5,3%). Natomiast w porównaniu z 2015 r. najbardziej wynagrodzenia wzrosły w sekcji pozostała działalność usługowa (prawie dwukrotnie więcej), a najmniej w sekcji rolnictwo, leśnictwo, łowiecko i rybactwo (o 69,8%).

W pierwszej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie rocznego badania statystyki publicznej Z-06 o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących) - na tej podstawie przedstawiono zróżnicowanie terytorialne wynagrodzeń (do poziomu powiatów) w 2023 r. (jako ostatnim dostępnym).

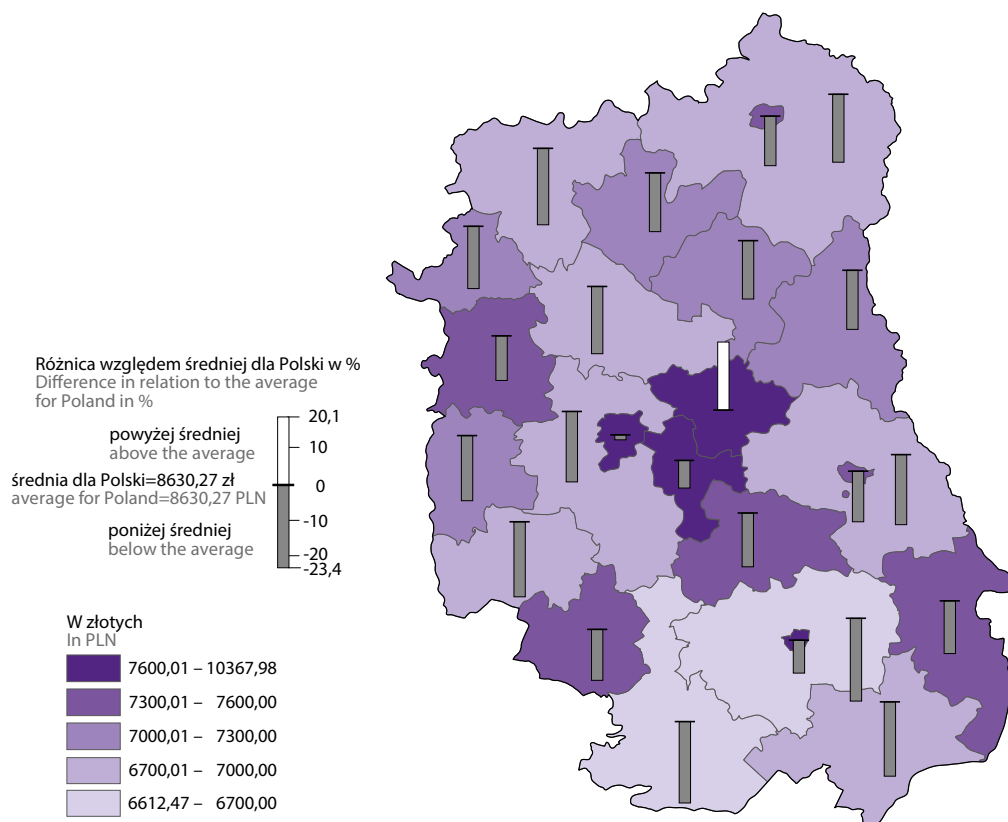
W układzie powiatowym zaobserwowano znaczne zróżnicowanie wysokości wynagrodzeń. Najwięcej zarabiali pracujący w powiecie łęczyńskim (10367,98 zł) i Lublinie (8507,48 zł). Najniższe wynagrodzenie otrzymywali natomiast pracujący w powiecie zamojskim (6612,47 zł) oraz biłgorajskim (6642,14 zł).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było wyższe od średniej wojewódzkiej w powiecie: łęczyńskim, świdnickim oraz w powiecie grodzkim Lublin i Zamość. Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie zamojskim stanowiło tylko 63,8% przeciętnego wynagrodzenia brutto z powiatu łęczyńskiego.

W porównaniu z 2023 r. przeciętne wynagrodzenia wzrosły we wszystkich powiatach województwa lubelskiego; najbardziej w opolskim (o 21,2%), włodawskim (o 19,9%), chełmskim i ryckim (po 19,5%), krasnostawskim (o 19,4%) oraz lubartowskim (o 18,6%).

Mapa 27.
Map 27.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2024 r.
Average monthly gross wages and salaries^a in 2024

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

W drugiej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1 (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 lub więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2024 r. (jako ostatnim dostępnym).

W 2025 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 7697,77 zł i było wyższe o 7,8% w porównaniu z 2024 r. i o 117,3% z 2015 r. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 8934,98 zł i było wyższe o 8,1% w odniesieniu do 2024 r. i o 116,8% do 2015 r. W Lublinie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 8390,75 zł.

W stosunku do 2024 r. wzrost wynagrodzeń wystąpił prawie we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w województwie, przy czym najwyższy notowano w sekcji: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 15,8%), administrowanie i działalność wspierająca (o 11,7%) oraz transport i gospodarka magazynowa (o 11,5%). Spadek odnotowano jedynie w sekcji budownictwo (o 0,5%).

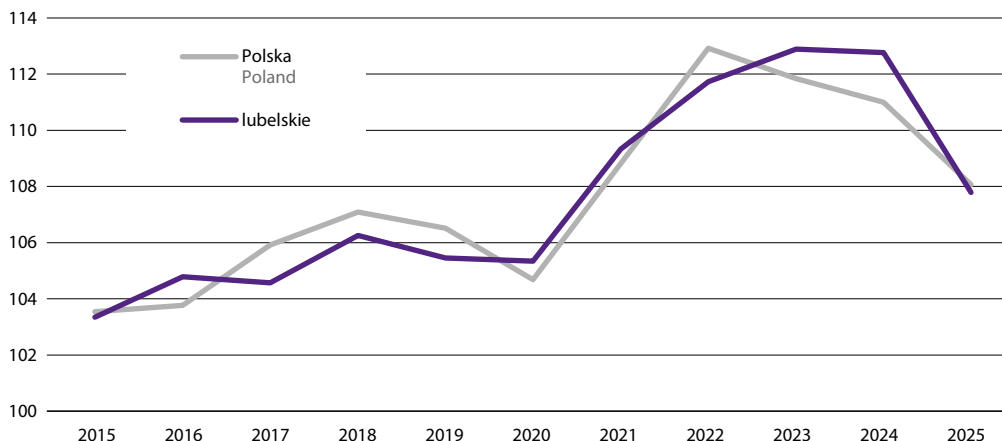
Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

W 2025 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie lubelskim zanotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 39,9%), natomiast niższe wynagrodzenia w tym sektorze otrzymywali zatrudnieni m.in. w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (o 28,5%) oraz administrowanie i działalność wspierająca (o 21,0%).

Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 13. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3543,24	4585,19	7140,33	7697,77
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the national average (Poland=100)	86,0	84,7	86,4	86,2

Wykres 29. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Rok poprzedni=100
Chart 29. Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector
Previous year=100

Tablica 14.
Table 14.

Świadczenia społeczne
Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	507,6	525,1	526,1	532,8
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1776,99	2170,28	3391,93	3668,27
w tym emerytura of which retirement pension	1903,84	2250,32	3496,24	3776,73
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1175,20	1383,90	2108,73	2244,10
w tym emerytura of which retirement pension	1201,50	1390,56	2115,34	2223,45

W 2025 r. w województwie lubelskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 532,8 tys. osób i była wyższa o 1,3% od notowanej w 2024 r. i o 5,0% niż w 2015 r. W kraju, w omawianym roku, świadczenia otrzymywało 9026,0 tys. osób, czyli więcej o 0,7% niż w 2024 r. i o 6,5% niż w 2015 r.

W 2025 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie, w ogólnej ich zbiorowości w Polsce, wyniósł 5,9%. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa lubelskiego stanowili 5,1% całej populacji, zaś świadczeniobiorcy z KRUS – 12,5%.

W 2025 r. w województwie lubelskim emerytury i renty z ZUS otrzymywało 409,4 tys. osób, tj. więcej o 1,4% niż w 2024 r. i o 17,1% w odniesieniu do 2015 r. Najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS w 2025 r. stanowili emeryci (79,7% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierający renty z tytułu niezdolności do pracy (7,3%).

W porównaniu z 2024 r. wzrosła o 1,7% liczba emerytów oraz liczba osób pobierających renty rodzinne (o 2,8%). Zmniejszeniu uległa przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 3,8%).

Odmienne kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytury i renty rolnicze w 2025 r. pobierało 123,4 tys. osób (więcej o 0,9% niż w 2024 r., a mniej o 21,8% w stosunku do 2015 r.). W ciągu ostatniego roku wzrost zaobserwowano w przypadku osób korzystających z rent rodzinnych (o 26,4%) oraz osób otrzymujących emerytury (o 0,1%), a zmniejszeniu uległa zbiorowość osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy (o 1,6%). Podobnie jak w przypadku osób pobierających świadczenia z ZUS, najliczniejszą grupę wśród świadczeniobiorców z KRUS stanowili emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 78,1%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 5,0% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

W województwie lubelskim, w 2025 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 3668,27 zł i była wyższa o 8,1% niż w 2024 r. (w kraju wzrost o 8,5%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 2244,10 zł i zwiększyło się o 6,4% w ciągu roku (w kraju wzrost o 5,9%).

W 2025 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Województwo lubelskie, podobnie jak przed rokiem, należało do województw, gdzie wypłacana była jedna z najniższych w Polsce przeciętna emerytura i renta z ZUS (14. miejsce w kraju). W przypadku analogicznego świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych województwo plasowało się na 10. miejscu w kraju.

Tablica 15. **Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny**
Table 15. **Average monthly available income**

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in a household	1226,74	1679,02	2461,44	2905,42	3167,17
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1174,92	1629,68	2372,68	2824,07	3103,06

W 2024 r. w województwie lubelskim badaniem budżetów objęto 1,7 tys. gospodarstw domowych, co stanowiło 5,9% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętne gospodarstwo domowe w województwie lubelskim liczyło 2,56 osób (w kraju – 2,41). Przeciętna liczba osób w gospodarstwie zwiększyła się o 1,2% w porównaniu z 2023 r. i o 9,9% w relacji do 2015 r.

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawiciele wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – wyniki **Badania Budżetów Gospodarstw Domowych**.

Istotny wpływ na poziom życia członków gospodarstwa domowego ma dochód rozporządzalny. Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się stopniową, jednak wyraźną, poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych zarówno w Polsce, jak i w województwie lubelskim. Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2024 r. wykazały, że w województwie lubelskim przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ukształtował się na poziomie 2905,42 zł i był wyższy o 18,0% w porównaniu z 2023 r. i o 136,8% niż w 2015 r. W kraju dochód rozporządzalny przeciętnego gospodarstwa domowego wyniósł 3167,17 zł i zwiększył się o 18,3% w stosunku do 2023 r. i o 128,5% w relacji do 2015 r.

W strukturze dochodu rozporządzalnego gospodarstw domowych dominowały dochody z pracy najemnej, a następnie dochody ze świadczeń społecznych. Przeciętny dochód rozporządzalny z pracy najemnej na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 1440,74 zł i stanowił 49,6% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem (w kraju – 1733,05 zł i 54,7%) i w skali roku odsetek ten wzrósł o 3,5 p. proc. Z kolei, przeciętny dochód ze świadczeń społecznych przypadający na 1 osobę w gospodarstwach domowych wyniósł 977,38 zł i stanowił 33,6% przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę ogółem (w kraju – 952,81 zł i 30,1%), a w skali roku udział ten spadł o 1,0 p. proc.

Wskaźnik przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych w stosunku do średniej krajowej wyniósł 91,7%. Województwo lubelskie znalazło się w wśród 10 województw, w których przeciętne dochody były niższe od średniej krajowej. Podobnie jak w 2023 r., najwyższymi przeciętnymi dochodami na 1 osobę dysponowały gospodarstwa domowe z województwa mazowieckiego (3632,26 zł). Dochody te były o 14,7% wyższe niż przeciętny krajowy dochód na osobę. Najniższe dochody wystąpiły w województwie opolskim (2537,82 zł) – o 19,9% poniżej średniej krajowej.

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki gospodarstwa domowego, jest **dochodem do dyspozycji**, który gospodarstwa domowe przeznaczają na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności. Mieszkaniec województwa lubelskiego w 2024 r. dysponował dochodem, który wyniósł miesięcznie 2824,07 zł i był wyższy o 19,0% od dochodu z 2023 r. oraz był niższy o 9,0% od średniej krajowej.

Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie lubelskim w 2024 r. wyniosły 1754,47 zł (w Polsce – 1878,49 zł). Były one wyższe o 12,6% od wydatków ponoszonych w 2023 r. i o 80,6% w porównaniu z 2015 r. W województwie lubelskim wydatki stanowiły 60,4% dochodu rozporządzalnego, a w 2015 r. było to 79,2% dochodu (w Polsce odpowiednio 59,3% i 78,7%). Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne wyniosły średnio 1673,12 zł (średnio w Polsce 1814,37 zł) i były wyższe o 13,9% w stosunku do 2023 r. i 82,0% do 2015 r.

W 2024 r. w województwie lubelskim gospodarstwa domowe 25,6% swoich wydatków przeznaczały na zakup żywności i napojów bezalkoholowych. Ważną pozycję w wydatkach gospodarstw domowych stanowiły również wydatki na użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (15,6%). W 2024 r. w województwie lubelskim wydatki na 1 osobę stanowiły 93,4% średniej krajowej.

Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

W 2024 r. 13,8% populacji ludności Polski uzyskała dochody poniżej progu ubóstwa relatywnego. W porównaniu z 2023 r. wskaźnik ten był niższy o 0,2 p. proc. Ze względu na zróżnicowanie przeciętnego dochodu do dyspozycji w różnych regionach kraju, zjawisko ubóstwa również rozkładało się nierównomierne.

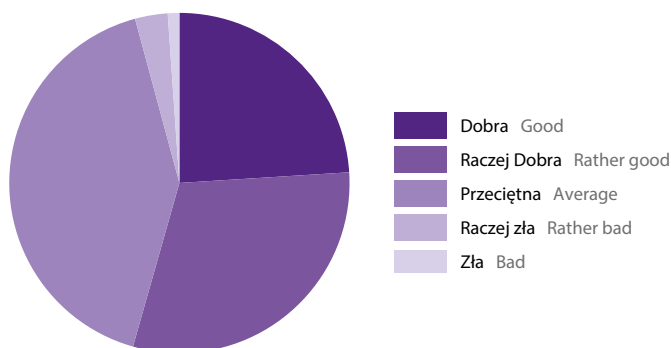
Województwo lubelskie w 2024 r. osiągnęło jeden z najwyższych w Polsce wskaźników zagrożenia relatywnym ubóstwem po transferach społecznych – 16,7%. Wskaźnik ten w porównaniu z 2023 r. był niższy o 3,7 p. proc. W 9 województwach odsetek osób zagrożonych ubóstwem przekroczył średnią wartość dla kraju. Najwyższym odsetkiem wskaźnika zagrożenia ubóstwem relatywnym charakteryzowało się województwo podlaskie (25,5%), najniższym natomiast odnotowano w województwie śląskim (7,6%).

W 2024 r. współczynnik Giniego dla przeciętnego ekwiwalentnego rocznego dochodu do dyspozycji w województwie lubelskim wyniósł 23,8%. W porównaniu z 2023 r. współczynnik ten był niższy o 2,6 p. proc. W porównaniu do kraju współczynnik ten był niższy o 2,2 p. proc. Najmniejszym zróżnicowaniem przeciętnego dochodu wyrażonego tym współczynnikiem charakteryzowało się województwo opolskie i śląskie (po 22,2%). Współczynnik Giniego dla Polski wyniósł 26,0% i był niższy o 1,0 p. proc. w porównaniu z 2023 r.

Obserwowana w 2024 r. poprawa sytuacji materialnej gospodarstw domowych miała wpływ na lepszą ocenę ich aktualnej sytuacji finansowej. W 2024 r. jako dobrą albo raczej dobrą swoją sytuację materialną określiło 54,4% gospodarstw domowych (w Polsce 57,7%), a 4,2% jako raczej złą albo złą (w kraju 4,3%). Jako przeciętną swoją sytuację postrzegało 41,4% gospodarstw (dla Polski średnia wyniosła 38,0%).

W województwie lubelskim w skali roku nastąpił wzrost odsetka gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną jako dobrą albo raczej dobrą o 4,3 p. proc. (w Polsce wzrost o 3,7 p. proc.) oraz spadek odsetka gospodarstw postrzegających ją jako raczej złą albo złą o 1,0 p. proc. (w kraju spadek o 0,6 p. proc.). Zmniejszył się także udział osób określających swoją sytuację jako przeciętną o 3,3 p. proc. (dla Polski spadek o 3,1 p. proc.).

Wykres 30. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2024 r.
Chart 30. Subjective evaluation of the material situation of household in 2024

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social assistance and family support

W 2024 r. świadczeniem w ramach programu „Rodzina 500 plus” objęto mniejszą liczbę dzieci niż rok wcześniej. Wyższa była natomiast kwota przeznaczona na świadczenia. Kartę Dużej Rodziny posiadało 115,9 tys. rodzin. Przeciętnie w województwie 221 osób na 10 tys. ludności korzystało ze świadczeń pomocy społecznej. Utrzymuje się spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej, jak i liczby gospodarstw domowych objętych pomocą. Najczęstszą przyczyną udzielania pomocy było ubóstwo. W 2024 r. poniżej kryterium dochodowego funkcjonowało 50,5% gospodarstw domowych. Wzrasta liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3.

W 2024 r. w województwie lubelskim świadczenia społeczne w ramach zadań własnych i zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego przyznano na podstawie decyzji 44,3 tys. osób bez względu na liczbę pobieranych świadczeń, ich rodzaj, formę oraz źródło finansowania (mniej o 3,6 tys. osób niż w 2023 r. i o 65,1 tys. osób w 2015 r.).

Oprócz stacjonarnych form pomocy społecznej realizowana jest również pomoc środowiskowa polegająca na udzielaniu świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom spełniającym określone kryteria i zakwalifikowanym do otrzymania takiej pomocy w miejscu ich zamieszkania.

Środowiskową pomoc pieniężną stanowią między innymi różnego rodzaju zasiłki np.: stałe, okresowe, celowe, pomoc na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki, pomoc dla cudzoziemców, natomiast pomoc niepieniężna obejmuje m.in: posiłek, schronienie w placówkach dla bezdomnych, ubranie, sprawienie pogrzebu, usługi opiekuńcze, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej. Osoby potrzebujące mogły otrzymać pomoc zarówno w formie pieniężnej, jak i niepieniężnej. W 2024 r., w województwie lubelskim z obu form pomocy społecznej skorzystało 58,0 tys. osób, tj. o 5,0 tys. mniej niż w 2023 r.

W 2024 r. świadczenia w formie pieniężnej otrzymało na podstawie decyzji w województwie lubelskim 35,2 tys. osób (w 2023 r. – 38,4 tys.). Zasiłki stałe wypłacane osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności przyznano 8,4 tys. osób, zasiłki okresowe – 9,9 tys. osób. Dużą grupę beneficjentów (16,7 tys.) stanowiły osoby korzystające z różnych zasiłków celowych.

Świadczenia w formie niepieniężnej przyznano na podstawie decyzji 22,8 tys. osób (w 2023 r. – 24,6 tys. osób). Był to głównie codzienny gorący posiłek (16,1 tys. osób), zapewnienie schronienia w noclegow-

niach, schroniskach i domach dla bezdomnych (0,9 tys. osób), sprawienie pogrzebu zgodnie z wyznaniem zmarłego (0,2 tys. osób), usługi opiekuńcze obejmujące zaspokajanie codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację, zapewnienie kontaktów z otoczeniem oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (5,5 tys. osób).

W ramach pomocy społecznej organizowanej i świadczonej przez jednostki samorządu terytorialnego (zadania własne i zlecone), a także realizowanej przez powiatowe centra pomocy rodzinie (zadania własne oraz z zakresu administracji rządowej), na pomoc społeczną w 2024 r. w województwie lubelskim wydano łącznie 190,9 mln zł (więcej o 10,8% niż w 2023 r., a mniej o 3,7% w porównaniu z 2015 r.). Stanowiło to 4,1% tego typu wydatków w kraju.

Pomoc pieniężna w 2024 r. wyniosła 119,9 mln zł (więcej o 14,7% niż w 2023 r., a mniej o 7,2% niż w 2015 r.). Wydatki te stanowiły 62,8% wydatkowanej kwoty ogółem. Z tego na zasiłki stałe przeznaczono 72,3 mln zł (więcej o 39,7% niż w 2023 r.), na zasiłki okresowe – 23,2 mln zł (mniej o 13,9% niż w 2023 r.), na zasiłki celowe – 23,9 mln zł (mniej o 6,0% niż w 2023 r.).

W ramach pomocy niepieniężnej na świadczenia wydano 71,0 mln zł, tj. 37,2% kwoty ogółem (więcej o 4,8% niż w 2023 r.). Na zapewnienie posiłków przeznaczono 15,2 mln zł tj. 21,4% kwoty wydatkowanej na pomoc niepieniężną (mniej o 1,1% niż w 2023 r.). Wyższą kwotę w 2024 r. wydano na schronienie (5,3 mln zł – więcej o 18,2% niż w 2023 r.). Na usługi opiekuńcze wraz ze specjalistycznymi usługami opiekuńczymi wydatkowano kwotę 49,7 mln zł (więcej o 5,4% niż w 2023 r.).

Wskaźnik osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w 2024 r. wyniósł w województwie lubelskim 221 osób na 10 tys. ludności (w 2023 r. – 237 osób).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informacje o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy - gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Tablica 16.
Table 16.

Świadczenia pomocy społecznej
Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczb osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of persons)	109340	60892	47857	44290
Udzielone świadczenie w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	184151,6	171791,4	172287,5	190887,0
pomoc pieniężna financial assistance	129193,2	111435,8	104570,9	119928,7
pomoc niepieniężna non-financial assistance	54958,4	60355,6	67716,6	70958,3
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	510	295	237	221

Dodatkowym wsparciem dla rodzin jest tzw. „Karta Dużej Rodziny”. Jest to program uruchomiony w czerwcu 2014 r. i skierowany do rodzin wielodzietnym, tj. minimum z trójką dzieci poniżej 18 roku życia, 25 roku życia jeśli kontynuują naukę lub/oraz gdy dzieci posiadają orzeczenie o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Program oferuje rodzinom szereg zniżek oraz dodatkowych uprawnień przy korzystaniu z usług kulturalno-rozrywkowych oraz transportowych na terenie kraju.

W 2024 r. w województwie lubelskim 115,9 tys. rodzin posiadało tę kartę (109,9 tys. w 2023 r.), co w skali roku oznacza wzrost o 5,4% (w kraju – 5,6%). Stanowiły one 6,2% wszystkich tego typu kart w kraju. W układzie powiatów województwa najwięcej kart przyznano rodzinom w Lublinie (8,6% wszystkich wydanych kart w województwie), w powiecie łukowskim (8,1%) oraz powiecie bialskim (7,6%), natomiast najmniej w powiatach: włodawskim (2,0%), Chełmie i powiecie parczewskim (po 2,1%).

W 2024 r., w województwie lubelskim, ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej skorzystało 33,4 tys. gospodarstw domowych, w których było 69,4 tys. osób. W odniesieniu do 2023 r. liczba gospodarstw domowych uległa w województwie zmniejszeniu o 5,6%, a liczba członków tych gospodarstw spadła o 8,7% (w kraju analogicznie mniej o 4,8% i o 7,8%). Natomiast w porównaniu z 2015 r. liczba gospodarstw domowych w województwie była niższa o 48,1%, a liczba członków o 62,3%. W 2024 r. poniżej kryterium dochodowego funkcjonowało w województwie lubelskim 50,5% gospodarstw domowych (w kraju 53,2%). W porównaniu z 2023 r. udział takich gospodarstw domowych zmniejszył się o 8,1 p. proc. i o 19,5 p. proc. w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio mniej o 8,2 p. proc. i o 16,3 p. proc.).

W Lublinie wsparcie finansowe w postaci świadczenia ze środowiskowej pomocy społecznej otrzymało 4,6 tys. gospodarstw domowych, w których było 6,4 tys. osób.

Tablica 17.
Table 17.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej

Beneficiaries of social assistance at domicile

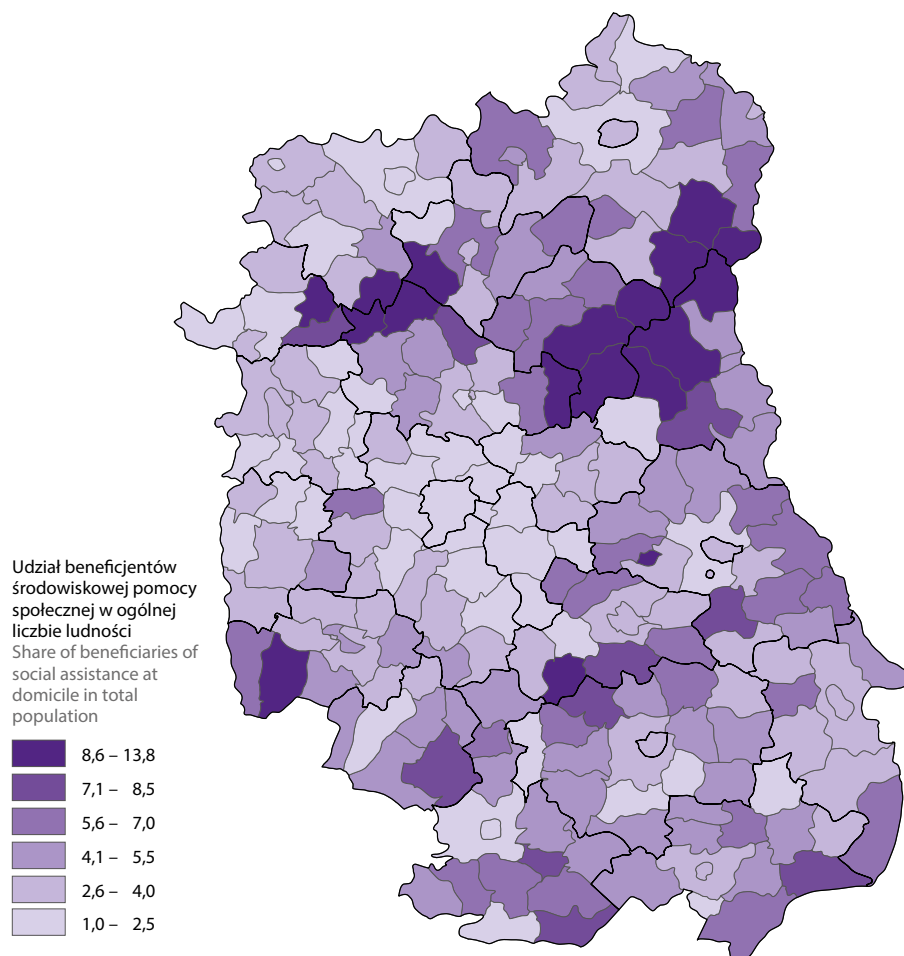
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	64415	43255	35397	33411
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	183946	97894	76025	69432
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance at domicile per 10 thousand population	858	474	377	347

Beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r. w przeliczeniu na 10 tys. ludności było 347 mieszkańców województwa lubelskiego, natomiast w 2015 r. – 858 (w kraju odpowiednio: 313 oraz 710 osób). Wśród województw w 2024 r. odnotowano znaczne zróżnicowanie wartości omawianego miernika. Najmniej korzystną sytuację odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim, w którym na 10 tys. mieszkańców ze wsparcia korzystało 520 osób, a najbardziej korzystną wyróżniało się województwo śląskie z wynikiem 219 osób.

W ujęciu powiatów województwa lubelskiego najmniej korzystną relacją liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej do liczby ludności wyróżniał się powiat parczewski, w którym wskaźnik przyjął najwyższą wartość (708 osób), a najbardziej korzystną miasto Lublin (195 osób). W przestrzeni gmin województwa największym wsparciem finansowym w przeliczeniu na 10 tys. ludności objęta była gmina Wyryki (1381 osób), a najmniejszym w gminie Jastków (104 osoby).

Mapa 28.
Map 28.

Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2024 r.
Scope of use of social assistance at domicile in 2024

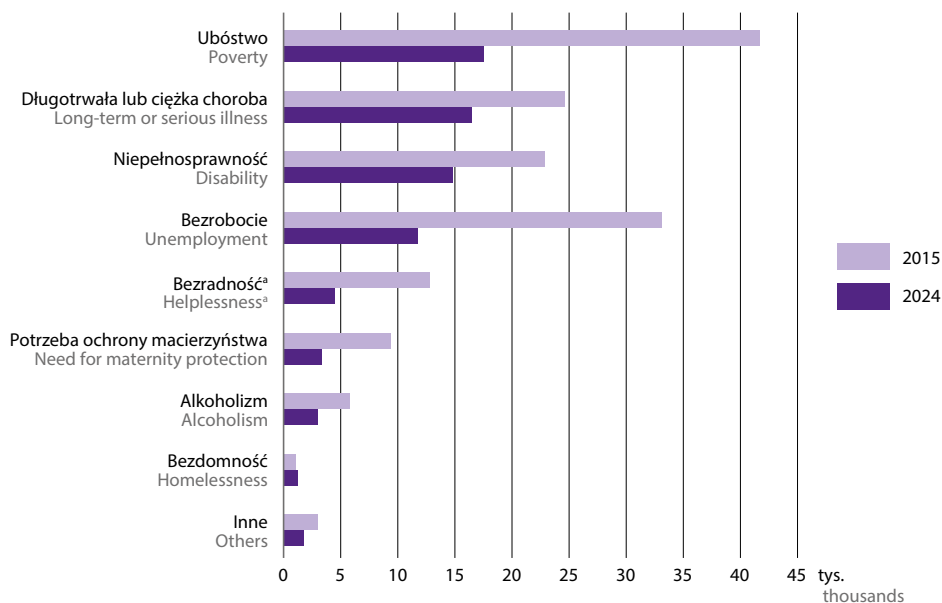
Zasięg korzystania z pomocy społecznej w województwie wyniósł 3,5% i był niższy o 0,3 p. proc. w porównaniu z 2023 r. i o 5,1 p. proc. z 2015 r. W Polsce wskaźnik ten wyniósł 3,1%. Zróżnicowanie zasięgu korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej pomiędzy gminami w województwie było duże. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w gminie Wyrzyki i gminie miejsko-wiejskiej Kock (po 13,8%), w gminie Hanna (12,5%) oraz w gminie Nowodwór (12,3%). Najmniejszy zasięg beneficjentów korzystających z pomocy społecznej wystąpił natomiast w gminie Jastków (1,0%), Markuszów i Krzywda (po 1,1%) oraz w gminie Konopnica i w mieście Łuków (po 1,2%). W Lublinie omawiany miernik w 2024 r. wyniósł 1,9% i był niższy o 0,2 p. proc. niż w 2023 r. i o 3,4 p. proc. w stosunku do 2015 r.

W Polsce zróżnicowanie zasięgu korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej było najwyższe w województwie warmińsko-mazurskim (5,2%) oraz kujawsko-pomorskim (4,6%). Najniższą wartość tego wskaźnika odnotowano natomiast w województwie śląskim (2,2%) oraz dolnośląskim (2,3%). Województwo lubelskie pod względem tego wskaźnika uplasowało się na 6. miejscu w kraju.

W jednej rodzinie mogło wystąpić kilka przyczyn udzielenia pomocy środowiskowej. W 2024 r., tak jak w roku poprzednim, najczęściej pomocy udzielano z powodu:

- ubóstwa – było ono przyczyną przyznania świadczenia dla 17,6 tys. rodzin (mniej o 8,2% niż w 2023 r. i o 57,9% w stosunku do 2015 r.);
- długotrwałej lub ciężkiej choroby – 16,6 tys. rodzin (mniej o 2,8% niż w 2023 r. i o 32,8% niż w 2015 r.);
- niepełnosprawności – 14,9 tys. rodzin (w porównaniu z 2023 r. mniej o 2,0% i o 35,2% niż w 2015 r.);
- bezrobocia – 11,8 tys. rodzin (mniej o 12,7% niż w 2023 r. i o 64,3% w porównaniu z 2015 r.);
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 4,5 tys. rodzin (mniej o 13,5% niż w 2023 r. i o 64,7% niż w 2015 r.);
- potrzeby ochrony macierzyństwa – 3,4 tys. rodzin (mniej o 11,2% niż w 2023 r. i o 64,4% niż w 2015 r.).

Wykres 31. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn
Chart 31. Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons

a W sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.
a Care and education as well as household management problems.

Świadczenia wychowawczym to świadczenia przyznawane na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia w rodzinie naturalnej, jak również umieszczone w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej. Świadczeniem wychowawczym objęto w województwie lubelskim w 2024 r. przeciętnie miesięcznie 342,0 tys. dzieci (w 2023 r. – 347,4 tys.). Wydatki na ten cel wyniosły 3313,5 mln zł (w 2023 r. – 2106,2 mln zł). Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na którą rodziny otrzymywały świadczenie w 2024 r. była najwyższa w województwie mazowieckim (1078,3 tys.) i śląskim (744,3 tys.), najniższa zaś w województwie polskim (151,7 tys.).

Tablica 18. Świadczenie wychowawcze „RODZINA 500+”
Table 18. “FAMILY 500+” child-raising benefit

Wyszczególnienie Specification	2016 ^a	2020	2023	2024
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	1049637,4	2107046,6	2106245,2	3313537,0
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze Monthly average number of children for whom families received a child-raising benefit	234001	342112	347409	341966

^a W okresie kwiecień–grudzień.

Uwaga: Od 1 kwietnia 2016 do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nie przekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągnięty przez rodzinę.

^a In the period April–December.

Note: From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income.

W 2024 r. na świadczenia rodzinne, mające na celu finansowe wsparcie rodzin z dziećmi i z osobami niepełnosprawnymi, przeznaczono 864,7 mln zł, tj. o 118,1 mln zł więcej niż w 2023 r

Zasiłki rodzinne pobierało średnio miesięcznie 23,6 tys. rodzin, tj. o 27,4% rodzin mniej niż w 2023 r. Zasiłki rodzinne wypłacano przeciętnie miesięcznie na 53,5 tys. dzieci (mniej o 25,5% w porównaniu z 2023 r.). Udział dzieci w wieku poniżej 18 lat, na które rodzice otrzymali zasiłki rodzinne w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wynosił 14,1% i był jednym z najwyższych w Polsce. Wskaźnik ten był niższy o 4,4 p. proc. w porównaniu z 2023 r. W Polsce wskaźnik osiągnął wartość 10,9% (niższy o 3,0 p. proc. niż w 2023 r.). Wskaźnik ten najwyższą wartość osiągnął w województwie warmińsko-mazurskim (14,9%), a najniższą w województwie dolnośląskim (7,8%).

Od 2018 r. pomoc dla rodzin z dziećmi została poszerzona o wypłatę jeden raz w roku (w wysokości 300 zł) świadczeń na wyprawkę szkolną, dla każdego uczącego się dziecka rozpoczynającego rok szkolny. Świadczenie wypłacane jest w ramach programu „Dobry Start” i jest niezależne od uzyskiwanego dochodu. W 2024 r. wsparcie w ramach programu otrzymało w województwie lubelskim 238,9 tys. uczniów (mniej o 0,4% niż w 2023 r.), a wartość tego wsparcia wyniosła 71,7 mln zł (mniej o 0,3% niż w 2023 r.).

Z funduszu alimentacyjnego może korzystać osoba uprawniona do pobierania alimentów w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów od dłużnika. W 2024 r. w województwie lubelskim wypłacono 113,8 tys. świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podczas gdy w 2023 r. było to 124,3 tys. Świadczenia te wypłacono na łączną kwotę 51,7 mln zł, tj. o 4,5% mniejszą niż w 2023 r. Średnio miesięcznie wypłacono 9,5 tys. świadczeń, a ich przeciętna kwota wynosiła 455 zł, wobec wypłaconych w 2023 r. średnio miesięcznie 10,4 tys. świadczeń o przeciętnej kwocie 436 zł.

Tablica 19.
Table 19.

Świadczenia na rzecz rodziny
Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024
Dobry Start^a Good Start^a				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	70933	71889	71666
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	236532	239780	238887
Zasiłek rodzinny Family allowance				
kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	305624	246480	150653	112727
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny children, for which the parents shall receive family allowances	153626	121025	71839	53505
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age	37,6	29,8	18,5	14,1
Fundusz alimentacyjny Alimony fund				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	79099	66896	54131	51708
liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits	192688	159110	124287	113763
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT Family tax relief in PIT tax returns				
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w tys. zł amount of tax deductions for family tax relief in thousand PLN	281003	278119	210623	.
liczba dzieci ^c number of children ^c	344088	339598	361296	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the „Good Start” program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka, żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3. Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3 nie wpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. na terenie województwa lubelskiego działało 237 placówek opieki nad dziećmi do lat 3. Było ich więcej o 7,7% w porównaniu z 2023 r. Placówki tego typu stanowiły 4,2% wszystkich tego typu placówek w kraju. Wśród wszystkich placówek największy odsetek stanowiły żłobki (89,5%). W końcu 2024 r. najwięcej placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 funkcjonowało w Lublinie (82) i było ich mniej o 2,4% w porównaniu z 2023 r.

Tablica 20. Żłobki i kluby dziecięce
 Stan w dniu 31 grudnia
 Nurseries and children's clubs
 As of 31 December

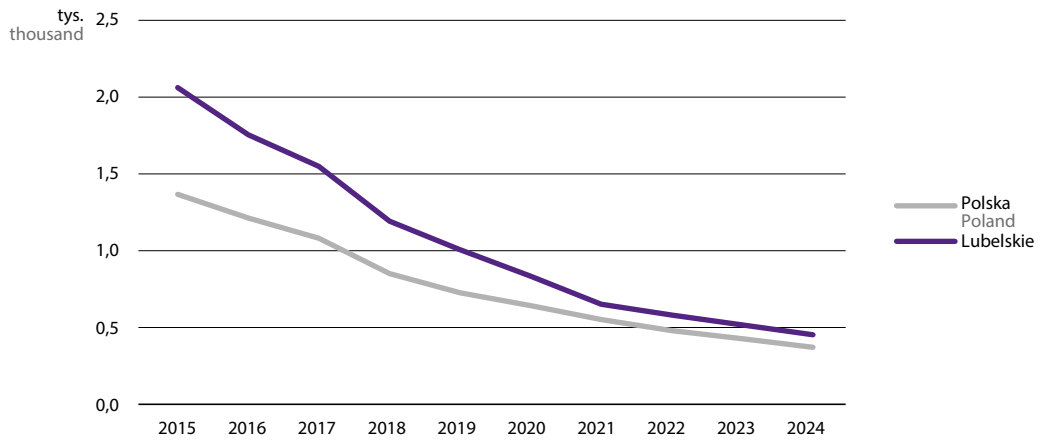
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Żłobki Nurseries	52	163	200	212
w tym publiczne of which public	22	41	.	.
Oddziały żłobkowe Nursery sections	7	1	–	–
Kluby dziecięce Children's clubs	15	18	20	25
w tym publiczne of which public	–	4	.	.
Miejsca ^a w tys.: Places ^a in thousands:	2,8	6,9	8,8	9,1
w żłobkach in nurseries	2,4	6,6	8,4	8,6
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,2	0,3	0,4	0,5
Dzieci ^a przebywające w tys. : Children ^a staying in thousands	2,6	5,6	7,2	7,3
w żłobkach in nurseries	2,3	5,4	6,9	7,0
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,2	0,3	0,2	0,3

a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
 a Including nursery sections.

Liczba miejsc we wszystkich placówkach opieki nad małymi dziećmi wzrosła z 2,8 tys. w 2015 r. do 9,1 tys. w 2024 r. W porównaniu z 2023 r. liczba miejsc wzrosła o 3,6%, a w stosunku do 2015 r. liczba miejsc zwiększyła się ponad 3-krotnie. W końcu 2024 r. w tego typu placówkach przebywało 7,3 tys. dzieci. Ponad połowę dzieci stanowili chłopcy (51,0%).

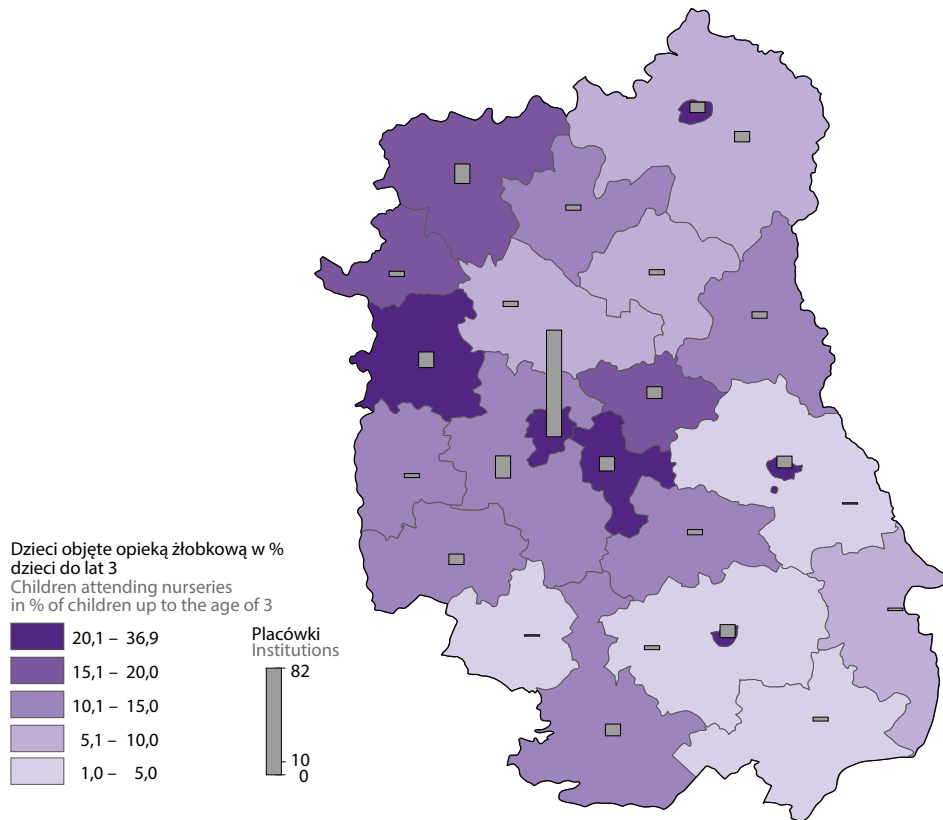
Wskaźnik liczby miejsc w placówkach w przeliczeniu na 1 tys. dzieci w wieku do lat 3 w województwie lubelskim wzrastał w kolejnych latach. Wskaźnik ten wzrósł z 48,5 w 2015 r. do 223,7 w 2024 r. Dla Polski wartość tego wskaźnika w 2024 r. wyniosła 271,7 podczas gdy w 2015 r. – 73,1. Najwyższe wartości tego wskaźnika w województwie lubelskim odnotowano w Chełmie (511,5) oraz w Zamościu (462,1). Wysokie wskaźniki miały także pozostałe powiaty grodzkie: Lublin (431,5) i Biała Podlaska (346,1). Z kolei niższe wartości wskaźnika wyróżniały powiaty ziemskie, m.in: puławski (287,6) i świdnicki (264,6).

Wykres 32. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach^a i klubach dziecięcych
 Stan w dniu 31 grudnia
Chart 32. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries^a and children's clubs
 As of 31 December

^a Łącznie z oddziałami żłobkowymi.
 a Including nursery sections.

Mapa 29. Żłobki i kluby dziecięce w 2024 r.
 Map 29. Nurseries and children's clubs in 2024

Wskaźnik liczby dzieci objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 wzrósł z 45,3 w 2015 r. do 180,2 w 2024 r. Analizując opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 na poziomie województwa warto zauważyć, że podobnie jak w 2024 r, największy odsetek dzieci korzystających z tego typu placówek charakteryzował powiaty grodzkie: Zamość (369,5), Chełm (366,6), Lublin (355,0) oraz Biała Podlaska (263,7). Wśród powiatów ziemskim najwyższe wartości odnotowano m.in. w powiatach: świdnickim (247,1) i puławskim (221,4), natomiast najniższe – chełmskim (10,4) oraz janowskim (20,8).

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

W 2024 r., w porównaniu z 2023 r., odnotowano wzrost liczby mieszkań o 1,0%, powierzchni użytkowej o 1,1% oraz izb o 0,9%. Długość sieci wodociągowej zwiększyła się o 1,3%, kanalizacyjnej o 3,1%, a gazowej o 0,7%. Wskaźnik ludności korzystającej z sieci wodociągowej w % ogółu ludności wzrósł o 0,2 p. proc., a zarówno w przypadku sieci kanalizacyjnej i sieci gazowej – o 0,6 p. proc.

Według stanu na koniec 2024 r. zasoby mieszkaniowe w województwie lubelskim liczyły 817,1 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej wynoszącej 64823,9 tys. m², w których znajdowało się 3222,6 tys. izb. W porównaniu z 2023 r. odnotowano wzrost liczby mieszkań o 1,0%, a z 2015 r. – o 7,3%, powierzchni użytkowej – odpowiednio wzrost o 1,1% i 10,7% oraz izb – odpowiednio wzrost o 0,9% i o 10,1%. W kraju w porównaniu z poprzednim rokiem wzrost liczby mieszkań wyniósł 1,2%, wobec wzrostu o 13,1% w stosunku do 2015 r., powierzchni użytkowej – odpowiednio wzrost o 1,4% i o 16,1% oraz izb – odpowiednio wzrost o 1,1% i o 13,3%.

Na koniec 2024 r. w miastach zlokalizowanych było 435,3 tys. mieszkań (wzrost o 1,8% w stosunku do 2023 r.), o powierzchni użytkowej 28965,3 tys. m² (wzrost o 1,8%), w których było 1602,1 tys. izb (wzrost o 1,5%). Na terenach wiejskich znajdowało się 381,8 tys. mieszkań (wzrost o 0,2% w stosunku do 2023 r.), o powierzchni użytkowej 35858,6 tys. m² (wzrost o 0,5%), w których było 1620,6 tys. izb (wzrost o 0,3%).

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. w województwie lubelskim przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 79,3 m² i wzrosła o 2,4 m² w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio 75,6m² i 2,0 m²), a przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 osobę wyniosła 32,5 m² i wzrosła o 5,1 m² (w kraju odpowiednio 32,2 m² i 5,2 m²). Przeciętna liczba izb przypadająca na 1 mieszkanie wyniosła 3,94 wobec 3,84 w 2015 r. (w kraju 3,83 wobec 3,82).

Tablica 21. Zasoby mieszkaniowe^a

Table 21.

Stan w dniu 31 grudnia
Dwelling stocks^a
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Mieszkania w tys. Dwellings in thousands	761,5	786,5	808,7	817,1
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1,000 population	355,9	382,4	402,1	409,3
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	3,84	3,95	3,95	3,94
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	76,9	79,0	79,3	79,3
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	2,81	2,62	2,49	2,44

a Na podstawie bilansów.
a Based on balances.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans zasobów mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Mapa 30.

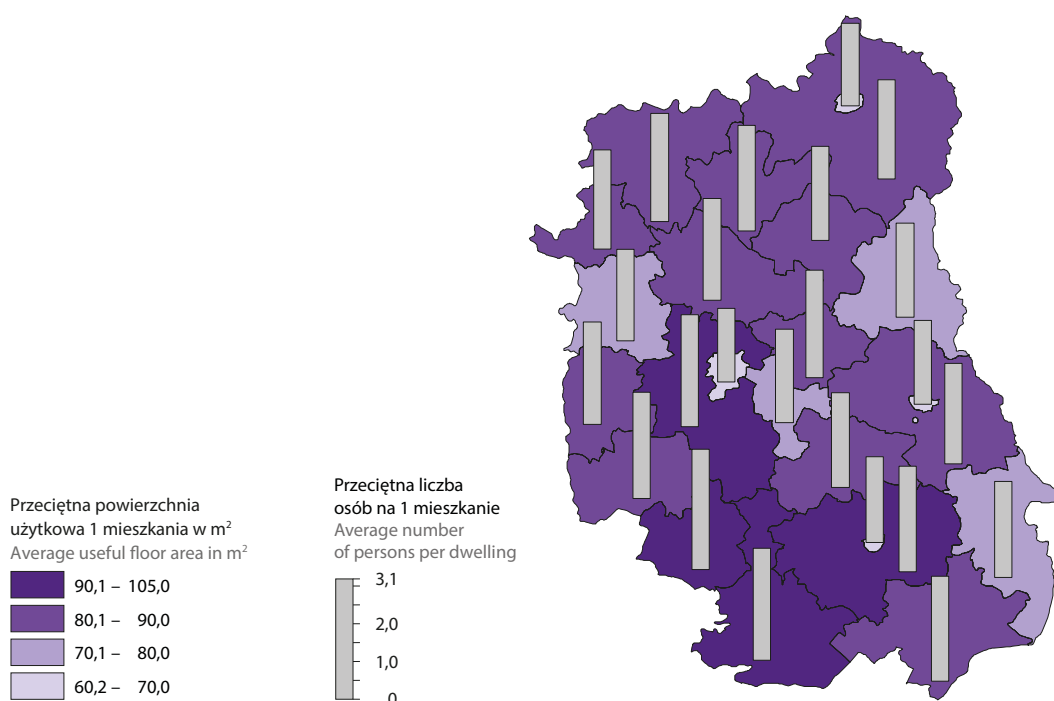
Warunki mieszkaniowe ludności w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 30.

Housing conditions of population in 2024

As of 31 December

W województwie lubelskim wskaźnik dotyczący przeciętnej liczby osób przypadającej na 1 mieszkanie systematycznie maleje – z 2,81 w 2015 r. do 2,44 w 2024 r. (w kraju odpowiednio z 2,72 do 2,35). W układzie terytorialnym notuje się jego wyraźne zróżnicowanie; w województwie w 2024 r. wyniósł od 1,90 w Lublinie do 3,09 w powiecie janowskim. Wyraźnie zróżnicowana jest także przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania. Najmniejsze były mieszkania w miastach na prawach powiatu: Lublin – 60,2 m², Chełm – 64,2 m², Zamość – 67,4 m² oraz Biała Podlaska – 69,4 m², a największe w powiatach lubelskim – 105,0 m², janowskim – 95,5 m² i zamojskim – 94,6 m².

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

W województwie lubelskim w 2024 r. długość sieci wodociągowej (rozdzielczej i magistralnej) osiągnęła 23,0 tys. km i w porównaniu z 2023 r. zwiększyła się o 294,7 km (o 1,3%), a z 2015 r. o 1663,9 km (o 7,8%). Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych wyniosła 417,9 tys. sztuk i zwiększyła się w porównaniu z 2023 r. o 2,0%, a z 2015 r. o 13,1%.

W kraju długość sieci wodociągowej (rozdzielczej i magistralnej) w porównaniu z 2023 r. zwiększyła się o 0,8% i o 9,0% w stosunku do 2015 r., a liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych zwiększyła się odpowiednio 1,7% i 16,6%.

W 2024 r. na terenach wiejskich w województwie lubelskim zlokalizowanych było 85,2% długości sieci wodociągowej oraz 74,5% przyłączy do budynków mieszkalnych. W porównaniu z rokiem poprzednim długość sieci wodociągowej na terenach wiejskich wzrosła o 1,4%, a w miastach o 0,7%.

Wraz z rozwojem infrastruktury wodociągowej następuje systematyczne zagęszczenie sieci. W 2024 r. wyniosło ono 91,7 km wobec 90,5 km na 100 km² w roku poprzednim (w kraju odpowiednio 109,5 km wobec 108,7 km na 100 km²). Na terenach wiejskich wskaźnik gęstości sieci wodociągowej w 2024 r. wyniósł 81,5 km na 100 km² i w porównaniu z 2023 r. był wyższy o 1,1 km. Tereny miejskie odznaczały się znacznie większym zagęszczeniem sieci wodociągowej, ze wskaźnikiem zagęszczenia wynoszącym w 2024 r. 322,8 km na 100 km², chociaż w stosunku do poprzedniego roku wartość spadła o 0,7 km.

W 2024 r. zużycie wody z wodociągów przez gospodarstwa domowe wyniosło 64,3 hm³ (w kraju 1334,6 hm³) i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyło się o 5,2% (w kraju o 3,0%). Przeciętne zużycie wody przez gospodarstwa domowe przypadające na 1 mieszkańca wyniosło 32,1 m³ (w kraju 35,5 m³) i w porównaniu z 2023 r. zwiększyło się o 1,8 m³ (w kraju o 1,1 m³). W porównaniu z poprzednim rokiem w województwie na obszarach wiejskich zużycie wody na jednego mieszkańca zwiększyło się o 1,7 m³, a w miastach o 1,9 m³ (w kraju na obszarach wiejskich wzrosło o 1,3 m³, a w miastach o 1,0 m³).

Tablica 22.

Wodociągi

Stan w dniu 31 grudnia

Table 22.

Water supply system

As of 31 December

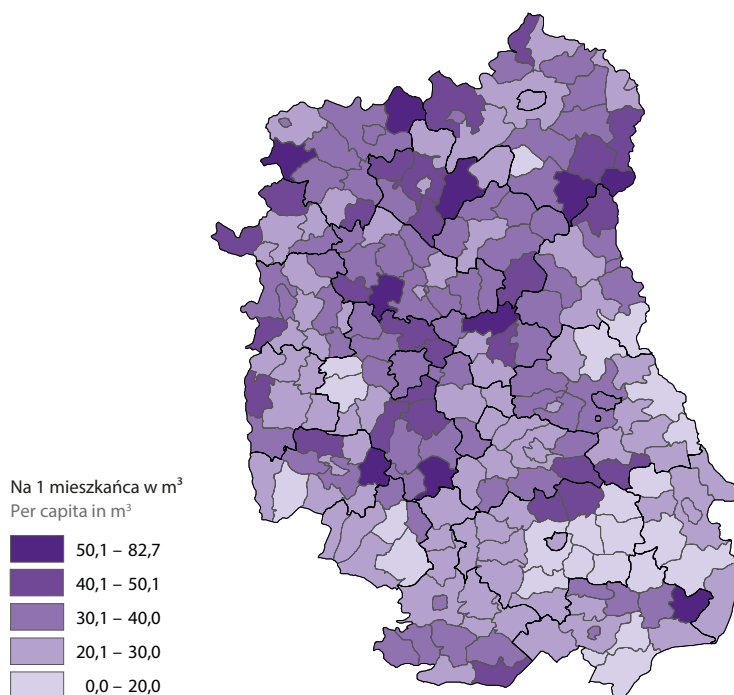
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km Distribution and transmission network in km	21368,2	22293,1	22737,4	23032,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	369593	393332	409917	417920
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	61,1	61,0	61,1	64,3

W województwie lubelskim w 2024 r. z sieci wodociągowej korzystało 88,0% ogółu ludności (w kraju 92,7%), co w porównaniu z 2023 r. oznaczało wzrost o 0,2 p. proc. (w kraju o 0,1 p. proc.), a w odniesieniu do 2015 r. o 1,4 p. proc. (w kraju o 0,9 p. proc.). W miastach dostęp do wodociągu miało 95,0% ogółu ludności, a na terenach wiejskich 82,0% (w kraju odpowiednio 96,8% i 86,6%).

W 2024 r. w 162 gminach województwa lubelskiego, w porównaniu do wszystkich 213 jednostek, ludność korzystająca z sieci wodociągowej stanowiła ponad 80% ogółu ludności w tych gminach. Udział mieszkańców korzystających z wodociągów wynoszący poniżej 20% odnotowano w 3 gminach: Łabunie (7,6%), Miączyn (3,2%) i Bełzec (0,5%).

Mapa 31.
Map 31.

Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Consumption of water from water supply systems in households in 2024

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

W 2024 r. sieć kanalizacyjna w województwie lubelskim osiągnęła długość 7892,1 km i w porównaniu z 2023 r. zwiększyła się o 240,6 km (o 3,1%) i o 1613,2 km (o 25,7%) do 2015 r. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych wyniosła 174,7 tys. i zwiększyła się w porównaniu z 2023 r. o 7,0%, a z 2015 r. o 36,4%.

W kraju sieć kanalizacyjna w porównaniu z 2023 r. wydłużyła się o 2,4%, a w stosunku do 2015 r. o 24,1%. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych zwiększyła się w porównaniu z 2023 r. o 2,8%, a z 2015 r. o 31,6%.

W 2024 r. na terenach wiejskich znajdowało się 59,5% (4697,8 km) długości sieci kanalizacyjnej (w kraju 60,7%) i w stosunku do 2023 r. jej długość wzrosła o 3,4% (155,4 km). Na terenach miejskich długość sieci kanalizacyjnej wyniosła 3194,3 km i w ciągu roku wzrosła o 2,7% (o 85,2 km).

Również w przypadku infrastruktury kanalizacyjnej następuje systematyczne zagęszczenie sieci. W 2024 r. gęstość sieci kanalizacyjnej w przeliczeniu na 100 km² wyniosła w województwie 31,4 km i w porównaniu z 2023 r. wzrosła o 0,9 km na 100 km² (w kraju o 1,4 km). W miastach województwa lubelskiego w 2024 r. zagęszczenie sieci kanalizacyjnej wyniosło 302,5 km na 100 km² i w porównaniu z 2023 r. zwiększyło się o 5,4 km, a na terenach wiejskich wyniosło 19,5 km na 100 km² i w porównaniu z 2023 r. zwiększyło się o 0,6 km.

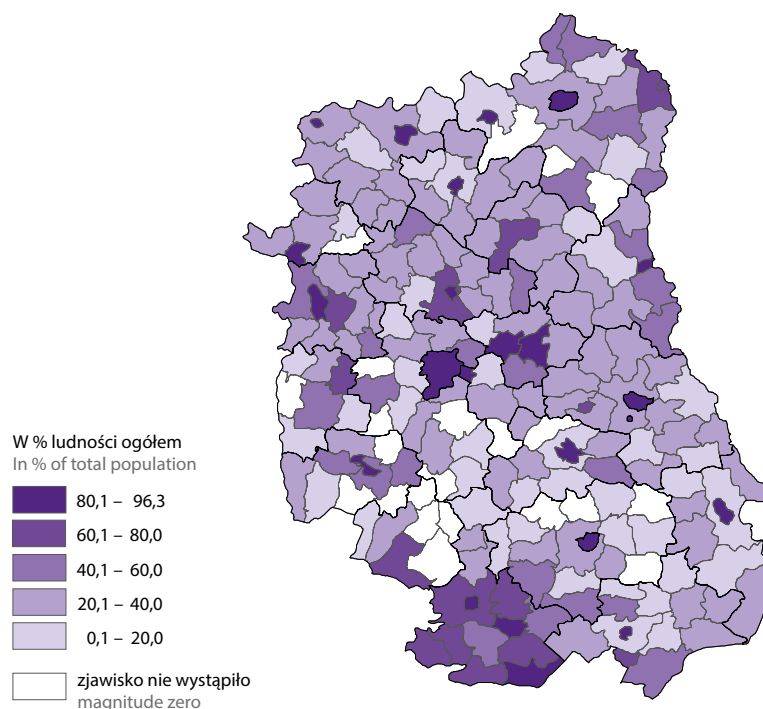
Ilość ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną w 2024 r. wyniosła 55,0 hm³ (w kraju 1427,5 hm³) i w porównaniu z 2023 r. była wyższa o 0,8%, a z 2015 r. o 12,0% (w kraju odpowiednio wyższa o 2,3% i o 13,4%).

Tablica 23. Kanalizacja
 Stan w dniu 31 grudnia
 Table 23. Sewage system
 As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	6278,9	7187,3	7651,5	7892,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	128063	150355	163267	174667
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm ³	49,1	51,4	54,6	55,0
w tym oczyszczane of which treated	49,1	51,4	54,6	55,0

a Łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.
 Map 32. Population connected to the sewage system in 2024

Z sieci kanalizacyjnej w 2024 r. korzystało 55,1% ogółu mieszkańców województwa lubelskiego (w kraju 72,9%). Wskaźnik ten wzrósł o 0,6 p. proc. w porównaniu z 2023 r. i o 3,0 p. proc. w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio wzrost o 0,3 p. proc. i o 3,2 p. proc.). W miastach udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej wyniósł 90,6% (w kraju 91,2%), na obszarach wiejskich 24,7% (w kraju 46,2%).

Wśród gmin województwa lubelskiego największy udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej odnotowano w miastach: Świdnik (96,3%), Puławy (96,2%), Lublin (94,5%), Lubartów (93,7%), Chełm (93,6%), Włodawa (93,3%), Dęblin (92,5%) i natomiast w 22 gminach nie korzystano z sieci kanalizacyjnej.

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i dystrybucyjną (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć dystrybucyjną z budynkami i innymi obiektami.

Tablica 24. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych

Stan w dniu 31 grudnia

Table 24. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	8654,8	9590,5	10115,4	10184,8
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	143356	166048	181815	185725
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	318,8	355,1	381,6	383,3
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	1678,2	2021,2	2138,9	2180,8
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	783,0	978,8	1060,0	1088,5

a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas customers using collective gas-meters

Na koniec koniec 2024 r. długość sieci gazowej ogółem w województwie lubelskim wynosiła 10184,8 km i w porównaniu z 2023 r. zwiększyła się o 69,5 km (o 0,7%) i o 1530,0 km (o 17,7%) w stosunku do 2015 r. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wyniosła 185,7 tys. i zwiększyła się w porównaniu z 2023 r. o 2,2%, a z 2015 r. o 29,6%. W kraju sieć gazowa ogółem osiągnęła długość 176,6 mln km i w porównaniu z 2023 r. zwiększyła się o 1,3% i o 21,0% w stosunku do 2015 r., a liczba przyłączy prowadzących do budynków wyniosła 3,6 mln i zwiększyła się w porównaniu z 2023 r. o 2,3%, a z 2015 r. o 32,0%.

Na terenach wiejskich długość sieci gazowej ogółem wynosiła 6962,5 km i stanowiła 68,4% całej sieci gazowej województwa lubelskiego, a liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych wyniosła – 96,1 tys. (51,7% ogółu). W odniesieniu do 2023 r. długość sieci na obszarach wiejskich wzrosła o 54,0 km (o 0,8%), a w miastach o 15,5 km (o 0,5%).

Także i w przypadku infrastruktury gazowej następuje systematyczne zagęszczenie sieci gazowej ogółem. W 2024 r. wyniosło ono 40,5 km na 100 km² (w kraju 56,3 km) i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyło się o 0,2 km na 100 km² (w kraju o 0,8 km). Na obszarach wiejskich wskaźnik zagęszczenia sieci gazowej w 2024 r. wyniósł 28,9 km na 100 km² i w porównaniu z 2023 r. był wyższy o 0,2 km. Gęstość sieci na terenach miejskich była znacznie wyższa i w 2024 r. wyniosła 305,2 km na 100 km² (spadek o 1,3 km w stosunku do 2023 r.).

W 2024 r. w województwie lubelskim zużycie gazu z sieci ogółem przez gospodarstwa domowe wyniosło 2180,8 GWh (w kraju 54594,8 GWh) i w porównaniu z 2023 r. wzrosło o 2,0% (w kraju o 0,9%), przy równoczesnym wzroście liczby odbiorców o 0,4% (w kraju nastąpił spadek o 0,5%).

W miastach, w stosunku do 2023 r. miał miejsce wzrost zużycia gazu o 1,9% (w kraju o 0,7%) przy spadku liczby odbiorców o 0,4% (w kraju o 1,2%). Z kolei, na obszarach wiejskich odnotowano wzrost zużycia gazu o 2,0% (w kraju o 1,6%), podczas gdy liczba odbiorców zwiększyła się o 3,6% (w kraju o 2,8%).

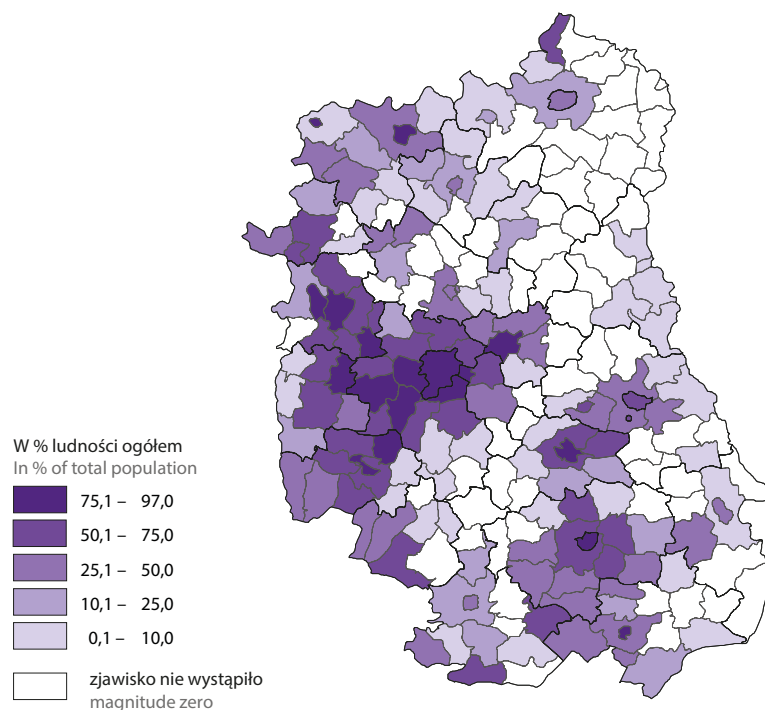
W 2024 r. przeciętne zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca wyniosło 1088,5 kWh i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyło się o 2,7% (w kraju 1453,4kWh i wzrosło o 1,3%), przy czym w miastach zużycie gazu na 1 mieszkańca wyniosło 1561,0 kWh i wzrosło o 2,4% (w kraju 1713,9 kWh i wzrosło o 1,1%), a na terenach wiejskich – 681,9 kWh i wzrosło o 2,9% (w kraju 1071,1 kWh i wzrosło o 1,8%).

W województwie lubelskim w 2024 r. z sieci gazowej korzystało w 47,7% ogółu ludności, więcej o 0,6 p. proc. niż rok wcześniej (w kraju 56,6% wobec 56,3% w 2023 r.). W miastach wskaźnik ten wyniósł 73,2% (w kraju 72,2%), a na wsi 25,7% (w kraju 33,8%).

Najwyższy odsetek mieszkańców korzystających z sieci gazowej wystąpił w miastach: Tomaszów Lubelski (97,0%), Kraśnik (96,4%) oraz Świdnik (94,4%). W 120 gminach korzystający z sieci gazowej stanowili poniżej 20% ogółu ludności.

Mapa 33.
Map 33.

Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2024 r.
Population connected to the gas supply system in 2024

Ochrona zdrowia

Health care

W końcu 2024 r., w województwie lubelskim, w głównym miejscu pracy, pracowało 8,0 tys. lekarzy oraz 2,1 tys. lekarzy dentyistów. Placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej było więcej o 1,5% w porównaniu z 2023 r. Mieszkaniec województwa lubelskiego w 2024 r. skorzystał średnio z 10 porad lekarskich. W województwie lubelskim było 44 szpitale ogólnych, co stanowiło 5,0% wszystkich szpitali w Polsce. Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 48 łóżek, a na jedno łóżko w szpitalach ogólnych przypadało 209 osób. W porównaniu z 2023 r. zmniejszyła się liczba aptek, a 2655 osób przypadało w województwie na 1 aptekę i punkt apteczny. Na jedną jednostkę systemu ratownictwa medycznego przypadało przeciętnie 17,2 tys. mieszkańców województwa. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” były niższe o 11,9% w porównaniu z 2023 r.

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej działało 1576 placówek. Było ich w stosunku do 2023 r. więcej o 1,5%, a mniej o 1,5% w porównaniu z 2015 r. Stanowiły one 5,8% wszystkich placówek w kraju. Przychodnie stanowiły 84,0% wszystkich placówek w województwie. W miastach województwa lubelskiego zlokalizowanych było 73,6% wszystkich przychodni oraz 56,0% praktyk lekarskich.

W województwie lubelskim, w 2024 r., na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej przypadało 1267 osób (w kraju – 1375). Analizując gminy województwa lubelskiego, najlepszy dostęp ludności do placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej odnotowano w mieście Tomaszów Lubelski, gdzie na 1 podmiot miało dostęp średnio 568 osób. Najmniej korzystną sytuację odnotowano natomiast w gminie Łuków – 9285 osób na 1 podmiot. W Lublinie na 1 podmiot przypadało średnio 848 osób.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegających na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w województwie lubelskim udzielono 20,5 mln porad (więcej o 2,8% niż w 2023 r.) i stanowiły one 5,7% wszystkich porad w kraju. Najczęściej korzystano z porad udzielanych w przychodniach (97,7% ogółu porad). Udzielono w nich 99,9% ogółu porad z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, 98,5% specjalistycznych porad lekarskich oraz 82,4% porad stomatologicznych.

W 2024 r. przeciętnie mieszkańiec województwa skorzystał z 10 porad w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Najwięcej porad w województwie lubelskim udzielono w Zamościu (22 porad), w mieście Tomaszów Lubelski (21 porad), w Lubartowie i Lublinie (po 19 porad).

Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej

Table 25. Health care facilities
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Przychodnie Out-patient departments	1186	1203	1296	1267
Praktyki lekarzy i lekarzy dentyków ^a Medical and dental practices ^a	414	308	256	252
Porady udzielone ^{bcd} w tys: Consultations provided ^{bcd} in thousands:	19122,9	16036,1	20237,4	20810,4
lekarskie medical	16137,3	14429,5	18183,5	18829,6
stomatologiczne dental	2985,6	1606,6	2054,0	1980,8
Szpitala ogólne General hospitals	57	45	45	44
łóżka w szpitalach ogólnych beds in general hospitals	11307	10738	9568	9533
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	52,8	51,2	47,6	47,7
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	71,4	57,3	71,7	73,7
średni pobyt chorego w dniach average patient stay in day	6,1	5,6	5,9	5,7

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.
a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. w województwie lubelskim funkcjonowało 44 szpitali ogólnych (w kraju – 888), co stanowiło 5,0% wszystkich szpitali w Polsce. Było ich mniej o 2,2% w porównaniu z 2023 r. i o 22,8% z 2015 r. W placówkach tych do dyspozycji pacjentów było 9,5 tys. łóżek. W porównaniu z 2023 r. liczba łóżek zmniejszyła się o 0,4% i o 15,7% z 2015 r. Na 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 48 łóżek, podczas gdy w Polsce wskaźnik ten wyniósł 43. Na jedno łóżko w szpitalach ogólnych przypadało 209 osób (w kraju – 234).

W 2024 r. w szpitalach ogólnych w trybie stacjonarnym leczonych było 451,9 tys. osób (łącznie z ruchem międzyoddziałowym), tj. 5,5% leczonych w szpitalach ogólnych w kraju. Najwięcej pacjentów odnotowano na oddziałach: chirurgicznych – 112,8 tys., chorób wewnętrznych – 49,3 tys. i ginekologiczno-położniaczych – 47,1 tys.

Kolejnym wskaźnikiem opisującym działalność oddziałów jest przeciętne wykorzystanie łóżek w ciągu roku. W województwie lubelskim wskaźnik ten dla wszystkich szpitali ogólnych wyniósł 73,5% i był wyższy o 1,8 p. proc. niż w 2023 r.

Wskaźnik przeciętnego wykorzystania łóżek ogółem w szpitalach w 2024 r. w województwie wyniósł 268 dni. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano na oddziałach: dermatologicznym (371), psychiatrycznym (343) oraz reumatologicznym (342).

W 2024 r. jeden chory przebywał na oddziale szpitalnym w szpitalach ogólnych województwa lubelskiego średnio 5,7 dnia. Najdłużej na leczeniu przebywali pacjenci oddziałów psychiatrycznych (34,1 dnia), terapii uzależnień (26,3 dnia), opieki paliatywnej i hospicyjnej (23,4 dnia) oraz rehabilitacyjnym (19,7 dnia).

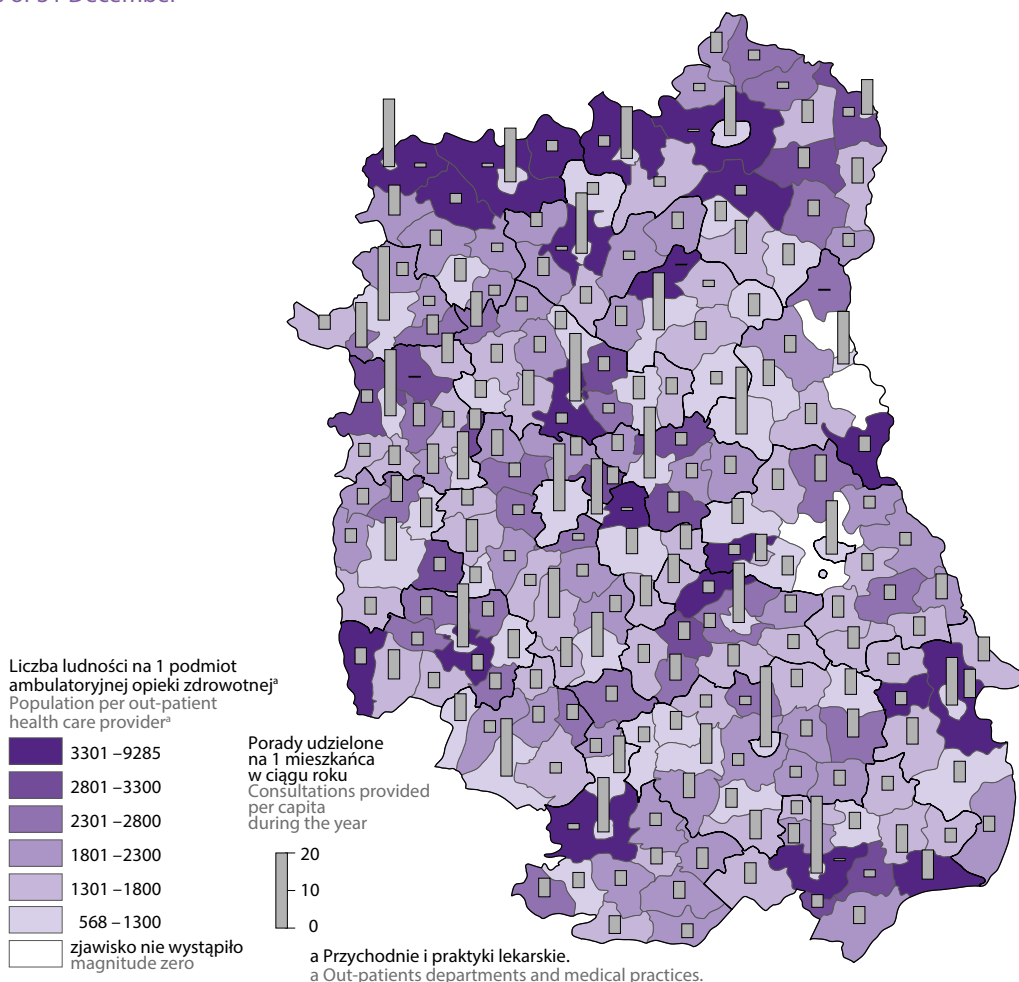
Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. opiekę długoterminową świadczyło 53 placówki, które posiadały 3,1 tys. łóżek. W ciągu roku w placówkach tych przebywało 7,5 tys. pacjentów, z tego 38,7% w zakładach opiekuńczych typu ogólnego. W 2024 r., w województwie funkcjonowało również 3 szpitale psychiatryczne, a liczba łóżek w tych placówkach wyniosła 1,0 tys.

Mapa 34. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 34. Out-patient health care in 2024

As of 31 December

Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy.

W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Raportu, opartymi o metodę sprawozdawczości.

W końcu 2024 r., w województwie lubelskim, pracowało 8,0 tys. lekarzy, było ich więcej o 4,9% w porównaniu z 2023 r. i o 10,0% z 2019 r. Lekarze stanowili 5,7% wszystkich lekarzy w kraju. Lekarzy dentyistów było 2,1 tys. (więcej o 0,5% w porównaniu z 2023 r. i o 4,9% z 2019 r.) i stanowili oni 5,6% wszystkich tego typu lekarzy w Polsce. W województwie było również 1,8 tys. farmaceutów (bez techników farmacji), 3,2 tys. fizjoterapeutów oraz 0,8 tys. diagnostów laboratoryjnych. Personel medyczny reprezentowało również 13,9 tys. pielęgniarek oraz 1,7 tys. położnych. W porównaniu z 2023 r. liczba pielęgniarek zwiększyła się o 1,3%, a położnych o 0,8%. W relacji do 2019 r. nastąpił wzrost liczby pielęgniarek o 7,7%, a położnych o 2,3%. Pielęgniarki w 2024 r. stanowiły 6,3% wszystkich pielęgniarek w kraju, a położne 6,1%.

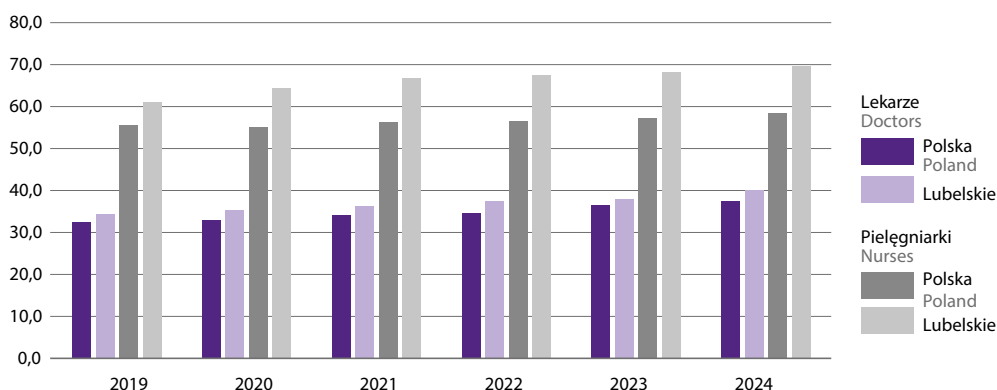
W 2024 r., liczba lekarzy przypadająca na 10 tys. ludności wyniosła 40 (w kraju 38). W Polsce wskaźnik ten wahał się od 26 w województwie lubuskim do 47 w województwie mazowieckim. Pod względem powiatowym, w województwie lubelskim, najniższy wskaźnik odnotowano w powiecie chełmskim (5), a najwyższy w Lublinie (137).

Liczba lekarzy dentyistów w Polsce przypadająca na 10 tys. mieszkańców w 2024 r. wyniosła prawie 10 osób i wahała się od 7 osób w województwie kujawsko-pomorskim do 12 osób w województwie łódzkim. W województwie lubelskim średnio przypadało około 10 lekarzy dentyistów na 10 tys. ludności, z tego najwięcej w Lublinie (średnio 27 lekarzy dentyistów).

Wykres 33. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności

Stan w dniu 31 grudnia

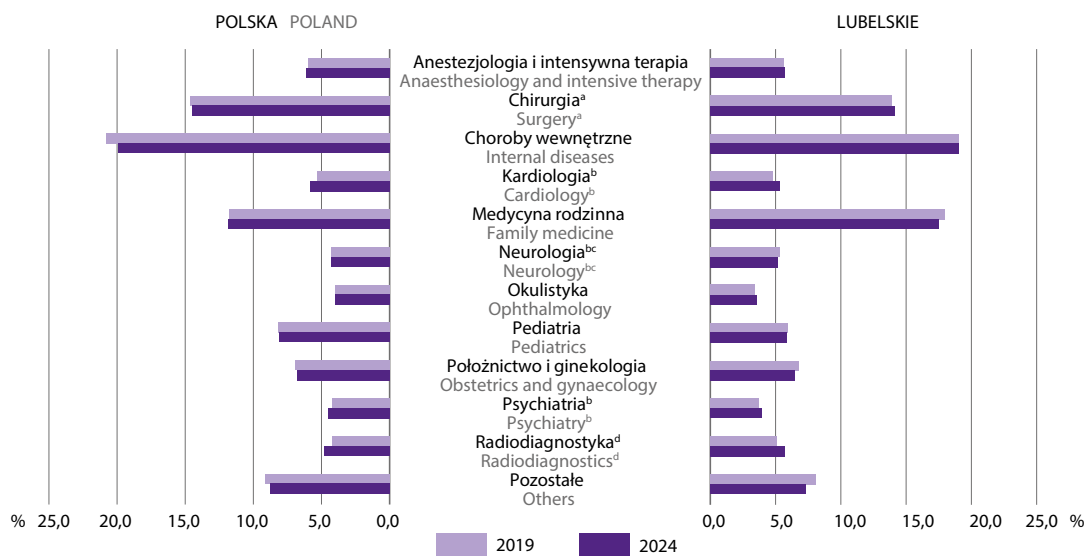
Chart 33. Doctors and nurses per 10 thousand population
As of 31 December

Liczba pielęgniarek pracujących bezpośrednio z pacjentem na 10 tys. mieszkańców w 2024 r. wyniosła 70 (w kraju 59). Wskaźnik ten był jeden z najwyższych w Polsce. W powiatach województwa lubelskiego najniższy wskaźnik odnotowano w powiecie chełmskim (16) i lubelskim (19), a najwyższy w Zamościu (192) i Lublinie (166). Analizując podział terytorialny w kraju najniższą wartość tego wskaźnika odnotowano w województwie lubuskim – niespełna 48 pielęgniarek na 10 tys. mieszkańców. Poza województwem lubelskim najwięcej pielęgniarek na 10 tys. mieszkańców odnotowano w województwie świętokrzyskim (72). Natomiast liczba położnych w kraju przypadająca w 2024 r. na 10 tys. kobiet wyniosła 15 i wahała się od 11 położnych w województwie lubuskim do 17 w województwach lubelskim, łódzkim, mazowieckim, podkarpackim i podlaskim.

W 2024 r. liczba lekarzy specjalistów, w województwie lubelskim, wyniosła 5,4 tys. osób (5,9% wszystkich lekarzy specjalistów w kraju). W porównaniu z 2023 r. było ich więcej o 5,2% i o 7,8% w stosunku do 2019 r. (w kraju odpowiednio wzrost o 1,5% i 7,5%). Z ogólnej liczby lekarzy specjalistów pracujących w województwie w 2024 r. największy odsetek stanowili lekarze chorób wewnętrznych (19,1% ogółu lekarzy specjalistów). W strukturze wyróżniali się także lekarze specjaliści w zakresie: medycyny rodzinnej (17,6%), chirurgii (14,2%), położnictwa i ginekologii (6,5%), pediatrii (5,9%) oraz anestezjologii i intensywnej terapii (5,7%).

Wykres 34. Lekarze specjaliści
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 34. Medical specialists
As of 31 December

a Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. cd Także: c - neuropatologii, d - radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a General, paediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of the locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. b Including children's specialists. cd Also: c - neuropathology, d - radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and children's radiology.

Sprzedaż leków i środków medycznych w 2024 r. prowadziło 699 aptek i 53 punktów aptecznych. W porównaniu z 2023 r. nastąpił spadek liczby aptek o 2,4% i o 14,7% w odniesieniu do 2015 r. Liczba aptek w województwie stanowiła 6,2% ogółu aptek w kraju. W efekcie tych zmian zwiększyła się liczba ludności obsługiwanej przez 1 placówkę. W 2024 r. przeciętnie było to 2655 osób (w kraju 3049 osób).

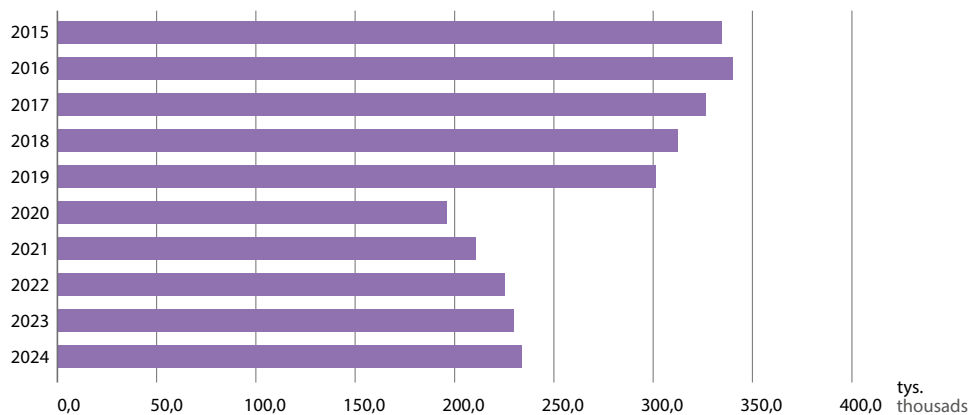
Szybką pomoc medyczną w nagłych przypadkach w 2024 r. świadczyło na terenie województwa lubelskiego 116 jednostek systemu ratownictwa medycznego (w kraju – 1935). Na jedną jednostkę przypadało przeciętnie 17,2 tys. mieszkańców (w kraju – 19,4 tys.).

W 2024 r. zespoły wyjazdowe ratownictwa medycznego dokonały 170,4 tys. wyjazdów na miejsce zdarzenia (więcej o 12,6% niż 2023 r.), z tego 76,9% to wyjazdy do domu, a 3,6% do zdarzeń w ruchu uliczno-drogowym. Z ich pomocy skorzystało 170,9 tys. osób (więcej o 12,7% niż w 2023 r.).

W trybie ambulatoryjnym świadczeń w nagłych wypadkach udzielało 23 izby przyjęć i 17 szpitalnych oddziałów ratunkowych. Z ich usług skorzystało 255,3 tys. osób, więcej o 1,7% niż w 2023 r. Najczęściej udzielano pomocy o charakterze chirurgicznym (42,5% ogółu świadczeń), z zakresu chorób wewnętrznych (15,3%) oraz o charakterze ogólnym (12,9%). Najrzadziej natomiast udzielano porad w zakresie ginekologii i położnictwa (1,8%).

Wykres 35. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

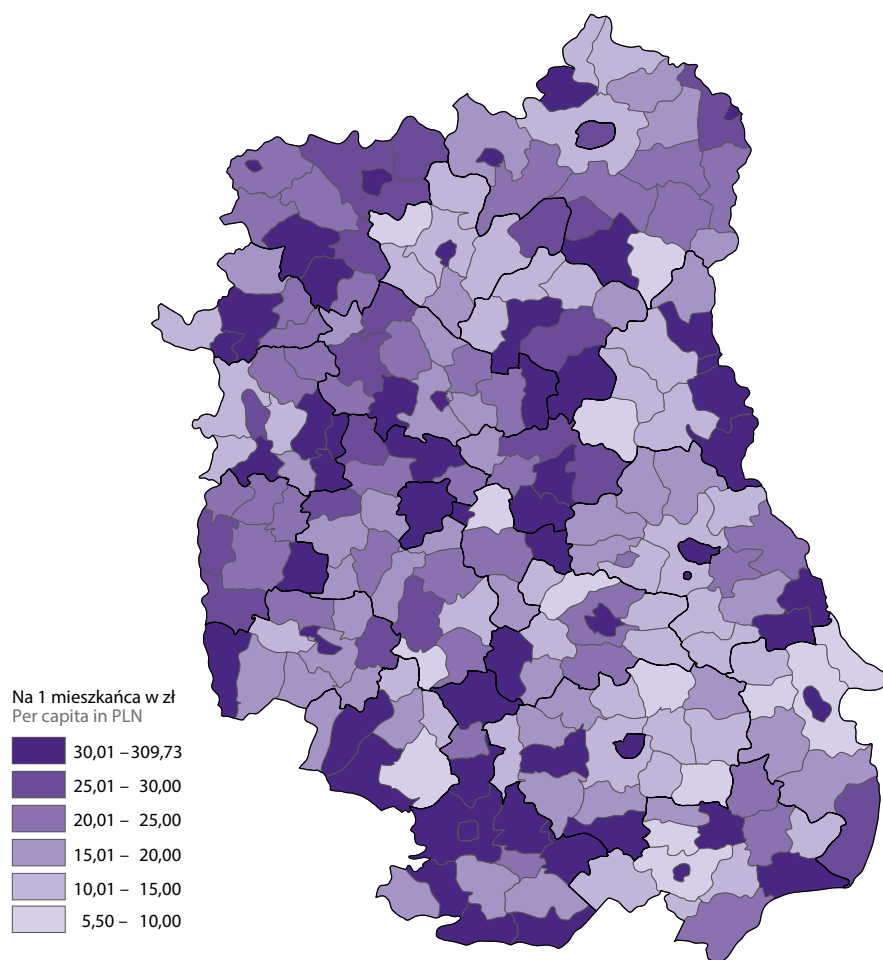
Chart 35. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

Mapa 35. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2024 r.

Map 35.

Expenditure of gminas and cities with powiat status in "Health care" division in 2024

W 2024 r., w województwie lubelskim, wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” wyniosły 67,9 mln zł (w porównaniu z 2023 r. mniej o 11,9%, a więcej o 29,6% z 2015 r.). Wydatki stanowiły 2,7% łącznych wydatków na ten cel z budżetu kraju natomiast w województwie lubelskim stanowiło to 0,4% wszystkich wydatków gmin i miast na prawach powiatu. W województwie lubelskim na 1 mieszkańca wydatkowano średnio 33,88 zł (w kraju – 66,09 zł). Kwota ta była niższa o 11,3% w porównaniu z 2023 r., a wyższa o 38,6% z 2015 r. W województwie lubelskie wydatki na 1 mieszkańca z działu „Ochrona zdrowia” były jedne z najniższych w kraju (15. miejsce w kraju). Pod względem terytorialnym w województwie najniższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w gminach: Łopiennik Górny – 5,50 zł, Tarnawatka – 5,79 zł i gmina Hrubieszów – 6,88 zł, natomiast najwyższe w gminie Wola Uhruska – 309,73 zł, Terespol – 305,60 zł oraz Rachanie – 243,69 zł. W Lublinie wydano średnio 48,98 zł na 1 mieszkańca.

Kultura Culture

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. na terenie województwa lubelskiego działały 554 biblioteki publiczne. W porównaniu z 2023 r. zmniejszyła się (o 1,8%) liczba muzeów i oddziałów muzealnych. Widzowie i słuchacze teatrów i instytucji muzycznych stanowili 1,2% ogółu widzów w kraju. W odniesieniu do 2023 r. liczba kin stałych zwiększyła się 3,2%, a liczba widzów w tych kinach zwiększyła się o 4,4%. Liczba centrów, domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic na terenie województwa zmniejszyła się o 1,3%. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego były wyższe o 12,6% w porównaniu z 2023 r.

W 2024 r. na terenie województwa lubelskiego funkcjonowały 554 biblioteki publiczne, w tym 329 filii bibliotecznych. Biblioteki publiczne w województwie stanowiły 7,3% wszystkich placówek tego typu w kraju. Większość bibliotek publicznych i filii prowadziło działalność na wsi (72,4%). Na terenie województwa działało również 116 punktów bibliotecznych.

W porównaniu z 2023 r. placówek bibliotecznych (biblioteki łącznie z filiami oraz punktami bibliotecznymi) było mniej o 0,6% i o 5,5% w porównaniu z 2015 r. (w kraju odpowiednio spadek o 1,1% i 11,9%). Na 1 placówkę biblioteczną przypadało przeciętnie w województwie 2980 mieszkańców (w kraju – 4555). Najwięcej ludności na 1 placówkę biblioteczną odnotowano w Chełmie (11287 osób) i Białej Podlaskiej (10778 osób), a najmniej w powiecie lubartowskim (1635 osób) i parczewskim (1516 osób). W Lublinie na 1 placówkę przypadało 7817 osób.

Na koniec 2024 r. księgozbiór bibliotek publicznych liczył 6567,4 tys. woluminów, co stanowiło 5,3% całego księgozbioru w kraju. Było ich więcej o 0,8% w porównaniu z 2023 r. i o 5,2% z 2015 r.

W stosunku do 2023 r. zmniejszyła się o 1,5% liczba zarejestrowanych czytelników (w kraju wzrost o 0,9%). W 2024 r. liczba czytelników wyniosła 293,8 tys. co stanowiło 5,5% wszystkich czytelników w kraju

W 2024 r. liczba wypożyczeń w województwie lubelskim wyniosła 5464,9 tys. co stanowiło 5,5% wszystkich wypożyczeń w kraju. W porównaniu z 2023 r. wypożyczeń było mniej o 0,1%, oraz o 24,4% z 2015 r. Przeciętny czytelnik w 2024 r. wypożyczył 19 pozycji (w kraju 18). Najwięcej – średnio 28 woluminów wypożyczył czytelnik w Białej Podlaskiej, a najmniej – 13 woluminów wypożyczono w powiecie tomaszowskim. W kraju najwyższy wskaźnik odnotowano w województwie świętokrzyskim (23 woluminy), a najniższy w pomorskim (15).

W 2024 r. w województwie lubelskim funkcjonowało 55 muzeów (łącznie z oddziałami muzealnymi), stanowiły one 5,6% wszystkich muzeów w kraju. W porównaniu z 2023 r. było ich mniej o 1,8%.

Muzea zwiedziło 1440,5 tys. osób, co oznacza wzrost o 2,3% w porównaniu z 2023 r. W zorganizowanych grupach odwiedziło muzea 22,4% zwiedzających, przy czym większość stanowiły grupy młodzieży (14,0% spośród ogółu zwiedzających). Z ogólnej liczby zwiedzających, 28,0% osób skorzystało z „bezpłatnych” wstępów do muzeów. Największym zainteresowaniem cieszyły się muzea interdyscyplinarne – 32,3%

ogółu zwiedzających, sztuki – 24,1%, historyczne – 18,9%, oraz martyrologiczne – 13,8%. Na 1000 mieszkańców muzea w województwie lubelskim odwiedziło 719 osób (w kraju – 1182). Muzea miały w swoich zasobach 381,2 tys. szt. zbiorów muzealnych (więcej o 1,1% niż w 2023 r.), co stanowiło 3,9% wszystkich muzealiów w kraju.

W 2024 r. działalność wystawienniczą w województwie lubelskim prowadziło także 9 galerii i salonów sztuki. Stanowiły one 2,9% wszystkich galerii w kraju. Placówki te zorganizowały w tym czasie 108 wystaw (o 5,3% mniej niż w 2023 r. i o 20,0% mniej niż w 2015 r.). Zaprezentowano na nich 108 ekspozycji. Liczba zwiedzających lubelskie galerie sztuki wynosiła 54,8 tys. osób i była większa o 11,5% w porównaniu z 2023 r. Na 1 galerię sztuki w województwie przypadało przeciętnie 6,1 tys. zwiedzających (w kraju – 14,5 tys.). Średnio 1 wystawę obejrzało 0,5 tys. osób (w kraju – 1,1 tys.). Galerie posiadały 5,3 tys. eksponatów własnych, w tym największe były zbiory: rysunku (75,9% zbiorów), malarstwa (10,4%), fotografii (7,7%) oraz grafiki (5,3%).

Tablica 26. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia
Table 26. Cultural institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	757	709	674	670
Muzea i oddziały muzealne ^a Museums with branches ^a	53	57	56	55
Teatry i instytucje kultury Theatres and music institutions	8	7	5	5
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture, cultural centres and establishments	172	187	190	189
Kluby i świetlice Clubs and community centres	18	44	47	45
Kina stałe Indoor cinemas	30	31	31	32
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per library establishment	2827	2901	2984	2980
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1,000 population	528	272	698	719
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^c Number of population per 1 culture institution ^c	11262	8904	8485	8532

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku. c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year. c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

Działalność sceniczną w 2024 r. w województwie lubelskim prowadziło 5 teatrów i instytucji muzycznych. Teatry i instytucje muzyczne zorganizowały 741 przedstawień i koncertów (mniej o 7,0% niż w 2023 r.). Stanowiły one 1,2% wszystkich spektakli w kraju. We wszystkich imprezach uczestniczyło 149,3 tys. widzów i słuchaczy, tj. o 3,4% więcej niż w 2023 r. W porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się zarówno liczba przedstawień i koncertów, jak i widzów oraz słuchaczy, tj. odpowiednio: o 30,9% i o 26,4%.

Średnia liczba przedstawień przypadająca na 1 podmiot wyniosła 148. Największą ich część stanowiły przedstawienia teatrów: dramatycznego i lalkowego – 66,3% wszystkich przedstawień oraz koncerty filharmonii i orkiestr – 19,4%. Zwiększyła się również przeciętna frekwencja – ze 181 osób na jedno przedstawienie lub koncert w 2023 r. do 201 osób w 2024 r. Biorąc pod uwagę średnią liczbę widzów i słuchaczy przypadających na 1 przedstawienie i koncert, najwięcej osób uczestniczyło w przedstawieniach zorga-

nizowanych przez orkiestrę symfoniczną – 274 osoby, operetkę – 371 widzów i słuchaczy oraz filharmonię – 345 osób. W teatrze dramatycznym jedno przedstawienie obejrzało średnio 119 osób, w lalkowym – 131 osób. Teatry i instytucje muzyczne dysponowały 1,5 tys. miejsc na widowni w stałych salach (1,6 tys. w roku ubiegłym).

Według stanu w końcu 2024 r., w województwie lubelskim, działalność prowadziły 32 kina (w porównaniu z 2023 r., liczba kin zwiększyła się o 3,2%, a w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 6,7%), z tego 8 kin znajdowało się w Lublinie. Stanowiły one 6,0% wszystkich kin w kraju. Kina stałe posiadały 62 sale projekcyjne i dysponowały 12,2 tys. miejsc na widowni. W porównaniu z 2015 r. liczba sal projekcyjnych zwiększyła się o 6,9%, a liczba miejsc na widowni wzrosła o 5,9%.

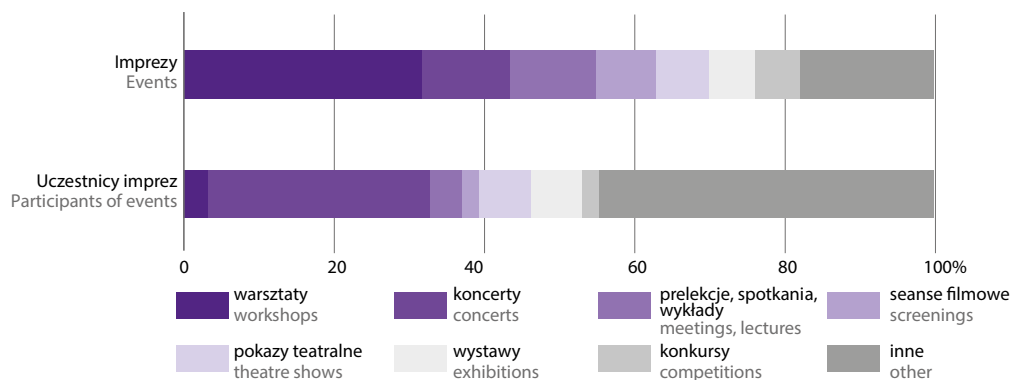
W kinach stałych, w województwie lubelskim, wyświetlono 74,3 tys. seansów. W porównaniu z 2023 r., ogólna liczba seansów zwiększyła się o 3,9%. W ciągu całego 2024 r. na seansach filmowych obecnych było 1856,1 tys. widzów (więcej o 4,4% niż w 2023 r. i o 19,3% niż w 2015 r.). Filmy produkcji polskiej zgromadziły 525,5 tys. widzów (więcej o 43,3% niż w 2023 r.). W województwie lubelskim widzowie oglądający filmy polskie stanowili 28,3% ogółu widzów w kinach stałych. Przeciętna frekwencja na jednym seansie w 2024 r. wyniosła 25 osób (w kraju 23 osoby).

W 2024 r. w województwie lubelskim działało 234 instytucje, takie jak: centra kultury, domy kultury, ośrodki kultury, kluby i świetlice. Spośród wymienionych instytucji 66,7% zlokalizowanych było na wsi. Wszystkich tego typu placówek było o 1,3% mniej w porównaniu z 2023 r. i o 23,2% więcej niż w 2015 r.

Najwięcej centrów, domów i ośrodków kultury, klubów oraz świetlic zlokalizowanych było w powiecie łukowskim i bialskim – odpowiednio 35 i 25, najmniej we włodawskim i lubartowskim (po 4). Miasta na prawach powiatu skupiały 21 instytucji – najwięcej instytucji zlokalizowanych było w Lublinie (15), najmniej w Białej Podlaskiej i Chełmie (po 1).

Wykres 36.
Chart 36.

Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2024 r.
Events and participants of events organized by culture institutions in 2024

Centra, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice zorganizowały 15,2 tys. imprez (więcej o 1,5% niż w 2023 r. i o 29,8% niż w 2015 r.). Wśród imprez organizowanych przez instytucje kultury dominowały warsztaty (31,8%), koncerty (11,8%), prelekcje, spotkania, wykłady (11,4%), seanse filmowe (8,0%), pokazy teatralne (7,1%), imprezy turystyczne i sportowo rekreacyjne (6,9%), wystawy (6,0%) czy konkursy (6,0%). W imprezach zorganizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice uczestniczyło 2315,8 tys. osób (mniej o 3,2% niż w 2023 r. i więcej o 18,4% niż w 2015 r.). Przeciętnie w 1 imprezie uczestniczyły 152 osoby, przed rokiem 160 osób. Ośrodki w Lublinie zorganizowały najwięcej, bo 4,1 tys. imprez, które zgromadziły 713,3 tys. uczestników (mniej o 25,1% niż w 2023 r.).

W 2024 r. wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego z budżetów gmin i miast na prawach powiatu w województwie lubelskim wyniosły 638,1 mln zł. W porównaniu z 2023 r. wydatków tych było więcej o 12,6% i o 157,6% z 2015 r. Wydatki na ten cel stanowiły 3,8% wszystkich wydatków z budżetów gmin i miast na prawach powiatu poniesionych w województwie.

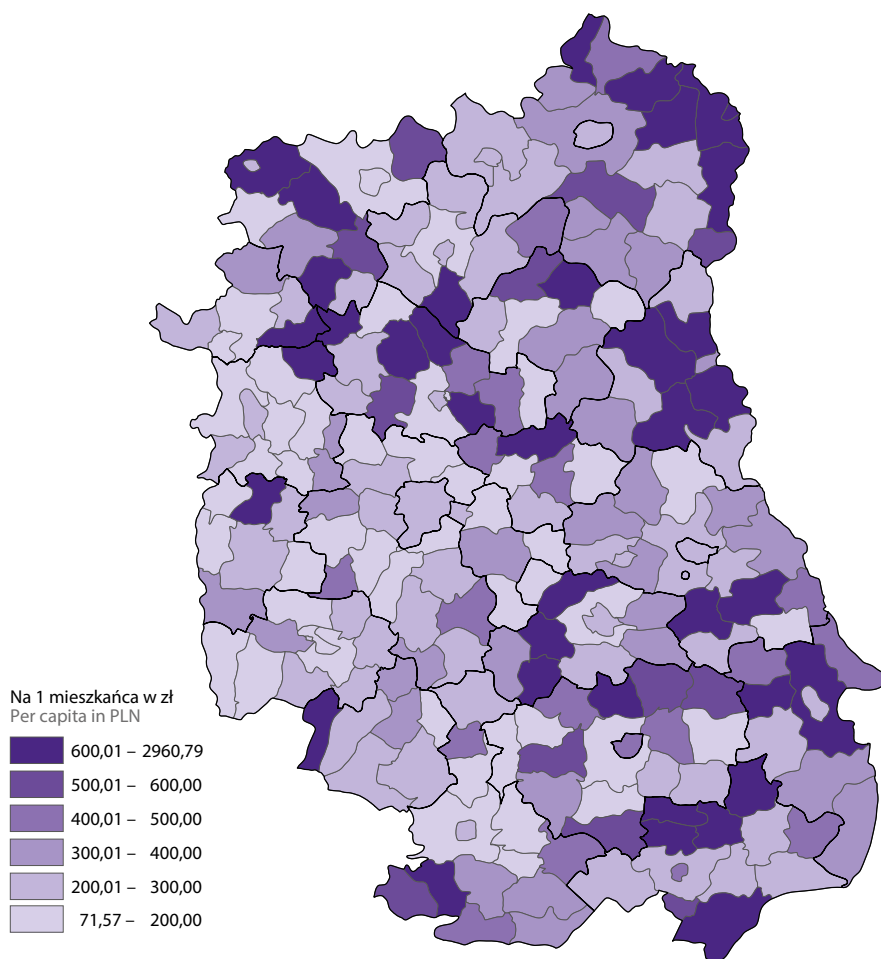
W 2024 r. wydatki budżetu gmin i miast na prawach powiatu na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 318,47 zł (w 2023 r. – 280,73 zł). W kraju na 1 mieszkańca wydano średnio 332,75 zł (w 2023 r. – 280,16 zł). W województwie lubelskim największe wydatki na kulturę w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w gminie Rudnik (2960,79 zł), Terespol (2185,57 zł) i Leśniowice (2024,99 zł), natomiast najmniejsze w gminie Wilków (71,57 zł) i Miączyn (76,96 zł). W Lublinie wydano średnio 242,32 zł. W kraju natomiast największe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w województwie dolnośląskim (399,79 zł), a najmniej w śląskim (270,11 zł).

Mapa 36.

Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2024 r.

Map 36.

Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2024

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

W 2024 r. liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję zmniejszyła się o 6,3% w porównaniu z 2023 r., a wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję był niższy o 3,4 p. proc.

W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba wypadków drogowych spadła o 3,4%, a liczba ofiar śmiertelnych wypadków drogowych – o 21,4%. Liczba rannych w wypadkach wzrosła zaś o 0,5%.

W 2024 r. w województwie lubelskim odnotowano 31,2 tys. przestępstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, co stanowiło 4,0% ogólnej liczby przestępstw w kraju. Liczba przestępstw stwierdzonych przez Policję zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 6,3% i o 5,5% w stosunku do 2015 r. W kraju odnotowano spadek liczby przestępstw stwierdzonych w stosunku do 2023 r. o 2,4% i 3,4% w porównaniu z 2015 r.

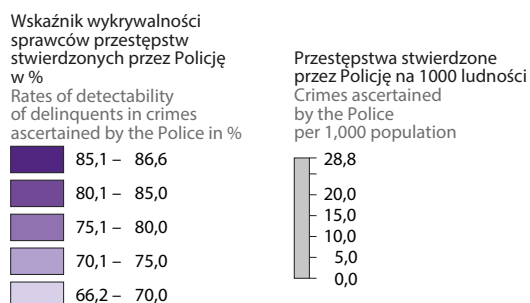
Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego, zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym jest to przestępstwo skarbowe.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

W województwie lubelskim w 2024 r. w ogólnej liczbie przestępstw dominowały przestępstwa o charakterze kryminalnym – 16,1 tys. (51,7%) i było ich mniej o 3,7% niż w 2023 r. Przestępstw o charakterze gospodarczym odnotowano 9,6 tys. (spadek o 15,5%), a liczba przestępstw drogowych wyniosła 3,4 tys. i była niższa o 0,4% niż w 2023 r. W kraju, w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano niższą o 9,4% liczbę przestępstw o charakterze kryminalnym, wyższą o 6,0% – o charakterze gospodarczym, a także niższą o 4,7% – o charakterze drogowym.

Mapa 37.
Map 37.

Zagrożenie przestępczością w 2024 r.
Crime risk in 2024

W 2024 r. wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję w województwie wyniósł 76,3% i był niższy o 3,4 p. proc. niż w 2023 r., jednak wyższy o 7,5 p. proc. niż w 2015 r. (w kraju wyniósł 69,8% i był niższy o 2,4 p. proc. niż w 2023 r. oraz wyższy o 7,9 p. proc. niż w 2015 r.). Liczba przestępstw stwierdzonych na 1000 ludności w województwie w 2024 r. wyniosła 15,6 wobec 16,5 w 2023 r. i 15,4 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 20,6, 21,0 i 20,8).

W 2024 r. najwyższe wartości wskaźnika zagrożenia przestępczością (liczba przestępstw stwierdzonych na 1000 ludności) odnotowano w miastach na prawach powiatu: Białej Podlaskiej (28,8), Lublinie (23,6), Chełmie (23,2) oraz w powiecie ryckim (19,1). Najniższy zaś wystąpił w powiatach: biłgorajskim, janowskim i lubelskim (kolejno: 8,4; 8,8 i 9,5).

Najwyższy wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w 2024 r. odnotowano w powiecie lubartowskim (86,6%), najniższy zaś wystąpił w Lublinie (66,2%).

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

W 2025 r. na drogach województwa lubelskiego odnotowano 816 wypadków (co stanowiło 3,9% ogólnej liczby wypadków w kraju), tj. mniej o 3,4% niż w 2024 r. i o 34,8% niż w 2015 r. (w kraju odpowiednio mniej o 2,8% i o 36,5%). Liczba ofiar śmiertelnych wypadków była niższa o 21,4% w porównaniu z 2024 r. oraz o 51,1% w porównaniu z 2015 r. Liczba rannych w wypadkach wzrosła o 0,5% w porównaniu z ubiegłym rokiem oraz spadła o 39,3% z 2015 r.

W 2025 r. wskaźnik wypadków drogowych na 100 tys. ludności osiągnął wartość niższą niż średnia w kraju i wyniósł 41,1 wobec 42,2 w 2024 r. i 58,4 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 55,9, 57,3 i 85,7). Liczba ofiar śmiertelnych na 100 wypadków drogowych była wyższa niż średnia w kraju i wyniosła 11,3 wobec 13,8 w 2024 r. i 15,0 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 7,9, 8,8 i 8,9). Liczba rannych na 100 wypadków drogowych była niższa niż średnia w kraju i wyniosła 106,9 wobec 102,7 w 2024 r. i 114,7 w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 117,5, 115,2 i 120,7).

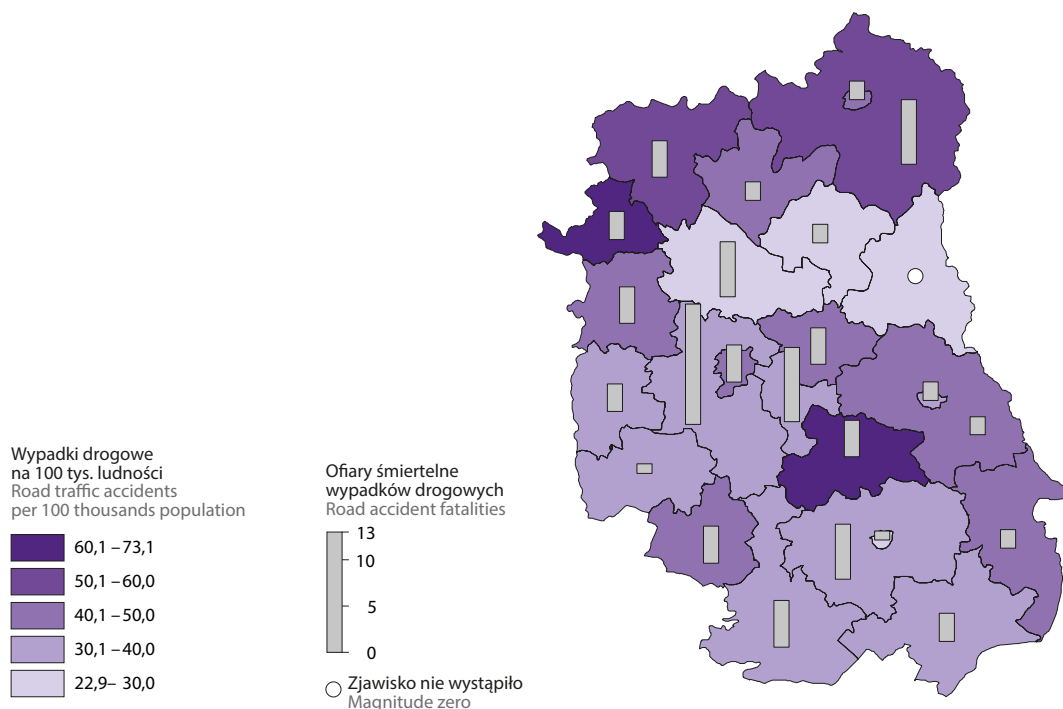
Tablica 27. Wypadki drogowe oraz ich skutki
Table 27. Road accidents and their effects

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Wypadki Accidents	1252	931	845	816
Ofiary śmiertelne Fatalities	188	156	117	92
na 100 wypadków per 100 road accident	15,0	16,8	13,8	11,3
Ranni Injured persons	1436	947	868	872
na 100 wypadków per 100 road accident	114,7	101,7	102,7	106,9

W 2025 r., spośród powiatów województwa lubelskiego, najwyższa liczba wypadków drogowych na 100 tys. mieszkańców odnotowana została w powiecie ryckim (72,7), najniższa zaś – w lubartowskim (22,9). Najwięcej ofiar śmiertelnych w odnotowano w powiatach lubelskim (13), świdnickim (8) i bialskim (7), a w powiecie włodawskim nie było ofiar śmiertelnych wypadków.

Mapa 38.
Map 38.

Bezpieczeństwo na drogach w 2025 r.
Road safety in 2025

Spółeczeństwo informacyjne
Information society

W województwie lubelskim w 2025 r. 93,9% gospodarstw domowych posiadało dostęp do Internetu, natomiast 88,5% osób w tych gospodarstwach z niego korzystało. Spadł odsetek osób korzystających z Internetu, a wzrosła w tym osób korzystających z niego regularnie. W porównaniu z 2024 r. zwiększyła się grupa osób, która dokonywała zakupów przez Internet.

W 2025 r. dostęp do Internetu posiadało 93,9% gospodarstw domowych (wobec 93,6% w 2024 r.). Dla porównania w 2025 r. w Polsce dostęp do Internetu miało 96,2% gospodarstw (w 2024 r. 95,9%). W ogólnej liczbie gospodarstw domowych, województwo lubelskie w 2025 r. zajęło 14. miejsce w kraju pod względem gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu. Najwięcej gospodarstw domowych z dostępem do Internetu było w województwie podkarpackim (97,9%).

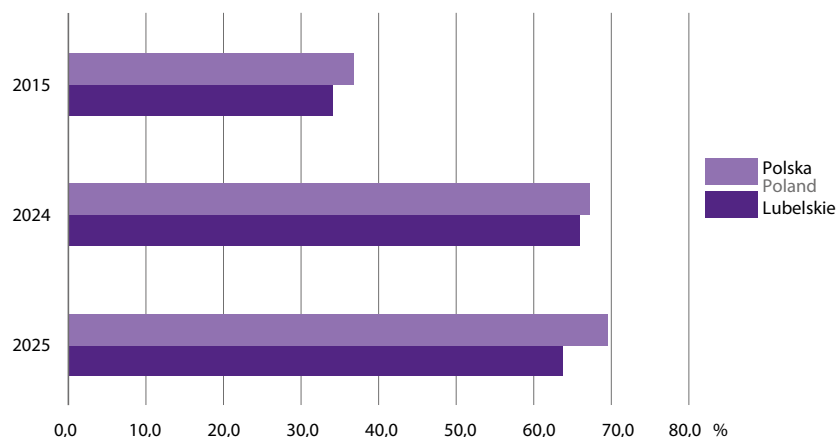
W skali roku udział gospodarstw domowych korzystających z Internetu poprzez szerokopasmowe łącze internetowe zmniejszył się o 0,7 p. proc. i osiągnął poziom 92,7% (w kraju wzrost o 0,2 p. proc. do 94,9%), a przez szerokopasmowe łącze mobilne zwiększył się o 4,7 p. proc. do poziomu 81,0% (w kraju wzrost o 2,3 p. proc. do 78,2%). W Lublinie 98,8% gospodarstw domowych posiadało dostęp do Internetu oraz tyle samo gospodarstw posiadało łącza szerokopasmowe.

Tablica 28. Gospodarstwa domowe^a posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby^b korzystające z InternetuTable 28. Households^a with access to the Internet at home and the Internet users^b

Wyszczególnienie Specification	2015	2021	2024	2025
Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households with access to the Internet at home	78,6	90,3	93,6	93,9
Odsetek osób korzystających z Internetu Percentage of individuals using the internet	72,0	86,3	90,6	88,5
Odsetek osób regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals using the Internet regularly (at least once a week)	62,3	80,0	85,3	85,8

a Dane dotyczą gospodarstw domowych z co najmniej 1 osobą w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.
a Data concern households with at least one person aged 16–74. b Persons aged 16–74.

Wśród mieszkańców województwa w wieku 16–74 lata odsetek osób korzystających z Internetu w 2025 r. wyniósł 88,5%; o 2,1 p. proc. mniej niż w 2024 r. Regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystało z Internetu 85,8% osób w wieku 16–74 lata (wobec 85,3% w 2024 r.). W 2025 r. w kraju regularnie korzystało z Internetu 88,9% osób (więcej o 1,3 p. proc. niż w 2024 r.).

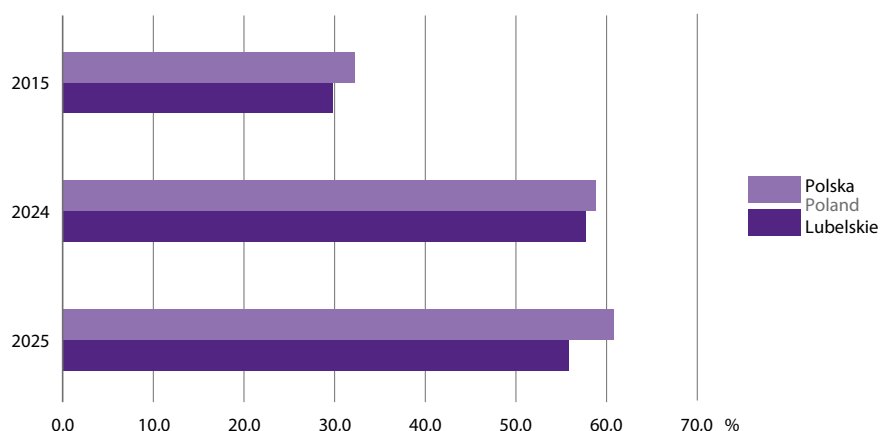
Wykres 37. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcyChart 37. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W 2025 r. zakupów przez Internet w województwie dokonywało 64,0% osób w wieku 16-74 lata. W porównaniu z 2024 r. odnotowano spadek odsetka osób zamawiających przez Internet towary lub usługi o 2,1 p. proc. i o 29,8 p. proc. do 2015 r. W kraju wskaźnik ten w latach 2015-2025 zwiększył się o 32,8 p. proc. do 69,7%. W ogólnej liczbie gospodarstw domowych, województwo lubelskie w 2024 r. zajęło 14. miejsce w kraju pod względem odsetka osób zamawiających przez Internet, najwyższy natomiast odsetek takich osób był w województwie dolnośląskim (76,1%).

Wykres 38. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 38. Individuals^a using e-government services during the last 12 months

^a Osoby w wieku 16–74 lata.
^a Persons aged 16–74.

W 2025 r. odsetek osób w wieku 16-74 lata korzystających z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy wyniósł 62,6%, tj. więcej o 6,9 p. proc. w odniesieniu do 2024 r. i o 37,5 p. proc. do 2015 r. W kraju odsetek ten wyniósł 61,1% i był wyższy o 0,1 p. proc. w stosunku do 2024 r. i o 34,5 p. proc. do 2015 r. W województwie podczas korzystania z usług e-administracji najczęściej wykonywanymi czynnościami było wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej (44,5%) oraz pobieranie lub drukowanie formularzy urzędowych (29,6%).

Aktywność społeczna

Social activity

W województwie lubelskim w 2025 r. wpisanych do rejestru REGON było 9,7 tys. fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych, co stanowiło 4,4% wszystkich podmiotów wpisanych do rejestru REGON.

W 2025 r. w rejestrze REGON wpisanych było 7,9 tys. stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz 1,8 tys. fundacji. W stosunku do 2024 r. liczba stowarzyszeń i organizacji społecznych w województwie wzrosła o 1,6% i o 20,0% w porównaniu z 2015 r. Liczba fundacji była wyższa o 8,3% w porównaniu z 2024 r. i o 93,7% niż w 2015 r. Na terenie województwa lubelskiego widoczne było zróżnicowanie liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w ujęciu terytorialnym. Według stanu w końcu 2025 r., podobnie jak rok wcześniej, najwięcej ich funkcjonowało na terenie Lublina (2417, tj. 24,8%) natomiast najmniej funkcjonowało w powiecie parczewskim (161, tj. 1,7%) oraz w powiecie włodawskim (1931, tj. 2,0%).

W województwie lubelskim w 2024 r. wpisane do rejestru REGON fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne stanowiły 4,4% wszystkich podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Wszystkie fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne stanowiły 5,1% wszystkich tego typu podmiotów w kraju.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r. w województwie lubelskim przypadła 49 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. ludności (w kraju – 51). Porównując powyższy wskaźnik do innych województw, lubelskie zajęło 10. miejsce w kraju. Najlepszą sytuację wśród powiatów województwa lubelskiego odnotowano w Lublinie (74) oraz Zamościu (59), najmniej korzystnie przedstawiała się sytuacja w powiecie chełmskim (35) i łukowskim (37).

Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON

Stan w dniu 31 grudnia

Table 29.

Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Ogółem Total	7557	8178	9472	9738
na 10 tysięcy ludności per 10 thousand population	35	40	47	49

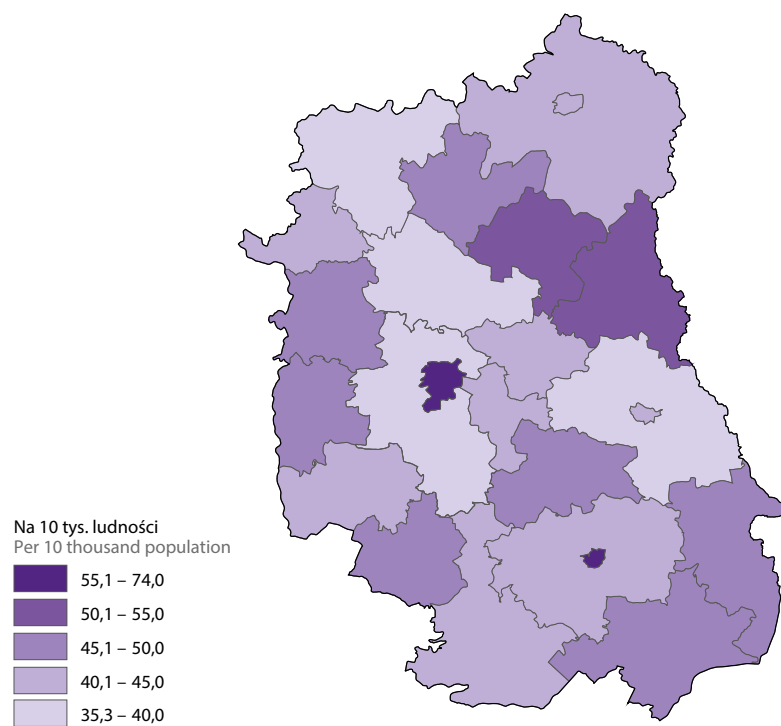
Mapa 39.**Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2025 r.**

Stan w dniu 31 grudnia

Map 39.

Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2025

As of 31 December

Rozdział 6

Chapter 6

Gospodarka

Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6. 1. Gross domestic product

W 2024 r. według wstępnych szacunków w województwie lubelskim wytworzono 135033 mln zł produktu krajowego brutto – 3,7% wartości w kraju. PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniósł 68770 zł, co uplasowało województwo na ostatnim miejscu wśród wszystkich województw.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Według wstępnego szacunku w 2024 r. wartość produktu krajowego brutto wytworzonego w województwie lubelskim wyniosła 135033 mln zł i w stosunku do 2023 r. w cenach bieżących wzrosła o 9,2%, a w porównaniu z 2015 r. o 92,0%. W kraju wartość PKB kształtowała się na poziomie 3653432 mln zł i w porównaniu z poprzedzającym go rokiem wzrosła o 7,0%, a w stosunku do 2015 r. o 101,9%. Udział województwa w wytworzeniu krajowego PKB wyniósł 3,7%, mniej o 0,1 p. proc. niż w 2023 r. i o 0,2 p. proc. mniej niż w 2015 r. W przeliczeniu na każdego mieszkańca w województwie wytworzono 68770 zł PKB, więcej o 6236 zł niż w 2023 r. i o 35617 zł niż w 2015 r. W 2024 r. województwo lubelskie zajmowało ostatnie miejsce wśród regionów. Omawiany wskaźnik stanowił 70,6% wartości średniej krajowej, podczas gdy w 2023 r. był on niższy o 1,7 p. proc., a w 2015 r. – o 1,1 p. proc. Najwyższy poziom PKB na 1 mieszkańca uzyskany w 2024 r. w regionie warszawskim stołecznym prawie 3-krotnie przewyższał wartość PKB na 1 mieszkańca województwa lubelskiego. Według wstępnych szacunków w 2024 r. PKB województwa lubelskiego według parytetu siły nabywczej na 1 mieszkańca w PPS wyniosło 22100 € i stanowiło 55,4% średniej wartości tego wskaźnika dla Unii Europejskiej (dla 27 krajów) i było o 63,7% wyższe niż w 2015 r.

Do przeliczeń danych **na 1 mieszkańca** przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od 2022 r. uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

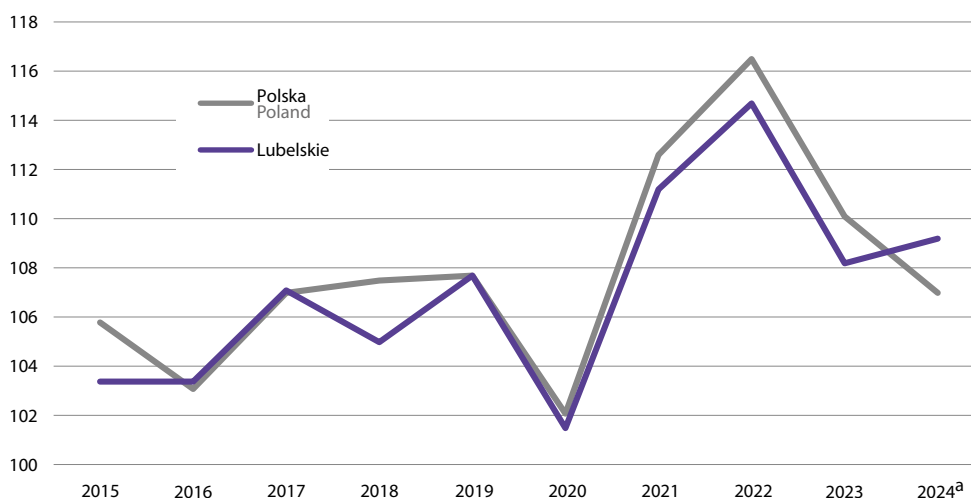
W 2023 r. w podregionie lubelskim wytworzono 45,4% PKB województwa lubelskiego. Na drugiej pozycji uplasował się podregion chełmsko-zamojski z udziałem 22,6%, następnie podregion puławski – 19,1%, a na ostatnim miejscu podregion bialski – 13,0%. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się udział podregionu lubelskiego (o 2,0 p. proc.), oraz bialskiego (o 0,6 p. proc.), a zmniejszył się udział podregionu puławskiego (o 2,1 p. proc.) oraz chełmsko-zamojskiego (o 0,5 p. proc.). W 2023 r. w podregionie lubelskim wytworzono 1,6% PKB w kraju, mniej o 0,1 p. proc. niż w 2015 r. W województwie lubelskim PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca kształtował się następująco: podregion lubelski – 80318 zł (więcej o 37185 zł niż w 2015 r.), podregion bialski – 57800 zł (więcej o 28938 zł), podregion puławski – 53573 zł (więcej o 22711 zł) i podregion chełmsko-zamojski – 49763 zł (więcej o 24019 zł). Tylko PKB per capita podregionu lubel-

skiego przekroczył średnią dla województwa i był od niej wyższy o 28,4%. PKB w przeliczeniu na jednego mieszkańca w podregionie bialskim stanowiło 92,4% wartości średniej wojewódzkiej, w podregionie puławskim – 85,7%, a w podregionie chełmsko-zamojskim – 79,6%. Żaden z podregionów nie przekroczył średniej ogólnopolskiej. PKB per capita w podregionie lubelskim stanowił 88,5% jej wartości, w bialskim – 63,7%, w puławskim – 59,0%, a w chełmsko-zamojskim – 54,8%. Wskaźnik dyspersji regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów dla województwa lubelskiego w 2023 r., wyniósł 20,1% i pozostał na podobnym poziomie co w 2015 r.

Wykres 39. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

rok poprzedni=100

Chart 39. Indices of gross domestic product (current prices)
previous year=100

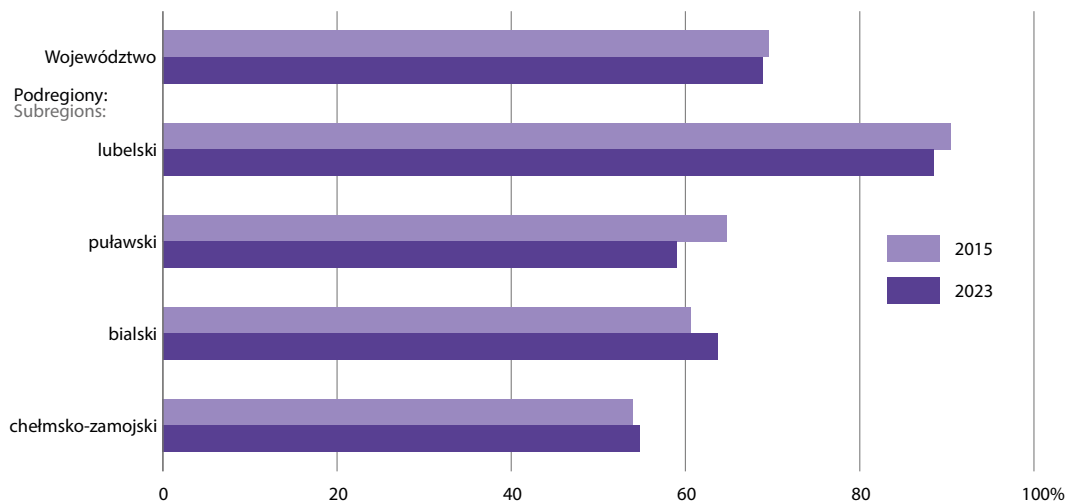

a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

Wykres 40. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca według podregionów (ceny bieżące)

Odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju

Chart 40. Gross domestic product per capita by subregions (current prices)
Relative deviations from the national average value

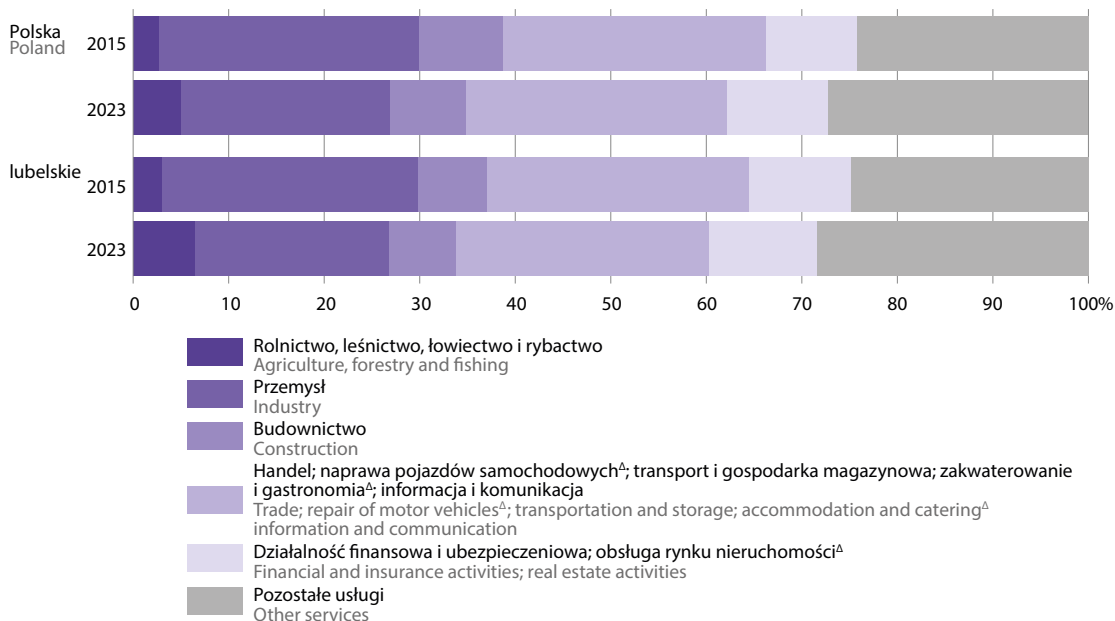

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

W 2023 r. wartość dodana brutto w województwie lubelskim wyniosła 111706 mln zł, co stanowiło 3,6% wielkości krajowej. W porównaniu z 2015 r. była ona wyższa o 78,9%. Największą część wartości dodanej brutto wygenerowały jednostki oferujące pozostałe usługi – 28,4% (27,3% w 2015 r.). Drugą grupą pod względem udziału w tworzeniu WDB w województwie lubelskim były jednostki z grupy: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja – 26,4% (27,3% w 2015 r.). Kolejną grupą były jednostki przemysłowe (tj. z sekcji: górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja) – 20,4% wielkości wojewódzkiej (21,9% w 2015 r.). Działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości wygenerowały 11,3% WDB (10,7% w 2015 r.), budownictwo – 7,0% (7,9% w 2015 r.), a rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 6,4% (5,0% w 2015 r.). Wydajność pracy mierzona WDB na 1 pracującego wyniosła w 2023 r. 154329 zł, co stanowiło 75,0% wielkości krajowej. W 2015 r. była ona niższa o 72198 zł i stanowiła 71,9% wielkości krajowej.

Wykres 41. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)
Chart 41. Gross value added by kind of activity (current prices)

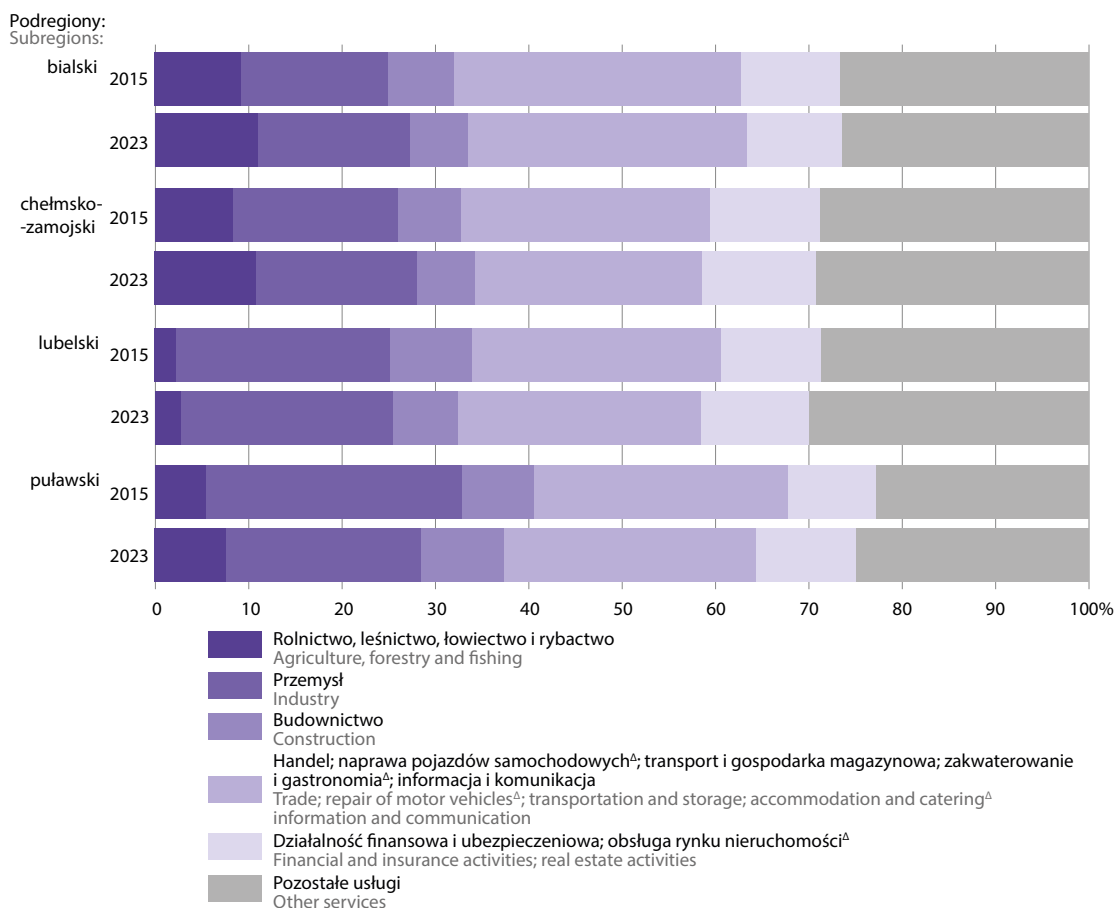

W 2023 r. wartość dodana brutto w podregionie lubelskim wyniosła 50676 mln zł (45,4% wielkości wojewódzkiej) i w porównaniu z 2015 r. była ona wyższa o 86,9%. Największą część wartości dodanej brutto wygenerowały jednostki z grupy: pozostałe usługi – 30,0% (28,7% w 2015 r.). W podregionie chełmsko-zamojskim WDB wyniosła 25203 mln zł (22,6% wielkości wojewódzkiej), w stosunku do 2015 r. była ona

wyższa o 75,2%. Największą część wartości dodanej brutto wygenerowały jednostki z grupy: pozostałe usługi – 29,3% (28,8% w 2015 r.). W podregionie puławskim WDB wyniosła 21309 mln zł (19,1% wielkości wojewódzkiej) i w porównaniu z 2015 r. była ona wyższa o 61,4%. Największą część wartości dodanej brutto wygenerowały jednostki z grupy: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja – 27,0% (27,1% w 2015 r.). W podregionie białskim WDB wyniosła 14518 mln zł (13,0% wielkości wojewódzkiej), więcej o 87,3% niż w 2015 r. Największą część wartości dodanej brutto wygenerowały jednostki z grupy: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja – 29,9% (30,7% w 2015 r.).

Najwyższą wydajność pracy mierzoną WDB na 1 pracującego w 2023 r. odnotowano w podregionie lubelskim – 176007 zł (85,5% wartości krajowej), więcej o 78978 zł niż w 2015 r. Na drugim miejscu pod tym względem uplasował się podregion białski – 148612zł (72,2%), więcej o 70073 zł niż w 2015 r. W podregionie chełmsko-zamojskim wydajność pracy ukształtowała się na poziomie 141773zł (68,9%), tj. więcej o 72069 zł niż w 2015 r. Podregion puławski był ostatnim spośród podregionów pod względem WDB na 1 pracującego – 132819 (64,6%), tj. więcej o 57751 zł niż w 2015 r.

Wykres 42. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
Chart 42. Gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

Liczba podmiotów gospodarki narodowej stale rośnie. Tendencja wzrostowa utrzymuje się od 2005 r. W największym stopniu przyczynił się do tego wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

W województwie lubelskim na koniec 2025 r. do rejestru REGON wpisanych było 221,1 tys. podmiotów gospodarki narodowej, co stanowiło 4,1% podmiotów w kraju. Liczba podmiotów wzrosła o 2,1% w porównaniu z 2024 r i o 27,7% w stosunku do roku 2015 (w kraju analogicznie o 2,6% i o 30,1%).

Tablica 30. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a
Table 30. Entities of the national economy in the REGON register^a

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Ogółem Total	173184	206117	216489	221103	4,1
sektor publiczny public sector	5750	5058	5099	5097	4,5
sektor prywatny private sector	166363	197208	206841	211125	4,1
W tym: Of which:					
spółki companies	22382	27429	29663	30893	3,0
fundacje foundations	924	1403	1619	1725	4,0
stowarzyszenia i organizacje społeczne associations and social orga- nizations	6633	7182	7819	7948	5,6
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	129484	155530	161848	164879	4,3

^a W podziale według sektorów własności bez podmiotów, dla których informacja o formie własności nie występuje w rejestrze REGON.
^a The division by ownership sectors does not include entities for which the information about ownership form does not exist in the REGON register.

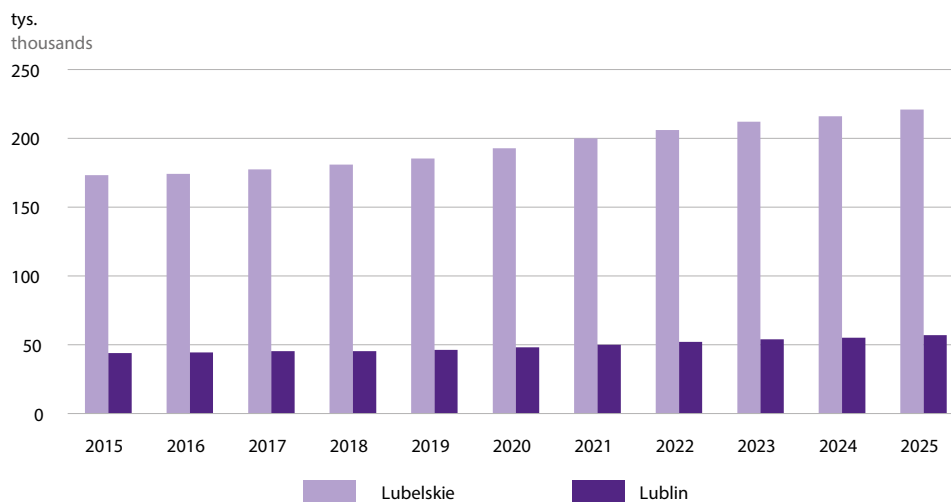
Wykres 43. Podmioty gospodarki narodowej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 43.

Entities of the national economy

As of 31 December

W 2025 r. z ogólnej liczby podmiotów w rejestrze REGON, najczęściej zarejestrowanych było w podregionie lubelskim – 42,7%, następnie w chełmsko-zamojskim – 25,1%, puławskim – 19,8%, a najmniej w białskim – 12,4%. Jeden na trzy podmioty funkcjonował w powiatach grodzkich (Biała Podlaska, Chełm, Lublin i Zamość), a w samym Lublinie jeden na cztery. W powiatach ziemskich najczęściej podmiotów gospodarki narodowej działało w powiecie lubelskim (8,4%) i puławskim (5,2%), zaś najmniej w parczewskim (1,3%), włodawskim (1,4%) oraz janowskim (1,9%). W porównaniu z 2024 r. zanotowano wzrost ogólnej liczby podmiotów we wszystkich powiatach – największy w powiecie lubelskim (4,27%), jedynie w powiecie włodawskim odnotowano spadek (o 0,2%).

W 2025 r. wpisano do rejestru REGON 14,5 tys. podmiotów gospodarki narodowej, mniej o 4,5% niż w 2024 r. Wśród podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą przeważały osoby fizyczne (81,7%), spółki handlowe stanowiły 13,4%. Z ogólnej liczby podmiotów zarejestrowanych w 2025 r. 4,4% jednostek nie przetrwało do końca grudnia. W województwie lubelskim w 2025 r. z rejestru REGON wykreślono 9,1 tys. podmiotów, o 3,5% mniej niż w poprzednim roku. W większości (88,5%) były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a spółki handlowe stanowiły 5,7% (w tym z udziałem kapitału zagranicznego – 21,0% wykreślonych spółek handlowych)

W strukturze podmiotów gospodarki narodowej w województwie przeważały jednostki małe o przewidywanej liczbie pracujących do 9 osób. W 2025 r. stanowiły one 97,2% zarejestrowanych podmiotów. W tej grupie najczęściej jednostek funkcjonowało w sekcji „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” i „Budownictwo”. Podmioty średnie liczące od 10 do 49 pracujących obejmowały 2,3% wszystkich podmiotów. W tej grupie najczęściej podmiotów było w sekcji „Edukacja” oraz „Handel; naprawa pojazdów samochodowych”. Jednostki duże powyżej 49 pracujących stanowiły 0,6% ogółu podmiotów, najczęściej z nich działało w sekcji „Edukacja” oraz „Przetwórstwo przemysłowe”.

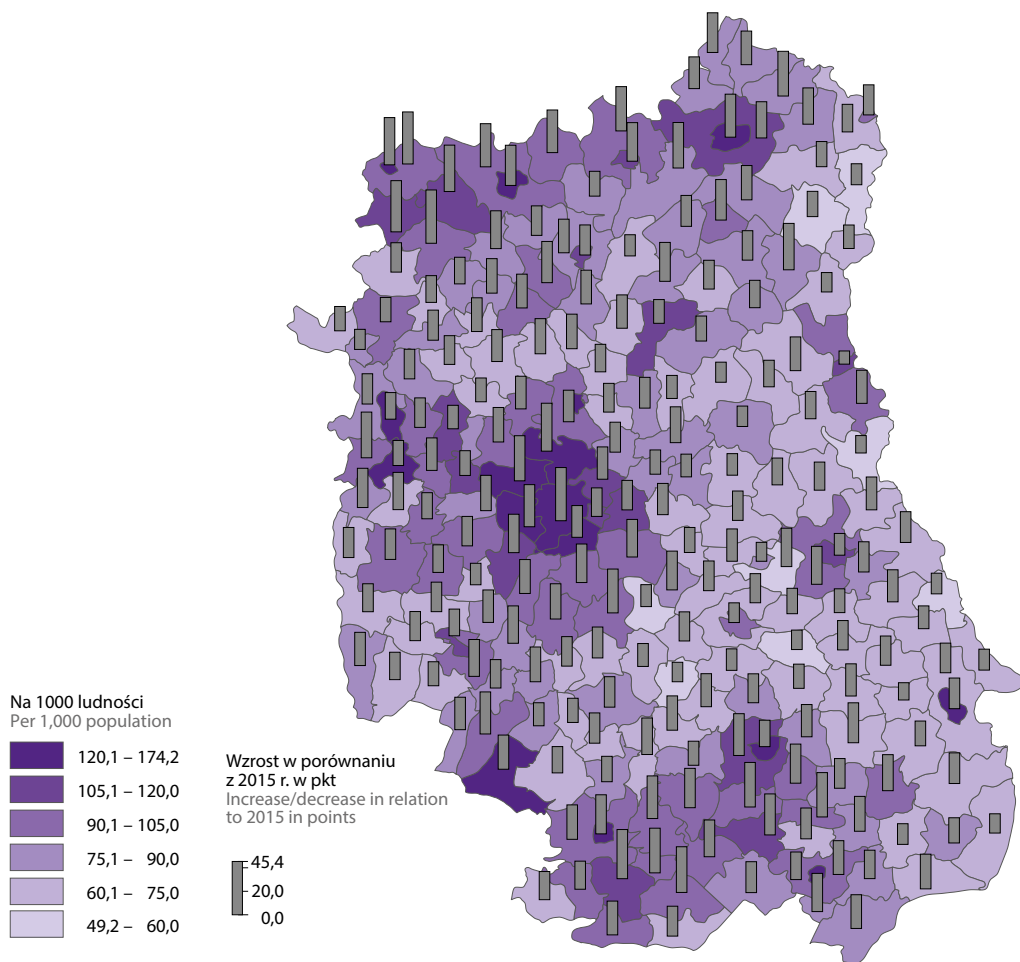
Mapa 40. Podmioty gospodarki narodowej w 2025 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 40.

Entities of the national economy in 2025

As of 31 December

Z ogólnej liczby podmiotów w 2025 r. najliczniejszą grupę stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ich udział wyniósł 74,6% ogółu podmiotów. Znaczący udział w rejestrze miały również spółki – 14,0%. Ponad połowę z nich stanowiły spółki handlowe, a przede wszystkim spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. W porównaniu z 2015 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej w województwie lubelskim w 2025 r. wzrosła o 27,7%. W największym stopniu zwiększyła się liczba fundacji – odnotowano ich niemal dwukrotnie więcej niż 10 lat wcześniej. Liczba spółek handlowych wzrosła o 69,3%, a stowarzyszeń i organizacji społecznych – o 19,8%. Zmniejszyła się natomiast liczba przedsiębiorstw państwowych, spółdzielni i spółek cywilnych. Struktura podmiotów ze względu na formę prawną w analizowanym okresie uległa nieznacznej zmianie. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się udział spółek handlowych i fundacji, zmniejszył się natomiast udział osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, spółek cywilnych, spółdzielni oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych.

W rejestrze REGON w końcu 2025 r. na terenie województwa wpisanych było 21,1 tys. spółek handlowych. Stosunkowo duży udział stanowiły spółki należące do sekcji: „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” – 21,2%, „Budownictwo” – 14,0%, „Przemysł” – 13,5% oraz „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna” – 11,4%. W pozostałych sekcjach udziały stanowiły poniżej 10%.

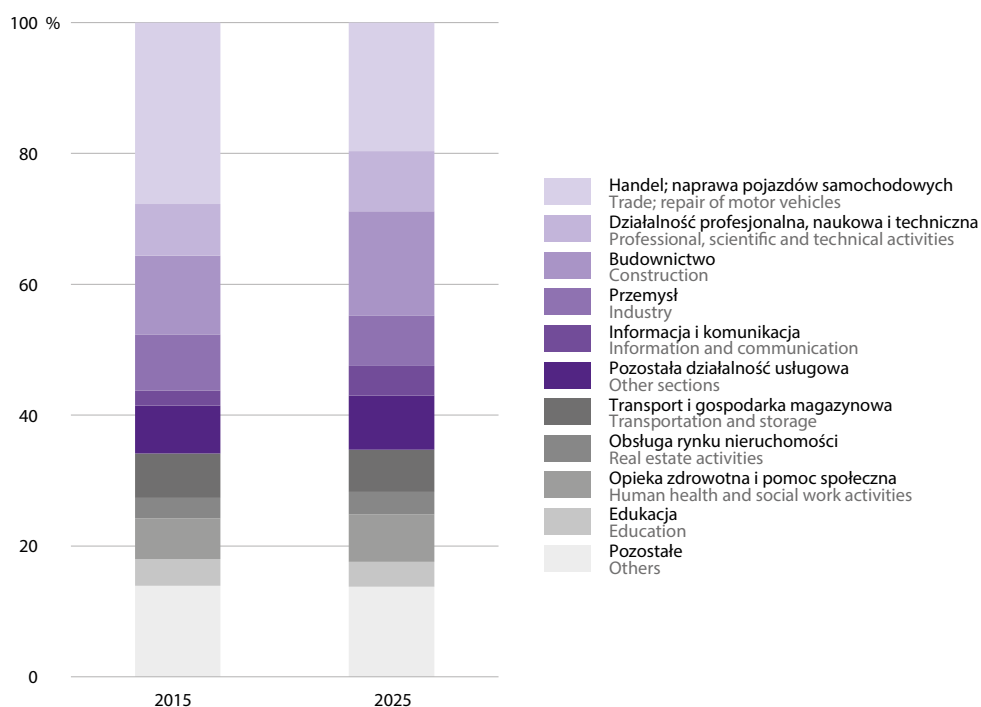
W porównaniu z rokiem 2015 wyższe udziały zaobserwowano w sekcjach takich jak: „Transport i gospodarka magazynowa”, „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Informacja i komunikacja”, „Budownictwo”. Niższym udziałem spółek handlowych charakteryzowały się m.in. sekcje „Handel; naprawa pojazdów samochodowych” i „Przemysł”. W grupie spółek handlowych, według rodzaju kapitału największy procentowy wzrost wystąpił w liczbie spółek zagranicznych (o 76,8%), największy spadek odnotowano w liczbie spółek Skarbu Państwa (o 30,3%).

Wykres 44. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Entities of the national economy by selected PKD sections

As of 31 December

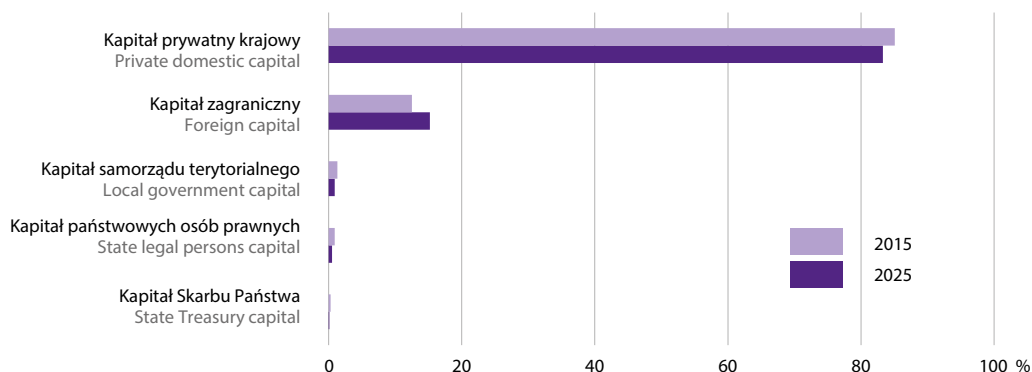

Wykres 45. Spółki handlowe według rodzaju kapitała^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 45. Commercial companies by type of capital^a

As of 31 December

a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

a Figures for the number of companies by capital type should not be sum to “total” as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Działalność badawcza i rozwojowa oraz innowacyjna

Research and development as well as innovation activity

W 2024 r. wartość nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową wyniosła 1600,0 mln zł i w porównaniu z 2023 r. była niższa o 7,7%. W porównaniu z 2023 r. spadły nakłady na działalność badawczą i rozwojową w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Udział środków pochodzących z sektora przedsiębiorstw finansujących działalność badawczą i rozwojową w nakładach wewnętrznych wyniósł 21,5%. Wskaźnik personelu wewnętrznego B+R wyrażony w EPC na 1000 osób aktywnych zawodowo w 2024 r. wyniósł 7,2 EPC.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej.

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez jej własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania.

W badaniu z zakresu działalności badawczej i rozwojowej według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. 389 podmiotów w województwie lubelskim wykazały prowadzenie działalności badawczej i rozwojowej. W porównaniu z 2023 r. ich liczba spadła o 4,2%. Stanowiły one 5,3% wszystkich podmiotów tego typu w kraju.

Wartość nakładów wewnętrznych poniesionych na działalność badawczą i rozwojową w województwie lubelskim w 2024 r. wyniosła 1600,0 mln zł i stanowiła 3,1% wszystkich poniesionych tego typu nakładów w kraju. W porównaniu z 2023 r. wartość nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową zmniejszyła się o 7,7%, a zwiększyła o 118,8% w porównaniu z 2015 r.

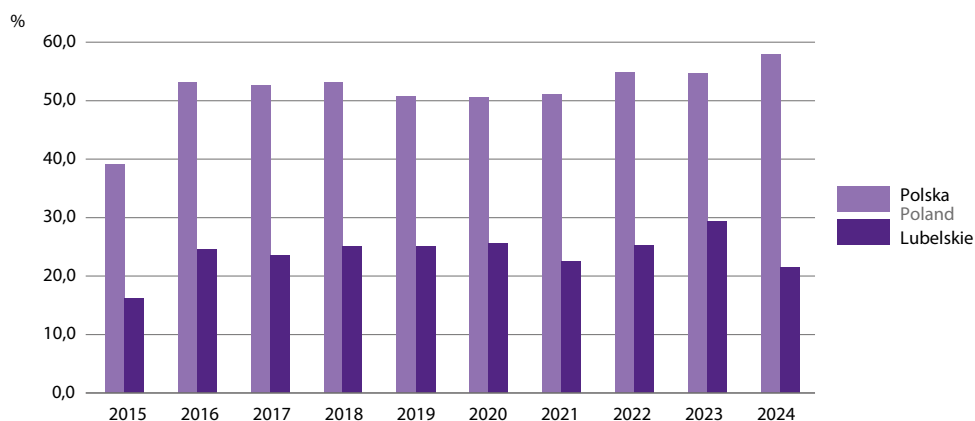
Tablica 31. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)Table 31. Intramural expenditure^a on research and development by development by source of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	733,7	1023,0	1732,6	1600,0
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	434,0	688,0	1008,6	1144,3
Przedsiębiorstw Business enterprise	117,8	261,4	508,2	343,7
Szkolnictwa wyższego Higher education	.	.	48,1	47,1
Prywatnych instytucji niekomercyjnych Private non-profit	.	.	5,2	3,4
Reszta świata Rest of the world	.	45,2	162,6	61,4

a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets.

W województwie lubelskim w 2024 r. 21,5% nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową było finansowanych ze środków sektora przedsiębiorstw. Udział środków pochodzących z tego sektora był niższy o 7,8 p. proc. w stosunku do 2023 r., a w porównaniu z 2015 r. zwiększył się o 5,4 p. proc. W kraju udział ten ukształtował się na poziomie 57,9% i był wyższy o 3,2 p. proc. niż w 2023 r. i o 16,1 p. proc. niż w 2015 r.

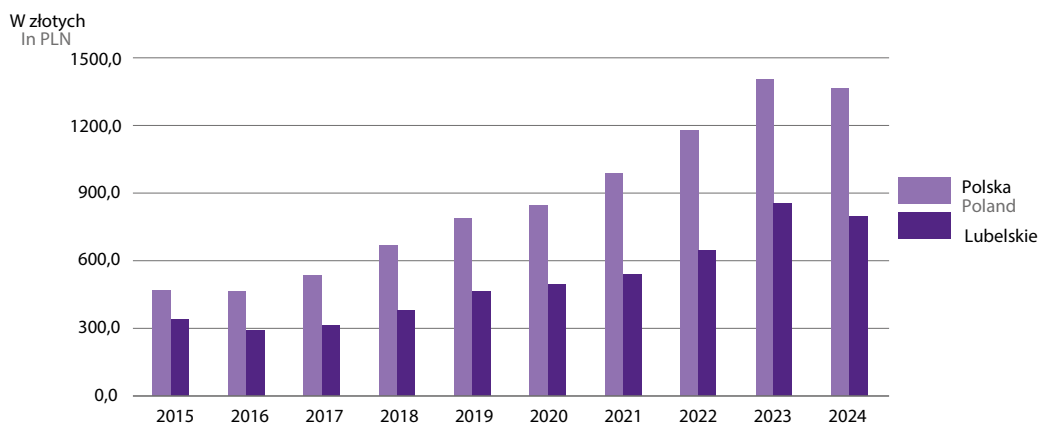
Wykres 46. Udział nakładów wewnętrznych^a na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+RChart 46. Share of intramural expenditure^a on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets.

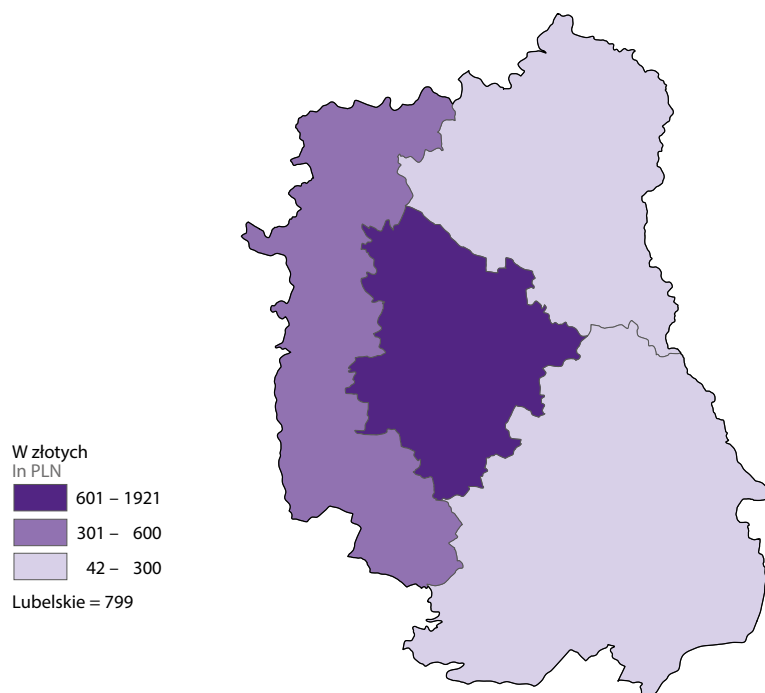
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniosły 799 zł, przy wskaźniku dla Polski kształtującym się na poziomie 1370 zł. Wskaźnik w porównaniu z 2023 r. był o 60 zł niższy (w kraju niższy o 39 zł).

Wykres 47. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca
Chart 47. Intramural expenditure^a on research and development per capita

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Mapa 41. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R na 1 mieszkańca według podregionów w 2024 r.
Map 41. Intramural expenditure^a on R&D per capita by subregions in 2024

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Biorąc po uwagę pochodzenie środków finansujących badania naukowe i prace rozwojowe, w 2024 r. ponad połowa nakładów wewnętrznych na działalność B+R w Polsce była finansowana ze środków wewnętrznych (58,1%), natomiast w województwie lubelskim wystąpiła nieznaczna przewaga środków zewnętrznych (78,1%).

Tablica 32.
Table 32.

Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)
Intramural expenditure^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2023	2024	2024 Polska=100 Poland =100
	w mln zł in million PLN				
Ogółem Total	806,6	1023,0	1732,6	1600,0	3,1
nakłady finansowane ze środków: expenditures financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	212,5	251,6	505,9	350,0	1,2
Zewnętrznych External funds	594,1	771,4	1226,7	1249,9	5,8
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	501,5	686,2	.	1141,3	6,4

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

Personel wewnętrzny B+R są to osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

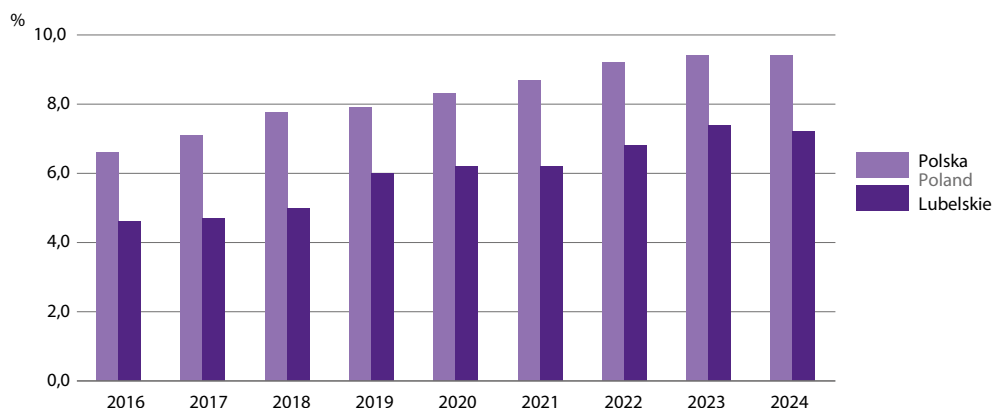
Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia liczby osób faktycznie zaangażowanych w działalność B+R. Jeden EPC oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczą i rozwojową.

W 2024 r. rzeczywiste zaangażowanie personelu wewnętrznego w prowadzone badania naukowe i prace rozwojowe wyniosło 6,5 tys. ekwiwalentów pełnego czasu pracy (EPC) i spadło w skali roku o 4,4% (w kraju spadek o 0,1%). Personel ten stanowił 3,9% ogółu personelu wewnętrznego B+R w kraju. Personel wewnętrzny B+R (mierzony w EPC) na 1000 osób aktywnych zawodowo w województwie lubelskim w 2024 r. wyniósł 7,2 EPC (był niższy o 0,2 EPC w porównaniu z 2023 r.). Wskaźnik ten był również niższy o 2,2 EPC niż w Polsce. Wskaźnik ten średnio w kraju w analizowanym roku osiągnął poziom 9,4 EPC. Województwo lubelskie pod względem wielkości tego wskaźnika ukształtowało się na 5. miejscu w kraju.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

Zdecydowaną większość personelu zaangażowanego w działalność badawczą i rozwojową w województwie lubelskim w 2024 r. stanowili badacze. Liczebność badaczy z personelu wewnętrznego wyrażona w ekwiwalentach pełnego czasu pracy wyniosła 4,3 tys. EPC, co stanowiło 65,6% ogółu personelu wewnętrznego B+R wyrażonego w EPC (o 0,2 p. proc. więcej niż w 2023 r.). W kraju udział ten wyniósł 72,9% (o 1,0 p. proc. więcej niż w 2023 r.). W porównaniu z 2023 r. liczba badaczy w województwie lubelskim spadła o 4,2%, podczas gdy w kraju zaobserwowano wzrost ten wyniósł 1,3%. Badacze w województwie stanowili 3,5% wszystkich badaczy w kraju.

Wykres 48. **Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b**
Chart 48. **Internal R&D personnel^a per 1,000 economically active persons^b**

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (ECP). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo i pracujących na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) — przeciętne w roku.

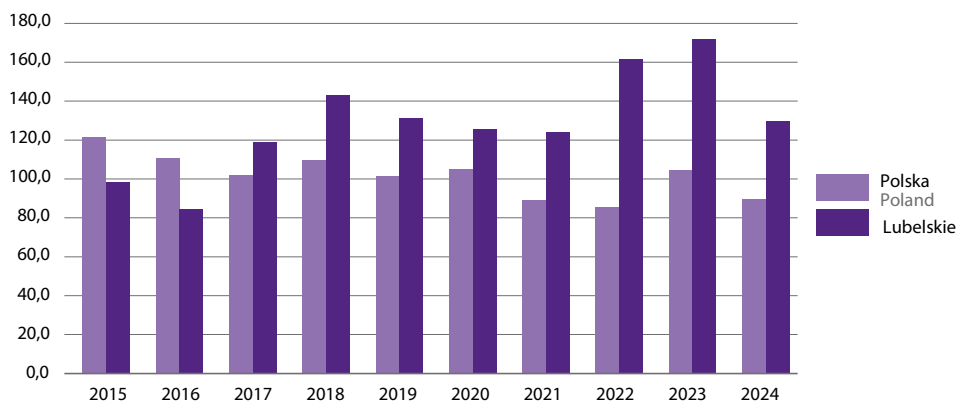
a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active and employed persons were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) — annual averages.

W 2024 r. w Urzędzie Patentowym RP na terenie województwa lubelskiego odnotowano 260 zgłoszeń wynalazków dokonanych przez podmioty krajowe. W porównaniu z 2023 r. było ich mniej o 25,1%, a więcej o 23,2% w porównaniu z 2015 r. Stanowiły one 7,7% wszystkich zgłoszonych wynalazków w kraju.

W 2024 r. przyznano w Urzędzie Patentowym RP 207 patentów na wynalazki przez podmioty krajowe, co stanowiło 10,4% wszystkich zgłoszonych patentów w kraju. W porównaniu z 2023 r. nastąpił spadek liczby przyznanych patentów na wynalazki o 5,5%, a więcej o 11,9% w 2015 r.

W Urzędzie Patentowym RP w 2024 r. na terenie województwa lubelskiego odnotowano 11 zgłoszeń wzorów użytkowych dokonane przez podmioty krajowe (o 64,5% mniej niż w 2023 r. i o 77,1% w porównaniu do 2015 r.) oraz udzielono 11 praw ochronnych dla tego rodzaju własności przemysłowej (o 54,2% mniej niż w 2023 r. i o 50,0% w porównaniu do 2015 r.). Zgłoszenia wzorów użytkowych stanowiły 1,9% wszystkich zgłoszeń w kraju, a udzielone prawa ochronne stanowiły 2,5%.

Wykres 49. **Zgłoszenia wynalazków dokonane^a przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców**
Chart 49. **Patent applications^a filed by domestic entities^a per million inhabitants**

a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej
a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Wskaźnik liczby zgłoszeń wynalazków złożonych przez podmioty krajowe w Urzędzie Patentowym RP w 2024 r. w województwie lubelskim wyniósł 130 zgłoszeń na 1 milion mieszkańców, co oznacza spadek w porównaniu do 2023 r. a wzrost do 2015 r. (odpowiednio o 42 i 31 zgłoszeń na 1 milion mieszkańców). W Polsce wskaźnik ten był niższy i wyniósł 90. Analizując podział terytorialny kraju, wskaźnik ten był najwyższy w województwie mazowieckim –131, natomiast najniższy odnotowano w województwie warmińskomazurskim – 32.

Wykorzystanie technologii informacyjno–komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Use of information and communication technologies in enterprises

W 2025 r., w województwie lubelskim, 99,7% przedsiębiorstw posiadało dostęp do Internetu szerokopasmowego. Najczęściej przedsiębiorstwa wyposażone były w szerokopasmowe łącza internetowe o prędkości od 100 do 500 Mbit/s. Odsetek przedsiębiorstw, które otrzymywały zamówienia przez sieci komputerowe zwiększył się w ujęciu rocznym. W 2024 r. z otwartych danych publicznych w celach biznesowych korzystało 17,0% przedsiębiorstw.

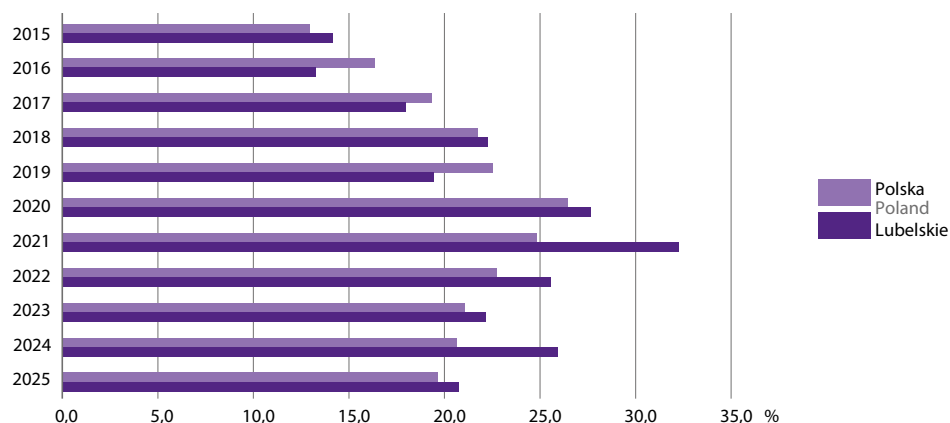
W województwie lubelskim w 2025 r. dostęp do Internetu szerokopasmowego deklarowało 99,7% przedsiębiorstw, tj. więcej o 0,2 p. proc. niż w 2024 r. i o 8,1 p. proc. w porównaniu z 2015 r. (w kraju 98,6%). Udział przedsiębiorstw z dostępem do łączy szerokopasmowych z roku na rok ulega poprawie, jednak w ostatnim roku zaobserwowano pogorszenie tego wskaźnika

Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych (ICT)** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Wykres 50.
Chart 50.

Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a Enterprises with Internet access^a

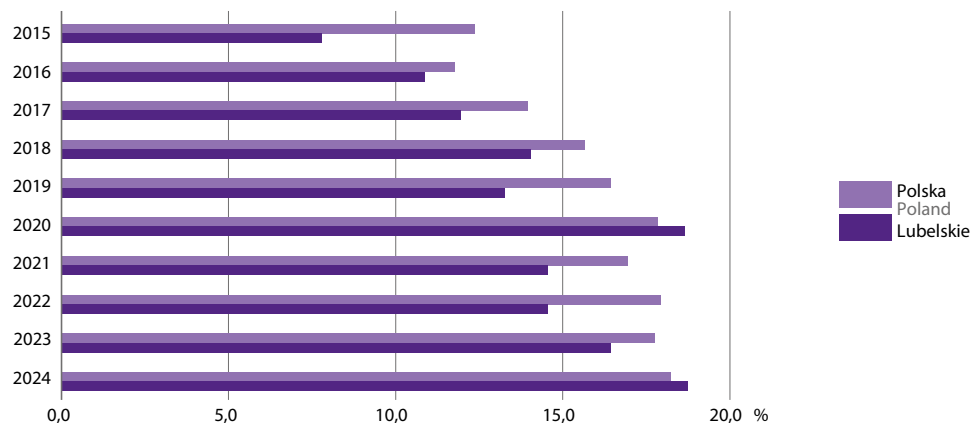

a Dostęp do Internetu o prędkości 30–100 Mbit/s.
a Internet access 30–100 Mbit/s.

W 2025 r. w województwie lubelskim 90,4% ogółu przedsiębiorstw korzystało ze stałych szerokopasmowych połączeń internetowych, tj. o 1,4 p. proc. mniej niż w kraju. Najczęściej przedsiębiorstwa w województwie lubelskim wyposażone były w szerokopasmowe łącza internetowe o prędkości od 100 do 500 Mbit/s – 30,7% (w kraju 32,0%). Mniejszy był udział przedsiębiorstw dysponujących stałym łączem o przepustowości z zakresu do 30 Mbit/s (9,9%; w kraju 6,8%). Przepustowością przynajmniej 30 Mbit/s, ale mniej niż 100 Mbit/s dysponowało 20,8% przedsiębiorstw (w kraju 19,7%), natomiast przepustowość

przynajmniej 500 Mbit/s, ale mniej niż 1 Gbit/s dysponowało 16,9% przedsiębiorstw (w kraju 17,6%). Najmniej przedsiębiorstw było wyposażonych w stałe łącza o prędkości przynajmniej 1 Gbit/s (12,0%; w kraju 15,6%).

Wykres 51. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 51. Enterprises receiving orders via computer networks

W 2024 r., odsetek przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż poprzez sieci komputerowe w województwie lubelskim wyniósł 18,8% (w kraju 18,3%). W porównaniu z 2023 r. wskaźnik ten zwiększył się o 2,3 p. proc. (w kraju wzrost o 0,5 p. proc.). Natomiast w porównaniu z 2015 r. wskaźnik ten wzrósł o 11,0 p. proc. (w kraju wzrost o 5,9 p. proc.).

Sprzedaż elektroniczną za pośrednictwem stron internetowych przedsiębiorstwa prowadziły głównie za pośrednictwem własnych stron internetowych lub aplikacji (11,1% przedsiębiorstw sprzedających przez strony), nieco rzadziej korzystały z zewnętrznych platform handlowych (10,8%).

W 2024 r. 15,1% przedsiębiorstw otrzymywało zamówienia od odbiorców indywidualnych; natomiast 13,2% od innych przedsiębiorstw lub jednostek administracji publicznej.

Do **sprzedaży elektronicznej** zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI (elektroniczna wymiana informacji, która zapewnia automatyczne przetwarzanie). Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faksem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

Działalność administracji publicznej generuje duże ilości danych, które w większości mają charakter publiczny i stanowią użyteczne źródło informacji dla podmiotów gospodarczych. Ponadto pełnią one funkcję wspomagającą w procesie planowania i podejmowania decyzji biznesowych. W 2024 r. z otwartych danych publicznych w celach biznesowych korzystało 17,0% przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa wykazywały największe zainteresowanie otwartymi danymi publicznymi z kategorii gospodarka i finanse (13,9%), natomiast najmniejsze – informacjami z danych z zakresu kultury, sportu, rekreacji (1,9%). Odsetek przedsiębiorstw identyfikujących dane publiczne, które mogłyby być wykorzystywane w celach biznesowych, lecz nie zostały udostępnione w ramach otwartych danych publicznych wyniósł 3,4% (o 0,9 p. proc. mniej niż w kraju).

Otwarte dane publiczne wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

W 2025 r. w województwie lubelskim badane przedsiębiorstwa niefinansowe osiągnęły zyski. Poprawił się wskaźnik poziomu kosztów oraz wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto, natomiast wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia były niższe niż w 2024 r. Przychody ze sprzedaży na eksport osiągnęły wyższą wartość niż rok wcześniej.

Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

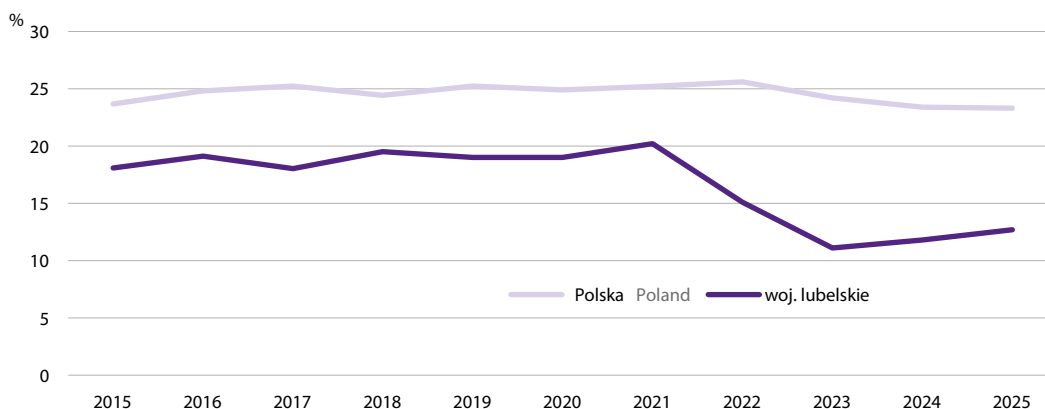
Przychody z całokształtu działalności uzyskane w 2024 r. przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie lubelskim wyniosły 157057,9 mln zł i były niższe o 1,4% niż w 2023 r. i niemal dwukrotnie wyższe niż w 2015 r. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów osiągnęły wartość 148720,0 mln zł i zmniejszyły się w porównaniu z 2024 r. o 2,0%, a w stosunku do 2015 r. wzrosły blisko 3-krotnie.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport (eksport) obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przeznaczonych na eksport w 2025 r. wyniosły 18942,6 mln zł i były o 5,6% wyższe od osiągniętych w 2024 r. Udział sprzedaży na eksport w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu badanych podmiotów wyniósł 12,7% i w porównaniu z 2024 r. był wyższy o 0,9 p. proc. W ogólnej wartości sprzedaży eksportowej 81,2% stanowiły przychody ze sprzedaży produktów, natomiast 18,8% – przychody ze sprzedaży towarów i materiałów.

Wykres 52. Udział przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem

Chart 52. Share of revenue from sale of products, goods and materials for export in total revenue from sale of products, goods and materials

W 2025 r. koszty uzyskania przychodu z całokształtu działalności wyniosły 143988,7 mln zł i w skali roku zmniejszyły się o 3,1%, a w stosunku do 2015 r. wzrosły niemal 2-krotnie. W 2025 r. strukturze rodzajowej kosztów w stosunku do 2024 r., zwiększył się udział wynagrodzeń brutto (o 0,2 p. proc.; do 19,4%), usług obcych (o 0,3 p. proc.; do 16,5%), ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (o 0,1 p. proc.; do 5,3%), podatków i opłat (o 0,1 p. proc.; do 6,8%) i pozostałych kosztów rodzajowych (o 0,1 p. proc.; do 1,6%), zmniejszył się zaś udział zużycia materiałów i energii (o 0,7 p. proc.; do 43,3%) i amortyzacji (o 0,1 p. proc.; do 7,1%).

Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów wyniósł 141683,5 mln zł i był niższy o 1,6% w stosunku do 2024 r. Największy spadek (w ujęciu wartościowym), podobnie jak dla przychodów ze sprzedaży, odnotowano w przemyśle.

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

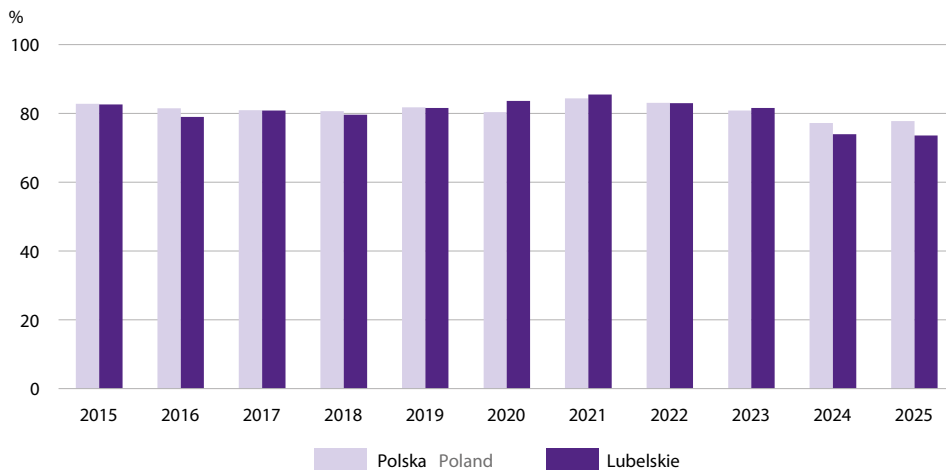
W 2025 r. wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 9357,7 mln zł i co oznacza spadek o 3,1% w stosunku do 2024 r. Poprawił się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z -2606,1 mln zł w 2024 r. do -470,4 mln zł w 2025 r.) i wynik na operacjach finansowych (z 3124,1 mln zł w 2024 r. do 4181,9 mln zł w 2025 r.).

Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 13069,2 mln zł, tj. o 22,8% więcej niż w 2024 r.; zysk brutto wyniósł 14328,9 mln zł, a strata brutto 1259,7 mln zł. Obciążenia wyniku finansowego brutto wzrosły w skali roku o 18,7% (do 1885,1 mln zł). W rezultacie wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 11184 mln zł i był wyższy o 18,7% od wyniku osiągniętego rok wcześniej; zysk netto wzrósł o 13,7%, a strata netto zmniejszyła się o 34,6%. Poprawę wyniku finansowego netto odnotowano prawie we wszystkich sekcjach.

Zysk netto w 2025 r. wykazało 73,6% badanych przedsiębiorstw, tj. o 0,3 p. proc. mniej niż przed rokiem. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej kwocie przychodów z całokształtu działalności osiągnął 81,9% i był niższy niż w 2024 r.

Wykres 53. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw

Chart 53. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of surveyed enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych o zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów wpłynęła na poprawę wskaźnika poziomu kosztów z 93,3% w 2024 r. do 91,7% w 2025 r. (w kraju wyniósł 95,4%, wobec 95,7% przed rokiem). W skali roku poprawiły się wskaźniki: rentowności obrotu brutto (z 6,7% do 8,3%) oraz obrotu netto (z 5,7% do 7,1%), w kraju również zaobserwowano poprawę wskaźników rentowności brutto i netto w porównaniu z 2024 r. o 0,3 p. proc. Wskaźniki płynności finansowej I stopnia oraz płynności finansowej II stopnia były niższe odpowiednio o 18,9 p. proc. i o 24,9 p. proc.

Tablica 33.
Table 33.

Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprise

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	w % in %				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	91,5	93,2	93,3	91,7	95,4
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	8,3	7,6	6,7	6,3	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	8,5	6,8	6,7	8,3	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	7,2	5,7	5,7	7,1	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	33,7	31,7	113,7	94,8	48,9
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	113,9	98,0	166,1	141,2	109,0

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych wyniosła na koniec 2025 r. 68221,7 mln zł, co oznacza spadek o 34,6% w skali roku. Wartość zapasów ukształtowała się na poziomie 13491,5 mln zł, tj. o 2,6% wyższym niż rok wcześniej. Odnotowano spadek inwestycji krótkoterminowych (o 11,0%) i należności krótkoterminowych (o 9,9%), natomiast w przypadku krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych odnotowano wzrost o 19,6%. W rzeczowej strukturze aktywów obrotowych wzrósł udział należności krótkoterminowych (z 25,6% w 2024 r. do 26,0 w 2025 r.), zapasów (z 18,0% na 19,8%), natomiast zmniejszył się udział inwestycji krótkoterminowych (z 55,5% w 2024 r. do 53,1% w 2025 r.).

Zobowiązania długo – i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) badanych przedsiębiorstw niefinansowych na koniec 2025 r. wyniosły 58133,9 mln zł i były o 6,4% wyższe niż przed rokiem. Wartość zobowiązań długoterminowych była o 5,7% wyższa niż w końcu 2024 r. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw w skali roku były wyższe o 6,8%, w tym zobowiązania z tytułu: dostaw i usług – o 10,8%, podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń – o 4,1%, kredytów i pożyczek – niższe o 16,1%. Relacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług do należności z tego tytułu w końcu 2025 r. wyniosła 88,3% wobec 71,8% w 2024 r.

Z analizy wskaźników sprawności działania przedsiębiorstw wynika, że w porównaniu z 2024 r. wydłużył się cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług – o 4 dni (do 33 dni), cykl rotacji zapasów – o 1 dzień (do 33 dni), natomiast cykl rotacji należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług skrócił się o 3 dni (do 37 dni).

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Investment outlays of enterprises

W 2024 r. wartość nakładów inwestycyjnych w podmiotach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób była w skali roku niższa o 11,7%.

W 2025 r. w stosunku do 2024 r. odnotowano spadek o 5,3% nakładów inwestycyjnych w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Zmniejszyła się liczba rozpoczętych inwestycji (o 8,5%), a ich wartość kosztorysowa wzrosła (o 22,2%).

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

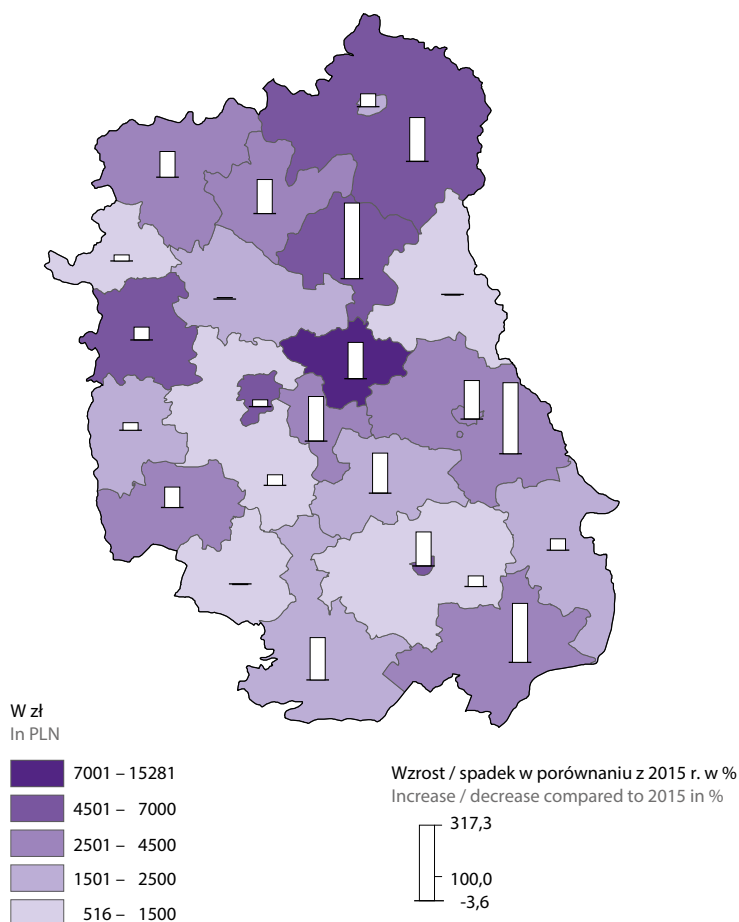
W pierwszej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

W 2024 r. nakłady inwestycyjne realizowane w województwie lubelskim przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosły 7424,7 mln zł (2,8% ogółu nakładów w kraju) i były niższe w porównaniu z 2023 r. o 12,3% (w kraju o 6,3%) i wyższe o 66,7% w stosunku do 2015 r. (w kraju o 57,9%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady wyniosły 3706 zł (o 47,3 % mniej niż średnio w kraju) i były niższe o 11,7% w porównaniu z 2023 r. i niemal 2-krotnie wyższe w stosunku do 2015 r. W kraju wyniosły one 7026 zł i były niższe o 6,0% niż w 2023 r. i wyższe o 61,6% niż w 2015 r. Najwyższe nakłady na 1 mieszkańca osiągnięto w powiecie łęczyńskim (15281 zł) i w Lublinie (6172 zł), najniższe zaś w powiecie włodawskim (516 zł) i zamojskim (992 zł). Najwyższy wzrost dynamiki nakładów na 1 mieszkańca w porównaniu z 2015 r. wystąpił w powiecie parczewskim – ponad 4-krotnie (o 4646 zł), spadek odnotowano w powiatach: janowskim i włodawskim – odpowiednio o 2,7% i o 3,6%.

Mapa 42.
Map 42.

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a na 1 mieszkańca w 2024 r. (ceny bieżące)
Investment outlays in enterprises^a per capita in 2024 (current prices)

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

W drugiej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01²); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2025 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe, mające siedzibę na terenie województwa wyniosła 7022,5 w mln zł i była (w cenach bieżących) o 5,3% niższa niż rok wcześniej (w kraju wyższa o 3,6%).

² Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

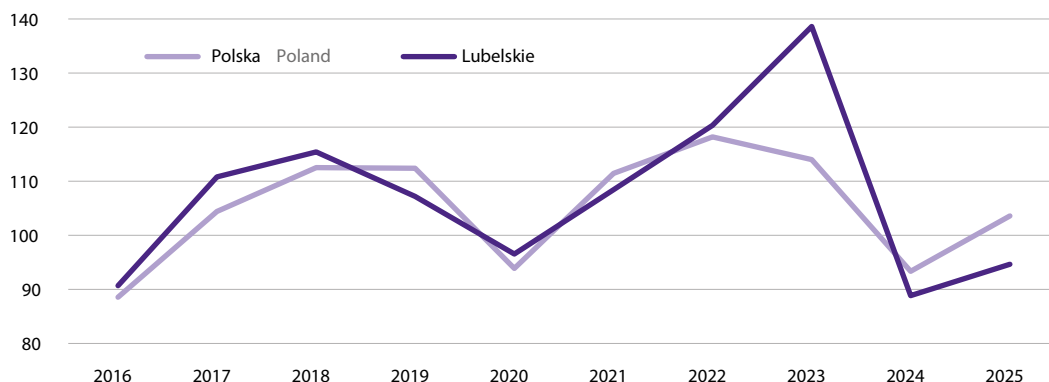
Wykres 54. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Rok poprzedni = 100

Chart 54.

Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Previous year = 100

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tablica 34. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)

Table 34.

Investment outlays (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem Total				
w mln zł in million PLN	3850,4	4618,2	7418,3	7022,5
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	2,8	3,1	3,5	3,2
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	54,8	49,6	52,6	54,5
Zakupy Purchases	44,6	50,0	46,1	44,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	39,1	45,4	40,8	39,8
środków transportu transport equipment	5,5	4,6	5,3	4,9

W 2025 r., w województwie lubelskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowlę wydatkowano 3824,5 mln zł (o 5,3% mniej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 2792,5 mln zł (o 7,8% mniej), a na środki transportu – 347,3 mln zł (o 10,9% mniej). Zakupy inwestycyjne osiągnęły wartość 3198,8 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim były niższe o 8,2%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem zmniejszył się w skali roku o 1,4 p. proc.

Najwyższą dynamikę wzrostu wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych w 2025 r., w porównaniu z 2024 r., odnotowano w sekcji „Zakwaterowanie i gastronomia” (7-krotnie, a najwyższą dynamikę spadku – w sekcji „Transport, gospodarka magazynowa” (o 20,4%). W 2025 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie „przemysłu”, na który przypadało 89,1% ogółu poniesionych nakładów.

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

W 2025 r. w województwie lubelskim inwestorzy rozpoczęli realizację 3989 nowych inwestycji (mniej o 8,5% niż w roku poprzednim), o łącznej wartości kosztorysowej 3272,8 mln zł (więcej o 22,2%). W kraju w omawianym roku liczba rozpoczętych inwestycji zmniejszyła się o 2,2%, a ich wartość kosztorysowa była wyższa o 9,8%. W województwie lubelskim na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 40,7% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji nowo rozpoczętych (rok wcześniej 34,4%).

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo

Agriculture

Produkcja zbóż ogółem w województwie lubelskim w 2025 r. wzrosła o 4,7% w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 3649,3 tys. t., co stanowiło 9,8% produkcji krajowej.

Według stanu w czerwcu 2025 r. liczebność stada bydła w województwie lubelskim w stosunku do czerwca 2024 r. zmniejszyła się o 5,3%, zaś trzody chlewnej i owiec wzrosła odpowiednio o 2,8% i o 6,0%.

Średnioroczna cena skupu pszenicy w województwie lubelskim w 2025 r. była wyższa o 0,5% niż w roku wcześniejszym, a żyta o 17,1%. Podobnie cena skupu żywca wołowego w wadze żywej (bez cieląt) wzrosła w tym okresie o 14,4%. Cena skupu żywca wieprzowego w wadze żywej w 2025 r. była niższa niż w 2024 r. o 13,0%, natomiast drobiu rzeźnego wyższe o 17,4%. Cena mleka krowiego w skupie była wyższa o 2,9% niż rok wcześniej.

Wartość rolniczej produkcji globalnej w cenach stałych w województwie lubelskim w 2024 r., w porównaniu z 2023 r. wzrosła o 1,4%, co było wynikiem wzrostu wartości produkcji zwierzęcej o 23,1%, przy jednoczesnym spadku produkcji roślinnej o 6,4%.

Tablica 35. **Plony wybranych ziemiopłodów rolnych**
Table 35. Yields of selected agricultural crops

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Zboża ogółem Cereals in total	37,0	48,5	50,4	54,0	53,9
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals including cereal mixed	37,2	47,8	48,0	51,1	48,6
w tym: of which:					
pszenica wheat:	44,1	57,4	56,4	59,4	55,9
żyto rye	29,5	33,0	34,1	33,9	38,2
mieszanki zbożowe cereal mixtures	30,9	33,7	34,9	37,5	36,0
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	24,8	29,8	35,9	34,8	33,1
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	214	398	328	327	327
Buraki cukrowe Sugar beets	518	540	608	672	719

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
^a Excluding kitchen gardens.

Według wynikowego szacunku powierzchnia upraw **zbóż ogółem** w 2025 r. wyniosła 675,8 tys. ha i była o 2,4% niższa niż w 2024 r. (w kraju o 2,2% niższa). Plony zbóż ogółem oszacowano na poziomie 54,0 dt/ha i były one o 7,1% wyższe od uzyskanych w roku wcześniejszym (w Polsce o 9,1%). Zbiory zbóż ogółem w 2025 r. w województwie lubelskim wzrosły o 4,7% w stosunku do 2024 r. (w kraju o 6,7%) i wyniosły 3649,3 tys. t. (w Polsce 37334,6 tys. t.), co stanowiło 9,8% produkcji krajowej, czyli mniej o 0,2 p. proc. niż w 2024 r.

Łączna powierzchnia zasiewów **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** określona na podstawie wynikowego szacunku w 2025 r. wyniosła 573,4 tys. ha i była niższa w porównaniu z 2024 r. o 5,1% (w kraju o 3,5%). Plony uzyskane ze zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na poziomie 51,1 dt/ha, czyli o 6,5% wyższym w stosunku do roku wcześniejszego (w Polsce o 8,7%). Zbiory również oszacowano na wyższym o 1,0% poziomie niż w 2024 r. (w kraju o 4,8%) i wyniosły one 2932,1 tys. t. (w Polsce 26626,8 tys. t.), co stanowiło 11,0% zbiorów krajowych i tym samym udział ten był o 0,4 p. proc. niższy niż rok wcześniej.

Powierzchnia upraw **pszenicy** w województwie lubelskim w 2025 r. wyniosła 300,5 tys. ha i w stosunku do roku wcześniejszego była niższa o 1,8% (w kraju wyższa o 1,2%), odwrotnie zbiory, które były wyższe o 3,4% (w kraju o 8,8%) i wyniosły 1784,1 tys. t. (w Polsce 13505,3 tys. t.). Tym samym zbiory wojewódzkie stanowiły 13,2% produkcji krajowej, co było o 0,7 p. proc. mniej niż w 2024 r. Plony w województwie lubelskim były wyższe o 5,3% (w kraju o 7,5%) i wyniosły 59,4 dt/ha.

W przypadku **żyta** powierzchnia zasiewów w województwie lubelskim w 2025 r. wyniosła 27,6 tys. ha i była o 9,4% niższa w stosunku do roku wcześniejszego (w kraju o 11,5%). Natomiast plony wyniosły 33,9 dt/ha i tym samym były o 0,6% niższe niż w 2024 r. (w Polsce były o 7,0% wyższe), co jednocześnie wiązało się z niższymi o 9,9% zbiorami, które w województwie lubelskim wyniosły 93,7 tys. t. i tym samym stanowiły 4,1% zbiorów ogólnokrajowych, czyli mniej o 0,2 p. proc.. W Polsce zbiory żyta wyniosły 2307,6 tys. t. i w porównaniu z rokiem wcześniejszym były niższe o 5,4%.

Powierzchnia upraw **mieszanek zbożowych ogółem** w województwie lubelskim w 2025 r. wyniosła 13,2 tys. ha i w stosunku do 2024 r. była o 21,1% niższa (w kraju o 21,9%). Plony jakie rolnicy uzyskali z 1 hektara były o 7,4% wyższe niż rok wcześniej (w Polsce o 9,1%) i wyniosły 37,5 dt. Zbiory natomiast oszacowano na poziomie 49,6 tys. t. (w kraju 709,3 tys. t.), czyli o 15,2% niższym niż w 2024 r. (w Polsce o 14,9%), co stanowiło 7,0% zbiorów ogólnokrajowych, czyli tyle samo co w 2024 r.

Według wynikowego szacunku powierzchnia upraw **rzepaku i rzepiku** w 2025 r. w województwie lubelskim wyniosła 152,4 tys. ha i była o 23,2% wyższa w stosunku do 2024 r. (w kraju o 8,7%). Uzyskane plony oszacowano na poziomie 34,8 dt/ha, a więc o 3,1% niższym od uzyskanych w roku poprzednim (w Polsce o 2,2% wyższym). Zbiory były wyższe o 19,6% i wyniosły 530,8 tys. t., co stanowiło 14,6% zbiorów ogólnokrajowych i tym samym udział był wyższy o 1,0 p. proc. niż w 2024 r.. W Polsce zbiory rzepaku i rzepiku wyniosły 3633,0 tys. t. i tym samym były o 11,2% wyższe od uzyskanych w 2024 r.

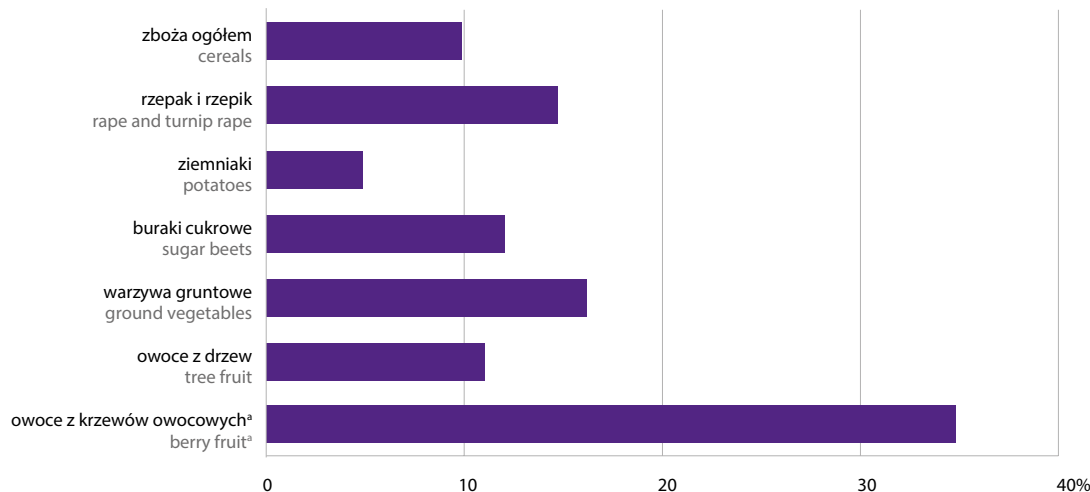
Powierzchnia upraw **ziemniaków**³ w 2025 r. w województwie lubelskim wyniosła 10,4 tys. ha i tym samym była o 5,2% wyższa od zanotowanej w roku wcześniejszym (w kraju o 9,2%). Natomiast plony oszacowano na poziomie 327 dt/ha, czyli o 0,3% niższym od uzyskanych w 2024 r. (w Polsce o 8,3% wyższym). W województwie lubelskim w omawianym roku zbiory ziemniaków ukształtowały się na poziomie 339,9 tys. t. (w kraju 7012,1 tys. t.), czyli o 4,9% wyższym niż w 2024 r. (w Polsce o 18,4%) i stanowiły 4,8% zbiorów krajowych, czyli mniej o 0,6 p. proc. niż rok wcześniej.

Powierzchnia upraw **buraków cukrowych** w 2025 r. w województwie lubelskim zmniejszyła się w porównaniu z rokiem wcześniejszym o 6,8% (w kraju o 6,9%) i wyniosła 33,2 tys. ha. Plony ukształtowały się na poziomie 672 dt/ha i były o 10,5% wyższe w stosunku do 2024 r. (w Polsce o 8,4%). Zbiory buraków cukrowych w województwie lubelskim wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim o 2,9% i wyniosły 2228,4 tys. t., co stanowiło 12,0% zbiorów krajowych i tym samym udział wzrósł w porównaniu z rokiem wcześniejszym o 0,2 p. proc.. W Polsce zbiory buraków cukrowych wyniosły 18598,8 tys. t. i były o 0,9% wyższe niż 2024 r.

³ Ziemniaki bez powierzchni i produkcji w ogrodach przydomowych.

Wykres 55. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnich w 2025 r.

Chart 55. Share of voivodship in the country production of selected agricultural and horticultural crops in 2025

a łącznie z plantacjami jagodowymi, truskawkami i poziomkami gruntowymi.
a Including berry plantations, strawberries and wild strawberries.

Według stanu w czerwcu 2025 r. pogłowie **bydła** w województwie lubelskim liczyło 324,3 tys. szt., co stanowiło 5,3% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W porównaniu z czerwcem 2024 r. liczebność stada w województwie lubelskim zmniejszyła się o 5,3%, zaś w kraju o 3,0%. W stosunku do 2015 r. w województwie lubelskim odnotowano spadek pogłowia bydła o 11,5%, natomiast w Polsce wzrost o 3,1%.

Pogłowie **krów** w województwie lubelskim w czerwcu 2025 r. wyniosło 111,8 tys. szt. i w stosunku do analogicznego okresu roku wcześniejszego zmniejszyło się o 8,3% (w Polsce o 7,6%). Krowy stanowiły 34,5% w ogólnej strukturze stada bydła (w kraju 35,1%), a ich udział w porównaniu z czerwcem 2024 r. zmniejszył się o 1,1 p. proc. (w Polsce o 1,7 p. proc.). W porównaniu z 2015 r. pogłowie krów w województwie lubelskim zmniejszyło się o 25,0%, zaś w kraju o 11,7%.

Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w województwie lubelskim w czerwcu 2025 r. w porównaniu z czerwcem 2024 r. zmniejszyła się z 24,8 do 23,4, czyli o 5,3%, w Polsce natomiast z 43,0 do 41,8, czyli o 3,0%. W stosunku do 2015 r. odnotowano zmniejszenie się obsady bydła na 100 ha użytków rolnych w województwie lubelskim o 7,6%, zaś w kraju wzrost o 1,9%.

Według stanu na dzień 1 czerwca 2025 r. pogłowie **trzody chlewnej** w województwie lubelskim liczyło 447,2 tys. sztuk, co stanowiło 4,9% ogólnego pogłowia w kraju. W porównaniu z rokiem wcześniejszym liczebność stada wzrosła o 2,8% (w Polsce zmniejszyła się o 0,1%), natomiast w stosunku do 2015 r. zmniejszyła się o 22,2% (w kraju o 21,6%). Pogłowie **loch** w województwie lubelskim według stanu na dzień 1 czerwca 2025 r. wynosiło 24,2 tys. szt. i w porównaniu z dniem 1 czerwca 2024 r. zmniejszyło się o 9,1% (w Polsce o 4,4%), natomiast w stosunku do 2015 r. o 52,9% (w kraju o 35,1%). Lochy stanowiły 5,4% w ogólnej strukturze stada (w Polsce 6,7%), a ich udział w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego zmniejszył się o 0,7 p. proc. (w kraju o 0,3 p. proc.), a w stosunku do czerwca 2015 r. o 3,5 p. proc. (w Polsce o 1,4 p. proc.).

Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych w województwie lubelskim w czerwcu 2025 r. w porównaniu z czerwcem 2024 r. wzrosła z 31,4 do 32,3, czyli o 2,8%, w Polsce natomiast zmniejszyła się z 62,0 do 61,9, czyli o 0,1%. W stosunku do 2015 r. odnotowano spadek zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju, odpowiednio o 18,8% i o 22,6%.

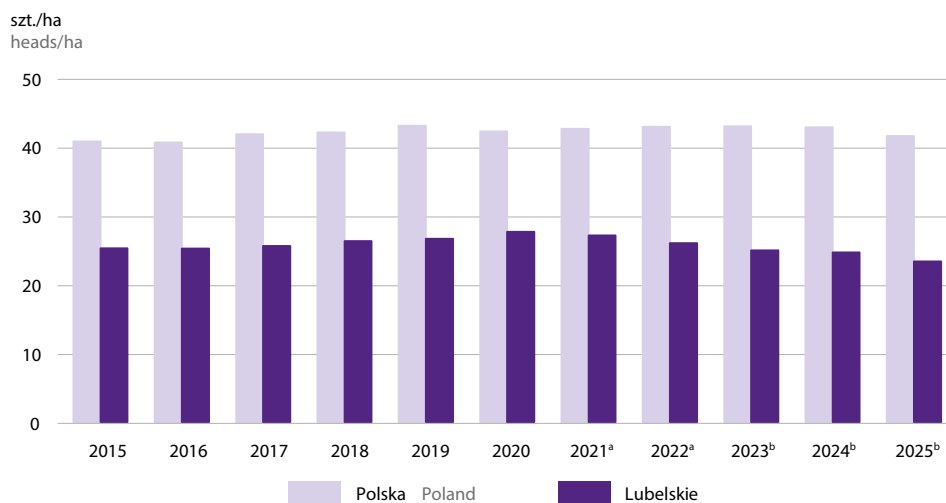
Według stanu w czerwcu 2025 r. pogłowie **owiec** w województwie lubelskim liczyło 21,6 tys. szt. (w Polsce 291,7 tys. szt.), co stanowiło 7,4% ogólnego pogłowia owiec w kraju. W porównaniu z analogicznym mie-

siącem 2024 r. odnotowano wzrost pogłowia owiec o 6,0% (w kraju spadek o 2,3%), podobnie w odniesieniu do stanu z czerwca 2015 r. wzrost zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju, odpowiednio o 75,1% i o 28,2%.

Wykres 56. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 56. Cattle density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

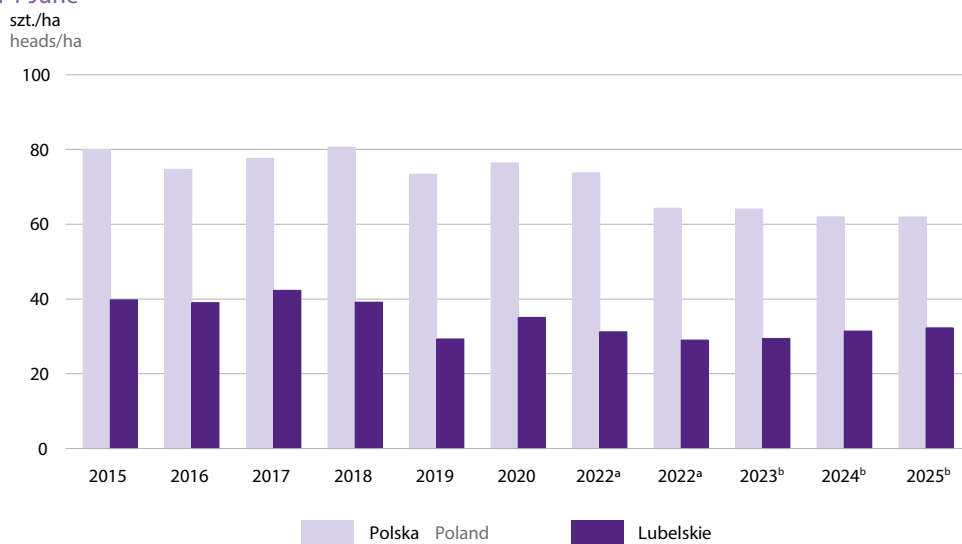
a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. b Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

a The data on agricultural land as of June 1, 2020 was used as the basis for the calculations. b The data on agricultural land as of June 1, 2023 was used as the basis for the calculations.

Wykres 57. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 57. Pig density per 100 ha of agricultural land
As of 1 June

a Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r. b Jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

a The data on agricultural land as of June 1, 2020 was used as the basis for the calculations. b The data on agricultural land as of June 1, 2023 was used as the basis for the calculations.

Pogłowie **maciorek** w czerwcu 2025 r. wyniosło 11,4 tys. szt. (w Polsce 138,9 tys. szt.) i wzrosło w ciągu roku o 4,5%, a w porównaniu z czerwcem 2015 r. o 37,6%. W kraju natomiast zmniejszyło się w porównaniu z 2024 r. o 3,6%, a w stosunku do 2015 r. o 3,1%. Maciorki stanowiły 52,7% w ogólnej strukturze stada owiec w województwie lubelskim, a ich udział w porównaniu z czerwcem 2024 r. zmniejszył się o 0,8 p. proc., a w stosunku do czerwca 2015 r. o 14,4 p. proc. W kraju również udział maciorek w stadzie zmniejszył się w porównaniu z czerwcem 2024 r. o 0,6 p. proc. i o 15,4 p. proc. w stosunku do czerwca 2015 r.

Wartość skupu **produktów rolnych** w 2025 r. w województwie lubelskim wyniosła 6232,7 mln zł (według cen bieżących, bez podatku VAT), a w kraju 106795,6 mln zł. Udział województwa lubelskiego w skupie ogólnokrajowym wyniósł 5,8%. W porównaniu z rokiem wcześniejszym wartość skupu produktów rolnych wzrosła o 7,9% (w Polsce o 6,2%), zaś w stosunku do 2015 r. o 54,1% (w kraju o 87,2%).

W 2025 r. skupiono 767,7 tys. t. **ziarna zbóż** ogółem (w Polsce 12237,2 tys. t.), w tym 766,5 tys. t. zbóż konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), a w kraju 12175,2 tys.t. Skup ziarna zbóż ogółem w województwie lubelskim stanowił 6,3% skupu krajowego. W porównaniu z rokiem wcześniejszym wielkość skupu ziarna zbóż ogółem zmniejszyła się o 11,7% (w Polsce o 1,4%) oraz konsumpcyjnych i paszowych o 11,8% (w kraju o 1,6%). Natomiast w stosunku do 2015 r. również zmniejszyła się odpowiednio o 1,4% i o 1,1% (w Polsce odpowiednio wzrosła o 1,9% i o 2,4%).

Skup **ziemniaków** ogółem w 2025 r. ukształtował się na poziomie 66,7 tys. t. (w kraju 2227,2 tys. t.), co stanowiło 3,0% skupu ogólnokrajowego. W porównaniu z 2024 r. odnotowano wzrost ilości skupionych ziemniaków o 30,2% (w Polsce o 12,0%), zaś w stosunku do 2015 r. o 155,1% (w kraju o 45,5%).

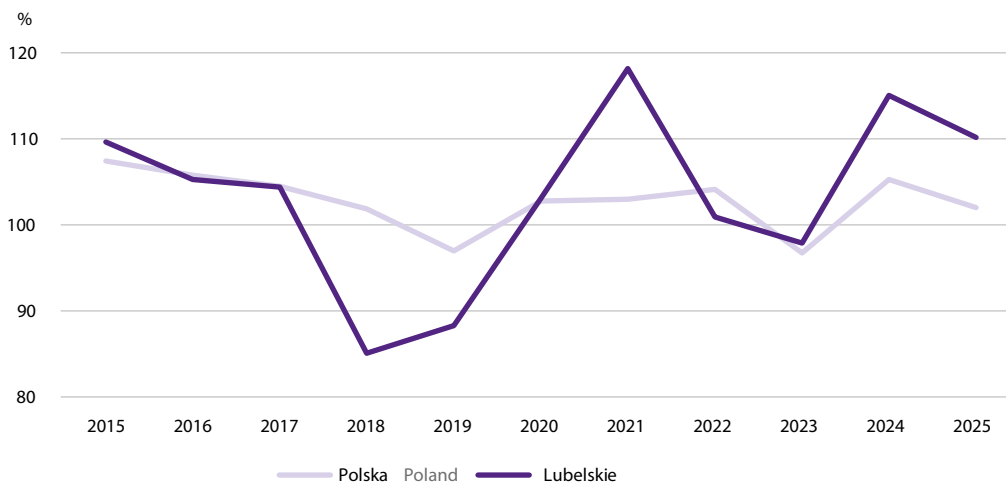
Wykres 58. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

rok poprzedni=100

Chart 58.

Indices of procurement of total animals for slaughter (in live weight)

previous year=100

W 2025 r. skupiono 338,0 tys. t. **żywca rzeźnego** w wadze żywej (w Polsce 6978,1 tys. t.) i w porównaniu z rokiem wcześniejszym odnotowano wzrost o 9,8% (w kraju o 1,6%), zaś w stosunku do 2015 r. o 21,2% (w kraju o 20,4%). Udział województwa lubelskiego w skupie ogólnokrajowym wyniósł 4,8%. Skup **żywca wołowego** ukształtował się na poziomie 29,7 tys. t. i był o 23,0% mniejszy niż w 2024 r. i o 23,5% większy niż w 2015 r. W Polsce skupiono 712,2 tys. t. żywca wołowego i było to o 5,9% mniej niż w 2024 r. i o 14,4% niż w 2015 r. Skup wojewódzki stanowił 4,2% skupu krajowego. W badanym roku skupiono 126,6 tys. t. **żywca wieprzowego**, czyli o 20,4% więcej niż w roku poprzednim, zaś o 4,0% mniej jak w 2015 r. W Polsce natomiast skupiono 2438,4 tys. t. żywca wieprzowego i było to o 5,1% więcej niż w 2024 r. i o 8,4% niż w 2015 r. Skup w województwie lubelskim stanowił 5,2% skupu krajowego. **Żywca drobiowego** skupiono

181,3 tys. t. (więcej o 10,7% niż w 2024 r. i o 74,0% niż w 2015 r.), w tym najwięcej kurczaków (85,5%) i indyków (12,9%). W kraju skupiono 3814,7 tys. t. żywca drobiowego (więcej o 1,0% niż w 2024r. i o 42,3% niż w 2015 r.), w tym kurczaki stanowiły 82,2%, a indyki 12,2%. Udział województwa lubelskiego w krajowym skupie drobiu wyniósł 4,7%.

Wielkość skupu **mleka krowiego** w 2025 r. w województwie lubelskim wyniosła 590,9 mln l. i była o 2,7% wyższa niż przed rokiem i o 8,5% w stosunku do 2015 r. W kraju skup mleka krowiego wyniósł 13560,9 mln l. i tym samym był wyższy zarówno w porównaniu z 2024 r., jak i z 2015 r., odpowiednio o 3,2% i o 28,3%. Udział województwa lubelskiego w skupie ogólnokrajowym wyniósł 4,4%.

Wykres 59.

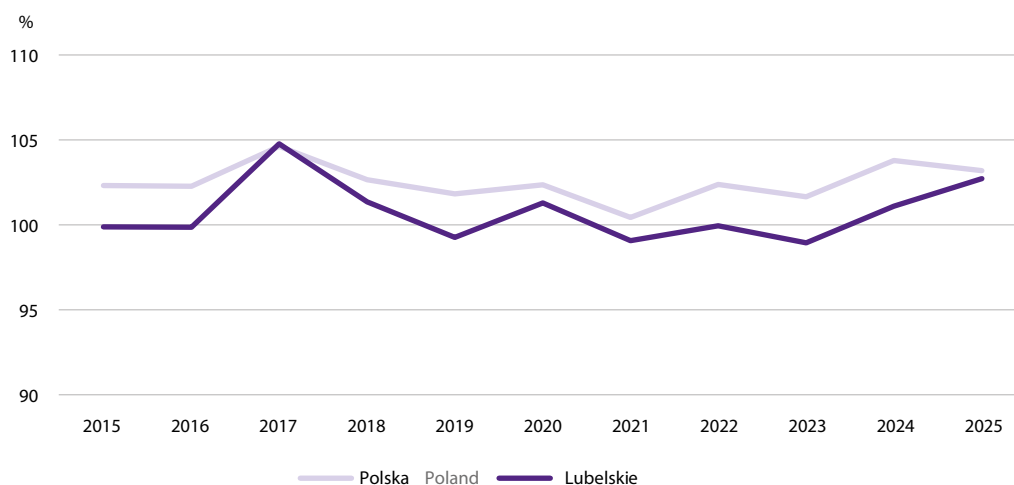
Dynamika skupu mleka

rok poprzedni=100

Chart 59.

Indices of procurement of cows' milk

previous year=100

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach

Średnioroczna cena skupu **pszenicy** w województwie lubelskim w 2025 r. wynosiła 79,86 zł/dt i była o 0,5% wyższa niż rok wcześniej i o 27,3% niż w 2015 r. Natomiast w Polsce cena ta wynosiła 79,07 zł/dt i w porównaniu z 2024 r. była niższa o 4,3%, a w stosunku do 2015 r. wyższa o 18,3%. Cena skupu pszenicy w województwie lubelskim była o 1,0% wyższa niż w kraju. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 107,42 zł (w kraju 111,09 zł), czyli cena była niższa o 3,3% niż średnia cena w kraju. W porównaniu z 2024 r. cena pszenicy na targowiskach wzrosła o 1,6% (w Polsce o 2,3%), a w stosunku do 2015 r. o 60,7% (w kraju o 47,0%).

W analizowanym roku cena **żyta** w skupie ukształtowała się na poziomie 64,31 zł/dt i była wyższa w stosunku do 2024 r. o 17,1%, zaś w porównaniu z 2015 r. o 43,5%. W Polsce cena ta wynosiła 81,80 zł/dt i w porównaniu z 2024 r. była wyższa o 37,8%, a w stosunku do 2015 r. o 59,1%. Cena żyta w skupie w województwie lubelskim była o 21,4% niższa niż średnia cena w kraju. W obrocie targowiskowym cena żyta osiągnęła poziom 88,48 zł/dt (w Polsce 86,34 zł/dt) i tym samym była wyższa o 2,5% niż średnia cena w kraju. W porównaniu z 2024 r. targowiskowa cena żyta wzrosła o 12,5% (w Polsce o 4,3%), natomiast w stosunku do 2015 r. o 68,0% (w kraju o 47,2%).

W 2025 r. za **ziemniaki jadalne** w skupie płacono 1019,34 zł/dt (w kraju 92,26 zł/dt), czyli o 15,9% mniej niż przed rokiem (w Polsce o 22,4%), natomiast więcej o 125,4% niż w 2015 r. (w kraju o 80,4%). Cena ziemniaków jadalnych w skupie była o 10,5% wyższa niż średnia cena w kraju. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się na poziomie 179,08 zł/dt (w Polsce 197,70 zł/dt), czyli niższym o 9,4% niż średnia cena w kraju. Cena ziemniaków jadalnych na targowiskach zmniejszyła się w stosunku do 2024 r. o 13,9%, zaś wzrosła w porównaniu z 2015 r. o 133,3% (w kraju odpowiednio zmniejszyła się o 11,8% i wzrosła o 141,0%).

W omawianym roku cena skupu **żywca wołowego w wadze żywej (bez cieląt)** wyniosła 12,93 zł/kg (w Polsce – 13,53 zł/kg), czyli wzrosła o 14,4% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku (w kraju o 27,4%) i o 98,2% w porównaniu z 2015 r. (w Polsce o 124,8%). Cena skupu w województwie lubelskim w 2025 r. była o 4,5% niższa niż w kraju.

Cena **żywca wieprzowego w wadze żywej** w skupie osiągnęła wartość 6,06 zł/kg (w Polsce – 6,31 zł/kg), czyli była niższa o 13,0% niż w 2024 r. (w kraju o 11,1%) i wyższa o 42,9% niż w 2015 r. (w Polsce o 46,8%). Cena w skupie w województwie lubelskim w 2025 r. była o 4,0% niższa niż w kraju.

W 2025 r. cena skupu **drobiu** rzeźnego osiągnęła poziom 6,40 zł/kg (w Polsce – 6,26 zł/kg) i była wyższa o 17,4% w porównaniu z notowaną w poprzednim roku (w kraju o 17,3%) i o 57,6% w stosunku do 2015 r. (w Polsce o 59,0%). Średnia cena skupu drobiu w województwie lubelskim w 2025 r. była wyższa o 2,2% od notowanej w kraju.

Za 1 l **mleka krowiego** w omawianym roku płacono 2,22 zł (w kraju – średnio 2,22 zł), czyli o 2,9% więcej w porównaniu z 2024 r. (w Polsce o 5,4%) i o 99,5% więcej w stosunku do 2015 r. (w kraju o 95,8%). Średnia cena skupu mleka w województwie lubelskim w 2025 r. była niższa o 0,2% niż w kraju.

Wartość **rolniczej produkcji globalnej** w cenach stałych w województwie lubelskim w 2024 r., w porównaniu z 2023 r. wzrosła o 1,4%, co było wynikiem wzrostu wartości produkcji zwierzęcej o 23,1%, przy jednoczesnym spadku produkcji roślinnej o 6,4%. W kraju natomiast wartość produkcji globalnej wzrosła o 13,9%, na co miał wpływ jednoczesny wzrost produkcji roślinnej i zwierzęcej, odpowiednio o 3,7% i o 24,3%.

W analizowanym roku udział województwa lubelskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 8,0% i tym samym nasze województwo zajęło pod tym względem 5. miejsce w kraju. Podobnie jak w przypadku produkcji końcowej, gdzie województwo lubelskie również zajęło 5. miejsce w kraju, z udziałem w ogólnopolskiej produkcji końcowej 7,5%. Natomiast w przypadku produkcji towarowej województwo lubelskie zajęło 6. miejsce w kraju, z udziałem 7,0% w ogólnopolskiej produkcji towarowej. W 2024 r. produkcja globalna na 1 ha użytków rolnych w województwie lubelskim zmniejszyła się o 15,2% w porównaniu z rokiem wcześniejszym, zaś wzrosła o 93,9% w stosunku do 2015 r. (w kraju odpowiednio zmniejszyła się o 16,9% i wzrosła o 91,5%).

W 2024 r. wartość **produkcji końcowej** w województwie lubelskim, w porównaniu z poprzednim rokiem, była wyższa o 0,8%. Przyczynił się do tego wzrost produkcji zwierzęcej o 21,7%, przy jednoczesnym spadku produkcji roślinnej o 8,7%. W porównaniu z 2023 r. zaobserwowano zmniejszenie udziału produkcji roślinnej w produkcji końcowej o 6,5 p. proc., przy jednoczesnym wzroście udziału produkcji zwierzęcej o 6,5 p. proc.

W 2024 r. wartość **produkcji towarowej** ogółem zmniejszyła się o 1,8%, co spowodowane było spadkiem produkcji roślinnej o 11,9%, pomimo wzrostu produkcji zwierzęcej o 18,0%, której udział w wartości produkcji towarowej ogółem wyniósł 40,4% i tym samym był wyższy w porównaniu z 2023 r. o 6,8 p. proc. Natomiast udział produkcji roślinnej wyniósł 59,6% i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 6,8 p. proc.

Przemysł Industy

W 2025 r. w województwie lubelskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, wystąpił wzrost produkcji sprzedanej przemysłu. Zanotowano również wzrost wydajności pracy (mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego) przy spadku przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2024 r. w województwie lubelskim produkcja sprzedana przemysłu w 1142 przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób wyniosła łącznie 62373,8 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa o 6,0% (w cenach stałych) w porównaniu z 2023 r. i o 12,9% w stosunku do 2021 r. Pod względem wartości produkcji sprzedanej przemysłu województwo lubelskie zajmowało 10. lokatę w kraju. Udział województwa w produkcji krajowej wyniósł 2,8%. Wśród powiatów województwa lubelskiego zdecydowanie najwyższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w Lublinie – 24288,5 mln zł, natomiast najniższą w powiecie hrubieszowskim – 188,0 mln zł. W skali roku największy wzrost produkcji zaobserwowano w powiecie opolskim (o 18,6%), a największy spadek – w powiecie opolskim (o 25,1%).

Produkcja sprzedana przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa lubelskiego osiągnęła wartość 31133 zł (w cenach bieżących) i była najniższa w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 616 zł, a w stosunku do 2021 r. – o 7973 zł. W kraju wskaźnik ten kształtował się na poziomie 58967 zł (odpowiednio spadek o 3713 zł i wzrost o 11705 zł). W przekroju terytorialnym najwyższą wartość produkcji sprzedanej w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w Lublinie – 73855 zł, natomiast najniższą w powiecie hrubieszowskim – 3340 zł. Największy wzrost produkcji w stosunku do roku poprzedniego wystąpił w powiecie świdnickim (o 6233 zł), a największy spadek – w powiecie janowskim (o 5499 zł). W relacji do przeciętnej województwa wyższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowano w 4 powiatach – m.in. w Lublinie (o 137,2%) i powiecie świdnickim (o 95,6%), a niższą w 20 powiatach – m.in. w powiecie hrubieszowskim (o 89,3%) i chełmskim (o 81,6%).

W 2024 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie lubelskim wyniosło 97,5 tys. osób i w skali roku zwiększyła się o 0,5%, a zmniejszyło się o 1,5% w porównaniu z 2021 r. Najwyższy udział w przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle odnotowano w Lublinie (29,7%), najmniejszy zaś w powiecie hrubieszowskim (0,5%).

W 2024 r. wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego wyniosła 639,8 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 0,8% wyższa niż rok wcześniej oraz o 33,4% niż w 2021 r. Wzrost tego wskaźnika w skali roku zaobserwowano w 12 powiatach województwa lubelskiego, najwyższy – w powiecie lubelskim (o 9,2%). Największy spadek wydajności pracy odnotowano w powiecie janowskim (o 18,1%).

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu oraz przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2025 r. w województwie osiągnęła wartość 65911,0 mln zł (w cenach bieżących) i była o 3,6% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w 2024 r. oraz o 17,4% niż w 2021 r. Natomiast w skali kraju produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) zwiększyła się o 3,0% w stosunku do 2024 r. i o 11,8% w porównaniu z 2021 r. W województwie w kolejnych kwartalnych okresach narastających w 2025 r. odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku o 8,6% w pierwszym kwartale, o 5,2% w pierwszym półroczu i o 4,1% w okresie trzech kwartałów.

Tablica 36. Przemysł
Table 36. Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) Sold production of industry (current prices)				
w mln zł in million PLN	31762,6	39579,2	64363,9	65911,0
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	2,7	2,6	2,8	2,8
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	74,3	76,3	71,0	72,7
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	90,9	99,1	98,3	97,0

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2025 r. w województwie lubelskim w głównej mierze wpłynęła produkcja w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 47942,8 mln zł, co stanowiło 72,7% produkcji przemysłowej (więcej o 1,7 p. proc. 2024 r.). Największy udział w produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w produkcji artykułów spożywczych – 24,1% (23,0% w 2024 r.), wyrobów z metali – 6,9% (6,7%), napojów – 4,7% (5,2%) oraz pojazdów samochodowych, przyczep i naczep – 3,6% (3,5%).

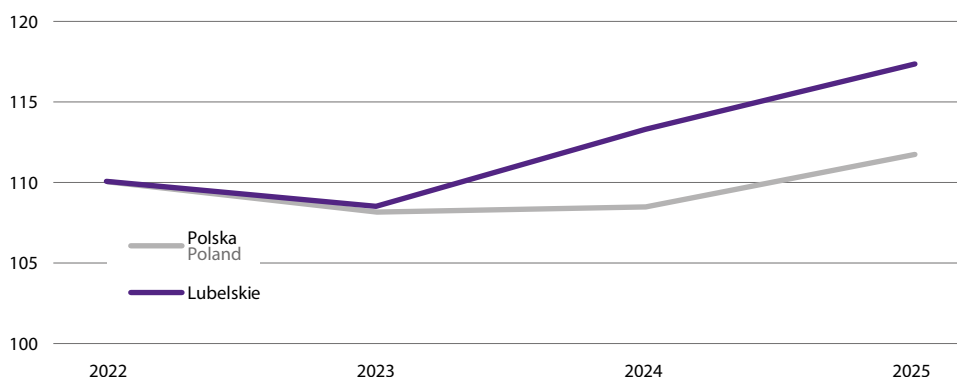
Wyższy niż w 2024 r. poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 17 (spośród 31) działach przemysłu. Uwzględniając działy o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu, największy wzrost w odniesieniu do 2024 r. odnotowano w produkcji papieru i wyrobów z papieru (o 11,9%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 11,2%) oraz artykułów spożywczych (o 9,1%), a największy spadek – w produkcji maszyn i urządzeń (o 7,5%), napojów (o 7,4%) oraz mebli (o 6,4%).

Wykres 60. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)

2015=100

Chart 60. Indices of sold production of industry (constant prices)

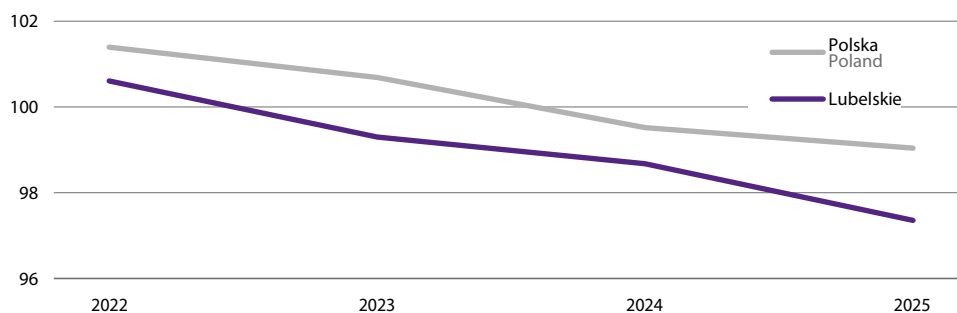
2015=100

Wykres 61. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

2015=100

Chart 61. Indices of average employment in industry

2015=100

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2025 r. w województwie lubelskim wyniosło 97,0 tys. osób, w tym w przetwórstwie przemysłowym 71,4 tys. osób. Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie lubelskim w skali roku towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia o 1,3% i o 2,7 % w stosunku do 2021 r. W kraju zanotowano również spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle o 0,5% w odniesieniu do roku poprzedniego i o 1,0% w porównaniu z 2021 r.

Wydajność pracy w przemyśle w 2025 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, w województwie lubelskim wyniosła 679,6 tys. zł i była o 5,0% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju zanotowano również wzrost wydajności pracy w przemyśle o 3,5% w porównaniu z 2024 r.

Budownictwo

Construction

W 2025 r. w województwie lubelskim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w stosunku do roku poprzedniego i wydajności pracy w budownictwie, mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego. Niższa niż przed rokiem była natomiast produkcja budowlanomontażowa oraz przeciętne zatrudnienie.

W 2025 r. w województwie lubelskim w stosunku do 2024 r. zmniejszyła się liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto, mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia zgodnie z projektem budowlanym oraz mieszkań oddanych do użytkowania.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa, jak i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W 2025 r. w województwie lubelskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 11164,1 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 1,6% (w skali kraju odnotowano wzrost o 4,2%). Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w 2025 r. w województwie lubelskim stanowiła 2,6% produkcji budownictwa w kraju (2,7% w 2024 r.). Pod tym względem województwo lubelskie zajęło 11. lokatę wśród innych województw.

Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Tablica 37.
Table 37.

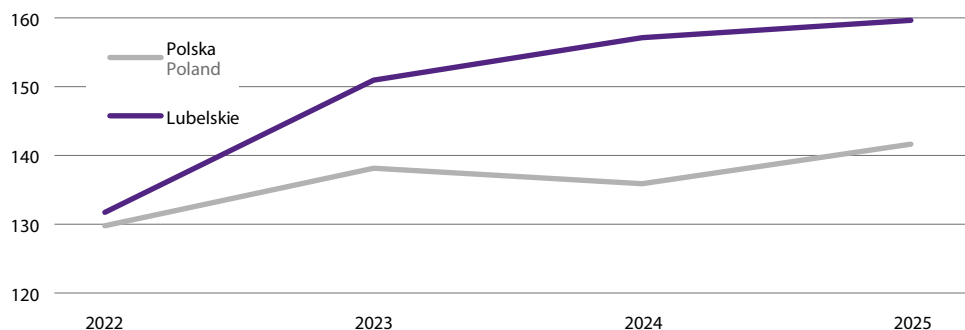
Budownictwo
Construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) Sold production of construction (current prices)				
w mln zł in million PLN	4270,7	6007,8	10989,0	11164,1
w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	2,3	2,3	2,7	2,6
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	66,7	71,2	64,0	53,9
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	14,9	18,2	18,6	18,3

Wykres 62.

Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)

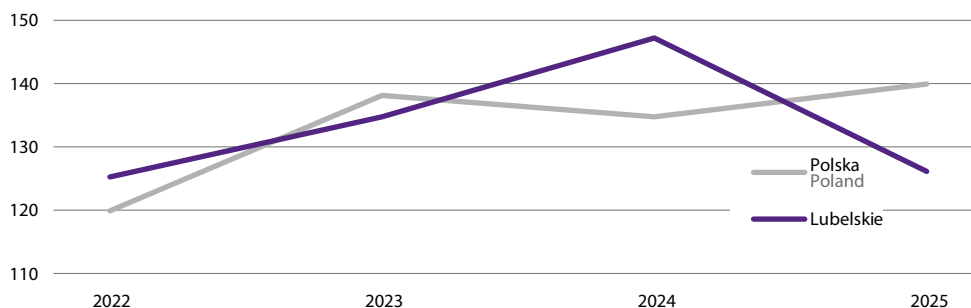
2015=100
Indices of sold production of construction (current prices)
2015=100

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

Wykres 63. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2015=100

Chart 63. Indices of construction and assembly production (current prices)
2015=100

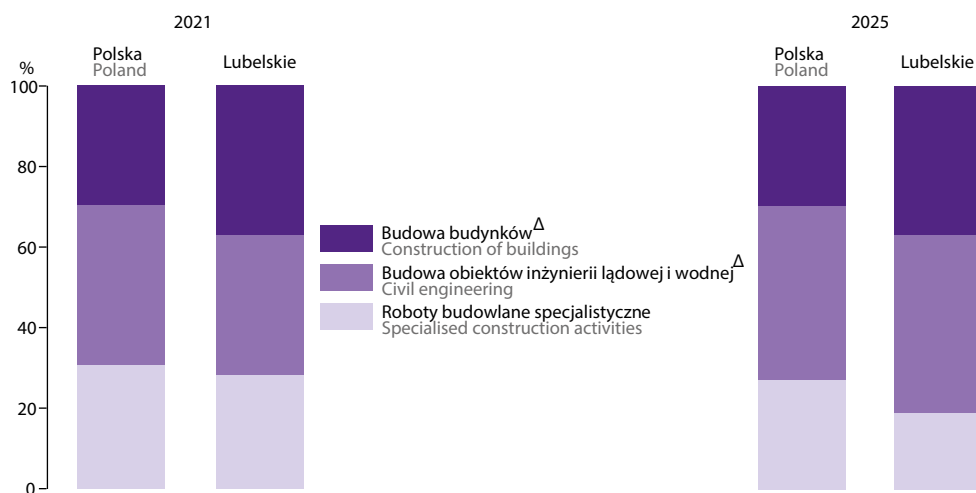

W 2025 r. w województwie lubelskim produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 6020,6 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 14,4% (w skali kraju odnotowano wzrost o 3,9%). Pod względem wartości produkcji budowlano-montażowej województwo lubelskie zajmowało 10. lokatę w kraju (3,7% produkcji krajowej), a pod względem wskaźnika dynamiki w porównaniu z rokiem poprzednim 15. miejsce.

W 2025 r. wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku odnotowano tylko w jednostka zajmujących się wznoszeniem budynków.

Wykres 64. Produkcja budowlano-montażowa według działów PKD (ceny bieżące)

Chart 64. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

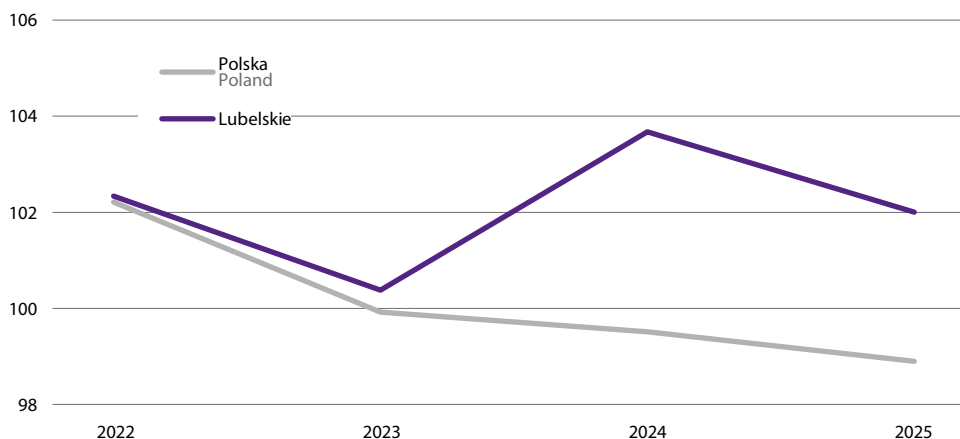

Wykres 65. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie

2015=100

Chart 65. Indices of average employment in construction

2015=100

W 2025 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, w strukturze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zwiększył się udział przedsiębiorstw zajmujących się głównie budową budynków o 6,7 p. proc. (do 36,9%). Zmniejszył się natomiast udział podmiotów specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej o 1,7 p. proc. (do 44,2%) oraz wykonujących roboty budowlane specjalistyczne o 5,0 p. proc. (do 19,0%). W porównaniu z 2021 r. zaobserwowano wzrost udziału przedsiębiorstw specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 9,0 p. proc.), a spadek udziału przedsiębiorstw zajmujących się głównie budową budynków (o 0,5 p. proc.) i podmiotów wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (o 8,5 p. proc.).

W województwie lubelskim przeciętne zatrudnienie w budownictwie zmniejszyło się w porównaniu z 2024 r. o 1,6% do poziomu 18,3 tys. osób. W kraju przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się o 0,7%.

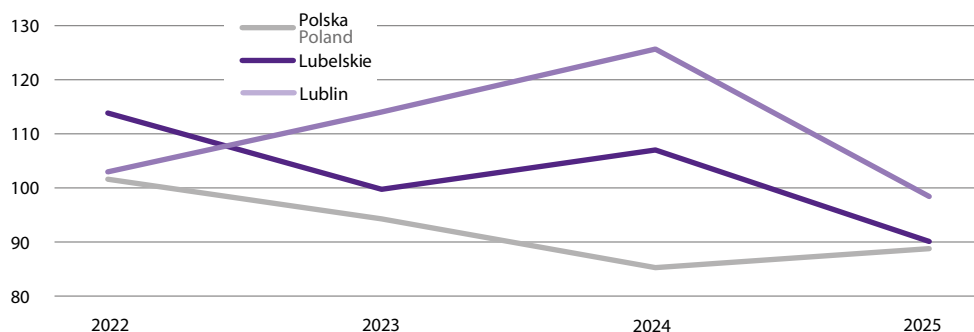
W 2025 r. w województwie lubelskim wydajność pracy w budownictwie, mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego, wyniosła 609,7 tys. zł i była o 3,2% wyższa niż przed rokiem.

Wykres 66. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2015=100

Chart 66. Indices of the number of dwellings completed

2015=100

W 2025 r. w województwie lubelskim oddano do użytkowania 8167 mieszkania o łącznej powierzchni 752,3 tys. m². Oznacza to w skali roku spadek liczby mieszkań o 15,9%, a powierzchni o 10,9% (w kraju odpowiednio wzrost o 4,1% i o 1,5%). Natomiast w porównaniu z 2021 r. liczba mieszkań oddanych do użytkowania była mniejsza o 10,0%, a ich powierzchnia o 15,5% (w kraju odpowiednio mniej o 11,2% i o 16,9%).

Najwięcej mieszkań wybudowali deweloperzy z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem, a w dalszej kolejności inwestorzy indywidualni. W województwie lubelskim w 2021 r. udział mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem w ogólnej ich liczbie wyniósł 46,2%, a 4 lata później – 57,4%; w przypadku mieszkań indywidualnych było to odpowiednio 49,0% i 41,4%.

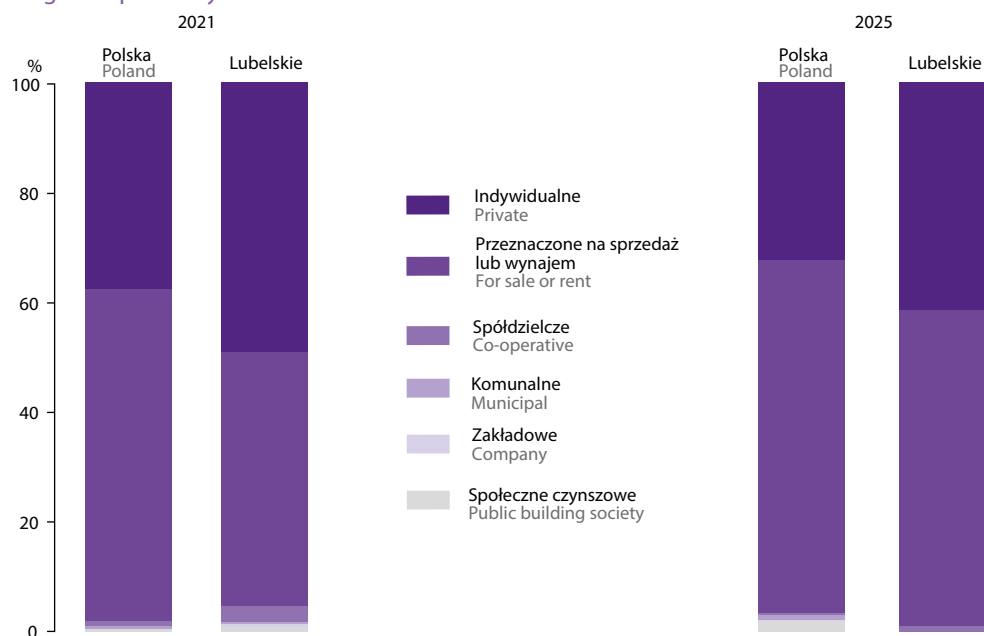
Tablica 38.
Table 38.

Budownictwo mieszkaniowe
Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1,000 population	2,9	4,1	4,8	4,1	5,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	105,4	96,3	87,0	92,1	87,0
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings which received construction permits or whose construction projects were registered per 1,000 population	3,7	5,1	5,0	4,5	7,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings started per 1,000 population	3,6	4,7	5,4	4,3	5,7

Wykres 67.
Chart 67.

Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
Dwellings completed by construction form

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

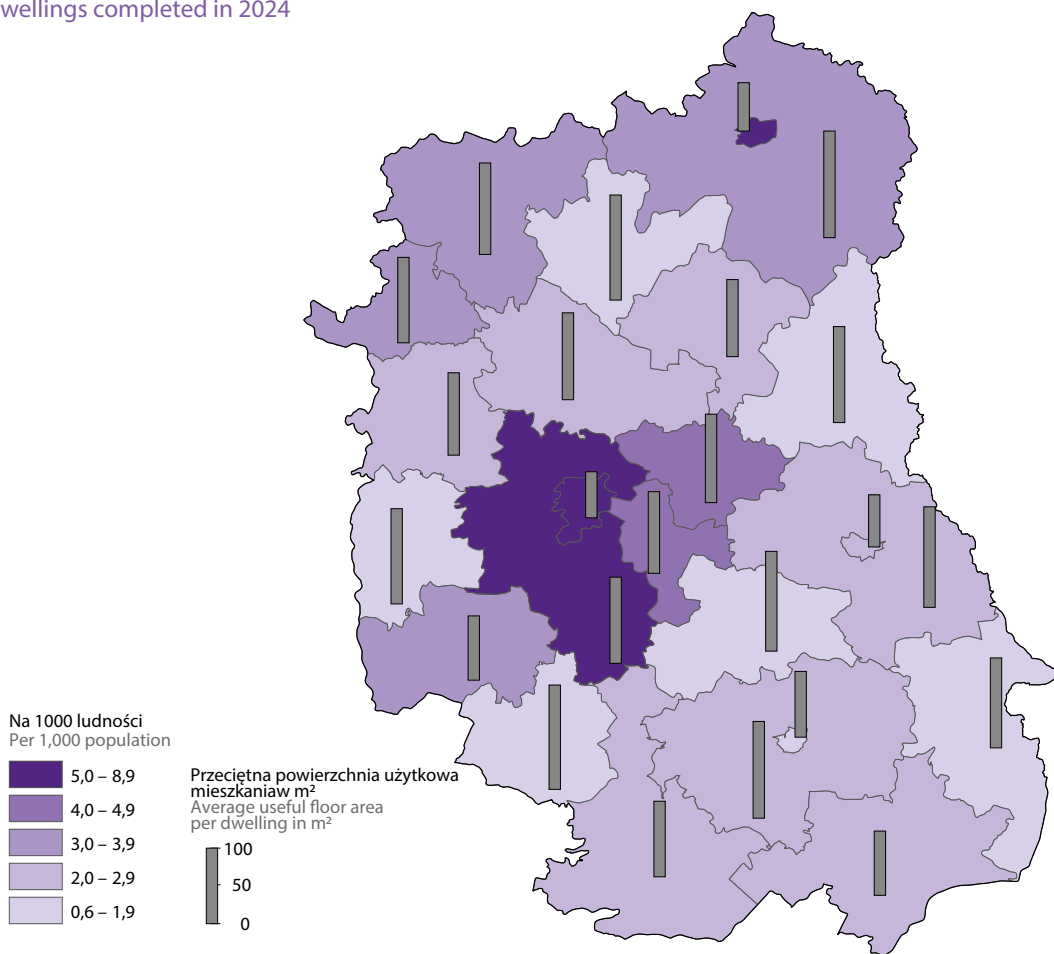
W 2025 r. przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania oddanego do użytkowania w województwie wyniosła 92,1 m². Było to więcej o 5,1 m² niż rok wcześniej i mniej o 6,0 m² niż w 2021 r. Mieszkania w miastach były mniejsze niż na wsi – w ostatnim badanym roku ich powierzchnia wynosiła odpowiednio 68,5 m² wobec 127,1 m², a 4 lata wcześniej – 70,3 m² wobec 136,0 m². Przeciętna powierzchnia mieszkania w województwie była większa niż w kraju w 2025 r. o 5,1 m², przy czym mieszkania w miastach były większe o 0,1 m², a na terenach wiejskich o 6,7 m². Mieszkania oddane do użytkowania w województwie były większe niż w kraju także pod względem przeciętnej liczby izb. W 2025 r. wskaźnik ten wyniósł odpowiednio 3,9 wobec 3,7. Zarówno w kraju, jak i w województwie mieszkania w miastach miały około 3 izb, a na wsi – 5.

W 2024 r. największą powierzchnię użytkową miały mieszkania wybudowane w powiatach: bialskim (140,7 m²), radzyńskim (138,9 m²) i janowskim (137,8 m²), a najmniejszą w Lublinie (61,3 m²), Białej Podlaskiej (64,0 m²) oraz Chełmie (69,1 m²).

W województwie lubelskim w 2025 r. na 1000 ludności przypadało 4,1 mieszkania oddanego do użytkowania (w Polsce 5,6). Wskaźnik ten był wyraźnie zróżnicowany terytorialnie i wynosił od 0,6 w powiecie hrubieszowskim do 8,9 w Lublinie.

Mapa 43.
Map 43.

Mieszkania oddane do użytkowania w 2024 r.
Dwellings completed in 2024

W 2025 r. wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym dla 8865 mieszkań, co oznacza spadek o 11,9% w porównaniu z rokiem poprzednim i spadek o 42,3% w ciągu 4 lat (w kraju w tym samym czasie odnotowano odpowiednio spadek o 8,7% i o 22,0%). Wśród ogółu mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 52,3% stanowiły mieszkania indywidualne, 44,1% przeznaczone na sprzedaż lub wynajem, 2,1% spółdzielcze, 1,1% społeczne czynszowe, 0,3% komunalne i 0,0% zakładowe.

W ostatnim omawianym roku rozpoczęto budowę 8580 mieszkań, tj. mniej o 20,5% niż w 2024 r. i o 37,2% niż w 2021 r. (w Polsce odpowiednio spadek o 9,2% i o 23,4%). Wśród mieszkań rozpoczętych największą liczbą było indywidualnych (49,9%), przeznaczone na sprzedaż lub wynajem stanowiły 48,1%, spółdzielcze 1,4%, zakładowe 0,4% i komunalne 0,3%.

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2025 r. w województwie lubelskim sprzedaż detaliczna zrealizowana przez jednostki handlowe i niehandlowe była niższa o 8,3% niż rok wcześniej. Niższa niż przed rokiem była również sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych (o 12,2%).

Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej DG-1.

W województwie lubelskim w 2025 r. wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) spadła w skali roku o 8,3% (w kraju wzrosła o 4,6%), a w stosunku do 2015 r. wzrosła o 106,1% (w kraju o 93,3%). W 2024 r., w porównaniu z 2023 r., wartość sprzedaży detalicznej w województwie była wyższa o 15,7%, a w kraju – wyższa o 3,3%.

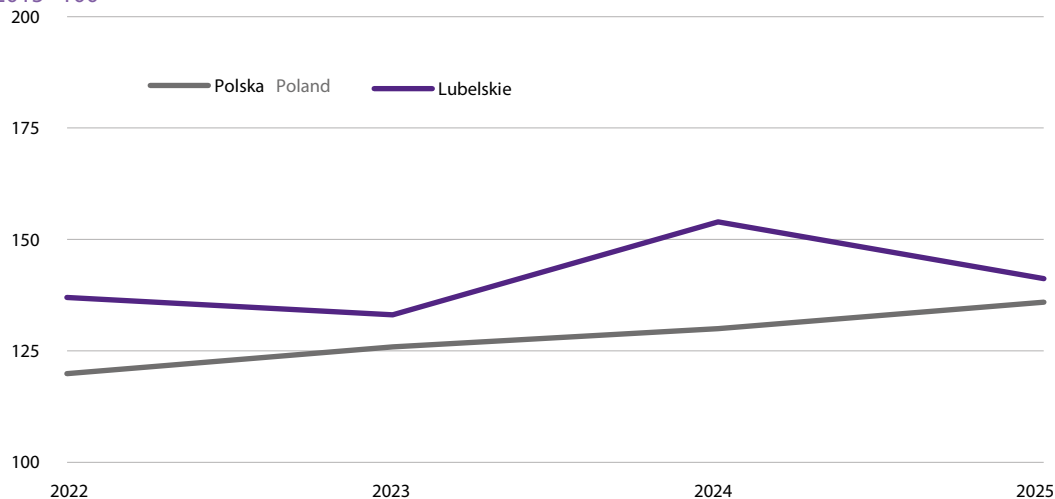
Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Wykres 68. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)

2015=100

Chart 68. Indices of retail sales of goods (current prices)

2015=100

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2025 r. największy udział miały przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (51,7%), następnie przedsiębiorstwa zgrupowane w kategorii „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (10,5%), „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (9,5%), „farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny” (7,5%), „pozostałe” (6,9%) oraz „meble, RTV, AGD” (4,9%). W pozostałych grupach udział wahał się od 0,6% do 2,3%.

W 2025 r. najwyższa dynamika wzrostu sprzedaży detalicznej, spośród grup mających znaczący udział w sprzedaży detalicznej, wystąpiła w grupie „pozostałe” (o 18,0%) i w grupie „farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny” (o 13,9%), spadek zaś odnotowano w grupie „paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 54,2%).

Tablica 39. **Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)**
Table 39. Indices of retail sale of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2024	2025	2025 Polska Poland
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
Ogółem Total	103,5	102,1	115,7	91,7	104,6
w tym: of which:					
Pojazdy samochodowe, motocykle, części Motor vehicles, motorcycles, parts	108,3	95,5	145,7	107,2	104,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe Solid, liquid and gaseous fuels	88,5	87,7	164,0	45,8	99,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe Food, beverages and tobacco products	103,5	107,5	105,1	101,5	104,5
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach Other retail sale in non-specialized stores	89,4	87,9	95,1	.	.
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny Pharmaceuticals, cosmetics, orthopedic equipment	102,2	96,1	91,3	113,9	108,5
Tekstylia, odzież, obuwie Textiles, clothing, footwear	126,4	68,7	112,7	138,8	108,1
Meble, RTV, AGD Furniture, radio, TV and household appliances	105,2	100,3	113,0	103,6	114,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowa- nych sklepach Newspapers, books, other sale in specialized stores	102,2	86,7	100,4	152,1	98,0
Pozostałe Others	113,4	110,5	74,8	118,0	102,7

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Enterprises were grouped on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included in a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The retail sales index results, inter alia, from a change in both the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

W 2025 r. w województwie lubelskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych była niższa o 12,2% niż przed rokiem i wyższa o 49,4% w porównaniu z 2015 r. (w tym zrealizowana przez przedsiębiorstwa hurtowe niższa analogicznie o 8,6% i wyższa o 48,1%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w 2025 r. była wyższa o 4,6% niż w 2024 r. i o 99,6% niż w 2015 r. (w tym zrealizowana przez przedsiębiorstwa hurtowe wyższa analogicznie o 2,2% i o 70,1%).

W 2024 r. w odniesieniu do 2023 r. odnotowano spadek sprzedaży hurtowej towarów w jednostkach handlowych – w województwie – o 9,4%, a w kraju spadek o 0,2% (w tym spadek sprzedaży realizowanej przez przedsiębiorstwa hurtowe – w województwie – o 17,6%, a w kraju – o 1,4%).

W 2025 r., w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano największy wzrost wartości sprzedaży hurtowej realizowanej przez przedsiębiorstwa hurtowe w grupie „sprzedaż AGD, RTV, artykułów użytku domowego” – o 24,0%, a udział tej grupy w sprzedaży hurtowej ogółem był wyniósł 1,9%. W grupie z największym udziałem w sprzedaży hurtowej ogółem (44,1%) – „sprzedaż półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu” odnotowano spadek o 3,2%, a w dalszej kolejności w grupach „sprzedaż kosmetyków i wyrobów farmaceutycznych” (udział – 14,9%, wzrost o 23,1%), „sprzedaż niewy specjalizowana” (udział – 13,0%, spadek o 25,0%), „sprzedaż żywności” (udział – 12,0%, wzrost o 6,8%) oraz „sprzedaż narzędzi technologii informacyjnej i komunikacyjnej, maszyn, sprzętu i dodatkowego wyposażenia” (udział – 8,3%, spadek o 19,7%). W pozostałych grupach udział w sprzedaży hurtowej wahał się od 0,8% do 1,9%.

Transport

Transport

W 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się długość dróg publicznych o twardej nawierzchni (o 0,5%). Zwiększyła się liczba przewiezionych pasażerów komunikacją miejską (o 1,3%) oraz liczba pasażerów w transporcie lotniczym (o 7,9%).

Rozwój sieci transportowej wpływa na rozwój przemysłu i miast, jak również warunkuje przemieszczanie towarów oraz ludności na każdym poziomie podziału terytorialnego. Na koniec 2024 r. długość dróg publicznych w województwie lubelskim wyniosła 37073,2 km i w porównaniu z 2023 r. było ich mniej o 1,5% i o 2,4% więcej w stosunku do 2015 r. Stanowiły one 8,8% dróg publicznych w Polsce. Dróg publicznych o twardej nawierzchni było 24530,2 km (o 0,5% więcej niż w 2023 r. i o 13,7% niż w 2015 r.), z czego 95,9% stanowiły drogi publiczne o nawierzchni twardej ulepszonej. W 2024 r. w ogólnej długości dróg publicznych o twardej nawierzchni udział dróg miejskich wyniósł 12,3%, a zamiejskich 87,7%. Dróg gruntowych było 12543,0 km (mniej o 5,1% w stosunku do 2023 r. oraz o 14,3% w stosunku do 2015 r.). W 2024 r. w granicach województwa leżało 7,7% ogólnej długości dróg o nawierzchni twardej w kraju i 12,2% dróg gruntowych.

W strukturze dróg publicznych o nawierzchni twardej w 2024 r. dominowały drogi o znaczeniu lokalnym, tj. gminne (47,6%) i powiatowe (38,8%), a następnie wojewódzkie (9,3%) oraz krajowe (4,2%). Przez województwo lubelskie nie przebiegają autostrady, natomiast w ostatnich latach przybyło dróg ekspresowych. W 2024 r. było ich 232,1 km i ich długość była taka sama jak w 2023 r., natomiast w 2015 r. było to 79,3 km. Na 1000 km² powierzchni województwa w 2024 r. przypadało 9,24 km dróg ekspresowych, czyli tyle samo ile w 2023 r. i 3,16 km w 2015 r.

W 2024 r. na 100 km² powierzchni województwa przypadało 97,6 km dróg o nawierzchni twardej, wobec 97,2 km w 2023 r. i 85,9 km w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 101,4 km, 101,9 km i 93,0 km). W 2024 r. na 100 km² powierzchni ogólnej województwa przypadało 84,4 km dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni twardej. Gęstość tych dróg była wyraźnie zróżnicowana terytorialnie. Najwyższą odnotowano w mieście na prawach powiatu Zamość, a najniższą w powiecie włodawskim – odpowiednio 390,4 km i 45,5 km na 100 km² powierzchni ogólnej powiatu. Wciąż duży odsetek stanowią drogi o nawierzchni gruntowej. W 2024 r. ich udział w ogólnej długości dróg w województwie wyniósł 33,8%. Na 100 km² powierzchni województwa przypadało średnio 49,9 km dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni gruntowej. Najwyższy wskaźnik odnotowano w powiecie lubartowskim – 103,0 km na 100 km², a najniższy w powiecie tomaszowskim – 21,3 km na 100 km². Udział dróg gminnych i powiatowych o nawierzchni gruntowej w ogólnej długości tych dróg wyniósł 37,2% w omawianym roku wobec 38,5% w 2023 r. i 44,5% w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 27,6%; 28,6% i 34,7%).

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej, dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe; drogi wojewódzkie; drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Tablica 40. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia
Public roads by types of surface
As of 31 December

Table 40.

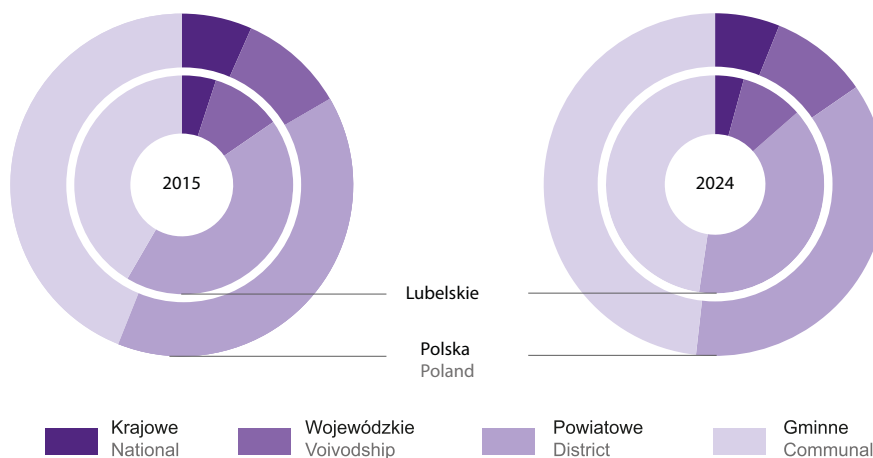
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	36209,6	38483,2	37625,2	37073,2
o nawierzchni twardej hard surface	21581,4	23857,6	24411,2	24530,2
ulepszonej improved	20468,2	22791,6	23281,9	23526,2
o nawierzchni gruntowej unsurfaced	14628,2	14625,6	13214,0	12543,0

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Wykres 69. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia
Hard surface public roads
As of 31 December

Chart 69.

Tablica 41. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

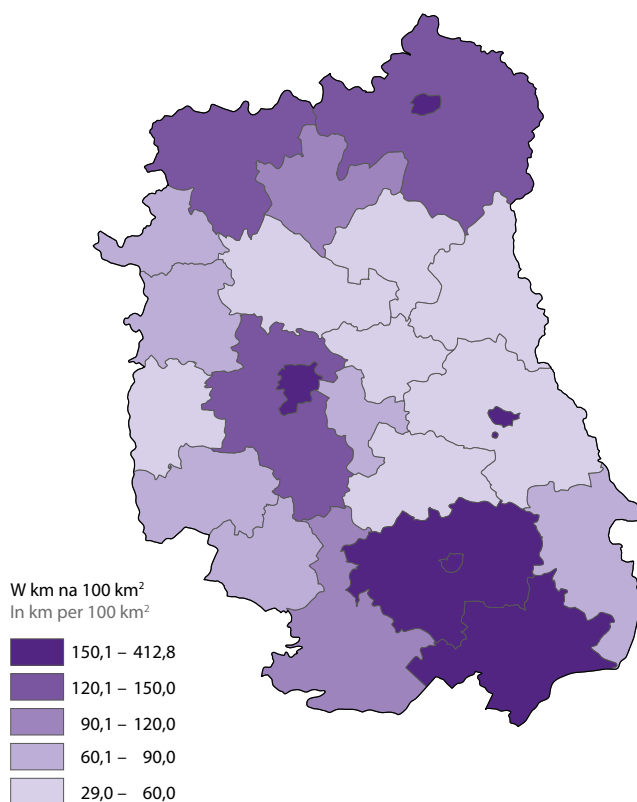
Table 41. Hard surface public roads
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem w km Total in km	21581,4	23857,6	24411,2	24530,2
na 100 km ² per 100 km ²	85,9	95,0	97,2	97,6
O nawierzchni ulepszonej With improved surface	20468,2	22791,6	23281,9	23526,2
ekspresowe expressways	79,3	145,9	232,1	232,1
autostrady motorways	–	–	–	–

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

Mapa 44. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2024 r.

Map 44. Improved hard surface communal and district roads in 2024
As of 31 December

W województwie lubelskim na koniec 2024 r. długość dróg dla rowerów wyniosła 1309,4 km i w stosunku do 2023 r. było ich więcej o 6,5% (o 80,4 km) i o 132,5% w porównaniu z 2015 r. (o 746,1 km). Stanowiły one 5,7% ścieżek rowerowych w kraju. Wskaźnik gęstości ścieżek rowerowych w 2024 r. wyniósł 5,21 km na 100 km² wobec 4,89 km w 2023 r. i 2,24 km w 2015 r. Również w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców długość ścieżek rowerowych wzrosła i wyniosła odpowiednio 6,56 km, 6,11 km i 2,63 km. W 2024 r., w porównaniu z 2015 r., najwięcej ścieżek rowerowych przybyło w powiecie lubelskim – 98,4 km (o 377,0%), jednak biorąc pod uwagę dynamikę, najwyższy wzrost odnotowano w powiecie parczewskim – prawie 18-krotny. W omawianym roku najwięcej ścieżek rowerowych w przeliczeniu na 10 tys. ludności było w powiecie włodawskim – 19,21 km, najmniej zaś w powiecie krasnostawskim – 0,77 km.

Mapa 45.

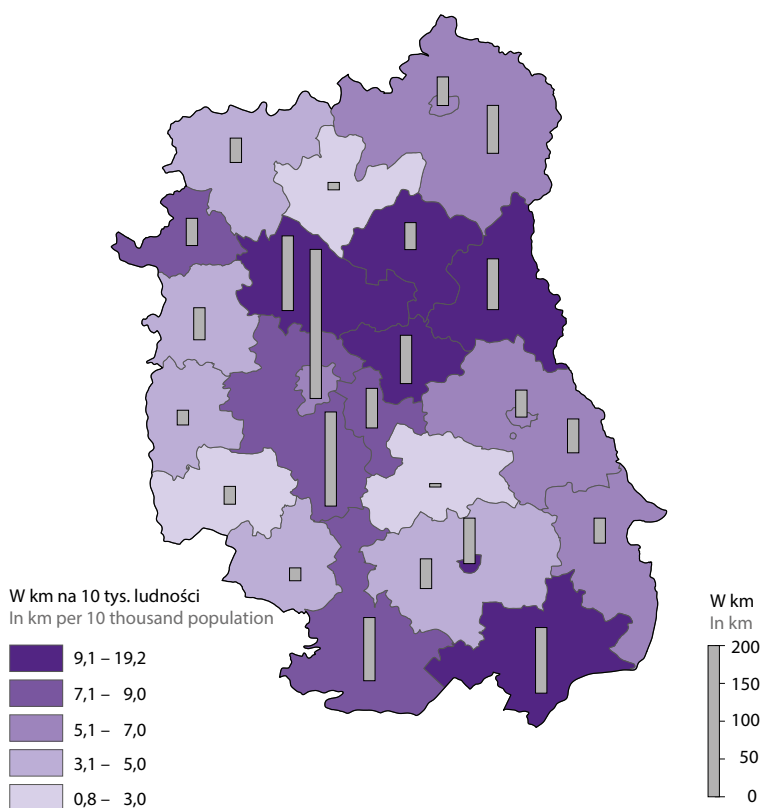
Ścieżki rowerowe w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 45.

Bicycle paths in 2024

As of 31 December

W 2024 r. w województwie lubelskim komunikacja autobusowa realizowana była na 565 liniach krajowych (dotyczy przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu krajowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej), tj. o 3,9% mniej niż w 2023 r. i o 51,8% mniej niż w 2015 r. Długość tych linii wynosiła 23,5 tys. km i zmniejszyła się o 10,7% w stosunku do 2023 r. i o 64,4% w porównaniu z 2015 r. W 2024 r. najwięcej było linii podmiejskich – 491 (86,9% ogólnej liczby linii krajowych), o długości 15,2 tys. km.

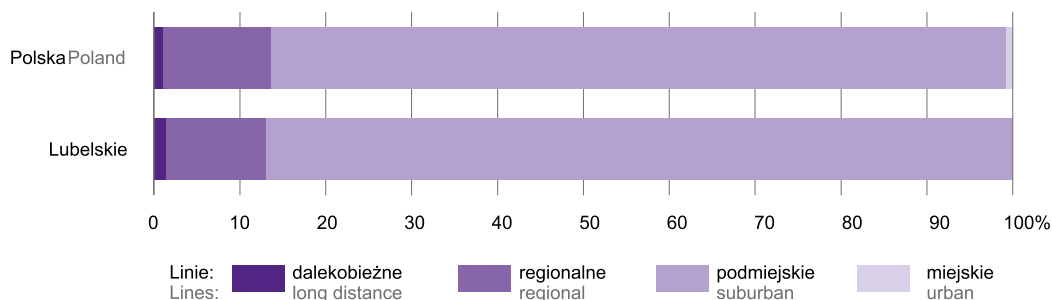
Przewozy międzynarodowe (w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzących regularną komunikację w ruchu międzynarodowym) w 2024 r. realizowane były 3 liniami (o długości 280 km), w 2023 r. były również 3 linie (o długości 210 km), a w 2015 r. było 10 linii (o długości 8544 km).

Wykres 70. Krajowe linie regularnej komunikacji autobusowej w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 70. National lines of scheduled bus transport in 2024

As of 31 December

W województwie lubelskim w 2024 r. przedsiębiorstwa zajmujące się przewozem osób (dotyczy przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej) przewiozły ogółem 13,6 mln pasażerów, tj. mniej o 9,2% w porównaniu z rokiem poprzednim, mniej zaś o 40,5% niż w 2015 r. Średnia odległość przewozu 1 pasażera w komunikacji krajowej wyniosła 26,8 km, a w komunikacji międzynarodowej 644,5 km.

Istotną rolę w przewozach pasażerskich w województwie lubelskim odgrywa komunikacja miejska. W 2024 r. przedsiębiorstwa i zakłady komunikacji miejskiej (o liczbie pracujących powyżej 9 osób) prowadziły przewozy pasażerów liniami komunikacyjnymi o łącznej długości 2700,8 km (więcej o 9,7% niż w 2023 r. oraz o 26,3% więcej w porównaniu z 2015 r.), z tego 92,6% to linie autobusowe i 7,4% trolejbusowe. Komunikacja miejska dysponowała 448 autobusami (o 6,3% mniej w stosunku do poprzedniego roku i o 11,7% więcej w porównaniu z 2015 r.) oraz 99 trolejbusami (tyle samo co w 2023 r. i o 9,2% mniej niż w 2015 r.). Liczba miejsc w autobusach wynosiła 46,5 tys. (o 6,3% mniej w stosunku do poprzedniego roku i o 11,8% więcej w porównaniu z 2015 r.), a w trolejbusach – 9,6 tys. (podobnie co w 2023 r., a więcej o 0,7% niż w 2015 r.). Liczba autobusów komunikacji miejskiej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych wyniosła 445 i zmniejszyła się o 6,5% w porównaniu z 2023 r. i zwiększyła się o 22,6% w stosunku do 2015 r. Ich udział w ogólnej liczbie autobusów zwiększył się z 90,5% w 2015 r. do 99,3% w 2024 r. W 2024 r. liczba przewiezionych pasażerów wyniosła 120,6 mln i zwiększyła się w skali roku o 1,3%, zmniejszyła się zaś o 16,0% w stosunku do 2015 r.

Tablica 42. Komunikacja miejska^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 42. Urban transport^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	2138,0	2498,7	2461,8	2700,8
linii autobusowych bus lines	2012,2	2315,0	2266,4	2500,1
linii trolejbusowych trolleybus lines	125,8	183,7	195,4	200,7
Tabor komunikacji miejskiej: Urban transport stock:				
autobusy buses	401	466	478	448
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	363	403	476	445
trolejbusy trolleybuses	109	123	99	99
Liczba miejsc w autobusach w tys. Number of seats in buses in thousands	41,6	48,5	49,6	46,5
w tym przystosowane do przewozu osób niepełnosprawnych of which adapted to carry people with disabilities	37,9	42,3	49,5	46,4
Liczba miejsc w trolejbusach w tys. Number of seats in trolleybuses in thousands	9,5	11,6	9,6	9,6
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in millions (during the year)	143,5	86,3	119,1	120,6
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	67,0	41,8	59,0	60,2

a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

a Data concern entities and urban transport enterprises in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

W 2024 r. w województwie lubelskim eksploatowanych było 1100 km linii kolejowych normalnotorowych, z których 482 km było zelektryfikowanych (w 2015 r. ich długość wynosiła odpowiednio 1042 km i 416 km). Wskaźnik długości linii kolejowych normalnotorowych w 2024 r. wynosił 4,4 km na 100 km² wobec 4,1 km w 2015 r. (w kraju odpowiednio: 6,3 km oraz 6,2 km). W 2024 r. w porcie lotniczym Lublin łączna liczba startów i lądowań była o 69,2% wyższa niż rok wcześniej i wyniosła 4198 (co stanowiło 0,8% startów i lądowań w kraju), z czego ruch krajowy stanowił 48,3% ruchu ogółem. Udział samolotów polskich w przeprowadzonych operacjach lotniczych wyniósł 45,0%.

W 2024 r. z usług lotniska skorzystało 428,0 tys. pasażerów, tj. o 7,9% więcej niż przed rokiem (co stanowiło 0,7% pasażerów korzystających ze wszystkich lotnisk w kraju). W porównaniu z 2023 r. w komunikacji krajowej liczba przewiezionych pasażerów była na podobnym poziomie, a w komunikacji zagranicznej wyższa o 8,4%. W 2024 r. udział pasażerów przewiezionych w komunikacji krajowej wyniósł 8,2%, a pasażerów obsłużonych przewoźnikiem polskim w ogólnej liczbie pasażerów obsłużonych w Porcie Lotniczym Lublin wyniósł 3,6%.

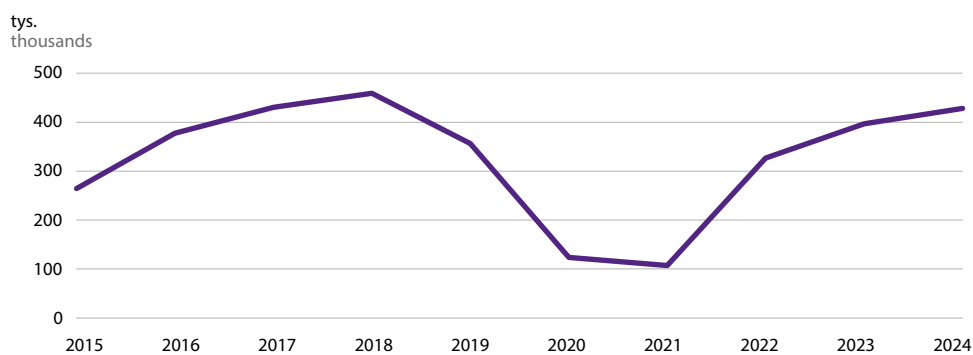
Dane o **ruchu pasażerów w portach lotniczych** obejmują pasażerów: dla których określony port krajowy jest portem zakończenia lotu rozpoczętego w porcie krajowym lub zagranicznym, dla których określony port krajowy jest portem rozpoczęcia lotu kończącego się w porcie krajowym lub zagranicznym, w transzycie bezpośrednim, tj. pasażerów dla których przy kontynuacji podróży samolotem numer lotu pozostał bez zmian.

Tablica 43. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Lublin
Table 43. Passenger traffic at Lublin Airport

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Pasażerowie przybyli z portów ^a : Passenger arrivals from airports ^a :				
krajowych domestic	430	5124	17049	16506
zagranicznych foreign	131211	56006	180980	195506
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	126990	55935	163427	194306
Pasażerowie odprawieni do portów ^a : Passenger departures to airports ^a :				
krajowych domestic	332	5470	17271	18736
zagranicznych foreign	132157	56912	181182	197252
w tym w ruchu regularnym of which scheduled service	127833	56836	163631	196452

a W lotach komunikacyjnych.
a In transport flights.

Wykres 71. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Lublin (przyjazdy i wyjazdy)
Chart 71. Passenger traffic at Lublin Airport (arrivals and departures)

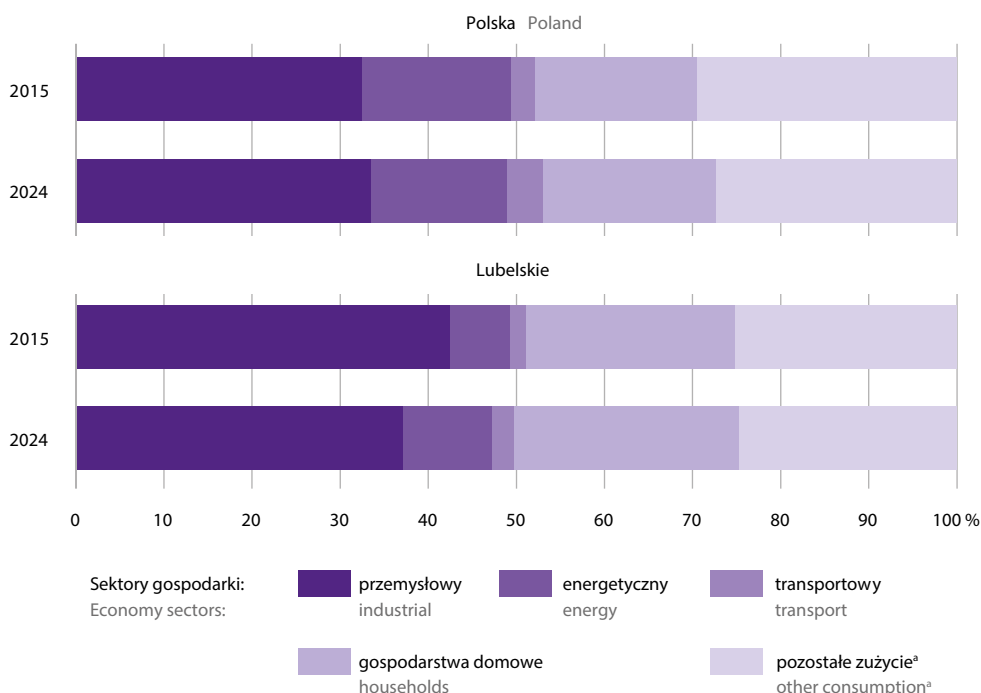

Energia Energy

W 2024 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła moc zainstalowana (o 13,0%) oraz osiągalna (o 13,5%) elektrowni, produkcja energii elektrycznej była wyższa (o 13,3%). Wzrosło również zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (o 4,8%) oraz zużycie energii elektrycznej na 1 odbiorcę w gospodarstwach domowych (o 3,8%).

W 2024 r. w województwie lubelskim moc zainstalowana w elektrowniach wynosiła 2034,2 MW (2,8% mocy zainstalowanej w Polsce) i w porównaniu z 2023 r. wzrosła o 13,0%, a w stosunku do 2015 r. wzrosła ponad 4-krotnie (w kraju wzrost odpowiednio o 11,2% i o 82,2%). Moc osiągalna w elektrowniach w 2024 r. wynosiła 1966,1 MW (2,8% krajowej mocy osiągalnej) i w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano jej wzrost o 13,5%, a w stosunku do 2015 r. wzrosła ponad 4-krotnie (w kraju odpowiednio o 11,2% i o 78,7%).

Wykres 72. Zużycie energii elektrycznej według sektorów gospodarki
Chart 72. Electricity consumption by economy sectors

a Łącznie z rolnictwem.
a Including agriculture.

Produkcja energii elektrycznej w 2024 r. wyniosła 3344,2 GWh (1,9% produkcji krajowej) i w stosunku do 2023 r. była wyższa o 13,3% oraz o 85,5% w porównaniu z 2015 r. W kraju odnotowano wzrost produkcji energii elektrycznej w porównaniu z 2023 r. o 3,1% i o 4,5% w stosunku do 2015 r.

W województwie lubelskim udział odnawialnych nośników energii w produkcji energii elektrycznej ogółem w 2024 r. wyniósł 53,8% wobec 52,9% w 2023 r. i 5,8% w 2015 r., a w kraju udział ten wyniósł 29,0% wobec 27,4% w 2023 r. i 13,8% w 2015 r.

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tablica 44. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych
Table 44. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	777,8	814,4	838,0	846,7
miasta urban areas	395,5	421,3	438,6	445,7
wieś rural areas	382,2	393,1	399,4	401,0
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year):				
w GWh in GWh	1417,3	1465,8	1281,1	1343,0
miasta urban areas	639,5	652,3	606,5	622,8
wieś rural areas	777,8	813,6	674,6	720,1
w kWh na odbiorcę ^a in kWh per consumer ^a	1822,2	1799,9	1528,7	1586,2
miasta urban areas	1616,7	1548,2	1382,7	1397,4
wieś rural areas	2034,9	2069,5	1689,0	1795,9

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Klimatu i Środowiska.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of the Ministry of Climate and Environment.

W województwie lubelskim w 2024 r. liczba odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych wyniosła 846,7 tys. (5,1% ogólnej liczby odbiorców w kraju). W porównaniu z 2023 r. odnotowano wzrost liczby odbiorców o 1,0%, a w stosunku do 2015 r. – o 8,9% (w kraju odpowiednio wzrost o 1,4% i o 14,7%). W 2024 r. w województwie w gospodarstwach domowych w miastach wzrost liczby odbiorców w stosunku do 2015 r. wyniósł 12,7%, a na wsi – 4,9%.

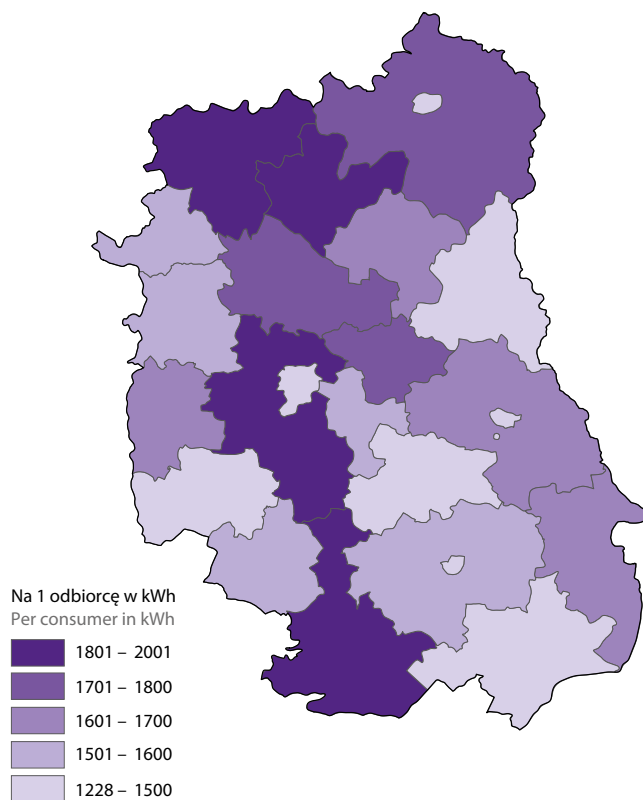
Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r. w województwie wyniosło 1343,0 GWh (4,4% zużycia krajowego), tj. więcej o 4,8% w stosunku do 2023 r. i o 5,2% mniej w porównaniu z 2015 r. W kraju gospodarstwa domowe zużyły energii elektrycznej więcej o 2,1% niż w 2023 r. i o 7,4% niż w 2015 r. W 2024 r. w województwie w gospodarstwach domowych w miastach odnotowano wzrost zużycia energii elektrycznej o 2,7% w stosunku do 2023 r., a na wsi o 6,8%.

W 2024 r. zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w przeliczeniu na 1 odbiorcę wyniosło 1586,2 kWh i było wyższe o 3,8% w stosunku do 2023 r. (w kraju o 0,7%). W miastach województwa miał miejsce wzrost zużycia energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 odbiorcę o 1,1%, a na obszarach wiejskich o 6,3% (w kraju odnotowano podobny poziom zużycia, a na wsi wzrost o 1,7%).

W 2024 r. najwyższe zużycie na odbiorcę wystąpiło w powiatach: lubelskim (2000,7 kWh), łukowskim (1984,5 kWh) i radzyńskim (1809,1 kWh), najniższe zaś w miastach na prawach powiatu: Zamość (1227,8 kWh), Chełm (1245,4 kWh) i Lublin (1397,0 kWh).

Mapa 46.
Map 46.

Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2024 r.
Consumption of electricity in households in 2024

W 2024 r. zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w województwie wyniosło 670,3 kWh i w porównaniu z 2023 r. było wyższe o 5,6%, w miastach wyniosło 672,1 kWh (wzrost o 3,2%). W kraju zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca w 2024 r. wyniosło 809,3 kWh i w porównaniu z 2023 r. wzrosło o 2,5%, w miastach wyniosło 796,0 kWh i wzrosło o 2,1%.

Rozdział 7

Chapter 7

Zarządzanie rozwojem

Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

W 2024 r. w województwie lubelskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, wystąpił wzrost dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Stanowiły one 5,0% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z całego kraju.

Jednostki samorządu terytorialnego województwa lubelskiego w 2024 r. osiągnęły dochody ogółem w wysokości 21665,4 mln zł – 5,0% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego z całego kraju. Były one wyższe o 16,6% w porównaniu z 2023 r. oraz o 111,2% niż w 2015 r. Dochody własne ukształtowały się na poziomie 8163,4 mln zł, wyższym o 17,9% niż w 2023 r. Jednostki samorządu terytorialnego otrzymały również dotacje ogółem w kwocie 5904,7 mln zł oraz subwencję ogólną w wysokości 7597,3 mln zł, co stanowiło wzrost odpowiednio o 13,7% i 17,6% w stosunku do 2023 r. W porównaniu z 2015 r. dochody własne zwiększyły się o 110,7%, dotacje – o 96,5%, a subwencja ogólna – o 124,8%.

Tablica 45. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 45. Revenue of local government units budgets

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	4786	7750	9209	10814	37,7
Gminy ^a Gminas ^a	3189	5653	6491	7573	34,4
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4770	7475	8371	9974	50,6
Powiaty Powiats	895	1513	1937	2340	29,7
Województwo Voivodship	533	507	795	886	38,4

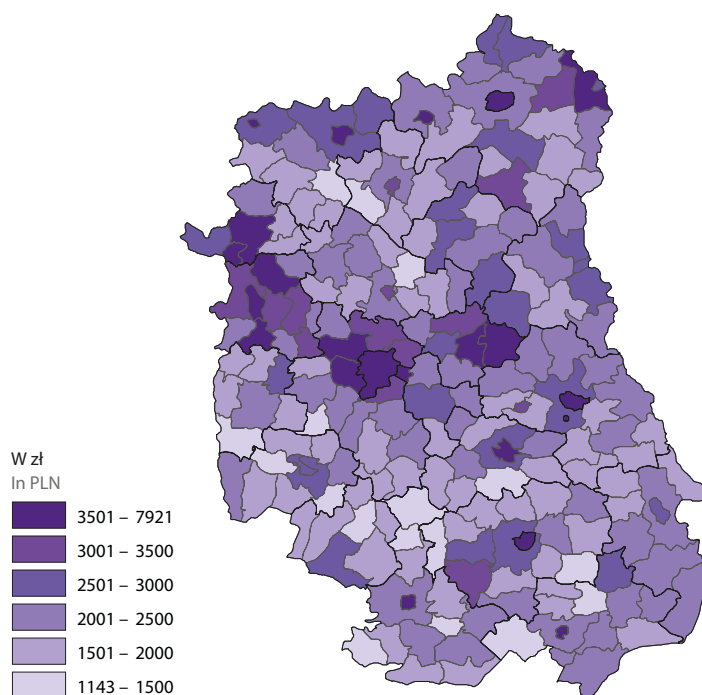
a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

W 2024 r. dochody poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim kształtowały się następująco: gminy – 11402,5 mln zł (spadek o 15,8% w porównaniu z 2023 r. i wzrost o 121,4% w stosunku do 2015 r.), miasta na prawach powiatu – 4965,3 mln zł (wzrost o 18,3% i o 97,0%), powiaty – 3522,7 mln zł (wzrost o 19,9% i o 143,7%), a województwo – 1774,8 mln zł (wzrost o 10,6% i o 55,4%).

Największą pozycją dochodową jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim w 2024 r. były dochody własne, które stanowiły 37,7% dochodów ogółem. Udział dotacji był mniejszy o 10,4 p. proc., a subwencji ogólnej – o 2,6 p. proc. Struktura dochodów gmin była następująca: dochody własne – 34,4%, subwencja ogólna – 33,2% i dotacje – 32,5%. W miastach na prawach powiatu największą częścią dochodów były dochody własne, których udział wyniósł 50,6%, a subwencja ogólna i dotacje stanowiły odpowiednio 32,8% i 16,6%. W powiatach największą częścią dochodów okazała się subwencja ogólna, której udział wyniósł 41,9%, a dochody własne i dotacje stanowiły odpowiednio 29,7% i 28,4%. W budżecie województwa największą częścią dochodów była subwencja ogólna z udziałem 40,2%, natomiast dochody własne i dotacje stanowiły odpowiednio 38,4% i 21,3%.

Mapa 47.
Mapa 47.

Dochody własne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.
Own revenue of gminas budgets per capita in 2024

Źródłami **dochodów własnych** jednostek samorządu terytorialnego są m.in: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku jst, spadki, zapisy i darowizny na rzecz jst, dochody z kar pieniężnych i grzywnien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody jst, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

W 2024 r. średnio na jednego mieszkańca województwa lubelskiego przypadało 10814 zł dochodów jednostek samorządu terytorialnego, więcej o 1605 zł niż w 2022 r. i o 6028 zł niż w 2015 r. Najwyższymi dochodami per capita charakteryzowały się miasta na prawach powiatu – 9974 zł, a następnie gminy – 7573 zł i powiaty – 2340 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 886 zł dochodów budżetu województwa. Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego per capita w 2024 r. wyniosły 4075 zł, więcej o 642 zł niż w 2023 r. i o 2267 zł niż w 2015 r. Najwyższe odnotowano w miastach na prawach powiatu – 5050 zł, a następnie w gminach – 2604 zł i powiatach – 695 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 341 zł dochodów własnych z budżetu województwa.

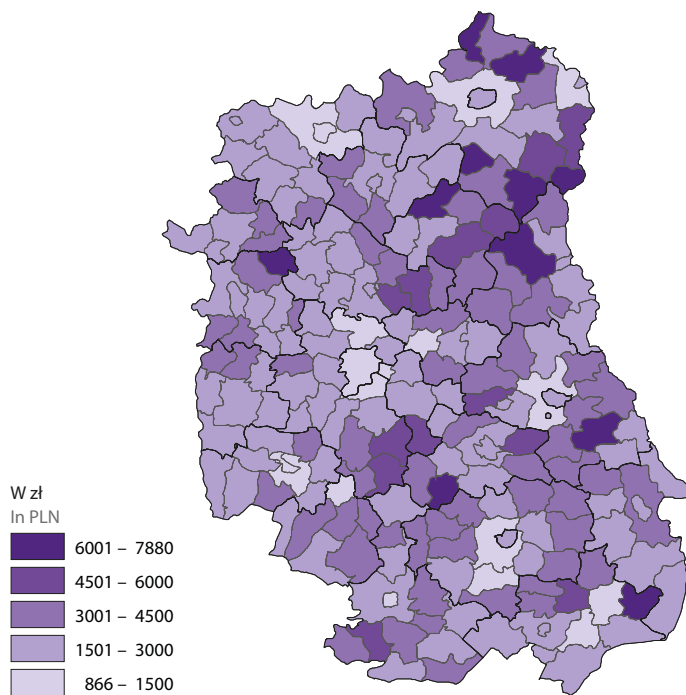
W gminach w 2024 r. średnio na 1 mieszkańca przypadło 7573 zł dochodów. W 82 gminach dochody były niższe od średniej, a w 131 – wyższe. Najmniejszy dochód per capita uzyskało miasto Kraśnik (powiat kraśnicki) – 5467 zł, a największy gmina Żmudź (powiat chełmski) – 13195 zł. Na 1 mieszkańca przypadało średnio 2604 zł dochodów własnych. W 160 gminach były one niższe od średniej, a w 53 – wyższe. Najmniejszy dochód własny na 1 mieszkańca osiągnęła gmina Borzechów (powiat lubelski) – 1143 zł, a największy gmina Puchaczów (powiat łęczyński) – 7921 zł. Na mieszkańca Lublina przypadało 9775 zł dochodów, w tym 5549 zł dochodów własnych. W miastach na prawach powiatu średnie dochody na 1 mieszkańca wyniosły 9974 zł. Zamość uzyskał największy dochód per capita (11523 zł), a najniższy – Lublin (9775 zł). Z kolei, średni dochód własny na 1 mieszkańca w tej grupie jednostek wyniósł 5050 zł. Największy dochód własny per capita uzyskał Lublin (5549 zł), a najniższy – Chełm (4018 zł).

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały dotacje celowe w kwocie 5306,3 mln zł, więcej o 618,2% niż w 2023 r. Kwota ta była wyższa o 186,6% w porównaniu z 2015 r. Dotacje celowe dla poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim kształtowały się następująco: gminy – 3452,4 mln zł, miasta na prawach powiatu – 759,6 mln zł, powiaty – 869,4 mln zł, a województwo – 224,9 mln zł. Średnio na jednego mieszkańca przypadało 2649 zł dotacji celowych, więcej o 425 zł niż w 2023 r. i o 1785 zł niż w 2015 r. Najwyższymi dotacjami celowymi per capita charakteryzowały się gminy – 2293 zł, a następnie miasta na prawach powiatu – 1526 zł i powiaty – 577 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 112 zł dotacji celowych z budżetu województwa.

W 2024 r. jednostki samorządu terytorialnego otrzymały w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (z paragrafów 200, 620 oraz 205, 625 według klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych) dotacje w kwocie 598,5 mln zł, mniej o 15,3% niż w 2023 r. i o 48,1% niż w 2015 r. Dotacje europejskie dla poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim kształtowały się następująco: gminy – 248,1 mln zł, miasta na prawach powiatu – 65,4 mln zł, powiaty – 131,3 mln zł, a województwo – 129,9 mln zł. Średnio na jednego mieszkańca przypadało 299 zł dotacji europejskich, mniej o 51 zł niż w 2023 r. i o 239 zł niż w 2015 r. Najwyższymi dotacjami europejskimi per capita charakteryzowały się gminy – 165 zł, a następnie miasta na prawach powiatu – 131 zł i powiaty – 87 zł. Na każdego mieszkańca województwa przypadało zaś 77 zł dotacji europejskich.

W 2024 r. 47,3% dotacji, czyli 2794,0 mln zł przeznaczonych było na inwestycje – więcej o 6,9% niż w 2023 r. i o 116,1% niż w 2015 r. W ramach dotacji inwestycyjnych gminy otrzymały 1924,2 mln zł, miasta na prawach powiatu – 184,3 mln zł, powiaty – 570,3 mln zł, a województwo – 115,2 mln zł. Średnio na jednego mieszkańca na inwestycje przekazano 1395 zł z dotacji, więcej o 100 zł niż w 2023 r. i o 792 zł niż w 2015 r. Najwyższymi dotacjami inwestycyjnymi per capita charakteryzowały się gminy – 1278 zł, powiaty – 379 zł, a następnie miasta na prawach powiatu – 370 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 58 zł dotacji inwestycyjnych z budżetu województwa. Udział dotacji inwestycyjnych w finansowaniu wydatków inwestycyjnych wyniósł w 2024 r. 54,4% i był wyższy o 0,9 p. proc. niż w 2023 r. i o 0,2 p. proc. w porównaniu z 2015 r. Najwyższym udziałem charakteryzowały się gminy – 61,8%, a następnie powiaty – 54,4% i miasta na prawach powiatu – 34,8%. Najniższy udział odnotowano w województwie i wyniósł on tylko 25,9%.

Mapa 48. Dotacje dla gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 48. Grants for gminas per capita in 2024

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

W 2024 r. w województwie lubelskim, w porównaniu z rokiem poprzednim, wystąpił wzrost wydatków ogółem jednostek samorządu terytorialnego. Stanowiły one 5,1% łącznych wydatków jednostek samorządu terytorialnego z całego kraju.

Wydatki ogółem jednostek samorządowych wyniosły 22172,2 mln zł. Stanowiły one 5,1% łącznych wydatków jednostek samorządu terytorialnego z całego kraju. Były one wyższe o 14,5% w porównaniu z 2023 r. oraz o 110,7% niż w 2015 r. Wydatki majątkowe ukształtowały się na poziomie 5325,9 mln zł, wyższym o 5,3% niż w 2023 r. i o 118,4% niż w 2015 r. Jednostki samorządu przeznaczyły na inwestycje 5138,4 mln zł, więcej o 5,2% w stosunku do 2023 r. i o 115,2% w porównaniu z 2015 r.

Tablica 46.

Table 46.

Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Expenditure of local government units budgets

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków inwestycyjnych w % ogółem wydatków share of invest- ment expendi- ture in % of total expenditure
Ogółem Total	4911	7453	9601	11067	23,2
Gminy ^a Gminas ^a	3181	5442	6833	7774	26,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4949	7571	9028	10531	10,1
Powiaty Powiats	888	1388	2027	2359	29,5
Województwo Voivodship	625	439	699	835	26,6

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

W 2024 r. wydatki poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim kształtowały się następująco: gminy – 11705,0 mln zł, miasta na prawach powiatu – 5242,5 mln zł, powiaty – 3551,3 mln zł, a województwo – 1673,4mln zł. W 2024 r. średnio na jednego mieszkańca województwa lubelskiego przypadało 11067 zł wydatków jednostek samorządu terytorialnego, więcej o 1466 zł niż w 2023 r. i o 6156 zł niż w 2015 r. Najwyższymi wydatkami per capita charakteryzowały się miasta na prawach powiatu – 10531 zł, a następnie gminy – 7774 zł i powiaty – 2359 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 835 zł wydatków budżetu województwa.

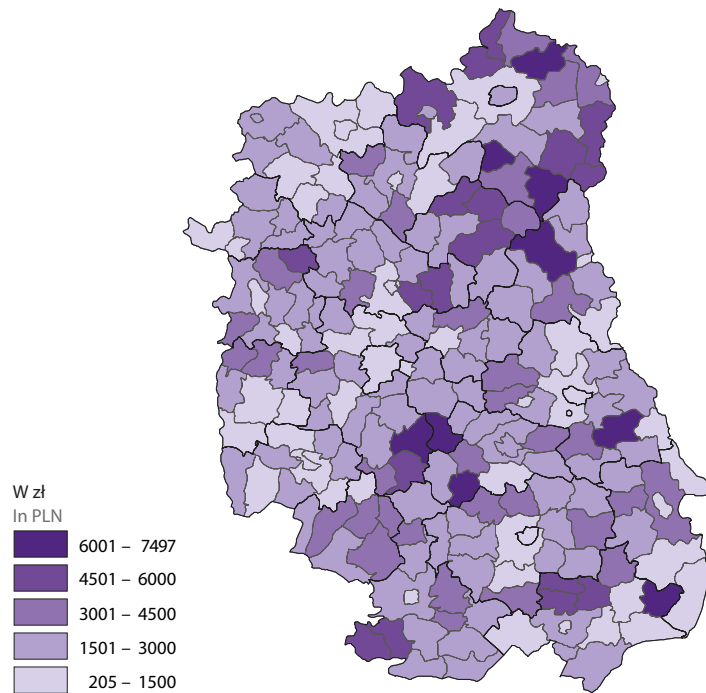
W 2024 r. średnio na jednego mieszkańca województwa lubelskiego samorządy wydały na inwestycje 2565 zł, więcej o 144 zł niż w 2023 r. i o 1451 zł niż w 2015 r. Najwyższymi wydatkami inwestycyjnymi per capita charakteryzowały się gminy – 2069 zł, następnie miasta na prawach powiatu – 1064 zł, a powiaty – 696 zł. Na każdego mieszkańca przypadało zaś 222 zł wydatków inwestycyjnych województwa.

W gminach w 2024 r. średnio na 1 mieszkańca przypadło 7774 zł wydatków. W 83 gminach wydatki były niższe od średniej, a w 130 – wyższe. Najmniejsze wydatki per capita poniosła gmina Kraśnik (powiat

kraśnicki) – 5394 zł, a największe gmina Sosnówka (powiat bialski) – 14585 zł. Na inwestycje gminy przeznaczyły średnio 2069 zł na 1 mieszkańca. W 92 gminach były one niższe od średniej, a w 121 – wyższe. Najmniejsze wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca wykazała gmina Kraśnik (powiat kraśnicki) – 205 zł, a największe gmina Sosnówka (powiat bialski) – 7497 zł. Na mieszkańca Lublina przypadało 10470 zł wydatków, w tym 932 zł przeznaczono na inwestycje. Biorąc pod uwagę wydatki per capita wśród miast na prawach powiatu województwa lubelskiego, Lublin miał zarówno wydatki ogółem, jak i wydatki inwestycyjne niższe od średniej wojewódzkiej. Najwyższymi wydatkami per capita cechował się Zamość z 11629 zł wydatków ogółem na mieszkańca, a Biała Podlaska przeznaczyła najwięcej na inwestycje – 1598 zł na mieszkańca.

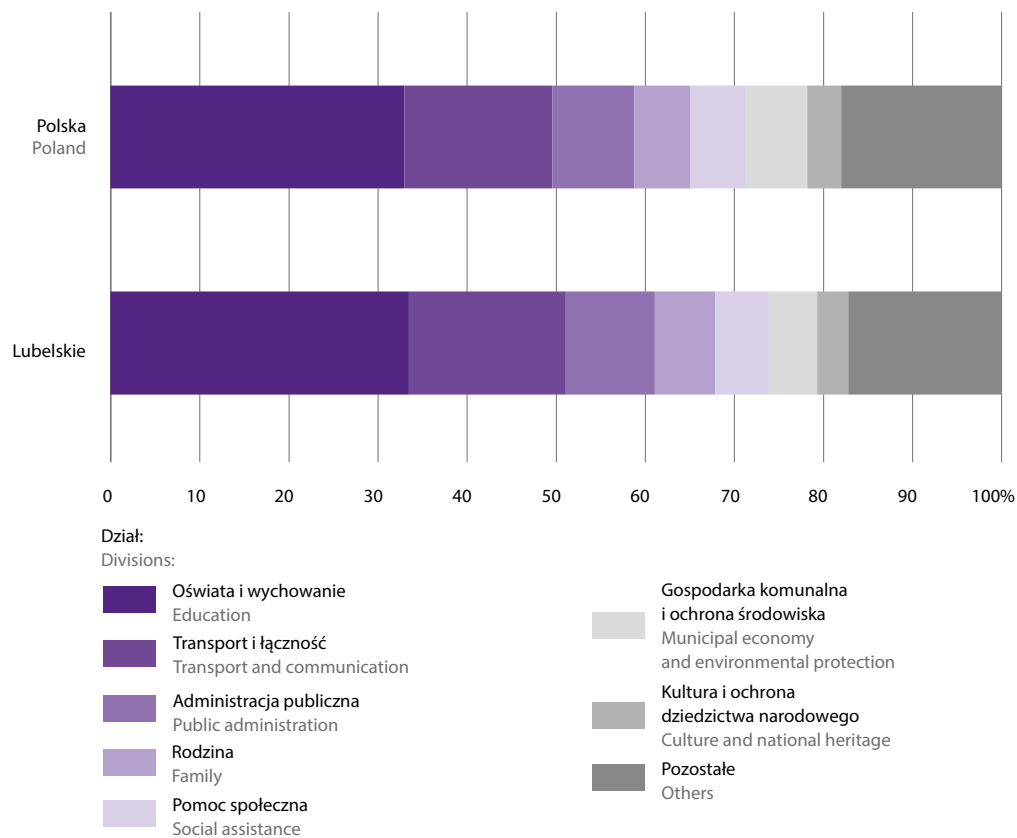
Mapa 49.
Map 49.

Wydatki inwestycyjne budżetów gmin na 1 mieszkańca w 2024 r.
Investment expenditures of gminas budgets per capita in 2024

Największą część środków w 2024 r. (33,5%) jednostki samorządu terytorialnego wydały na oświatę i wychowanie. Działami, na które przeznaczono znaczące kwoty były również transport i łączność, administracja publiczna, rodzina, pomoc społeczna oraz gospodarka komunalna i ochrona środowiska. Na oświatę i wychowanie największe wydatki wykazały miasta na prawach powiatu (42,8%), gminy (35,5%) i powiaty (26,6%). W budżecie województwa największy udział wydatków odnotowano w dziale transport i łączność (41,5%).

Wykres 73. Wydatki budżetowe według działów w 2024 r.
Chart 73. Budget expenditure by divisions in 2024

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W roku budżetowym 2024 w województwie lubelskim odnotowano deficyt budżetowy jednostek samorządu terytorialnego. W latach 2015-2024 tylko w 2016, 2020 i 2021 r. wystąpiła nadwyżka budżetowa.

Jednostki samorządu terytorialnego w województwie lubelskim zamknęły rok budżetowy 2024 deficytem, łącznie w wysokości 506,8 mln zł. W budżetach jednostek samorządu terytorialnego deficyt odnotowano w gminach – 302,5 mln zł, miastach na prawach powiatu – 277,2 mln zł i powiatach – 28,6 mln zł. Jedynie budżet województwa zamknął się nadwyżką budżetową w wysokości 101,4 mln zł.

Tablica 47. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 47. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	-266,5	612,9	-790,8	-506,8	-2,3
Gminy ^a Gminas ^a	14,3	326,9	-518,7	-302,5	-2,7
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	-94,7	-48,9	-329,0	-277,2	-5,6
Powiaty Powiats	12,3	194,6	-137,1	-28,6	-0,8
Województwo Voivodship	-198,5	140,3	194,1	101,4	5,7

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

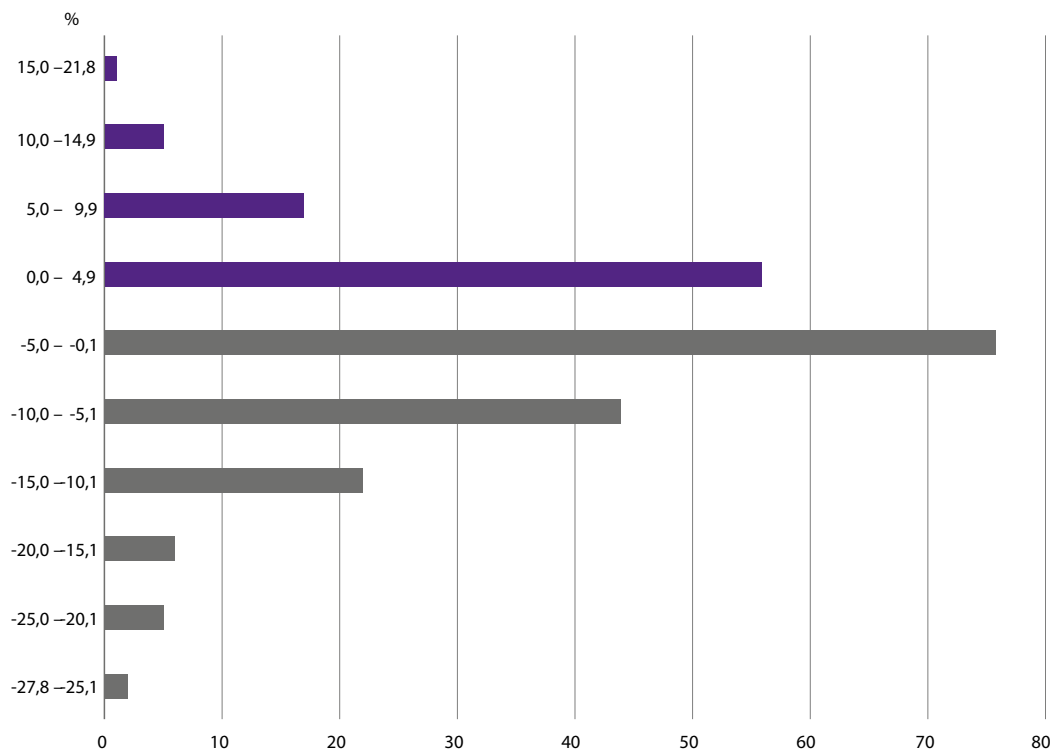
Relacja deficytu jednostek samorządu terytorialnego do dochodów ogółem wyniosła 2,3%. W gminach relacja ta była na poziomie 2,7%, w miastach na prawach powiatu – 5,6%, a w powiatach – 0,8%. W województwie nadwyżka budżetowa stanowiła 5,7% dochodów.

Na jednego mieszkańca przypadło 253 zł deficytu jednostek samorządu terytorialnego. W gminach deficyt per capita wyniósł 201 zł, w miastach na prawach powiatu – 557 zł, a w powiatach – 19 zł. W przeliczeniu na jednego mieszkańca nadwyżka budżetowa województwa była na poziomie 51 zł.

Rok 2024 dla 155 jednostek samorządu terytorialnego zamknął się deficytem na kwotę 828,1 mln zł (141 gminy, 3 miasta na prawach powiatu, 11 powiatów). Nadwyżkę w wysokości 321,2 mln zł wykazało 79 jednostek samorządu terytorialnego (68 gmin, 1 miasto na prawach powiatu, 9 powiatów i województwo). W 38 jednostkach deficyt wyniósł co najmniej 10,0% dochodów, natomiast w 6 jednostkach nadwyżka budżetowa przekroczyła 10% dochodów.

Wykres 74. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2024 r.

Chart 74. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2024

Tablica 48. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 48. Debt of local government units in 2024

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2023=100
Ogółem Total	5743,3	2867	26,5	108,3
Gminy ^a Gminas ^a	2102,7	1397	18,4	113,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	2805,5	5636	56,5	108,7
Powiaty Powiats	605,2	402	17,2	112,9
Województwo Voivodship	229,9	115	13,0	68,7

^a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding of gminas which are also cities with powiat status.

W 2024 r. zobowiązania ogółem jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim wyniosły 5743,3 mln zł i w porównaniu do 2023 r. zwiększyły się o 8,3%. Wzrost zadłużenia w stosunku do 2023 r. odnotowano w gminach (o 13,6%), miastach na prawach powiatu (o 8,7%) oraz powiatach (o 12,9%). Najwyższa kwota zobowiązań wystąpiła w budżetach miast na prawach powiatu i wyniosła 2805,5 mln zł, natomiast najniższe zobowiązania w kwocie 229,9 mln zł odnotowano dla województwa.

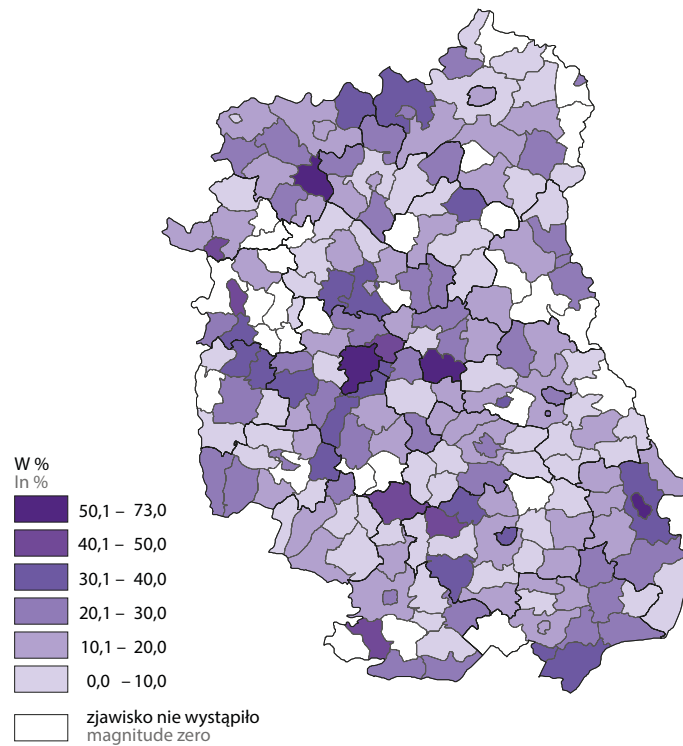
Mapa 50. Zadłużenie gmin w % dochodów ogółem w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Mapa 50.

Debt of gminas in % of revenue in 2024

As of 31 December

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European funds

Na koniec 2025 r. udział dofinansowania ze środków Unii Europejskiej wniosków o płatność do certyfikacji na terenie województwa lubelskiego wyniósł 78,8%. Najwięcej środków było przeznaczonych na projekty zrealizowane w ramach Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027.

Fundusze Europejskie wspierają rozwój krajów członkowskich Unii Europejskiej. Z tych środków są finansowane m.in. inwestycje realizowane przez samorządy, instytucje publiczne czy firmy z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Wśród nich są projekty, które zapobiegają wykluczeniu społecznemu i poprawiają jakość życia obywateli. Dotychczas Polska korzystała z Funduszy Europejskich w trzech perspektywach finansowych: na lata 2000-2006, 2007-2013 i 2014-2020. Obecnie jest beneficjentem perspektywy na lata 2021-2027.

W perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 obowiązuje „**Umowa Partnerstwa dla realizacji polityki spójności na lata 2021-2027 w Polsce**” (UP). To uzgodniona z Komisją Europejską strategia wykorzystania Funduszy Europejskich w najbliższej dekadzie. W ramach UP realizowanych jest 8 programów na poziomie krajowym (zarządzanych przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej) oraz 16 programów regionalnych (zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie). Dane pochodzą z systemu teleinformatycznego wykorzystywanego na potrzeby wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce w perspektywie finansowej na lata 2021-2027. System ten nie obejmuje programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ), z tego powodu dane dla tego programu nie są prezentowane.

Wartość umów/decyzji o dofinansowanie oznacza kwotę wynikającą z podpisania dokumentów między instytucją np. Urzędem Marszałkowskim a beneficjentem np. gminą, firmą. Natomiast **wartość wniosków o płatność do certyfikacji** to etap rozliczania i refundacji wydatków. Wnioski o płatność do certyfikacji obejmują wydatki już sprawdzone i zatwierdzone przez instytucje, które mogą zostać przedstawione Komisji Europejskiej do refundacji. Ich wartość jest zazwyczaj znacznie niższa niż wartość samych umów, co wynika z cyklu realizacji projektów. Jest to kwota, którą beneficjent faktycznie wydał i zgłosił wniosek do urzędu, aby otrzymać jej zwrot.

Na koniec 2025 r. wartość podpisanych umów i decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021-2027 na terenie województwa lubelskiego wyniosła 13875,6 mln zł, co stanowiło 5,0% całkowitej wartości w Polsce.

Wartość wniosków o płatność do certyfikacji w województwie osiągnęła 3199,7 mln zł, co stanowi 23,1% wartości umów i decyzji o dofinansowanie (w kraju 21,4%). Na 1 mieszkańca województwa lubelskiego przypadło przeciętnie 1615 zł, o 15 zł więcej niż średnia w Polsce (1600 zł). Niemal cztery piąte (78,8%) wartości tych wniosków zostało dofinansowane ze środków Unii Europejskiej. W kraju udział dofinansowania ze środków wspólnotowych był o 6,9 p. proc. niższy i wynosił 71,9%.

W strukturze wniosków o płatność przekazanych do certyfikacji na terenie województwa lubelskiego odnotowano dominację Funduszy Europejskich dla Lubelskiego 2021-2027, którego udział ukształtował się na poziomie 57,1%. Oprócz programów regionalnych, największymi wartościami odznaczały się Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS), Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW) oraz Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG), odpowiednio 27,2%, 8,0% i 5,0%.

Tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp.

Tablica 49. Wartość umów/decyzji o dofinansowanie w ramach Umowy Partnerstwa 2021-2027 na terenie województwa do 31 grudnia 2025 r.

Table 49. Value of grant agreements/decisions under the Partnership Agreement 2021-2027 in the Voivodship until 31 December 2025

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym wartość wniosków o płatność do certyfikacji Of which value of payment applications			
		razem total	w tym dofinansowane ze środków Unii Europejskiej of which co-financing from the European Union resources	w % ogółem in % of grand total	na 1 mieszkańca ^b w zł per capita in PLN ^b
Ogółem Total	13875,6	3199,7	2520,1	23,1	1615
w tym: of which:					
Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko European Funds for Infrastructure, Climate and Environment	4035,6	870,6	725,9	21,6	440
Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki European Funds for Smart Economy	761,9	160,4	99,5	21,0	81
Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy European Funds for Digital Development	259,8	56,5	31,8	21,8	29
Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej European Funds for Eastern Poland	1521,7	257,5	178,7	16,9	130
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego European Funds for Social Development	64,0	10,0	8,4	15,7	5
Fundusze Europejskie dla Rybactwa European Funds for Fisheries	63,4	18,2	12,4	28,6	9
Regionalne Fundusze Europejskie Regional European Funds	7169,2	1826,5	1463,3	25,5	922

a Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2025 r.

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej

a Data were calculated using the population size as of 31 December 2025.

Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

W obecnej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027 system wsparcia opiera się na Umowie Partnerstwa, ale realny strumień środków płynących do regionów jest znacznie szerszy i obejmuje źródła pozafunduszowe oraz mechanizmy pozaunijne. Kluczowe znaczenie mają fundusze, które nie podlegają bezpośrednio rygorom Umowy Partnerstwa i Ministerstwu Funduszy i Polityki Regionalnej:

- Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej finansowany z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i zarządzany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi; skupia się on na modernizacji wsi i rolnictwa,
- Krajowy Plan Odbudowy (KPO) – odrębny instrument finansujący reformy i inwestycje wzmacniające odporność gospodarki po pandemii.

Uzupełnieniem są fundusze z państw EFTA, które funkcjonują równolegle do budżetu UE, tj. z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (tzw. Fundusze Norweskie) oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które wydatkowane są przede wszystkim na ochronę środowiska, zdrowie, kulturę oraz rozwój lokalny, a także Szwajcarsko-Polski Program Współpracy (tzw. Fundusz Szwajcarski) wspierający m.in. rozwój miast oraz badania naukowe i innowacje.

7.5. Planowanie przestrzenne i rewitalizacja

7.5. Spatial planning and revitalisation

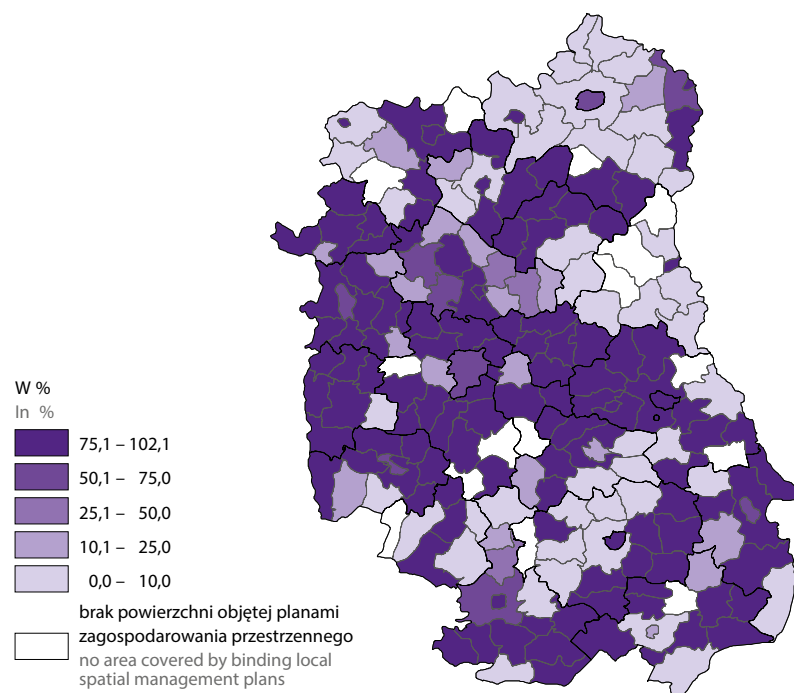
Jednym z zadań własnych gmin jest kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na swoim terenie tak, aby efektywnie wykorzystać przestrzeń, godząc przy tym interesy różnych jej użytkowników oraz realizując cele społeczne i gospodarcze. W związku z tym gminy uchwalają studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Mapa 51.

Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem ^a w 2024 r.

Map 51.

Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area ^a in 2024

^a Wartość wskaźnika większa od 100% wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii (GUGiK) z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 r. rewizji granic jednostek terytorialnych.

^a The index value greater than 100% results from the discrepancy in the planning documentation of the municipalities in relation to the geodetic area published by Head Office of Geodesy and Cartography (GUGiK), taking into account the revision of territorial units' borders since 2006.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest to opracowanie planistyczne gminy – akt prawa miejscowego uchwalony przez radę gminy – ustalające dla obszaru nim objętego, przeznaczenie terenów wyodrębnionych liniami rozgraniczającymi, z określeniem ich funkcji, zasad zagospodarowania, zasad obsługi w zakresie infrastruktury, a także ustalające, w zależności od potrzeb, lokalne warunki, zasady i standardy kształtowania zabudowy oraz inne szczególne warunki wymagające uregulowania planistycznego.

W 2024 r. w województwie lubelskim na terenie 213 gmin obowiązywało 2352 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp), o 5,6% więcej w porównaniu z 2023 r. Powierzchnia objęta mpzp stanowiła 57,6% powierzchni ogółem województwa, tożsamo do roku poprzedniego.

Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w województwie lubelskim był mocno zróżnicowany. W ponad połowie gmin (120) powierzchnia pokryta planami stanowiła co najmniej 90%. Jednak w 45 gminach wskaźnik ten nie przekroczył 10%, a w 15 nie odnotowano powierzchni pokrytej mpzp.

W 2024 r. w trakcie sporządzania na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. było 424 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (394 w 2023 r.). Sporządzanie 26,7% projektów planów trwało dłużej niż 3 lata.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy to dokument planistyczny określający politykę przestrzenną gminy. Studium ma koordynować ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z: dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, występowania obiektów i terenów chronionych, stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, prawa własności gruntów, jakości życia mieszkańców, zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych. W studium określa się, w szczególności: walory i zagrożenia środowiskowe, formy ochronne, obszary zabudowane, wyłączone z zabudowy i przewidziane do zabudowy rozróżnieniem ich cech funkcjonalnych, stan i kierunki rozwoju infrastruktury usługowej i technicznej, obszary, dla których mają być sporządzane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz obszary przewidywane do realizacji zadań i programów ponadlokalnych. Studium nie jest aktem prawa miejscowego i nie stanowi podstawy wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Powierzchnia terenów wskazanych w studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyniosła 1129,2 tys. ha. Tereny wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze stanowiły 3,3% powierzchni wskazanej w studium, natomiast tereny wymagające zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne 2,7%.

Gminny program rewitalizacji (GPR) w 2024 r. obowiązywał w 60 gminach województwa lubelskiego, co stanowiło odsetek 21,8% wszystkich gmin. Obszar rewitalizacji zajmował 2,7% powierzchni województwa. Na koniec 2024 r. we wskazanych gminach liczba mieszkańców na obszarach rewitalizowanych stanowiła 20,1% ogółu ludności.

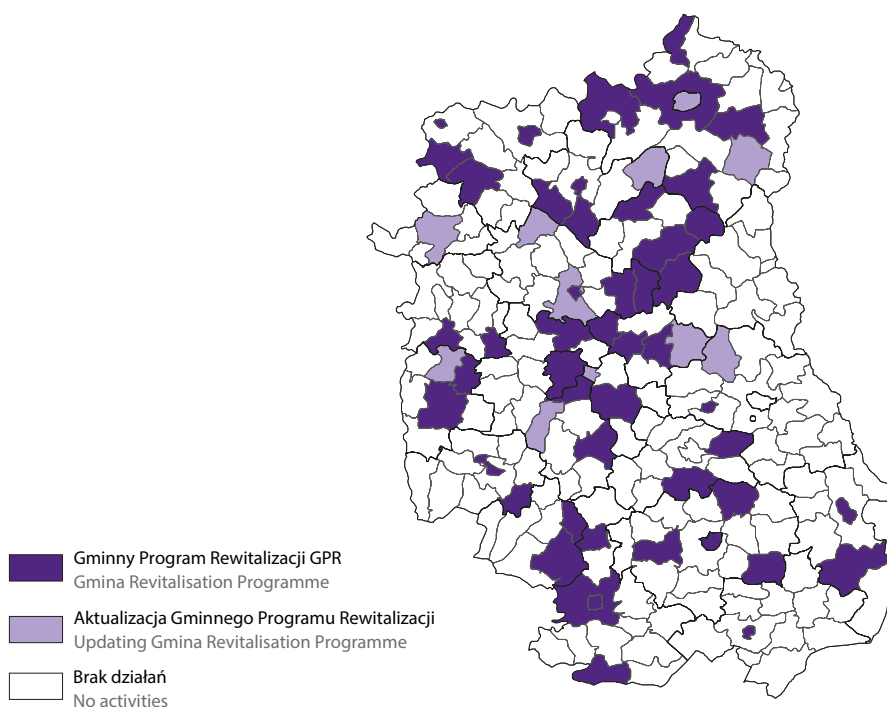
Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb poprzez np. likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie gminnego programu rewitalizacji (GPR). Inne dokumenty strategiczne, będące podstawą prowadzenia rewitalizacji, mogły obowiązywać do 31 grudnia 2023 r.

W 2024 r. 60 gmin w województwie lubelskim posiadało gminny program rewitalizacji (GPR). Oznacza to, że 71,8% gmin nie posiadało dokumentu strategicznego, będącego podstawą prowadzenia rewitalizacji (w kraju 83,4%). Spośród 4 miast na prawach powiatu, gminny program rewitalizacji obowiązuje w: Białej Podlaskiej, Lublinie i Zamościu. Prowadziły go również 62,5% gmin miejskich (z wyłączeniem miast na prawach powiatu), 44,1% gmin miejsko-wiejskich oraz 20,1% gmin wiejskich.

Mapa 52.
Map 52.

Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2024 r.
Activity of the gminas in the field of revitalisation in 2024

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in.: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowych (m.in.: przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in.: niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych),
- technicznych (m.in.: degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja. W 2024 r. 105 gmin w województwie lubelskim podało informacje o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego, w tym 45 z nich nie prowadziło działań rewitalizacyjnych. Powierzchnia obszaru zdegradowanego w województwie wyniosła 365,0 tys. ha, co stanowiło 14,5% powierzchni województwa ogółem. Na koniec 2024 r. obszary zdegradowane zamieszkiwało 474,4 tys. osób, czyli prawie jedna czwarta (23,4%) mieszkańców województwa ogółem.

Tablica 50.
Table 50.

Obszary zdegradowane w gminach
Degraded area in gminas

Wyszczególnienie Specification	2023		2024		
	gminy, które miały wyznaczony obszar zdegradowany gminas which had designated degraded area		powierzchnia obszaru zdegradowanego ^a area of degraded area ^a		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % gmin ogółem in % of total gminas	w ha in ha	w % powierzchni ogółem in % of total area	
Ogółem Total	146	105	49,3	365033	14,5
Gminy miejskie ^b Urban gminas ^b	15	12	75,0	7835	20,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4	4	100,0	4671	17,5
Gminy wiejskie Rural gminas	103	69	43,4	293758	14,7
Gminy miejsko-wiejskie Urban-rural gminas	24	20	58,8	58769	13,2

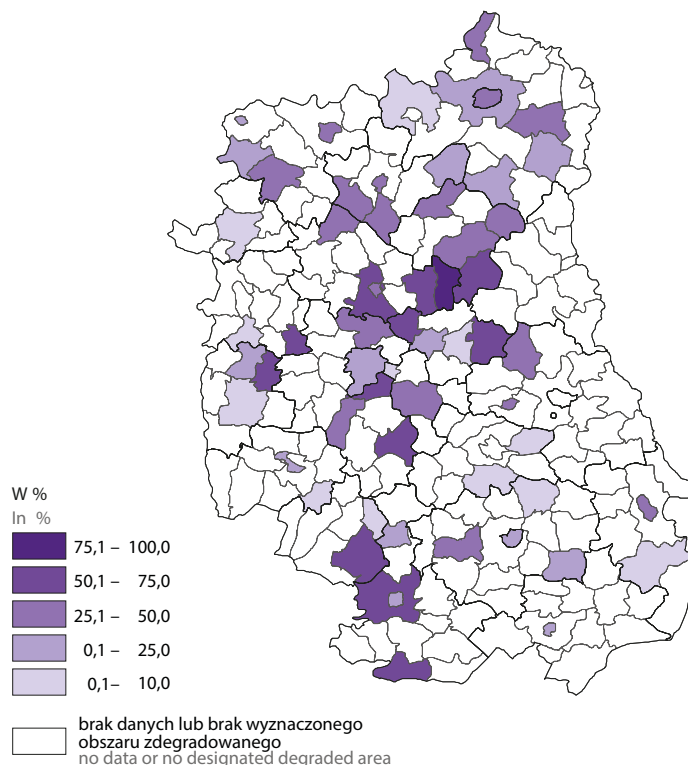
a W momencie jego wyznaczenia. b Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a At the time of designation. b Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Mapa 53.

Udział powierzchni obszaru zdegradowanego w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR w 2024 r.

Map 53.

Share of degraded area in the total area of gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR or PR in 2024

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym, lub technicznym, lub przestrzenno-funkcjonalnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

W 2024 r. w województwie lubelskim obszar rewitalizacji obejmował 66,8 tys. ha i stanowił 2,7% powierzchni województwa ogółem (w Polsce 0,9%). Udział obszaru rewitalizacji w ogólnej powierzchni gmin, które posiadały gminny program rewitalizacji (GPR), był mocno zróżnicowany i zawierał się w przedziale się od 0,1% do 19,9%.

Na koniec 2024 r. w województwie lubelskim 198,7 tys. osób zamieszkiwało obszar rewitalizacji. Stanowili oni 20,1% liczby mieszkańców ogółem w gminach, w których obowiązywał gminny program rewitalizacji.

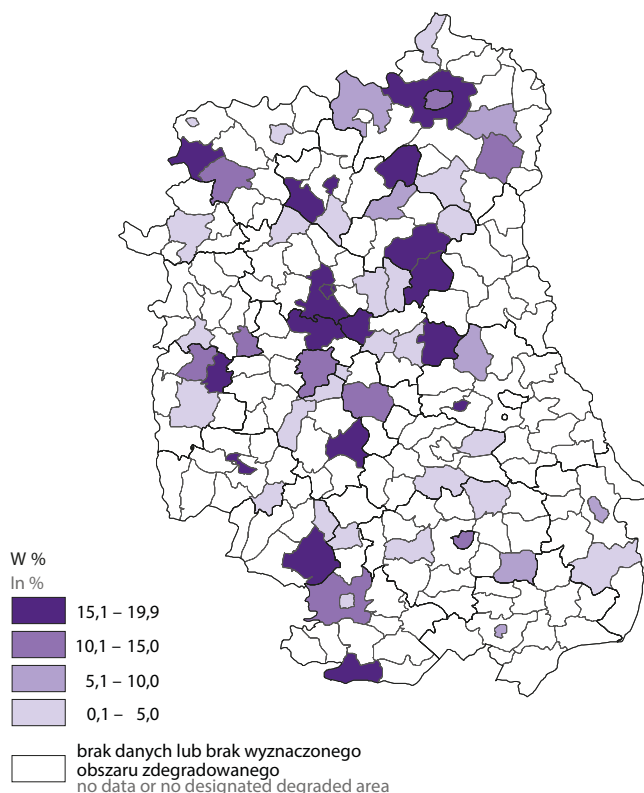
Mapa 54. Udział powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni ogółem gmin, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 54.

Share of revitalisation area in the total area of gminas that carried out revitalisation activities on the basis of the GPR or PR in 2024

As of 31 December

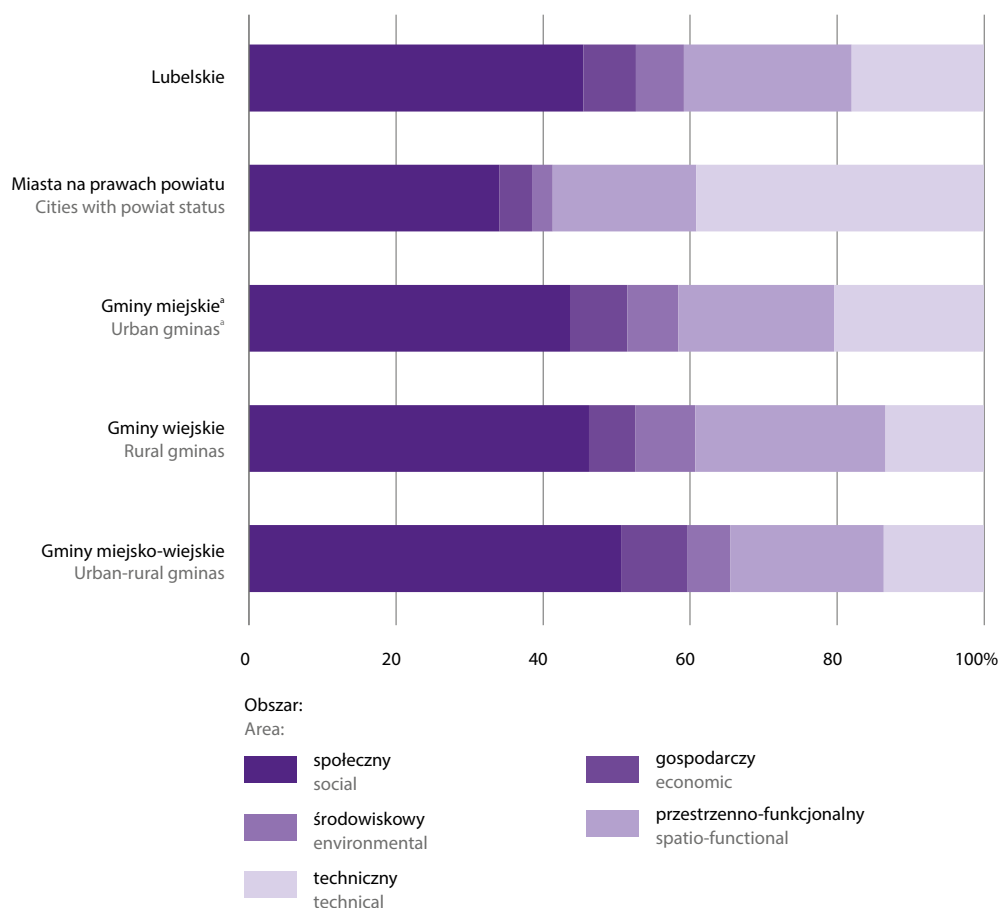
Wśród typu funkcjonalnego terenów, na których prowadzone były działania rewitalizacyjne na podstawie GPR, dominowały tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi. Obejmowały one 57,3% obszarów rewitalizacji w województwie. Tereny niezamieszkane stanowiły 37,5% obszaru rewitalizacji, w tym zabudowane 1,4%. Natomiast 5,3% to tereny zieleni, do których zaliczamy m.in. powierzchnię parków, zieleńców i cmentarzy.

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

W obowiązujących w 2024 r. gminnych programach rewitalizacji zaplanowanych było 1375 przedsięwzięć. W ciągu całego roku rozpoczęto, realizowano lub zrealizowano 9,0% spośród zaplanowanych programów rewitalizacji działań.

Wykres 75. Struktura przedsięwzięć zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR/PR według obszaru interwencji w 2024 r.

Chart 75. Structure of undertakings planned in the GPR/PR revitalisation programmes by intervention areas in 2024

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Najwyższy odsetek (45,5%) miały przedsięwzięcia, w których dominowały interwencje w obszarze społecznym i zawierał się on w przedziale od 39,5% w gminach miejskich do 50,6% w gminach miejsko-wiejskich. Przedsięwzięcia dotyczące interwencji w obszarze przestrzenno-funkcjonalnym stanowiły 22,8% ogółu. Największy ich udział odnotowano w gminach miejskich (25,9%), a w gminach wiejskich oraz miastach na prawach powiatu było to odpowiednio 20,5% i 20,9%. Działania w obszarze technicznym stanowiły 18,0% wszystkich przedsięwzięć w województwie. W gminach miejskich odsetek ten był najwyższy i wyniósł 28,5%, w pozostałych jednostkach udział ten był niższy – w gminach wiejskich oraz miejsko-wiejskich odpowiednio 13,6% i 13,4%. Wśród zaplanowanych działań najmniej było przedsięwzięć w obszarze gospodarczym (7,1%) i środowiskowym (6,5%).

Rozdział 8

Chapter 8

Wybrane dane o województwie lubelskim

Selected data on Lubelskie Voivodship

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	483460,7	681597,2	611274,9	681918,6
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	91008,6	122002,6	105130,7	117143,5
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dam ³	0,023	0,024	0,025	0,026
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	22,7	39,2	47,9	50,0
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,45	-1,77	-4,46	-6,82
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,20	9,13	8,73	8,12
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	.	-2,86	-2,10	-2,33
Wskaźnik starości demograficznej w %	16,4	18,6	19,4	19,8
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	662	877	876	879
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w 4 kwartale w %	.	.	.	53,4
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	.	.	.	56,4
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	.	.	.	5,2
Bezrobotni zarejestrowani ^b na 1 ofertę pracy	71	48	66	31
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^c w zł	3543,24	4352,10	4585,19	5014,44
Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	507,6	523,9	525,1	521,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1776,99	2049,58	2170,28	2321,29
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1226,74	1556,76	1679,02	1906,84
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	.	26,5	24,4	22,9
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	8,6	5,4	4,7	4,1
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	45,3	92,7	98,4	128,2
Zasoby mieszkaniowe ^b na 1000 ludności	355,9	373,6	382,4	388,7
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca w m ³	28,5	29,0	29,5	29,6
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	7,5	7,9	7,6	8,8
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	1337	1355	1361	1335

a Od 2021 r. wyniki zostały uogólnione na podstawie danych o ludności rezydującej w Polsce zamieszkałej w mieszkaniach i pochodzących z bilansów b Stan w dniu 31 grudnia. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of 2021, the results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled b As of 31 December. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

2022	2023	2024	2025	Specification
659071,3	767894,6	582751	.	Outlays on fixed assets in environmental protection (current prices) in thousand PLN
116653	150652,7	187705,8	.	Outlays on fixed assets in water management (current prices) in thousand PLN
0,026	0,027	0,027	.	Municipal wastewater discharged per capita in dam ³
48,5	49,1	50,3	.	Share of municipal waste collected separately in total municipal waste in %
-4,78	-4,67	-4,91	-5,44	Natural increase per 1,000 population
7,49	6,69	6,26	5,80	Live births per 1,000 population
-2,22	-2,21	-2,40	-2,36	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population
20,4	21,0	21,6	22,2	Old age ratio in %
917	930	948	.	Children attending pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3-6
54,4	54,3	54,5	54,1	Employment rate by LFS ^a in 4th quarter in %
57,1	56,5	56,3	57,0	Activity rate by LFS ^a in 4th quarter in %
4,8	3,9	3,3	5,2	Unemployment rate by LFS ^a in 4th quarter in %
41	39	46	59	Registered unemployed persons per job offer ^b
5604,38	6329,15	7140,33	7697,77	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^c in PLN
518,1	521,6	526,1	532,8	Annual average number of retirees and pensioners in thousand
2533,54	2973,13	3391,93	3668,27	Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
2088,43	2461,44	2905,42	.	Average monthly available income per capita in households in PLN
22,6	20,4	16,7	.	At-risk-of-poverty rate after social transfers in %
3,8	3,8	3,5	.	Beneficiaries benefiting from social assistance in number of total population in %
148,6	159,8	180,2	.	Children staying in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3
395,5	402,1	409,3	.	Dwelling stocks ^b per 1,000 population
30,2	30,3	32,1	.	Consumption of water from water supply system in households per capita w m ³
9,2	9,9	10,2	.	Doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care per capita
1337	1296	1324	.	Population per out-patient health care unit

opracowanych na podstawie NSP 2021 i nie są w pełni porównywalne z danymi prezentowanymi w poprzednich edycjach.

on the basis of the National Census 2021. Data may not be fully comparable with data presented in previous editions.

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	91,5	93,7	93,2	92,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	7,2	5,1	5,7	6,4
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a w mln zł (ceny bieżące)	3850,4	4784,4	4618,2	5007,2
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	96,0	107,2	96,5	108,4
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową ^b na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	342,4	467,0	495,4	541,8
Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	103,5	112,9	102,1	111,0
Drogi powiatowe i gminne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej	72,7	77,6	81,6	83,4
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	5,8	23,2	21,9	30,4
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %:				
ogółem	37,8	36,2	36,7	34,7
gminy ^d	37,3	32,9	34,2	31,5
miasta na prawach powiatu	51,4	47,8	44,4	43,3
powiaty	28,1	35,4	36,3	33,9
województwo	21,8	24,7	30,0	30,5
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w %				
ogółem	22,7	20,9	18,5	19,0
gminy ^d	19,0	18,7	18,1	15,9
miasta na prawach powiatu	14,9	12,9	12,8	16,3
powiaty	17,2	27,7	26,6	23,8
województwo	57,7	47,6	27,0	42,6
Dotacje inwestycyjne ogółem ^e dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
ogółem	1292,9	1443,9	1376,2	1265,5
gminy ^d	479,1	620,7	663,8	425,4
miasta na prawach powiatu	169,3	189,8	242,5	327,8
powiaty	146,8	250,3	285,7	168,8
województwo	497,7	383,1	184,3	343,5
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł				
ogółem	-266,5	-5,1	612,9	1023,6
gminy ^d	14,3	11,9	326,9	771,0
miasta na prawach powiatu	-94,7	-60,0	-48,9	20,4
powiaty	12,3	68,0	194,6	49,2
województwo	-198,5	-25,1	140,3	183,0

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba przekracza 49 osób. b Bez amortyzacji środków trwałych. c Dane dotyczą podmiotów e Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. b Excluding depreciation of fixed assets. c Data concern e Sum of all types grants.

2022	2023	2024	2025	Specification
92,4	99,4	93,3	91,7	Cost level indicator in non-financial enterprises ^a in %
6,5	-0,5	5,7	7,1	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^a in %
6024,0	8350,1	7418,1	7022,5	Investment outlays of non-financial enterprises ^a in million PLN (current prices)
120,3	138,6	88,8	94,7	Investment outlays of non-financial enterprises ^a (previous year=100; current prices)
648,4	858,7	798,6	.	Intramural expenditure on research and development ^b per capita in PLN (current prices)
137,0	97,2	115,7	104,6	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)
81,9	83,9	84,4	.	District and communal roads with hard surface per 100 km ² of total area
51,6	52,9	53,8	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
				Share of own revenue in total revenue of local government units in %:
39,7	37,3	37,7	.	total
37,2	34,1	34,4	.	gminas ^d
48,1	48,0	50,6	.	cities with powiat status
35,9	32,2	29,7	.	powiats
39,7	37,8	38,4	.	voivodship
				Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in %
18,6	25,2	23,2	.	total
18,4	28,5	26,6	.	gminas ^d
14,8	12,8	10,1	.	cities with powiat status
23,8	30,7	29,5	.	powiats
24,6	28,5	26,6	.	voivodship
				Total investment grants ^e for local government units in million PLN
1182,0	2613,3	2794,0	.	total
632,9	1787,6	1924,2	.	gminas ^d
251,2	234,6	184,3	.	cities with powiat status
198,7	468,9	570,3	.	powiats
99,2	122,2	115,2	.	voivodship
				Result of budgets of local government units in million PLN
-383,8	-790,8	-506,8	.	total
-196,4	-518,7	-302,5	.	gminas ^d
-307,7	-329,0	-277,2	.	cities with powiat status
-76,7	-137,1	-28,6	.	powiats
197,1	194,1	101,4	.	voivodship

gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu.

economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. d Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Rozdział 9

Chapter 9

Wybrane dane o Lublinie

Selected data on Lublin

Wyszczególnienie	2015	2019	2020	2021
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tonach/rok:				
gazowych	681159	791210	909987	790322
pyłowych	115	86	165	151
Odpady wytworzone ^a w tys. t	220,8	107,7	98,9	112,7
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w kg	247,9	227,9	219,9	226,6
Ludność ^b	340727	339784	335114	332852
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,59	0,11	-2,50	-4,39
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	.	0,57	-0,54	-1,13
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym ^b	624	707	700	709
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^c na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	1009	1015	1034
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	7,9	5,0	5,6	5,2
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ^b w %	60,0	54,5	55,0	62,9
Bezrobotni zarejestrowani ^b na 1 ofertę pracy	33	67	71	41
Liczba osób na 1 przychodnię ^{bd}	1175	1100	1113	959
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^d na 1 mieszkańca	15,8	15,4	13,4	15,7
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	5,3	2,9	2,7	2,6
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach ^e i klubach dziecięcych w %	13,0	23,5	25,3	30,4
Miejsca w żłobkach ^{be} i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	134	256	309	369
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b	2,31	2,16	2,08	2,04
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 1000 ludności	129	136	143	150
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b na 1000 ludności	89	93	98	102
Spółki handlowe ^b na 1000 ludności	18	21	23	25
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^f w %	8,9	5,3	6,2	7,0
Nakłady inwestycyjne ^g na 1 mieszkańca (ceny bieżące) w zł	4814	4936	5229	5343
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	5,4	6,9	8,7	8,9
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	2804	3694	3554	3973
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w zł	1066	988	833	1344

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia. c Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny wewnętrznych i administracji. e Łącznie z oddziałami żłobkowymi oraz w latach 2017-2021 żłobkami przykładowymi. f Dane dotyczą pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a During the year; excluding municipal waste. b As of 31 December. c Including children in units performing health care activities throughout the school year. in 2017-2021 workplace nurseries. f Data concern economic entities employing more than 9 persons. g Data concern economic entities employing more

2022	2023	2024	2025	Specification
				Emissions of air pollutants from plants especially noxious to air purity in tonnes/year:
600105	671578	620747	.	gaseous
181	154	86	.	particulate
172,6	118,2	117,8	.	Waste generated ^a in thousand tonnes
230,8	221,9	239,8	.	Mixed municipal waste collected per capita in kg
331243	329565	328305	326685	Population ^b
-3,04	-3,32	-2,84	-3,50	Natural increase per 1,000 population
-1,80	-1,28	-0,78	-1,33	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population
720	611	734	735	Non-working age population per 1,000 persons of working age ^b
1078	1079	1056	.	Children attending pre-primary education establishments ^c per 1,000 children aged 3–6
5,1	4,2	4,0	4,5	Registered unemployment rate ^b in %
59,6	55,6	52,1	51,5	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons ^b in %
23	47	37	75	Registered unemployed persons ^b per job offer
952	886	848	.	Population per 1 out-patients departments ^{bd}
16,9	18,0	18,6	.	Medical consultations provided in out-patient health care ^d per capita
2,1	2,1	1,9	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %
34,2	36,1	35,5	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries ^e and children's club in %
395	413	432	.	Places in nurseries ^{be} and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3
1,99	1,94	1,90	.	Population per 1 dwelling in dwelling stocks ^b
156	162	168	174	Entities of the national economy ^b per 1,000 population
106	109	112	116	Natural persons conducting economic activity ^b per 1,000 population
27	30	32	34	Commercial companies ^b per 1,000 population
6,8	-2,4	7,5	9,1	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^f in %
6842	9027	6172	.	Investment outlays ^g (current prices) per capita in PLN
9,2	10,2	11,3	8,9	Dwellings completed per 1,000 population
4383	4418	5549	.	Own revenue of the city budget per capita in PLN
1192	1129	1173	.	Property expenditure of the city budget per capita in PLN

w placówkach wykonujących działalność leczniczą. d Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. g Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba

d Data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. e Including nursery wards as well as than 9 persons; according to investment location.

Rozdział 10

Chapter 10

Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie	Biała Podlaska	Chełm	Lublin	Zamość	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2024 r. tonach/rok:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2024 in tonnes/year:
gazowych	57894	1152383	620747	68537	gaseous
pyłowych	9	85	86	18	particulate
Odpady wytworzone ^a w 2024 r. w tys. t	37,9	266,6	117,8	12,9	Waste generated ^a in thousand tonnes in 2024
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2024 r. w kg	12,8	180,5	239,8	184,9	Mixed municipal waste collected per capita in 2024 in kg
Ludność ^b w 2025 r.	53470	55661	326685	56844	Population ^b in 2025
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2025 r.	-2,34	-7,40	-3,50	-6,30	Natural increase per 1,000 population in 2025
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2025 r.	-4,54	-7,37	-1,33	-4,45	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2025
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym ^b w 2025 r.	791	811	735	825	Non-working age population per 1,000 persons of working age ^b in 2025
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2024/25	1189	1406	1056	1215	Children attending pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3–6 in 2024/25 school year
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w 2025 r. w %	8,2	9,5	4,5	8,8	Registered unemployment rate ^b in 2025 in %
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ^b w 2025 r. w %	50,8	48,1	51,5	55,8	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons ^b in 2025 in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^b w 2025 r.	42	6	75	74	Registered unemployed persons per job offer ^b in 2025
Liczba osób na 1 przychodnię ^b w 2024 r.	1017	1201	848	618	Population per 1 out-patients departments ^b in 2024
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2024 r.	13,8	14,9	18,6	22,3	Medical consultations provided in out-patient health care per capita in 2024
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r. w %	3,6	3,2	1,9	3,6	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2024 in %
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych w 2024 r. w %	26,4	36,7	35,5	36,9	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries and children's club in 2024 in %
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^b w 2024 r.	346	512	432	462	Places in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 ^b in 2024
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b w 2024 r.	2,13	2,15	1,90	2,22	Population per dwelling in dwelling stocks ^b in 2024
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 1000 ludności w 2025 r.	138	109	174	143	Entities of the national economy ^b per 1,000 population in 2025
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b na 1000 ludności w 2025 r.	95	79	116	107	Natural persons conducting economic activity ^b per 1,000 population in 2025
Spółki handlowe ^b na 1000 ludności w 2025 r.	23	12	34	10	Commercial companies ^b per 1,000 population in 2025
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^d na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	1887	3654	6172	4739	Investment outlays in enterprises (current prices) ^d per capita in 2024 in PLN
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2025 r.	6,5	2,9	8,9	1,6	Dwellings completed per 1,000 population in 2025
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	4034	4018	5549	4175	Own revenue of the city budget per capita in 2024 in PLN
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2024 r. w zł	1598	1034	1173	1438	Property expenditure of the city budget per capita in 2024 in PLN

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Excluding municipal waste. b As of 31 December. c Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

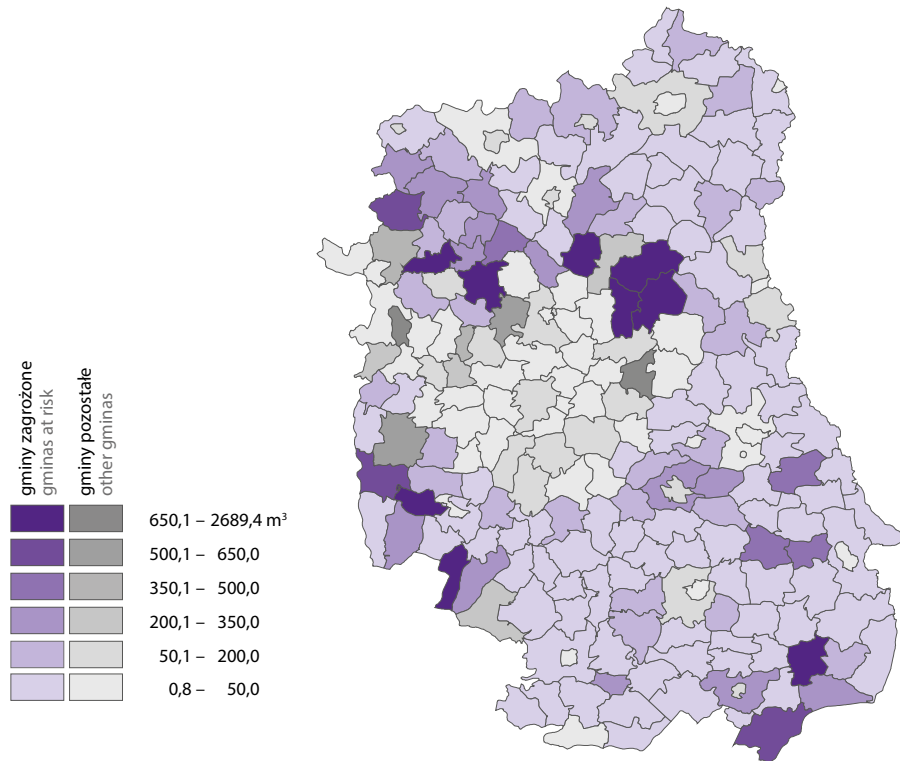
Aneks

Annex

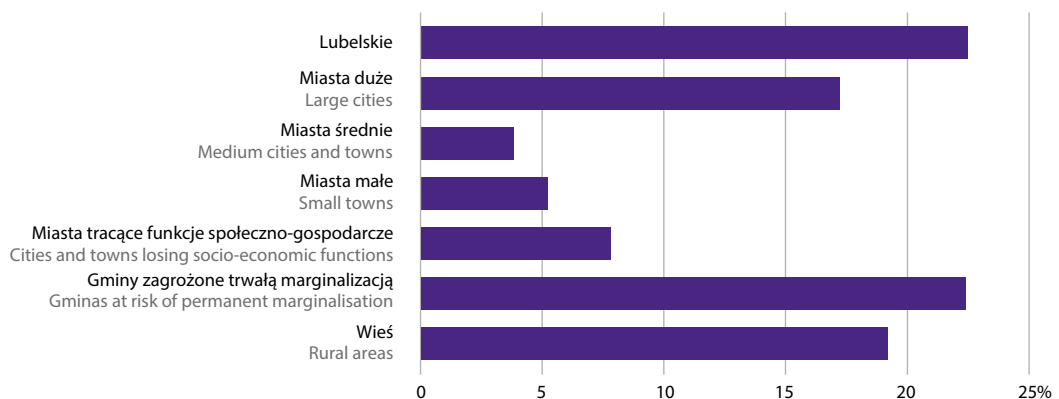
Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie

Selected data on Areas of Strategic Intervention against the background of the voivodship cities, towns and rural areas

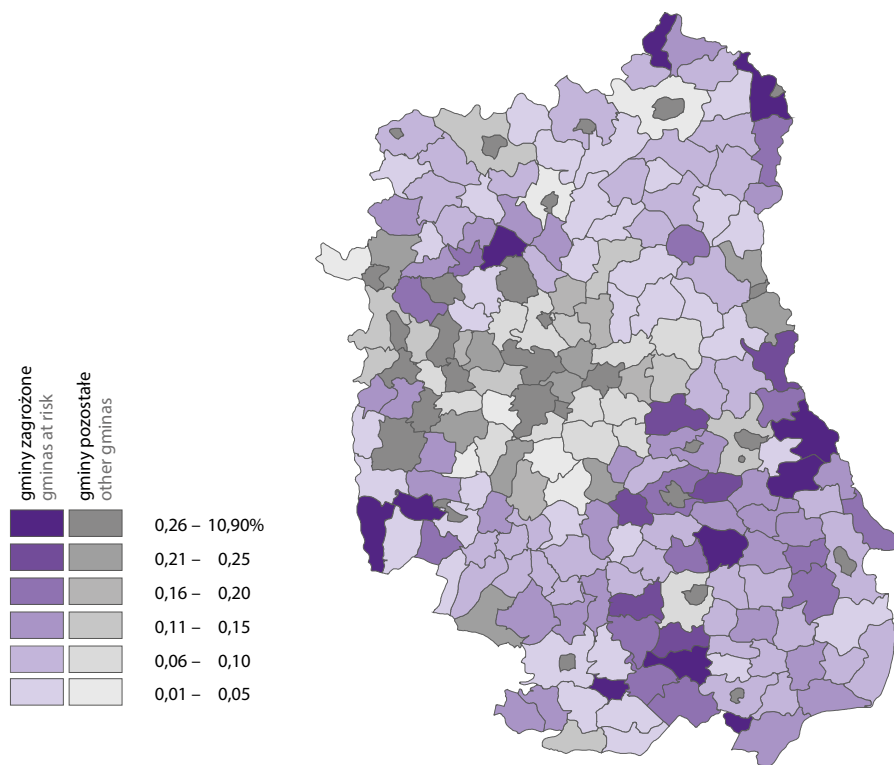
Mapa 55. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2024 r.
Map 55. Water consumption for needs of the national economy and population per capita in 2024

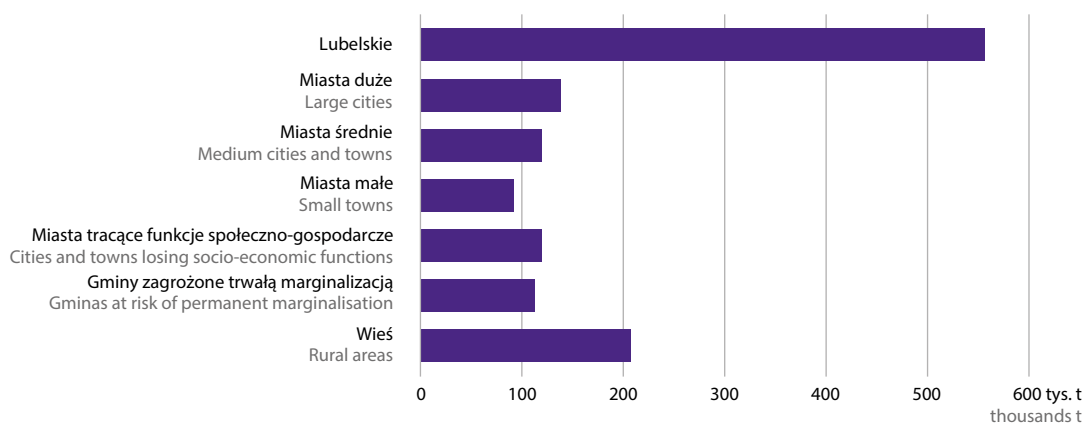
Wykres 76. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w 2024 r.
Chart 76. Share of areas under legal protection in total area in 2024

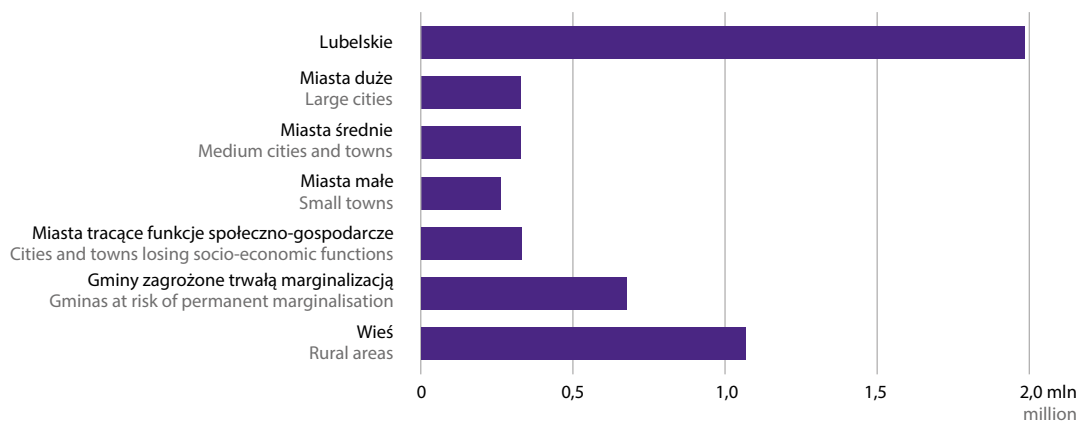
Mapa 56. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem w 2023 r.
 Map 56. Share of parks, lawns and green areas of the housing area in total area in 2023

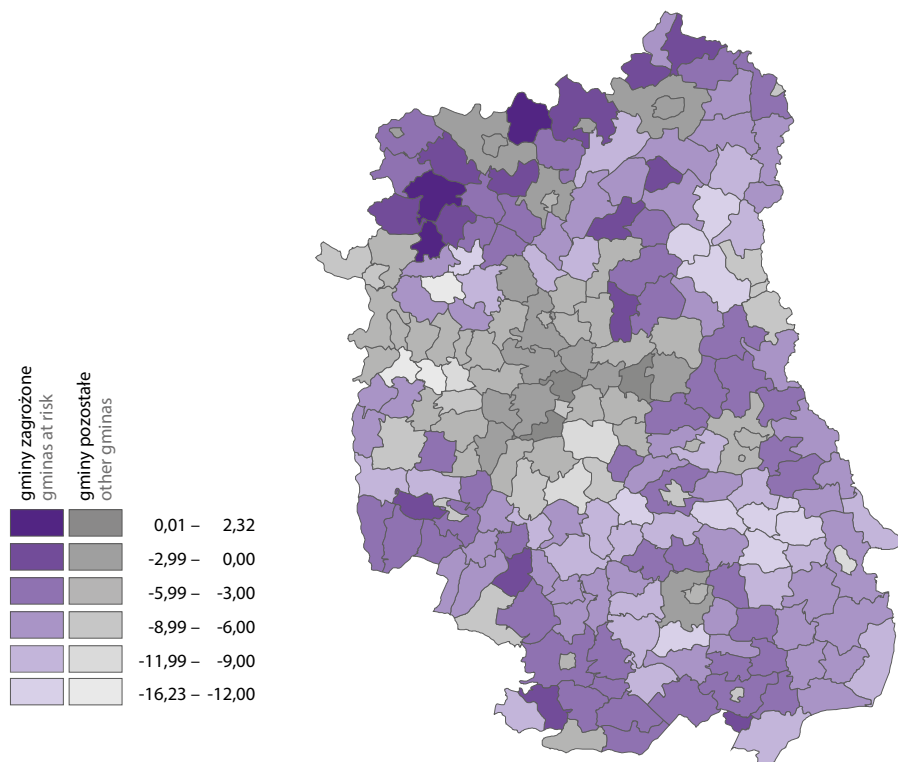
Wykres 77. Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku w 2024 r.
 Chart 77. Municipal waste generated during the year in 2024

Wykres 78. Ludność w 2024 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 78. Population in 2024
 As of 31 December

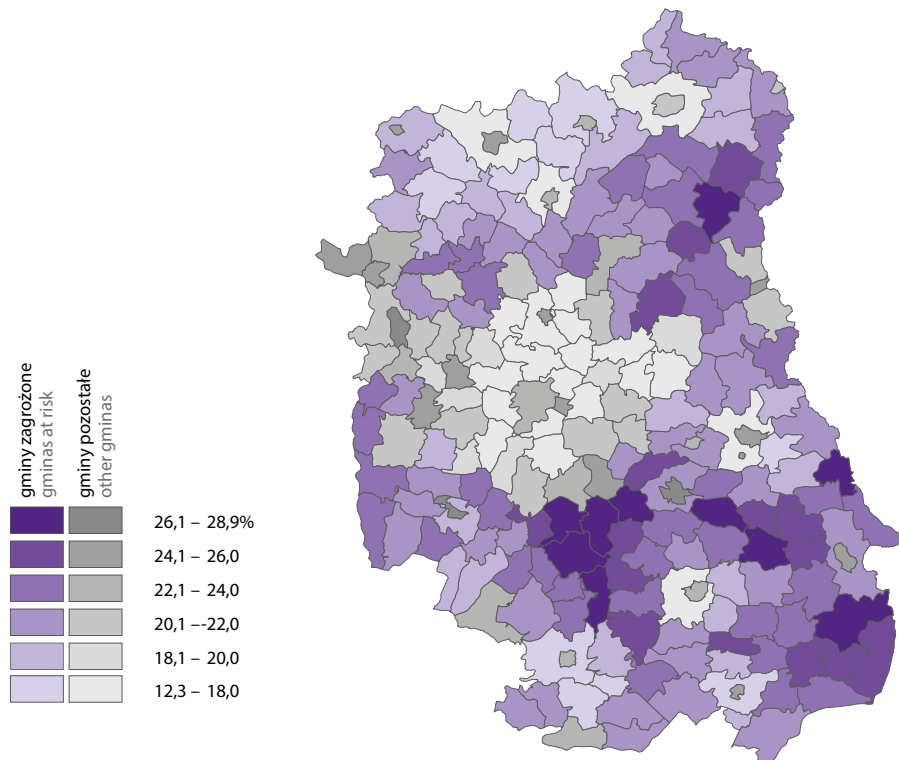

Mapa 57. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r.
 Map 57. Natural increase per 1,000 population in 2024

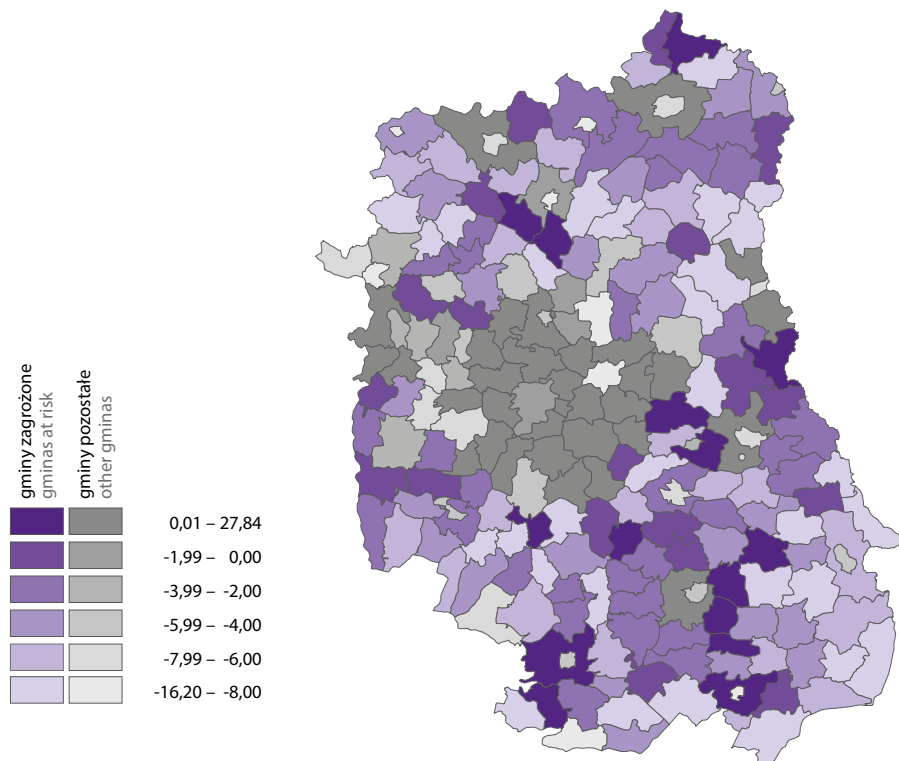
Mapa 58.
Map 58.

Udział ludności w wieku 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności w 2024 r.
Share of population at age 65 and more in total population in 2024

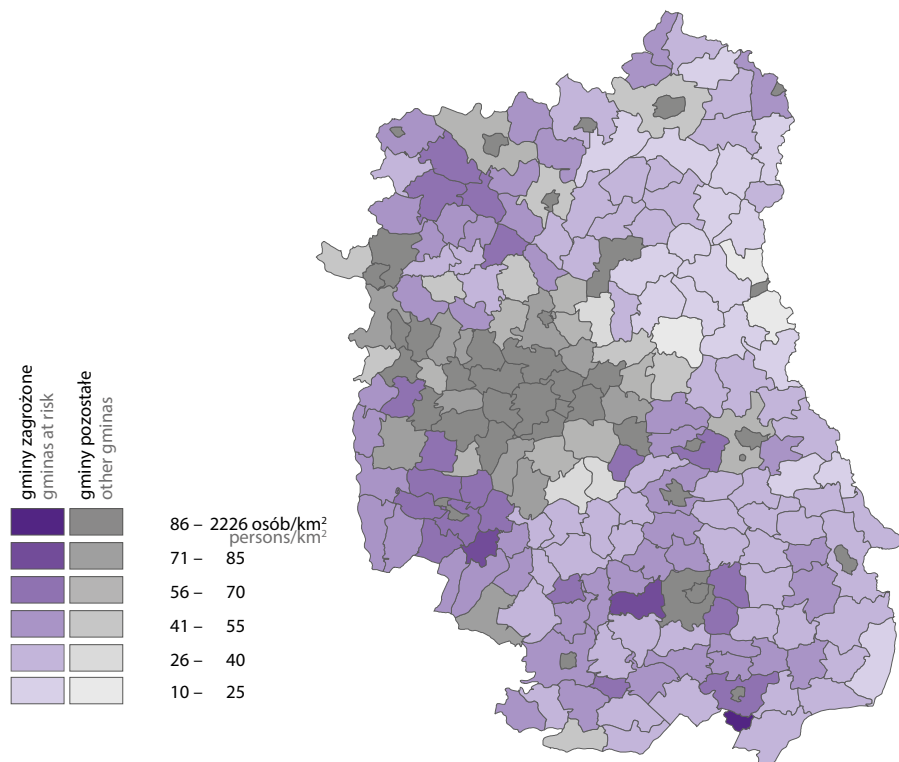
Mapa 59.
Map 59.

Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r.
Migration for permanent residence per 1,000 population in 2024

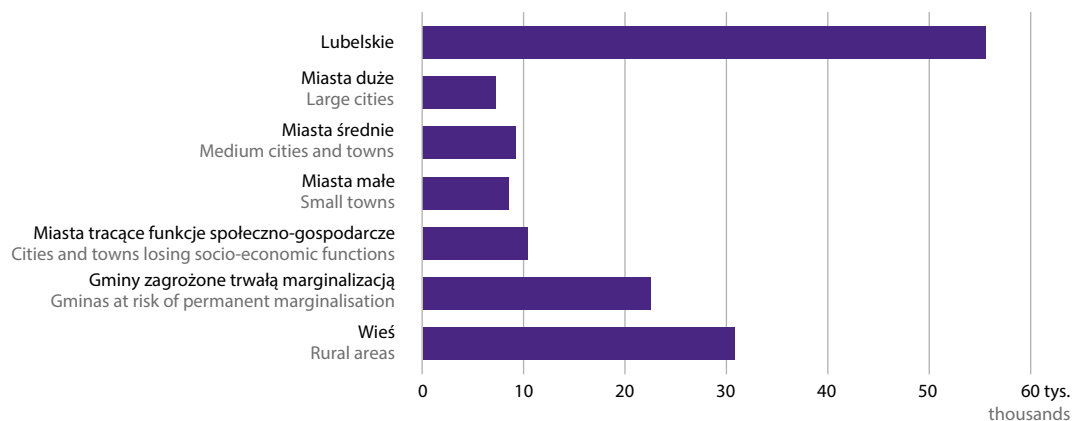
Mapa 60.
Map 60.

Gęstość zaludnienia w 2024 r.
Population density in 2024

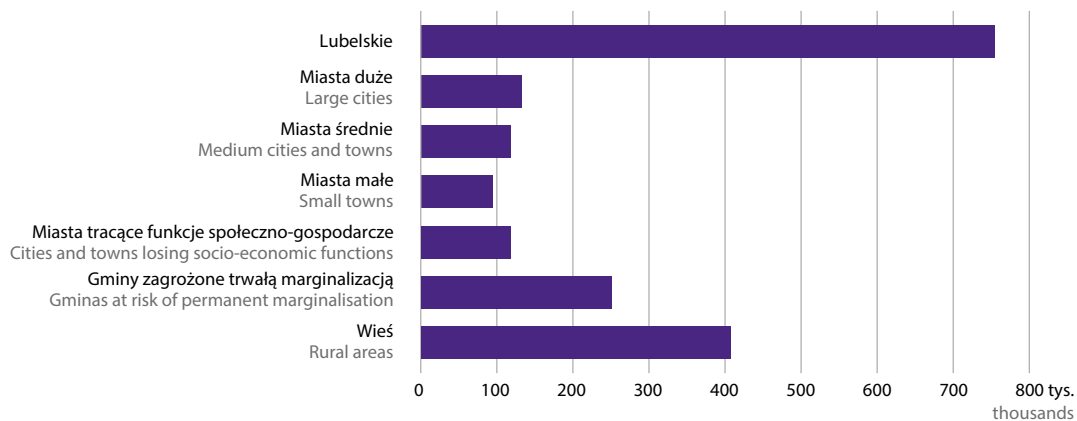

Wykres 79.
Chart 79.

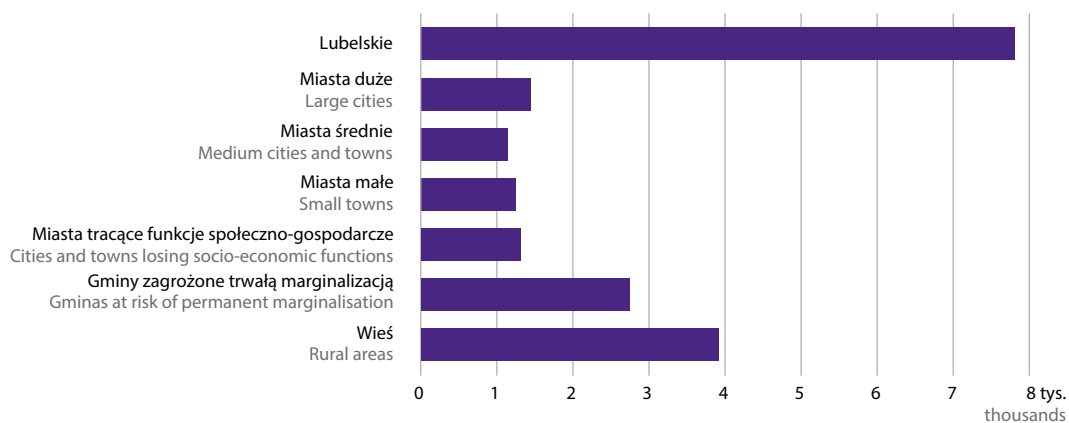
Bezrobotni zarejestrowani w 2024 r.
Registered unemployed persons in 2024

Wykres 80. Pracujący w gospodarce narodowej w 2024 r.
 Chart 80. Employed persons in the national economy in 2024

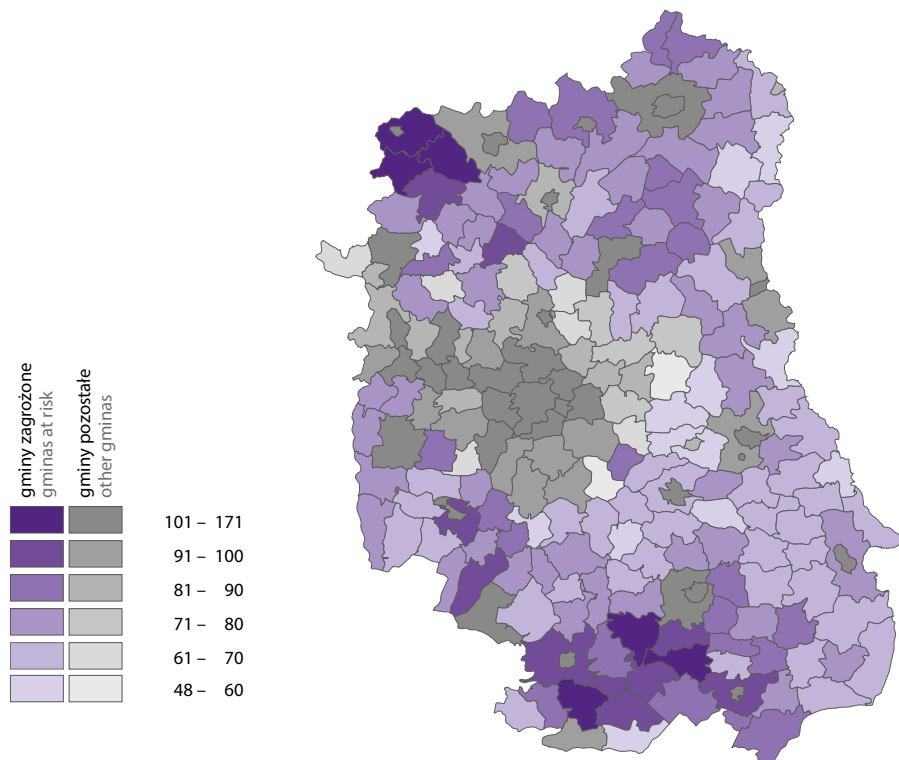

Wykres 81. Stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2024 r.
 Chart 81. Associations and social organizations in REGON in 2024

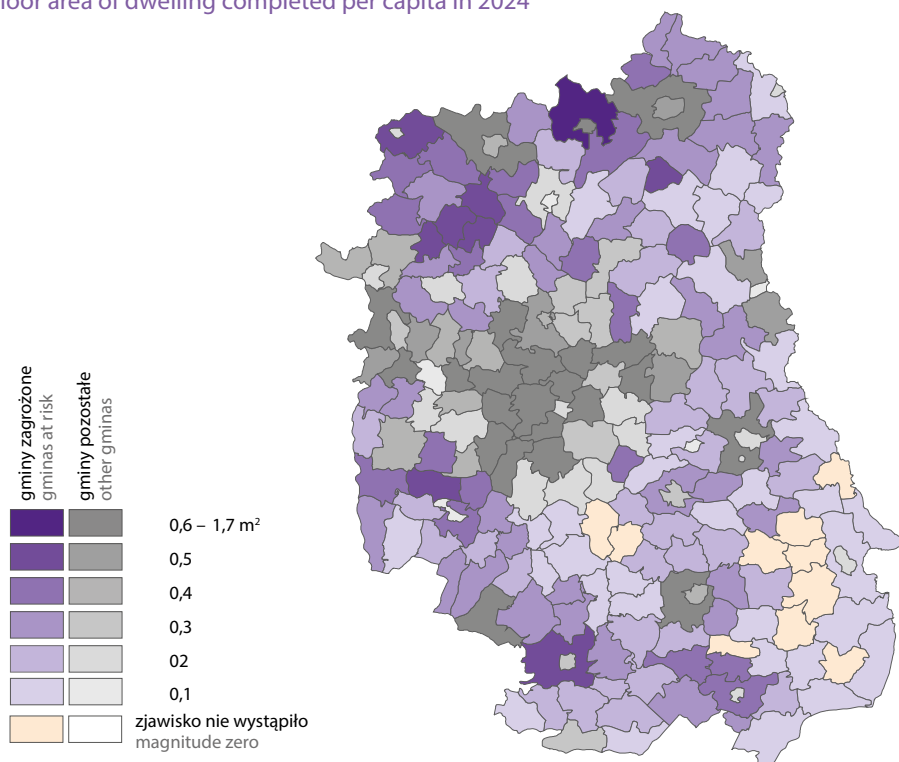
Mapa 61.
Map 61.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 1000 ludności w 2024 r.
National economy entities in the REGON register per 1,000 population in 2024

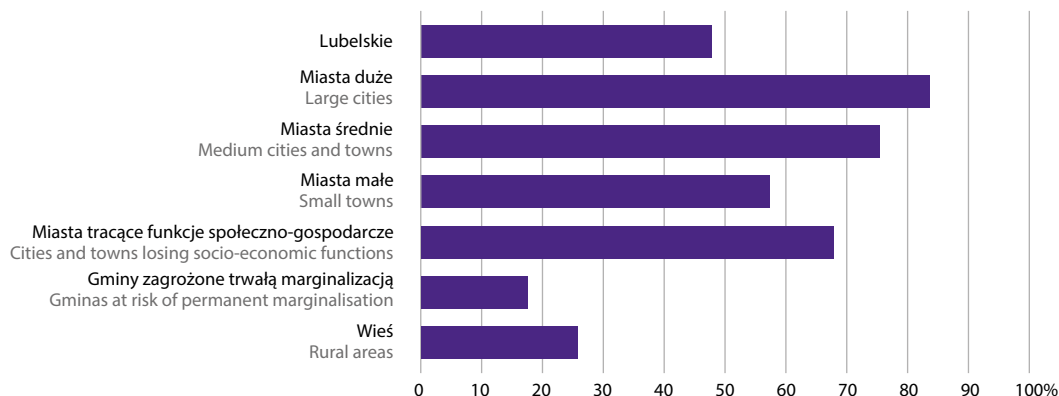

Mapa 62.
Map 62.

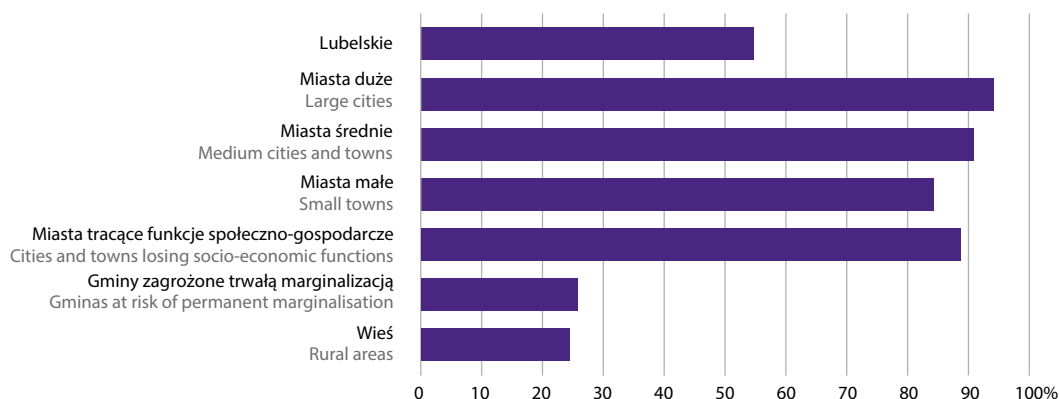
Powierzchnia użytkowa mieszkań oddana do użytku na 1 mieszkańca w 2024 r.
Useful floor area of dwelling completed per capita in 2024

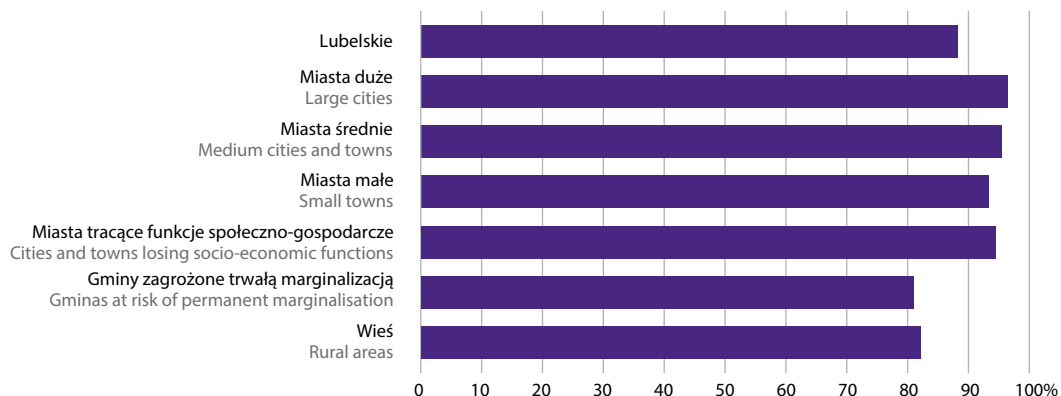
Wykres 82. **Udział ludności korzystającej z sieci gazowej w 2024 r.**
 Chart 82. **Share of population using gas supply in 2024**

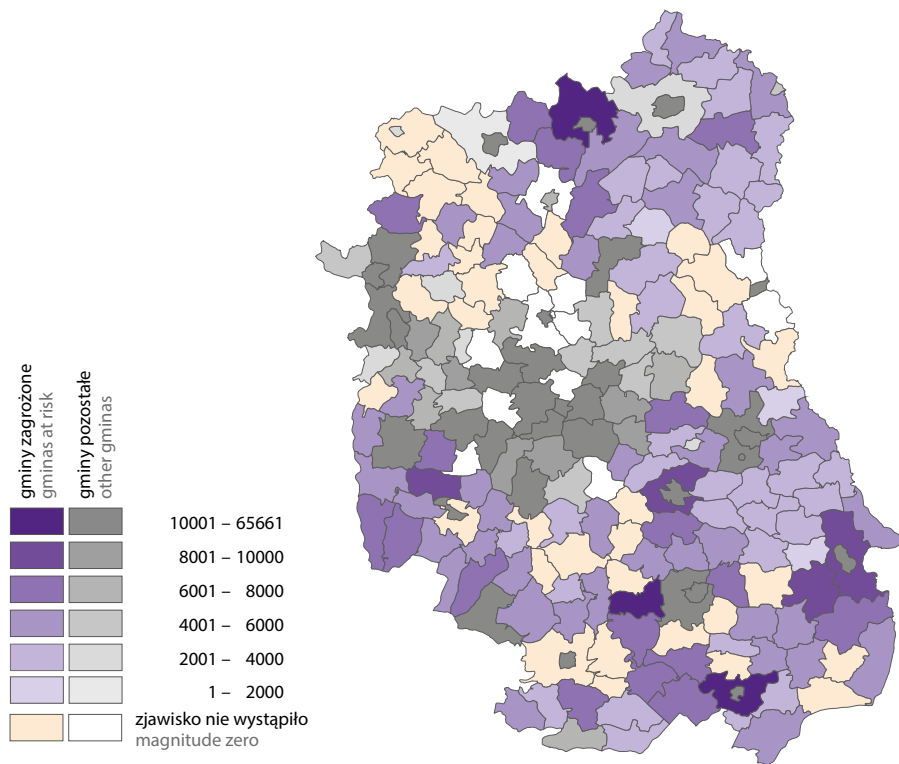
Wykres 83. **Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2024 r.**
 Chart 83. **Share of population using sewage system in 2024**

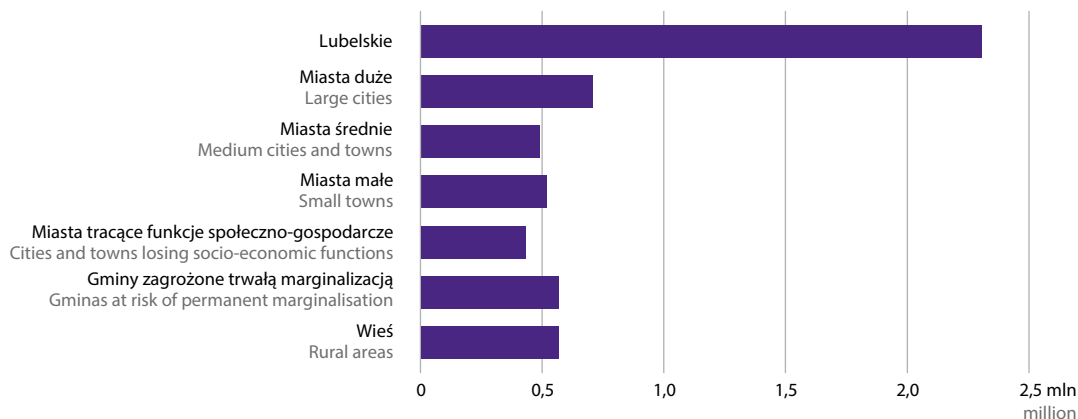
Wykres 84. **Udział ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2024 r.**
 Chart 84. **Share of population using water supply network in 2024**

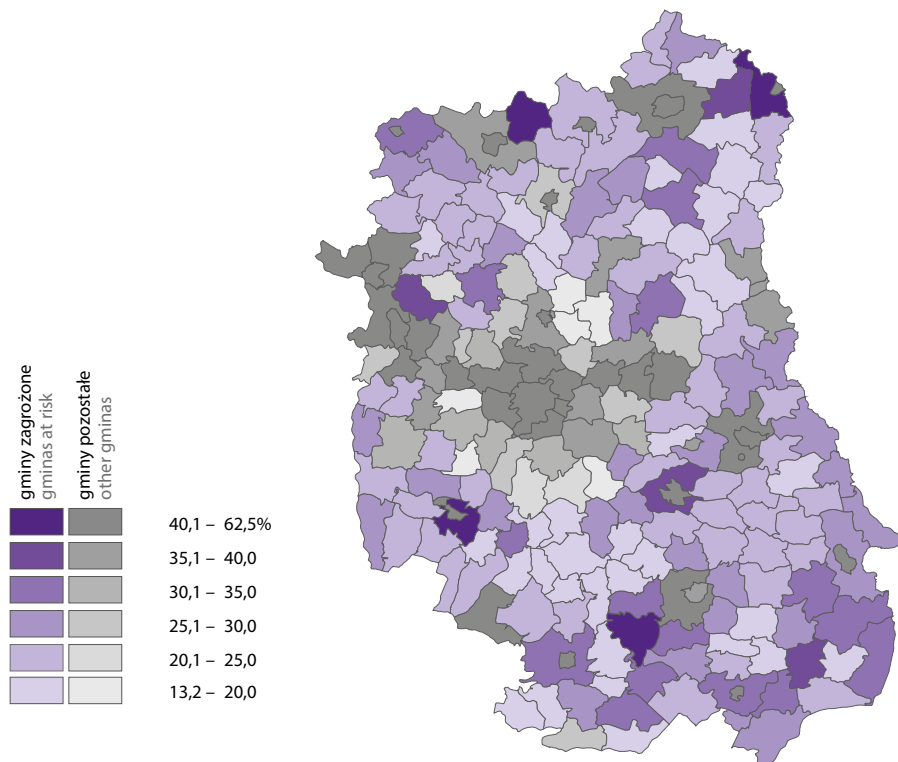
Mapa 63. **Ludność na 1 placówkę kultury w 2024 r.**
 Map 63. **Population per 1 cultural facility in 2024**

Wykres 85. Placówki kultury - liczba uczestników imprez w 2024 r.
 Chart 85. Cultural facilities - number of attendance in 2024

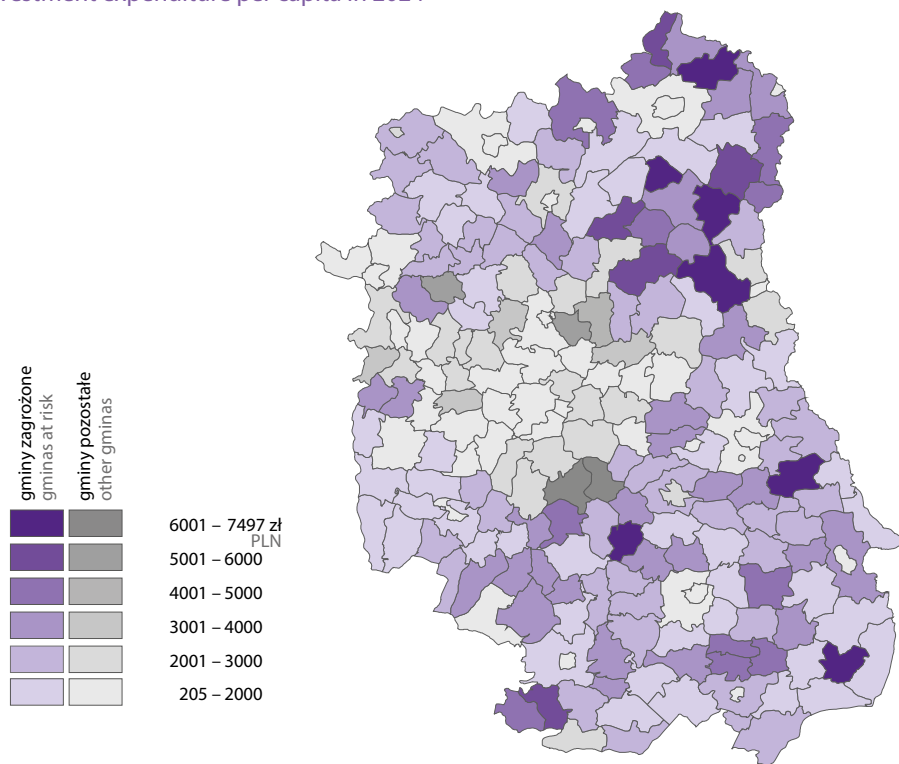

Mapa 64. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem gmin w 2024 r.
 Map 64. Share of own revenue in gmina total revenue in 2024

Mapa 65.
Map 65.

Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca w 2024 r.
Total investment expenditure per capita in 2024

Mapa 66.
Map 66.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji ogółem w 2024 r.
Total revitalization area in 2024

